

**Szczęścia, pomysły i mądrych wyborów w Nowym Roku
życzy „Dziennik Polski”**

Początek roku

Dlaczego 1 stycznia?

(INF. WL.) Nowy rok dla sporej części ludzi na świecie zaczyna się 1 stycznia. Niewielu z nich jednak wie, dlaczego rozpoczynamy go właśnie w tym dniu. Pierwszy dzień stycznia nie wyróżnia się przecież niczym szczególnym. Nie jest dniem ani najdłuższym, ani najkrótszym. Nie przyszedł tego dnia na świat Chrystus.

O wyznaczeniu 1 stycznia jako początku nowego roku zdecydował przypadek, a powodem bezpośrednim była wojna, którą toczyli starożytni Rzymianie z ludami zamieszkującymi dzisiejszą Hiszpanię. Rzecz działa się 153 lata przed narodzeniem Chrystusa. Rzymskie legiony nie mogły się uporać z ludami broniącymi swojej niezależności. Potrzebna była niezwłoczna pomoc, tę jednak mogli za-

pewnić dopiero nowi konsulowie, najwyżsi zwierzchnicy wojsk i administracji, wybrani na rok 153. Ci jednak funkcję tę mogli objąć dopiero za kilka miesięcy, 1 marca. Dzień ten był dla Rzymian, od ok. 700 r. przed Chrystusem, początkiem roku, a symbolizowało go właśnie objęcie władzy przez nowych konsulów.

By sprowadzić błyskawicznie pomoc walczącym w Hiszpanii, jeden z senatorów zaproponował, aby przyspieszyć początek roku urzędowego przez wyznaczenie nowej daty. Wybór padł na 1 stycznia, czyli Kalendae Januariae; nazwa miesiąca pochodzi od boga Janusa, opiekuna bram i wejść, a więc wszelkiego początku.

Dokończenie - str. 2

Ceny w górę

Od 1 stycznia 1997 r. podwyższone zostają ceny urzędowe energii elektrycznej, energii cieplnej i gazu przewodowego. W przypadku cen detalicznych energii elektrycznej wprowadzone zostało regionalne zróżnicowanie cen.

Szczegóły - str. 6

Bomba w pociągu

Zginęło 300 osób

Bomba podłożona w pociągu pasażerskim w indyjskim stanie Asam zniszczyła cztery wagony oraz spowodowała wykoślenie się lokomotywy i trzech innych wagonów.

Policja obawia się, że zginęło co najmniej 300 osób. Dzień wcześniej partyzanci z plemienia Bodo wysadzili w Asamie w powietrze wiadukt na głównej drodze łączącej północne regiony Indii z resztą kraju. Plemię Bodo domaga się autonomicznego „Bodolandu” w stanie Asam, a najbardziej radykalny odłam - Bodoland Army - wręcz osobnego państwa, o które prowadzi walkę od 1989 r.

(PAP/UNI)

Niebezpieczny Jemen

Życie i zdrowie porwanych turystów z Polski nie są zagrożone - zapewniają władze w Sanie

Władze Jemenu chcą jak najszybciej i bez użycia siły doprowadzić do uwolnienia pięciorga polskich turystów, porwanych w Jemenie przez członków miejscowego plemienia - takie zapewnienie otrzymał polski ambasador w Jemenie, Krzysztof Suprowicz.

Strona polska poprosiła o możliwość pilnego skontaktowania się z uprowadzonymi

w obawie o ich stan fizyczny i psychiczny. Władze jemeńskie w Sanie zapewniły, że nie ma bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia uprowadzonych Polaków.

Porwani Polacy to najprawdopodobniej członkowie Towarzystwa Eksploracyjnego, którzy wyjechali w grudniu na ponaddwumiesięczną wyprawę do kilku krajów Afryki - twierdzi prof. Zo-

fia Sikorska-Piwowska z warszawskiej Akademii Medycznej, członkini tego towarzystwa.

Kierownikiem wyprawy jest Zbigniew Hausner, bierze w niej udział małżeństwo fizyków - Ewa i Lesław Adamscy oraz inż. Lutka Sobolewska. Są w wieku od 57 do 64 lat. Trzecim mężczyzną jest najprawdopodobniej Henryk Amerski z Gorzowa.

„Krwawa Arabia Felix” - str. 8

Dzielenie „Sendzimira”

Certyfikat ISO 9002 dla HTS

(INF. WL./PAP) - Już w marcu 1997 roku nastąpi komercjalizacja zakładu, a do końca przyszłego roku potrwa poszukiwanie inwestora strategicznego dla wyodrębnionej z HTS Huty Stali - stwierdził podczas wczorajszej konferencji prasowej Jerzy Knapik dyrektor Huty im. Tadeusza Sendzimira. „Sendzimir” po prywatyzacji będzie się składał z trzech podstawowych jednostek: siłowni, zakładu mechanicznego i wspomnianej huty stali. Obok nich będą działać spółki wyodrębnione ze struktury kombinatu. HTS w 1996 r. osiągnie (dokładne dane będą znane dopiero w przyszłym roku) zysk netto rządu około 20 mln złotych.

Wartość sprzedaży „Sendzimira” w 1996 r. wyniesie około 2 mld 600 tys. zł. Jak poinformował dyrektor Knapik, spodziewano się

sprzedaży na poziomie około 2 mld 900 tys. zł. Gorsze wyniki tłumaczone są wahaniem koniunktury na rynku stali.

Mijający rok dla Huty „Sendzimira” był czasem poważnych inwestycji. W maju oddano do eksploatacji nowoczesną maszynę do ciągłego odlewania stali. Zmodernizowano stalownię konwertorową (stanowiska pozapieczeniowej obróbki stali). Trwa modernizacja walcowni gorącej. Za kilkanaście dni definitywnie powinien zakończyć się remont jednego z wielkich pieców.

Huta „Sendzimira” jest jedynym w Polsce producentem blach karoseryjnych elektrolitycznie ocynkowanych. W najbliższym czasie zostanie podpisana umowa z Daewoo regulująca sprzedaż blach dla koreańskiego koncernu. Jak poinformowano podczas wczorajszej konferencji, do-

brze układa się współpraca z Fiatem. Ewentualna dostawa blach dla powstającej fabryki Opla w Gliwicach będzie możliwa dopiero po wprowadzeniu zmian technologicznych (jak poinformowano, w blachach HTS brakuje wymaganej przez Opla „powłoki”).

***

Huta im. Tadeusza Sendzimira otrzymała certyfikat ISO 9002 przyznany przez niemiecką instytucję TÜV Berlin-Brandenburg działającą w ramach TÜV CERT. - Certyfikatem nie objęto produktów, z których wytwarzania się wycofujemy. Praktycznie wszystko co wyprodukujemy w przyszłym roku będzie zgodne z normą ISO 9002 - powiedział Stanisław Kossakowski, dyrektor do spraw jakości HTS.

(DER)

Mieszkanie dla pana Baldo

Wielki finał konkursu Klubu Stałego Czytelnika „Dziennika Polskiego”

Już od dwóch lat trwa konkurs Klubu Stałego Czytelnika „Dziennika Polskiego”, w którym wygrać można wiele cennych nagród, a wśród nich mieszkanie.

Wczoraj, kończąc drugą edycję konkursu, wylosowano dwupokojowe mieszkanie przy ul. Grota-Roweckiego w Krakowie, wybudowane przez firmę Invest-Bud Rupikowski, które będzie własnością pana Czesława Baldo z Krakowa. Gratulujemy!

Szczegóły w następnym wydaniu „Dziennika”, 2 stycznia 1997 roku.

(ORL)

Jubileusz Ludwika Jerzego Kerna

75... jaj

(INF. WL.) Wczoraj w redakcji „Przekroju”, przyjaciele Ludwika Jerzego Kerna świętowali 75. urodziny pisarza, poety, redaktora i... prześmiewcy. Było więc serdecznie i dowcipnie, a redaktor naczelny „Przekroju” - Mieczysław Czuma wręczył Jubilatowi na 75-lecie kosz z 75 jajami.

Odsłonięto również rysunek przyszłego pomnika L.J. Kerna, oczywiście w Rynku Głównym, w miejscu tego cokołu, który już się krakowianom opatrzył...

Do życzeń dla Jubilata dołączył się też „Dziennik Polski”, pamiętający jak to Ludwik Jerzy Kern napisał:

Bo i czym byłby Kraków
Bez Sukiennic, bez ptaków
Bez spacerów w wieczory majowe...
Bez hejnału starego
Bez „Dziennika Polskiego”
Taki Kraków nie byłby Krakowem!

(X)

Śnieg dla narciarzy

Strona 28

5.000 m²
HURT
SPOŻYWCZY

HAMPOL

KRAKÓW,
UL. BARTNIKÓW 10

- SAMOBSŁUGA ●
- 900 m od RYBITW ●

OD **2.01.97**

Telefon GSM PHILIPS

aparat 349,-
+ aktywacja 550,-
netto tylko: **899,-**

zapraszamy:
31 grudzień: 8.00 - 14.00

Lobos al. Pokoju 1a
BIUROSYSTEM tel. 132-000

FIRMA
DB POLSKIE MEBLE

KUCHNIE od A do Z
WYPOCZYNIKI ZE SKÓRY,
JADALNIE, GABINETY,
MEBLE STYLOWE

DH Jubilat, tel. 22-30-33 w. 303
220852/b

FIAT
POLINAR INFORMUJE:

że w roku 1996 zajął ponownie I MIEJSCE W SPRZEDAŻY SAMOCHODÓW wśród dealerów Fiata - sprzedając ponad 6000 aut
DZIEKUJEMY

wszystkim naszym PT Klientom z Krakowa i całego regionu Polski południowej. Gwarantujemy, że w nowym 1997 roku zrobimy wszystko, aby nasi Klienci byli jeszcze bardziej zadowoleni z naszych usług.

Zapewniamy też, że nie mamy zamiaru oddać naszego I miejsca w roku 1997 proponując jeszcze większy wybór samochodów, niskie ceny, ekstrasytemy sprzedaży ratalnej, tanie i pewne ubezpieczenia, a także pełną obsługę na miarę XXI wieku.

Wszystkim naszym drogim Klientom i Sympatykom Fiata składamy najlepsze życzenia noworoczne
Prosimy pamiętać, że o każdej porze dnia i nocy jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Dyrekcja i załoga POLINAR-u

„POLINAR”
Kraków, ul. Ofiar Dąbia 14, tel. 14-11-22, 14-11-33, 14-11-99; Nowy Sącz, ul. Tarnowska 32, tel. (018) 41-29-30; Limanowa, ul. Piłsudskiego 24, tel. (018) 37-17-48

Przekroczenie roku czyli toshi-koshi

O noworocznych zwyczajach w Japonii, Chinach, Australii, Grecji i wyznawców judaizmu

(INF. WL.) Europejski zwyczaj spędzania sylwestra w restauracjach, na ulicach miast albo na balach staje się coraz popularniejszy na całym świecie. W wielu krajach początek Nowego Roku świętuje się jednak zgodnie z narodową tradycją. Japończycy witają go w świątyni, a niektórzy wyznawcy judaizmu wybierają się nad rzekę, by symbolicznie wyrzucić do niej swoje grzechy.

Japończycy nadejście Nowego Roku obchodzą zazwyczaj przez trzy dni: od 1 do 3 stycznia. - W tym roku radość jest jeszcze większa, gdyż po tradycyjnych świątach jest jeszcze weekend - razem 5 dni leniuchowania, co u nas trafia się bardzo rzadko - cieszy się Seishi Kano, urzędnik w dużej japońskiej korporacji.

Wielu Japończyków wita Nowy Rok w świątyniach. Z tej okazji dzieci, młode dziewczyny i starsi ludzie zakładają kimono. Odwiedzają świątynie buddyjskie albo sintoistyczne, ponieważ nie są przywiązani do żadnej religii. Przy dźwiękach płynącej z głośników muzyki wygrywanej na koto - japońskiej harfie, modlą się o pomyślność, dobrą pracę albo zdanie egzaminów na elitarny uniwersytet.

Japończycy uwielbiają amulety, które mają im przynieść szczęście w Nowym Roku. Kupują je w ogromnych ilościach, nie zważając na cenę, która rośnie wraz ze sławą świątyni. Popularne są zwłaszcza ślepe maskotki *daruma*. Laleczce trzeba dorysować jedno oko i pomyśleć życzenie. Gdy się spełni - dorysowuje się drugie. Jeśli nie - *daruma* pozostaje jednooka.

31 grudnia wieczorem Japończycy jedzą *toshi-koshi soba* - coś w rodzaju spaghetti przyrządzonego z ciemnego gryczanego makaronu. *Toshi-koshi* znaczy: przekroczenie roku. 1 stycznia jedzą tradycyjne potrawy. Ich dobór zależy od regionu kraju i prywatnych upodobań, ale wszystkie mają zapewnić zdrowie i szczęście. Na stole obowiązkowo musi jednak znaleźć się zupa z ryżowymi ciasteczkami. Ubite na parze ciągną się i są ciężko strawne, dlatego co roku prasa donosi, ile było wypadków zadławienia się nimi. Zazwyczaj je się także czarną fasolą i ikrą śledziową - symbol prokreacji. Tego dnia listonosze muszą dostarczyć kartki z noworocznymi pozdrowieniami: *Akemashite omedeto-gozaimasu*.

Chińczycy Nowy Rok obchodzą z 7 na 8 lutego. O północy jedzą specjalne pierożki z mięsem, krewetkami i warzywami, które przygotowuje cała rodzina. Do tego piją wino ryżowe lub chińską wódkę. Nowy Rok, który jest równocześnie świętem wiosny obchodzony jest przez 15 dni. Na ulicach miast przebrani za smoki i lwy Chińczycy tańczą i śpiewają przy dźwiękach piskliwej muzyki. Na wsiach zwyczajowo przykleja się na drzwiach czerwony papier, na którym wykaligrafowane są wierszyki z życzeniami. Puszczanie petard dozwolone jest tylko poza dużymi miastami.

W Grecji na sylwestra pani domu piecze specjalne ciasto, do którego wkłada monetę. O północy ciasto dzielone jest pomiędzy domowników. Trzy oddzielne kawałki zostawia się dla domu, Jezusa i Grecji. Ten kto dostanie część z monetą, będzie miał szczęście przez cały rok.

31 grudnia w Australii jest ponad plus 20 stopni C. Część Australijczyków spędza sylwestra na plaży, gdzie bawią się w nocy przy ogniskach. O północy otwierają szampana i kąpią się w morzu. W Australii nie wolno w sylwestra detonować petard, zabronione też są kąpiele po wypiciu alkoholu.

Dla wyznawców judaizmu Nowy Rok, Rosz Haszana, jest świętem religijnym, okresem skruchy i refleksji nad życiem, a nie zabawą. Wierzą oni, że przez 10 dni, do święta Jom Kippur, Bóg otwiera przed nimi swoje bramy i daje im szansę oczyszczenia się. Żydzi spotykają się w synagogach, gdzie codziennie rabini grają na rogach baranich przypominając, że jest to czas skruchy. Wybierają się nad rzekę, by symbolicznie wyrzucić do niej swoje grzechy. Częstują się także owocami zanurzonymi w miodzie życząc sobie, aby nadchodzący rok był tak obfity i słodki jak ten przysmak.

(AM,OLA,LM)

Przed noworocznym toastem

Nie wystarczą bąbelki

Nie wszystko co musuje, to szampan

(INF. WL.) Każdy szampan jest winem musującym, ale tylko niektóre wina musujące są szampanami. Markowe szampany pochodzą z piwnic francuskiego regionu winiarskiego położonego na wschód od Paryża - Champagne (Szampanii).

Tylko ten region ma atest na produkcję szampana. Trunek sporządzony według tradycyjnej receptury choćby kilometr od granicy tego regionu już nie może nazywać się szampanem. Na etykiecie markowego szampana powinna widnieć informacja, że został on wyprodukowany według tradycyjnej szampańskiej receptury.

Do produkcji szampana używa się szczepów winogron wyhodowanych w tym regionie; każdy z kilkudziesięciu producentów dobiera odmienne szczepy wyselekcjonowanych winogron.

Prawdziwy szampan od wina musującego różni się m.in. tym, że jego fermentacja odbywa się wyłącznie w butelkach, podczas gdy wino fermentuje w kadziach drewnianych lub metalowych (jak Chablis, co nadaje temu trunkowi charakterystyczny metaliczny po-

smak). Szampany przechodzą fermentację dwa razy.

Po zakończeniu pierwszej fermentacji do butelki dodaje się kultury drożdży i pozwała płynowi jeszcze fermentować. Kolejny etap to przechylenie butelki szyjką na dół. Gdy osad spłynie, szyjkę zamraża się

w solance azotowej; korek zostaje usunięty i zamrożona część trunku z osadem opuszcza butelkę, a ubytek uzupełnia się domieszką likieru. Po zakorkowaniu butelkę odkłada się do na półkę, gdzie leżakuje co najmniej trzy lata.

Moc szampana waha się od 10,5 do 12 procent. Jego słodycz zależy od rodzaju likieru dodanego do butelek w końcowej fazie produkcji. Są szampany ekstrawagantne (zupełnie

pozbawione cukru), wytrawne, półwytrawne, półsłodkie i słodkie. Francuzi preferują wersję półwytrawną.

Otwierając szampana powinno się ostrożnie, powolutku bez huku - oczywiście z wyjątkiem takich okazji jak sylwester, kiedy tradycyjnie o północy wystrzelają korki milionów butelek na całym świecie. Podawanie zaś szampana powinno się wyłącznie w wysmakłych kieliszkach (tak zwanych kłosach albo fletach), w których najlepiej widoczne jest pulsowanie bąbelków.

Wina musujące według receptury z Szampanii produkują się także w innych krajach, jednak są one dużo tańsze od francuskiego szampana. Najtańsze są wina gazowane; niektóre wytwarza się także w Polsce. Znawcy z krakowskiej winiarni „Pod Aniołami”, uważają je za bardzo kiepskie. - *To zwykłe wina z dodatkiem cukru, gazowane jak woda z saturatora - usłyszeliśmy.*

Markowy szampan jest bardzo drogi. Dom Perignon, w krakowskich „Delikatesach” w Rynku Głównym, kosztuje 396 zł.

(OLA)

■ **MNIJ ZANIECZYSZCZENIE.** Od kilku lat utrzymuje się tendencja zmniejszania się emisji zanieczyszczeń powietrza. Wciąż jednak bezwzględna wielkość emisji należy do największych wśród europejskich krajów OECD - podaje GUS w swoim opracowaniu „Ochrona środowiska 1996”.

■ **ZIMUJĄ W ZOO.** Około 30 czarno-białych bocianów zimuje w zamojskim Ogrodzie Zoologicznym. Większość przetrzymywana jest w ogrzewanym pomieszczeniu, zaś 4 (które nie dały się odłowić) mieszkają nad ogrodowym stawem.

■ **EKOLOGICZNE SPYCHACZE.** Huta „Stalowa Wola” SA zmontowała pierwszą partię ekologicznych spycharek gąsienicowych do robót ziemnych o symbolach TD-15E i TD-25G. Zastosowano w nich silniki spalinowe spełniające wymagania określone przez Amerykańską Agencję Ochrony Środowiska (EPA).

■ **POMAGAJMY PTAKOM.** Przyrodnicy apelują o regularne karmienie ptaków zimą. W Polsce obserwuje się, że ptaki są karmione przeważnie w niedziele i soboty, podczas rodzinnych spacerów. W pozostałe dni tygodnia bezskutecznie czekają na jedzenie, nie szukając już pożywienia gdzie indziej. Jeżeli już zaczyna się karmić ptaki, należy to robić regularnie.

Slender You
Pierwszy autoryzowany salon w Polsce

ul. Rzeźnicza 2,
PL-31-540 Kraków,
tel. 22-41-06

- ★ siłownia
- ★ najnowsza metoda walki z nadwagą dla pań i panów
- ★ wyszczuplanie bioder, ud i talii
- ★ solarium
- ★ specjalne amerykańskie stoły wykonują za Ciebie odpowiednie ćwiczenia odchudzające
- ★ masaż ręczny

k-1239

Zalew Soliński skuty lodem

- *Lód pokrywa obecnie prawie 95 proc. powierzchni Zalewu Solińskiego w Bieszczadach. Ten sztuczny akwen zamraża rzadko, zazwyczaj tylko podczas ostrych i mroźnych zim - poinformował wczoraj Ryszard Krasicki z kierownictwa Zespołu Elektrowni Wodnych w Solinie.*

W tym roku wolne od lodu pozostają jedynie fragmenty jeziora w okolicach korony zapory. Krasicki przestrzega jednak przed chodzeniem po zamrożonym jeziorze. Jego zdaniem, w sztucznych zbiornikach wodnych wahania temperatur są częstsze niż w akwenach naturalnych.

Zalew Soliński istnieje od 1968 r., liczy 21 km kw. Jest największym sztucznym zbiornikiem wodnym w Polsce.

(PAP)

Dlaczego 1 stycznia?

Dokończenie ze str. 1

Nowi konsulowie objęli więc władzę kilka miesięcy przed terminem, pomoc do Hiszpanii dotarła na czas, ale nie wszystkim było łatwo obchodzić rozpoczęcie roku o kwartał wcześniej niż ich przodkowie. Dopiero Juliusz Cezar, który powierzył reformę kalendarza aleksandryjskiemu astronomowi Sosigenesowi (tzw. kalendarz juliański), zadekretował obowiązek honorowania 1 stycznia jako początku roku.

Za kilkanaście godzin już po raz 2150 będziemy obchodzili 1 stycznia jako początek nowego roku, podczas gdy inni muszą jeszcze poczekać na to święto.

Dla wierzących Żydów nowy rok - Rosz Haszana - rozpocznie się 2 października. Według ich kalendarza będzie to już rok 5758 - tyle lat bowiem, zgodnie z ich wierzeniami, upłynęło od stworzenia świata, który wciąż czeka na Mesjasza.

Muzułmański nowy rok jest związany z dniem rozpoczęcia misji przez proroka Mahometa. Najbliższy, już 1376 rocznicę tego wydarzenia wyznawcy islamu będą obchodzić 21 marca.

Dla Chińczyków zaś, zgodnie z ich tradycją, przyszedł rok będzie rokiem Byka i rozpocznie się w nocy z 7 na 8 lutego - w chińskie święto wiosny.

(KW,LM)

Następne wydanie „Dziennika Polskiego” ukaże się w czwartek, 2 stycznia 1997 roku

Prognoza pogody

Temperatura (min..max)

Bielsko	-10	-20	Nowy Sącz	-12	-20
Częstochowa	-9	-19	Przemysł	-12	-23
Kasprowy Wierch	-15	-20	Rzeszów	-12	-20
Katowice	-9	-19	Tarnów	-12	-20
Kraków	-10	-19	Zakopane	-10	-22
Krosno	-12	-23	Warszawa	-13	-21

Sytuacja baryczna: Polska południowa jest w obszarze przejściowym między wyżem nad Europy Wschodniej, a niżem nad Bałkanów. Napływa mroźne powietrze ze wschodu.

Prognoza pogody: Rano mgliście, w dzień zachmurzenie duże przechodzące w umiarkowane. We wschodniej Małopolsce zaniżające opady śniegu. Nadal mroźno, temperatura maksymalna w dzień od -9 do -12 st., na Podhalu -12 st., w Tatrach -15 st. Wiatr słaby i umiarkowany północno-wschodni. W nocy dość pogodnie i bez opadów. Nadal mroźno, temperatura minimalna od -18 do -23 st. (lokalnie w dolinach i kotlinach niższa). Wiatr słaby z kierunków wschodnich.

Prognoza orientacyjna na następną dobę: Możliwe opady śniegu (najpierw na Śląsku, później w Małopolsce). temperatura maksymalna w dzień od -12 do -8 st., minimalna w nocy od -16 do -20 st.

Sytuacja biometeorologiczna: W dzień korzystna, w nocy obniżona sprawność działania i spadek koncentracji uwagi.

Uwaga kierowcy: Widzialność rano lokalnie ograniczona. Warunki drogowe na drogach lokalnych trudne i niebezpieczne.

Ciśnienie atmosferyczne (wczoraj o godz. 15.00): 986 hPa, tj. 740 mm, wzrost ciśnienia.

Całkowita zawartość ozonu: 380 Dobsonów (średnia wieloletnia dla grudnia wynosi 310 Dobsonów).

Charakterystyka pokrywy śnieżnej i warunki narciarskie: Wysokość pokrywy śnieżnej w Tatrach wynosi od 15 do 40 cm śniegu zsiadłego. Na całym obszarze wystają kamienie i korzenie, a miejscami potworzyły się zaspasy. Brak warunków do jazdy na nartach. Wyciągi w Kotle Gąsienicowym i Goryczkowsym są nieczynne. Uwaga: istnieje średnie zagrożenie lawinowe II stopnia. W Beskidzie Śląskim i Żywieckim grubość pokrywy śnieżnej wynosi od 10 cm w dolnych partiach do 25 i 30 cm na szczytach i tylko tam (choć są trudne warunki) można trochę pojeździć. Przeważa śnieg zsiadły.

Horoskop codzienny

BARAN: Szukaj ciepła, wiąż, wspólnej zabawy, radości - odradzaj się z Nowym Rokiem - do wolności.

BYK: Przed Tobą salaterka pełna dobrych gwiazd. Sięgnij tylko ręką. Nadszedł czas.

BLIŹNIĘTA: Ha, ha, ha - śmiech perlisty (tubalny), symfonia radości. Księżyc pijany objaja się o ściany. Szuka tożsamości.

RAK: Z dużym bagażem na plecach - powoli będzie go ubywa. Minałeś właśnie Narwik. Rozpalasz ognisko. Z oddali słychać rżenia renifera - jesteś blisko.

LEW: Oto i chwila chwały - metamorfoza. Dotykasz i przemieniasz. Serce bije mocno.

PANNA: Super, klasa, ekstrawagancko - jak precyzyjnie wyraził Twoje nastroje? Buze-rantolo!

WAGA: Raz, dwa, trzy - wszystko się odmienna. Nie było Cię i jesteś. Z kapitańskiego mostku widzisz ziemię.

SKORPION: Dobrze siedzieć nad fiordem i pykać fajeczkę, zwłaszcza latem. Teraz zimno troszeczkę.

STRZELEC: Więc pif-pafuj dalej.

KOZIOROŻEC: Magiczny krąg przekraczasz - słodko kwaśny - jeszcze nie gotowy. Czekaś... na samego siebie - nim wyjdiesz na tony.

WODNIK: Szalony krok - w Nowy Rok. Brawurowy.

RYBY: Lepiej! Spokojniej, delikatniej, z coraz większą nadzieją. Na gałęzi przy oknie znów przysiadło niebo.

ASTROLOGUS
Kto urodził się 31 XII... Racja-nalista, a chciałby ucho-dzić za romantyka.

Zimowe kłopoty diesli

Bez oleju ani rusz

Rafineria w Płocku nie przyjęła zamówienia krakowskiej CPN

(INF. WL.) W całej Małopolsce na stacjach CPN nie ma zimowego oleju napędowego. Nie mamy paliwa zimowego i nie będziemy go mieć. Rafineria w Płocku nie przyjęła naszego zamówienia na 20 tysięcy ton - powiedział „Dziennikowi” Jerzy Trybulec, dyrektor ds. handlowych Centrali Produktów Naftowych w Krakowie. Tylko w krośnieńskim „Grosarze” od wczoraj sprzedawany jest olej, który można używać do temperatury minus 29 stopni C.

Zimowy olej napędowy w Europie produkowany jest tylko w krajach skandynawskich i w Rosji. W Polsce jest go bardzo niewiele. Stacje paliw BP Poland mają w ciągłej sprzedaży olej napędowy, który sprawnie funkcjonuje do minus 23 stopni.

Krakowski PKS ma zapas oleju zimowego, który do tej pory nie zamarzył; autobusy jeżdżą normalnie. W Nowym Sączu tylko dwie stacje paliwowe sprzedają olej napędowy, który teoretycznie zamarza przy 22 stopniach mrozu. W praktyce już 15 kresiek poniżej zera powoduje, że wytrąca się parafina, która zatyka filtry paliwowe. - Od czasu, kiedy temperatura spadła znacznie poniżej zera, w przedsiębiorstwie przez całą noc pracuje pogotowie techniczne - powiedział nam Andrzej Cisoń, prezes MPK w Nowym Sączu. - Silniki autobusów są grzane dwukrotnie. Do paliwa dolewamy depresator, który powoduje teoretycznie, że parafina wytrąca się dopiero przy minus 45 stopniach. Rano z bazy wyjeżdżają wszystkie pojazdy, ale na trasie zamarza blisko 30 procent.

W Nowosądeckiem podobne kłopoty przeżywa PKS. Kierowcy dolewają do paliwa benzynę, ale jest to bardzo szkodliwe dla silnika.

Na największych rzeszowskich stacjach benzynowych, jeśli już jest paliwo do „ropniaków”, to tylko tzw. przejściowe, czyli takie, którego można używać do temperatury około minus 15 stopni. W rzeszowskim MPK jednak większość autobusów jeździ już na paliwie zimowym.

MPK w Tarnowie nie zawiesza kursów na żadnej linii, choć - podkreśla - prezes Wiesław Klisiewicz - „są problemy z paliwem i uruchomieniem zaparkowanych pod chmurką autobusów”. Pełna mobilizacja kierowców i mechaników sprawia, że wyeksploatowane autobusy krążą po mieście, ale docierają na przystanki z opóźnieniem.

Wczoraj w woj. tarnowskim PKS odwołał 14 kursów. - Jest to naprawdę niewiele - twierdzi Roman Kusek, zastępca dyrektora tarnowskiego Oddziału PKS. Od drugiego dnia świąt do wczoraj odwołano 6 kursów. Mechanicy przygotowują mieszanki paliwa wzbogaconego etyliną i naftą. Nie zawsze udaje się uniknąć awarii. Warsztaty tarnowskiego PKS przeciążone są pracą, odmrażaniem i naprawą filtrów.

Wczoraj w Krośnie do stacji „Grosar” przywieziono olej napędowy, który może być używany w temperaturze minus 29 stopni C. Mimo siarczystych mrozów, kierowcy PKS z Krosna i Sanoka dobrze sobie radzą z wozami. - Używamy paliwa zimowego działającego do temperatury minus 22 stopnie, ale przy znacznie większych mrozach przestaje ono działać, dlatego mieszmamy olej napędowy z etyliną - powiedział nam Wiesław Białas, szef działu zaopatrzenia PKS w Krośnie.

(AMS, JEC, JS, KIS, BH)

Gdy nie chce zapalić...

(INF. WL.) Jeżeli nasz samochód rano nie chce zapalić, radzimy kupić nowy akumulator. Zapewniamy, że wówczas pojazd zapali „od pierwszego kopa”. Jeżeli tak nie będzie, musimy zastanowić się nad stanem technicznym naszego auta. Zanieczyszczone wiązki elektryczne, brudne świece i przeciekający układ chłodzenia lubią stwarzać problem właśnie przy niskich temperaturach.

Szczęśliwym posiadaczom pojazdów z katalizatorem i wtryskiem paliwa stanowczo odradzamy rozruch samochodu „na popych”. Może skończyć się to katastrofalnymi skutkami, włącznie z wymianą komputera, sondy Lambda i zanieczyszczonego układu katalizacyjnego. Lepiej do pracy udać się autobusem niż na siłę uruchamiać auto.

Właściciele diesli najczęściej wiedzą, co mają robić podczas silnych mrozów; po prostu stosować zimowy olej napędowy. Szkopuł w tym, że CPN, wzorem drogowców, nieco zaspęła i na stacjach tego paliwa (o symbolu DZ) brakuje. Jeżeli w naszym samochodzie z ropy wytrąci się parafina i zablokuje filtr oraz pompę paliwową, jedyną skuteczną metodą jest wstawienie auta do ciepłego pomieszczenia. Czasami mogą pomóc także specjalne uszlachetniacze, które zwiększają odporność oleju na niskie temperatury. Rozgrzewanie silnika zapaloną gazetą odradzamy. Przekonał się o tym niedawno właściciel audi, który - dosłownie - zapalił auto i już go nie ma.

(JUR)

Ofiary mrozu

Według niepełnych danych w wyniku ostatnich mrozów zamarło dotąd w Polsce blisko 30 osób. Dyżurny lekarz kraju ani policja nie prowadzą odrębnych statystyk. Ofiarami mrozów są często bezdomni i samotni. Obfite żniwo mróz zbiera też wśród nierozważnych amatorów alkoholu.

Wypicie alkoholu na mrozie powoduje w pierwszej chwili uczucie rozgrzania organizmu.

Alkohol rozszerza naczynia krwionośne, co prowadzi do szybszego oddawania ciepła, a w konsekwencji do wychłodzenia organizmu. W wyniku tego następuje zatrzymanie akcji serca i krążenia oraz ustanie czynności nerwowych.

Biuro Podróży Dziennika Polskiego

„Jagiellonia”

Kraków, ul. Wiślna 2 tel. 22-03-45 tel./fax 22-77-93

Miastu, Polsce i światu

Dobre życzenia

(INF. WL.) Snujemy plany na przyszłość i z nadzieją oczekujemy na to, co przyniesie nam nowy 1997 rok. Zapytaliśmy działaczy samorządowych, polityków i artystów, co życzyliby w nowym roku swojemu miastu, Polsce i światu.

STANISŁAW HANDZLIK, przewodniczący Rady Miasta Krakowa: - Krakowianom życzę czystszej powietrza, przejeżdżających ulic oraz wzajemnej życzliwości. Polsce natomiast dobrego wyniku wyborów parlamentarnych. Niech postowie i senatorowie następnej kadencji będą mądrzejsi, uczciwsi i odważniejsi od obecnych, by byli w stanie przeprowadzić najpilniejsze dla kraju reformy. Światu natomiast - pomyślnych wiatrów, by nasza planeta wolna była od tajfunów i innych kataklizmów.

ANDRZEJ CZERWIŃSKI, prezydent Nowego Sącza: - Mojemu miastu życzę, by potrafiło wykorzystać ogromną szansę rozwoju, jaką daje mu utworzenie tzw. strefy. Jeśli zaradni, pracownicy sądeczanie potrafią wywiązać się z przyjętych na siebie zobowiązań, a wierzę, że potrafią, to Nowy Sącz może stać się wzorcowym w kraju grodem. Polsce potrzebna jest przede wszystkim narodowa zgoda. Chciałbym więc, byśmy mogli normalnie pracować i, miast wadzić się, wspólnym wysiłkiem dążyć do lepszej przyszłości. A światu życzę pokoju. Wszystkie nasze marzenia mogą rozbić się o nieprzewidziany czynnik, jakim są międzynarodowe konflikty. Oby tak się nie stało.

ROMAN CIEPIELA, prezydent Tarnowa: - Tarnowowi życzę w nowym roku jak największej liczby inwestorów, a także zakończenia budowy obwodnicy miasta i rozpoczęcia prac budowlanych przy autostradzie. Krajowi życzę, by w 1997 roku zdecydowano o naszej przynależności do Unii Europejskiej, a także mądrych wyborów w czasie głosowania do parlamentu. Światu życzę przede wszystkim pokoju.

KAZIMIERZ SUROWIEC, wojewoda rzeszowski: - Polsce życzę spokoju w trudnym nadchodzącym roku wyborów. Oby różnice programowe i polityczne nie zatarły świadomości, że wszyscy jesteśmy dziećmi Rzeczypospolitej. Miastu życzę, aby stawało się ośrodkiem ponadregionalnym, a mieszkańcom - bardziej optymistycznego spojrzenia w przyszłość. Mieszkańcom świata życzę, by widzieli w drugim człowieku bliźniego.

ANDRZEJ SZKARADEK, przewodniczący Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Regionu Małopolska: - Krakowowi życzę, aby porządnie przygotował się do Programu 2000 oraz aby mądrze realizował program przekształceń własnościowych. Polsce natomiast, aby jej liderzy nie chępli się, że standard naszego życia rośnie, gdyż jest to nieprawda. Chciałbym, aby dostrzegli rosnące dysproporcje w poziomie życia Polaków i wyciągnęli z tego najważniejsze wnioski. Dla świata najważniejsze jest - w moim przekonaniu - skuteczne poszukiwanie rozwiązań dla krajów Trzeciego Świata, przede wszystkim tych nekanych przez głód i wojny domowe.

MARIAN CYCÓN, burmistrz Starego Sącza: - Mieszkańcom Starego Sącza serdecznie życzę, by żyło im się lepiej i dostatniej, zaś miastu, by udało nam się zrealizować wszystkie założone zadania inwestycyjne. Mojej ojczyźnie życzę, żeby jej obywatele dokonali właściwych wyborów parlamentarnych. Niechże wreszcie zapanuje w kraju spokój. A dla świata słu życzę wzajemnej miłości. Nasz ziemski glob potrzebuje tego, żeby drzwi w domach we wszystkich krajach były szeroko dla wszystkich po otwierane.

JERZY BIŃCZYCKI, aktor Starego Teatru w Krakowie: - Mojemu miastu - Krakowowi - życzę dalszych satysfakcji ze Starego Teatru już pod nową dyrekcją. Polsce życzę mądrości. Podobno jesteśmy mądrzy

po szkodzie. Szkód ponieśliśmy już wiele. Czas wreszcie na mądrość. Światu życzę, aby odwieczną agresję zastąpił zwyciężającą tolerancją.

WERGILIUSZ GOŁĄBEK, dyrektor naczelny Filharmonii Rzeszowskiej: - Miastu życzę, aby było najwspanialszym, najcudowniejszym miejscem pod słońcem. Niewielkie miasta - jak to dzieje się w Europie - mogą przecież być ośrodkami akademickimi i kulturalnymi promieniuącymi na cały kraj. Polskim politykom wszelkiej maści życzę więcej pokory i zdrowego rozsądku, by szanse, przed którymi stoi kraj nie zostały zmarnowane. Światu życzę czegoś najważniejszego - pokoju. I tego, by nie tamano praw człowieka.

KRZYSZTOF KOZŁOWSKI, senator z Krakowa: - Krakowowi życzę, by zawsze gospodarka rozwijała się jak najdalej od polityki oraz aby polski kapitał, który zagospodarował już krakowskie piwnice, sienie i podwórza przeniósł się wyżej i zagospodarował resztę aż pod dach. Wszystkim Polakom żywiej reagowali na zło, obłudę, to, co jest nieetyczne i nie fair, gdyż mam wrażenie, że coraz bardziej akceptujemy takie zachowania. Nie wierzę w ogólną szczęśliwość świata, ale życzyłbym nam wszystkim, aby nie powtórzyło się już to, co zdarzyło się w Bośni czy w Czeczenii i abyśmy byli mniej obojętni na to, co dzieje się na świecie.

LESZEK WÓJTOWICZ, poeta z Piwnicy pod Baranami: - W 1997 roku życzę wszystkim, aby ich czas upływał jak najpiękniej i odrobinę spokojniej. Aby po latach mogli wrócić do tego roku dobrym wspomnieniem. Dla Krakowa - życzenia najprostsze: aby uroda naszego czarodziejskiego miasta nabierała z dnia na dzień coraz większego blasku. Dla Polski - mądrych rządów, co w praktyce oznacza konieczność zmian. Dla świata - pokoju, po prostu pokoju...

(AMS, DSF, DW, JS, KOS, MAT, SM)

24 godziny

TV NIE MA PROBLEMÓW FINANSOWYCH. Ryszard Miazek, prezes zarządu TVP SA w rozmowie na antenie Radia Zet zdecydowanie zaprzeczył informacjom, jakoby telewizja publiczna miała problemy finansowe. - Kłopotów finansowych telewizja nigdy nie miała, jest to chyba jedyne przedsiębiorstwo w Polsce, które nie bierze kredytów - powiedział Miazek.

KPN ZA INTEGRACJĄ. Rada Polityczna Konfederacji Polski Niepodległej zwróciła się do uczestników Akcji Wyborczej „Solidarność” oraz innych środowisk polskiej pryncy o przyspieszenie prac integracyjnych i programowych - poinformował lider KPN Leszek Moczulski.

DROŻEJĄ FIATY. Jak już informowaliśmy, średnio o 2,5 proc. wzrosła od 2 stycznia 1997 r. ceny samochodów produkowanych przez Fiat Auto Poland SA. Dyrekcja spółki uzasadnia podwyżkę „inflacyjnym wzrostem kosztów produkcji”. Wzrost cen dotyczy modeli cinquecento, uno, punto, bravo i brava. Niezmienne pozostaną natomiast ceny fiatów 126 elx „Maluch”, fiata brava 1,4 S oraz dostawczego ducato.

UJĘTO MORDERCĘ DENTYSTKI. Koszalińscy policjanci w ciągu 48 godzin ujęli sprawcę brutalnego mordu na Barbarze S. lekarzu stomatologu. Sąd Rejonowy aresztował tymczasowo na 3 miesiące podejrzanego - Andrzeja Pawła D.

30 ZATRUTYCH SALMONELLA. Terenowy inspektor sanitarny w Szczecinie po konsultacji z wojewódzkim inspektorem sanitarnym wydał decyzję o okresowym zamknięciu jednego z lepszych lokali w tym mieście „Admirał”. W lokalu tym doszło w okresie świąt Bożego Narodzenia do zbiorowego zatrucia pokarmowego uczestników weselnego przyjęcia.

Włoskie FLIZY Świąteczny rabat! KAMIR s.c. Kraków, ul. Wielicka 61, tel. 56-46-00 bezpośredni importer

Wszystkim Klientom szczęśliwego Nowego Roku życzy CITY TAXI 666-444, 96-21

LEASING - OFERTA SPECJALNA dla firm, które wyleasingują do końca roku w Proleasingu S.A. samochód dostawczy POLONEZ TRUCK, LUBLIN, ŻUK KIA, HYUNDAI lub SEAT TELEFON KOMÓRKOWY GSM GRATIS PROLEASING S.A. Liczy się termin złożonego wniosku. Kraków, ul. Wadowska 10, tel. (012) 66 80 93, 66 95 60, tel. kom. 0 602 266 266

Szczęśliwego Nowego Roku KRAKOWSKA FIRMA HANDLOWA ARTDOM AUTORYZACJA FIRM SIEMENS SONY SANYO BOSCH BRAUN ARDO NOKIA JVC Philips Sanyo Candy Grundig Ardo Whirlpool Zelmer SKLEPY: Kraków, ul. Królewska 47, 47a, tel./fax 33-50-95 Rynek Podgórski 14, tel./fax 56-11-45

OPTIMUS-ic czytniki kodów kreskowych kasy fiskalne metkownice wagi Ostatnia szansa tylko do końca roku 65% odliczenia! Bochnia - BITLINE COMPUTER - Kazimierza Wielkiego 8, tel. 238-71; Brzesko - ZETO S.A. - Starowiejska 28, tel. 31664; Kraków - PARASOFT - Królowej Jadwigi 170, tel. 37-24-93; Kraków - COMEX - Długa 11, tel. 22-73-95; Kraków - ELEKTROBO - os. Dąbrowskiego 303 70, tel. 48-41 24; Kraków - ELLBIS - Syrokonii 11 a, tel. 22-41-67; Kraków - EXPERT POLAND - Szlak 33, tel. 34-25-15; Kraków - JBM - Koberzyńska 180, tel. 62-13-27; Kraków - LANTECH - Kazimierza Wielkiego 80, tel. 37-24-10; Kraków - OPTIKOM - Bandurskiego 66/2, tel. 11-50-98; Kraków - OPTIMUS ESC - ul. Szlak 26, tel. 32-64-77; Kraków - TRON - św. Filipa 25, tel. 22-91-50; Krynica - INFO-SERVICE - Źródłana 22/25, tel. 71-25-20; Limanowa - BAUT - Jana Pawła II 5, tel. 374-131; Nowy Targ - POLANSKI - Kościuszki 3, tel. 680-99; Nowy Targ - SHIFT - Kopernika 12, tel. 651-59; Nowy Sącz - PROTEUSS - Jagiellońska 29, tel. 42-34-11; Tarnów - RWD PROSPECT - Kłkowska 50, tel. 21-50-00; Tarnów - ZETO S.A. - Urszulańska 25, tel. 21-66-62 Połączenie bezpłatne - INFOLINIA: 0-800 300 23, 0-800 300 24 INTERNET: http://www.optimus-ic.com.pl

Tragedia biedy i nieświadomości

Matka słyszała: „Zabij”

(INF. WŁ.) Nowotarska prokuratura ma już wyniki sekcji zwłok trojga dzieci uśmiercanych zaraz po urodzeniu przez ich matkę - 36-letnią Annę J., mieszkankę Dursztyna. Wczoraj zastępca prokuratora rejonowego Zbigniew Gabryś przedstawił dziennikarzom opinię biegłego lekarza: wszystkie dzieci urodziły się w pełni zdolne do życia, wszystkie po przyjściu na świat oddychały. Rodzaj obrażeń stwierdzonych na kośćcu zwłok potwierdził wersję matki, która zeznała, że noworodki były duszone i topione w wannie.

Anna J. - tuż przed świętami aresztowana tymczasowo na dwa miesiące - od razu przyznała się do winy, choć zmieniała wersje zeznań w kwestii dotyczącej „pochówku” zamordowanych niemowląt. Najpierw twierdziła, że zostały pochowane na cmentarzu, dopiero potem wyznała, że leżą zakopane w ogrodzie. Wszystkie porody zako-

czono uśmierceniem dzieci odbywała ponoć, gdy nikogo nie było w domu. Podczas ciąży nie korzystała z opieki medycznej.

Policjanci odnieśli wrażenie, że kobieta nie była zdziwiona ich przybyciem - jakby czekała na uwolnienie się od ciężaru makabrycznej tajemnicy. Podczas przesłuchania płakała i mówiła o straszliwych wyrzutach sumienia. Trudno jednak uwierzyć, że 36-letnia matka pięciorga dzieci (nic nie wskazuje, iż dla żyjącego potomstwa jest matką złą), z wykształceniem zawodowym, pracująca wcześniej w NZPS „Podhale” - nie miała pojęcia o planowaniu rodziny oraz nie wiedziała o możliwości urodzenia i oddania nie chcianego dziecka do adopcji.

Sytuacja materialna rodziny J. jest bardzo ciężka - żona nie pracuje, mąż zarabia jako palacz, małe gospodarstwo nie daje utrzymania, a zasiłek z pomocy społecznej wiele nie ratuje. Dzieciobójczyni wyznała,

że już przy trzeciej ciąży mąż i teściowa mieli do niej duże pretensje. Powiększeniu się rodziny towarzyszyło też popadanie w dług. Nic jednak nie wskazuje, by ktokolwiek z domowników nakłaniał Annę J. do uśmiercenia noworodków. Dlatego mąż stał tylko pod zarzutem niezawiadomienia wymiaru sprawiedliwości o popełnionej zbrodni. Anna J. zeznała, że czuła, iż mąż „wolał o niczym nie wiedzieć”.

Co myślała tuż przed zadaniem śmierci dopiero co urodzonym dzieciom? Twierdzi, że za pierwszym razem był to podszept: „zabij go”. Dwa następne porody były już poprzedzone wyraźnym zamiarem uśmiercenia dzieci.

Czyn, jakiego dopuściła się Anna J. jest zagrożony pozbawieniem wolności od osmiu lat do kary śmierci włącznie. Kobieta przebywająca w zakładzie karnym zostanie poddana badaniom psychiatrycznym. (ASZ)

Kolejna krakowska kolekcja łupem złodziei

Trzeci skok?

(INF. WŁ.) Nieznani złodzieje ukradli w wigilijną noc z domku jednorodzinnego przy ul. Rzepichy w Krakowie 20 obrazów, m.in. pędzla Potrzebowski, Wiśniewskiej, Janowskiej i Siweckiego. Prowadzący śledztwo przypuszczają, iż kradzież jest dziełem tej samej złodziejskiej grupy, która w ciągu ostatnich dwóch miesięcy dokonała trzech włamań do mieszkań krakowskich kolekcjonerów.

- Złodzieje dostali się do domu, wylamując drzwi wejściowe. Wykorzystali nieobecność gospodarzy. Oprócz obrazów z mieszkania zginęła także srebrna cukiernica, posrebrzona ikona, popielnica oraz zegarek w kształcie kobiety trzymającej zegar. Właścicielka mieszkania nie potrafiła określić wartości skradzionych dzieł sztuki. Szacunkowo, dla potrzeb śledztwa, wartość strat oceniliśmy na 35 tys. zł, choć prawdopodobnie są one znacznie większe - poinformował wczoraj nadkomisarz Dariusz Nowak, rzecznik krakowskiej policji.

Złodzieje zabrali z mieszkania także kluczyki do zaparkowanego przed domem fiata 125 p. Załadowali do niego skradzione łupy i odjechali. W nie-

dzielę auto odnalazło się - parkowało porzucone przy trasie katowickiej. Zainteresowali się nim inni włamywacze, którzy wybili szybę w samochodzie i skradli jeden fotel...

Prowadzący śledztwo w tej sprawie policjanci z KRP Zachód skłonni są łączyć to włamanie z kradzieżą prywatnej kolekcji z mieszkania profesora UJ Wiesława L. w nocy z 29 na 30 listopada. Skradziono wówczas około 40 obrazów (m.in. „Modlący się św. Hieronim” i „Dionizos w orszaku”), 6 ikon z XIX wieku oraz kilka zabytkowych rzeźb o wartości ponad 500 tys. zł. Sprawcy weszli do mieszkania na pierwszym piętrze przez balkon, wylamując kratę zabezpieczającą. W podobny sposób włamano się 6 listopada do mieszkania Mieczysława Święckiego, kolekcjonera i aktora związanego z Piwnicą pod Baranami. Skradziono wówczas 9 obrazów (m.in. dzieła Henryka Siemiradzkiego, Jana Setkowskiego i jedno przypisywane Marcello Bacciarellemu - portret Augusta Poniatowskiego) o łącznej wartości 100 tys. zł. Żadne z dzieł nie było ubezpieczone. Sprawców do tej pory nie ujęto. (EK)

Nowohucki „snajper”

W województwie krakowskim zezwolenie na broń myśliwską posiada obecnie ponad 2700 osób

(INF. WŁ.) Tajemniczy „snajper” od pewnego czasu poluje w Nowej Hucie - z broni pneumatycznej strzela do ludzi. W ostatni piątek około godz. 14.30 na alei Róż została postrzelona spacerująca z mężem 66-letnia kobieta. Śrut z broni pneumatycznej przebił czapkę i zranił kobietę w prawą skroń. Strzał padł z os. Zgody. Już miesiąc wcześniej na tym samym osiedlu strzelano z wiatrówki, ale wówczas obyło się bez rannych. Sprawy do tej pory nie ustalono.

66-letnia mieszkanka Nowej Huty trafiła do Szpitala Kolejowego. Rana okazała się niegroź-

na; życiu kobiety nie zagraża niebezpieczeństwo. Prowadzący dochodzenie raczej wykluczają, by ktoś do niej celowo strzelał. Przypuszczają, iż było to dzieło tajemniczego „snajpera”, który od jakiegoś czasu strzela dla „zabawy”...

Podobną rozrywkę zafundował sobie kilka miesięcy temu 42-letni mieszkaniec os. Kombatantów, który, strzelając z okna swego mieszkania, zranił dwóch bawiących się przed blokiem chłopców. 9-letni Mateusz został ugodzony śrutem z wiatrówki w prawą dłoń, 7-letni Kamil - w okolice kręgosłupa. Dzieciom natychmiast

udzielono pomocy; skończyło się na niegroźnej interwencji chirurgicznej. Badania balistyczne wykazały, iż obydwa chłopcy zostali postrzeleni z broni typu „Slavia”, zarekwirowanej w mieszkaniu brata podejrzanego. Odpowiada on przed sądem z wolnej stopy pod zarzutem narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia oraz uszkodzenia ciała, za co grozi mu do 5 lat pozbawienia wolności. Nie był dotychczas karany.

W woj. krakowskim zezwolenie na broń myśliwską posiada obecnie ponad 2700 osób. (EK)

Dramat na strzelnicy

Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu przekazała do sądu akt oskarżenia w sprawie śmierci 18-letniej Agnieszki M., która została zastrzelona na strzelnicy sportowej w czasie treningu. Zarzut nieumyślnego spowodowania śmierci przez niedopilnowanie bezpieczeństwa postawiono nauczycielowi - trenerowi Józefowi K. Nie udało się ustalić, kto oddał śmiertelny strzał.

Policja prowadzi intensywne śledztwo

Zemsta na teatrze

(INF. WŁ.) - Na szczęście teatr był ubezpieczony. W tej chwili trwa szacowanie strat - stwierdził Michał Gąsienica-Szostak, przewodniczący Rady Miasta Zakopanego, po zdemolowaniu przez wandalów Teatru „Witkacego”.

- W najbliższy poniedziałek odbędzie się posiedzenie Komisji Kultury Rady Miasta i wtedy zapadną decyzje o formach pomocy teatrowi. Również wojewoda nie pozostawi Teatru „Witkacego” własnemu losowi.

W Teatrze „Witkacego” miał się odbyć bal sylwestrowy. Jego program artystyczny trzymano w tajemnicy. Mimo zimnej sali i powyginanej podłogi

(woda z popękanych kaloryferów zalała całe pomieszczenie), która teraz bardziej nadaje się do ewolucji snowboardowych niż do tańczenia, bal ma się odbyć. Jeżeli nie w samym teatrze, to może w kawiarni (ze sceną), która znajduje się obok teatru. O jego popularności może świadczyć fakt, że w dwie godziny sprzedano 160 kart (komplet).

Na temat sprawców wandalizmu w Teatrze „Witkacego” krąży w Zakopanem wiele plotek. Powtarza się jednak przypuszczenie, że mógł to być akt zemsty na teatrze lub na jego dyrektorze. Policja zakopiańska prowadzi intensywne śledztwo. (W.JARZ.)

Kradzież z szatni

Rodak z Chicago stracił 86 tys. zł i paszport

(INF. WŁ.) Wczoraj w zakopiańskim hotelu „Giewont” nieznani sprawcy, wykorzystując nieuwagę szatniarza w kasyńce gry, zabrali z wieszaka kurtkę męską, w której znajdował się niebagatelny, bo prawie miliardowy majątek: 86 tys. nowych złotych.

„Wyparował” również paszport konsularny i inne dokumenty. Pechowy właściciel, rodak z Chicago Sławomir Z., bawił się w tym czasie w hotelowych przybytkach. (MIGA)

Pielęgniarki bezpieczne

Specjalna komisja rozmawiała z 200 kobietami w Libii

Specjalna komisja rządowo-samorządowa zbadała w grudniu warunki pracy, zatrudnienia i bezpieczeństwa polskich pielęgniarek i lekarzy zatrudnionych w Libii i nie potwierdziła sierpniowych doniesień prasowych, wskazujących na wyjątkowo trudne warunki, brak bezpieczeństwa i ograniczenie swobód polskich pracowników.

Przewodniczący komisji Andrzej Piłat, prezes Krajowego Urzędu Pracy zapewnił wczoraj, że komisja znalazła potwierdzenie tylko pojedynczych przypadków zamieszkiwania pielęgniarek w trudnych warunkach. W Libii pracuje około 400 polskich pielęgniarek, delegacja bezpośrednio rozmawiała z 200. Wyrażały one oburzenie doniesieniami prasowymi w Polsce. Wszystkie chcą pracować tam dalej.

Piłat oświadczył, że po wizycie w Libii można wnioskować o otwarciu się możliwości dalszej pracy w tym kraju nie tylko dla personelu medycznego, ale i dla innych specjalistów. Sprawy te mają być omówione podczas wizyty delegacji libijskiego urzędu pracy, zaplanowanej na I kwartał przyszłego roku. (PAP)

Zabił księdza?

Akt oskarżenia przeciwko 21-letniemu Andrzejowi O., któremu prokuratura zarzuca współudział w zabójstwie gdyńskiego ks. Ernesta Kleinerta, skierowany został wczoraj do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Prokuratura Rejonowa w Gdyni zarzuca Andrzejowi O., mieszkańcowi Sopotu, udział w zabójstwie ks. Kleinerta, oficjała Trybunału Metropolitalnego Archidiecezji Gdańskiej, które miało miejsce 26 maja br. na plebanii kościoła pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gdyni. (PAP)

Wybuch pieca

58-letni Józef K. został ciężko ranny w wyniku wybuchu węglowego pieca centralnego ogrzewania, który doprowadził do zawalenia się betonowego dachu kotłowni. Do wypadku doszło wczoraj w kotłowni sklepu meblowego w miejscowości Kozy k. Bielska-Białej. (PAP)

Przed poranną mszą w Golcowej

Napad na plebanię

(INF. WŁ.) W niedzielę rano złodziej włamał się do plebanii w Golcowej (woj. krakowski). Siekierą usiłował zaatakować księdza proboszcza. Uciekającego rabusia zatrzymali myśliwi i oddali w ręce policji.

Po porannej mszy, około godz. 8.00 ksiądz proboszcz wrócił z kościoła i zastał złodzieja w mieszkaniu. Zanim zdążył krzyknąć: co pan tu robi!, rabuś z siekierą ruszył na niego. Proboszcz w porę zdążył uskokczyć za drzwi. Będący także w budynku drugi ksiądz próbował wezwać policję, ale złodziej wcześniej odciął przewód telefoniczny. Rabuś wypadł z plebanii i zaczął uciekać. Księża wybiegli za nim i wzywali pomocy. Akurat w pobliżu mieli zbiórkę myśli-

wi z koła łowieckiego „Ostoja”. Myśliwi rzucili się w pościg i wkrótce obezwładnili złodzieja uciekającego do swojego samochodu. Wezwano też policję.

Sprawcą okazał się 26-letni Piotr C. z Lutczy (woj. rzeszowski). Alkomat wykazał u niego 1,22 promila alkoholu. Został zatrzymany do wytrzeźwienia i wyjaśnienia.

Piotr C. dostał się na plebanię przez otwarte okno w piwnicy. Następnie siekierą wyważał drzwi i penetrował kolejne pomieszczenia. Złodziej zdążył zabrać 2846 złotych i 16 groszy oraz 6 tysięcy lirów włoskich. Pieniądze odzyskano. (BH)

Tragedia w zoo

59-letni mężczyzna, opiekujący się słoniem we wrocławskim ogrodzie zoologicznym, zginął wczoraj przed południem podczas pracy. Mężczyzna doznał obrażeń głowy - prawdopodobnie zaatakowany przez zwierzę.

Jak poinformowała nadkomisarz Maria Pawęska z KRP Wrocław Śródmieście, rano trzech pracowników zoo weszło do pomieszczeń, w których zimą przebywają duże zwierzęta - słonie, tapiry i hipopotamy. Każdy zajął się swoim podopiecznym, lecz praca przy słoniu trwała najdłużej i jego opiekun został sam. Gdy pozostali dwaj mężczyźni wrócili do budynku, zaniepokojeni nieobecnością kolegi, znaleźli go z rozbitą głową. Mimo szybkiej akcji reanimacyjnej, życia poszkodowanego nie udało się uratować. (PAP)

ZAMIESZKAJ W MODLNICZCE

Domki jednorodzinne 120 - 140 m²
Modlniczka k. Krakowa

działki 5 a
Termin realizacji: do 12 miesięcy

ZAKŁAD BUDOWLANY „STRZECHA”
ul. Raclawicka 56, pok. 301
tel. 33-11-22 w. 327

A4261kg

Pełna obsługa bankowo-kredytowa

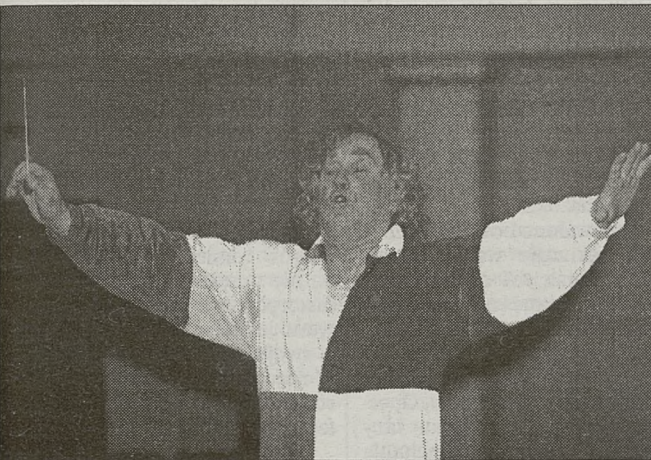
Dookoła świata

Rozmowa z Jerzym Maksymiukiem, dyrygentem

- Dziś o godz. 17 w Teatrze im. Juliusza Słowackiego poprowadzi Pan Sinfonietę Cracovię. Muzycy wykonają utwory Mozarta, Berga, Griega i Czajkowskiego. W partii solowej wystąpi Anna Bajor. Czy sam zaproponował Pan ten repertuar?

dają cechy indywidualne do poszczególnych wykonawców - np. gwałtowność, którą tak bardzo lubię.

- Gwałtowny jest także sposób Pana dyrygowania. Czasem niemal tańczy Pan przed orkiestrą...

Fot. Anna Kaczmarz

- Tak, zaproponowałem cały repertuar i został on przez dyrektora orkiestry przyjęty. Wśród utworów popularnych, które wykonamy w Krakowie znajdują się kompozycje rzadko grane. Na przykład kołysanka Griega będzie wykonana w Polsce chyba po raz pierwszy. Z kolei utwór Berga, też mało grany, jest bardzo piękny ale i piekielnie trudny.

- Zdaje sobie z tego sprawę, że wyglądam śmiesznie, ale nie potrafię inaczej dyrygować. Po prostu mam takie ruchy i nie mogę ich opanować. Wiem, że nogi często mi się gną jakbym jeździł na nartach - ale cóż, taki już jestem. Jeden z moich przyjaciół przyszedł kiedyś po koncercie i powiedział mi szeptem do ucha: „Gdy słuchałem muzyki z zamkniętymi oczami, wszystko było w porządku, jednak gdy je otwierałem, ogarniało mnie przerażenie”.

- Czy próbował Pan zmienić kiedyś swój styl dyrygowania?

- Nie. Uważam, że część swoich wad trzeba zredukować, ale nie wszystkie, gdyż zatraciliby się indywidualny charakter.

- Jakie ma Pan dalsze plany koncertowe?

- Po koncercie w Krakowie rozpocynam pracę w Szkocji, a później jadę na koncerty do Nowej Zelandii. Nie lubię tak długich podróży. Aby tam dojechać i wrócić, muszę oblecieć kulę ziemską dookoła.

Rozmawiała: AGNIESZKA MALATYŃSKA-STANKIEWICZ

Rok Szymborskiej

Nobel sprawił, że znów zaczęto sięgać po tomiki poezji. Na rynku pojawiły się nawet pirackie wydania jej utworów.

„Za poezję, która z ironiczną precyzją odstania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości” - napisano 3 października 1996 r. w uzasadnieniu przyznania Wisławie Szymborskiej Literackiej Nagrody Nobla. Zdjęcia polskiej poetki zdobiły tytułowe strony gazet, informacje o laureacie były podawane jako pierwsze w dziennikach radiowych i telewizyjnych. Polska kultura święciła prawdziwy triumf, po raz pierwszy od wielu lat zajęła należne jej miejsce.

Nobel Szymborskiej sprawił, że znów zaczęto sięgać po tomiki poezji. Na rynku pojawiły się nawet pirackie wydania jej utworów. Okazało się, że są w Polsce tysiące wielbicieli poezji. Literacka Nagroda Nobla dla Polki, choć odsunęła w cień wszystkie inne, nie była jedynym głośnym wydarzeniem kulturalnym w mijającym roku.

W październiku br. pod warszawskim Muzeum Narodowym ustawiały się gigantyczne kolejki chętnych do obejrzenia wystawy „Różne oblicza caravaggionizmu”. Zaprezentowano na niej, m.in. obraz „Złożenie do grobu” Caravaggia oraz dwa płótna wypożyczone z Pinakoteki Watykańskiej autorstwa uczniów Caravaggia: „Judyta z głową Holofernesa” oraz „Święty Sebastian” Trophime'a Bigota. W ciągu 28 dni Muzeum Narodowe odwiedziło przeszło 80 tys. osób, co stanowiło rekord w historii warszawskiego muzeum. Drugą wystawą zasługującą na miano wydarzenia była ekspozycja w warszawskiej Galerii „Zachęta” zatytułowana „Czas osobisty”, na której po raz pierwszy w Polsce zaprezentowano powojenną sztukę Litwy, Łotwy i Estonii - przedstawiono 420 prac autorstwa 45 artystów.

Mijający rok okazał się też dobrym rokiem dla wielbicieli muzyki. Przeżyliśmy istny raj gwiazd. Polscy widzowie mogli obejrzeć „na żywo” wykonawców znanych do tej pory jedynie z teledysków, m.in. Stinga, Tinę Turner, Deep Purple, Bryana Adamsa. Choć

Fot. Anna Kaczmarz

Wisława Szymborska na krakowskim lotnisku Balice po powrocie ze Sztokholmu.

koncerty tych znakomitości cieszyły się olbrzymim powodzeniem, to wszystkich jednak przyćmił Michael Jackson, którego pobyt w Warszawie relacjonowany był przez media niczym pobyt głowy państwa. Z zadziwiającą uwagą odnotowywano każdy jego krok i kaprys. Gwiazdor (czy też król - jak zwykł sam o sobie mówić) muzyki pop wystąpił z tylko jednym koncertem w Polsce, ale rekordowym pod względem frekwencji. 21 września obejrzało go aż 100 tys. osób.

Minione 12 miesięcy nieźle też wróży na przyszłość polskiemu teatrowi. W listopadzie br., po trwającej 11 lat odbudowie, ruszyła wreszcie scena dramatyczna Teatru Narodowego. Na przełomie listopada i grudnia zorganizowano natomiast Warszawskie Spotkania Teatralne.

W ciągu 15 dni widzowie obejrzało 9 przedstawień, z których każde było wydarzeniem kulturalnym. Natomiast w Krakowie we wrześniu br. zainaugurowano V Festiwal Unii Teatrów Europy - widzowie mogli obejrzeć, m.in. „Iwonę księżniczkę Burgunda” Gombrowicza w reżyserii Ingmara Bergmana, w wykonaniu artystów Królewskiego Teatru

Dramatycznego ze Sztokholmu.

Osobisty sukces odniósł w br. polski aktor Andrzej Seweryn. Francuskie stowarzyszenie zawodowe krytyki dramatycznej i muzycznej uznało

Polskę coraz chętniej odwiedzają światowej sławy muzycy, artyści i aktorzy. Na zdjęciu Sophia Loren po przylocie do Warszawy.

go za najlepszego aktora francuskiego sezonu 1995/96. Wyroźnienie to przyniosła mu ro-

la w spektaklu pt. „Trudny człowiek” Hugo von Hofmannsthal wystawianym w teatrze de la Colline.

Po tegorocznym Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, dziennikarze nie zostawili na polskich filmowcach suchej nitki. Podsumowując mijający rok nie sposób jednak odnotować sukcesów, jakie odnieśli polscy filmowcy. Scenarzyści - Robert Brutter i Tomasz Wiszniewski - zdobyli II nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Hartley-Merrill Prize za pracę pt. „Emigrant”. Natomiast Iwona Siekierzyńska, studentka Państwowej Szkoły Filmowej i Teatralnej w Łodzi, zdobyła nominację do „Oskara dla studentów” (przyznawanego przez Amerykańską Akademię Sztuki Filmowej) za etiudę filmową pt. „Pańcia”.

W br. polski kompozytor Zbigniew Preisner, wraz z Serge Gainsborgiem i Michele Colombier, otrzymał prestiżową nagrodę Cezara za najlepszą muzykę - do filmu Jean Beckera „Elisa”.

Rok 1996 był szczególnie ważny dla dwóch polskich miast - Warszawy i Krakowa. W styczniu został zainaugurowany Program Kraków 2000 - Europejskie Miasto Kultury, który zakłada zorganizowanie szeregu festiwali poświęconych dziedzictwu i współczesnej kulturze polskiej, europejskiej oraz światowej - cykl imprez zakończy w 2000 r. całoroczny festiwal kultury europejskiej.

Warszawa natomiast obchodziła 400-lecie swojej stołeczności. Zorganizowano z tej okazji wiele imprez kulturalnych, wśród których na pierwsze miejsce wysunęła się Wielka Gala Baletowa z udziałem wybitnych solistów z całej Europy.

Sejm uchwalił w br. znowelizowaną ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, która wprowadza pojęcie mecenatu państwa. Udało się też, choć nie bez trudu, utrzymać zerową stawkę VAT na książki i czasopisma oraz 50 proc. uzysku dla naukowców i twórców. Wszystko to nieźle wróży polskiej kulturze w 1997 r.

(PAP)

W bielskiej „Banialuce”

Jubileuszowy remont

Ponad 200 tys. zł będzie kosztował w 1997 r. remont bielskiego Teatru Lalek „Banialuka”, obchodzącego w przyszłym roku 50-lecie swojego istnienia. Według Jana Chrzęszcza, dyrektora teatru, w najbliższym czasie wyremontowana zostanie przede wszystkim sala widowiskowa. Fundusze na ten cel w całości będą pochodziły z budżetu miasta.

Według dyrektora placówki, w nowym roku wymienione zostaną na niepalne wszystkie 264 fotele na głównej widowni. - To będzie największa

z przyszłorocznych inwestycji. Planujemy, że pochłonie ona około 150 tys. zł. Jeden fotel z atestem przeciwpożarowym kosztuje bowiem obecnie 500 zł - mówił Chrzęszcz. Główna sala będzie także po raz pierwszy od wielu lat wymalowana. Wymieniona zostanie w niej również wykładzina.

Zdaniem Chrzęszcza, w ciągu ostatnich trzech miesięcy w teatrze zaimpregnowano drewniane części konstrukcji stropu oraz wymieniono instalację elektryczną oświetlenia sceny, czego domagała się Straż Pożarna. Wydano na to 50 tys. zł. (PAP)

Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Małopolski,

Proszę o przyjęcie serdecznych życzeń Noworocznych. Niech Nowy Rok będzie dla Państwa rokiem zrealizowanych planów i zamierzeń. Pragnę życzyć Państwu pomyślności, zdrowia i Wszystkiego Dobrego!

Małopolska jest regionem szczególnie, w Polsce mówi się z nadzieją o fenomenie Małopolski. Wszystkim osobom i instytucjom w mijającym roku pracującym dla dobra wspólnego serdecznie dziękuję. Niechaj w 1997 roku będzie nam dane potwierdzić i umocnić za-

ważną przez innych umiejętność łączenia tradycji i nowoczesności.

Władzom Samorządowym Małopolski, Prezydentom, Burmistrzom, Wójtom, przewodniczącym Rad Gmin, Marszałkom Sejmików Samorządowych i Radnym z małopolskich miast i gmin składam życzenia owocnych, wspólnych działań dla dobra Mieszkańców Małopolski.

KAZIMIERZ BARCZYK

Przewodniczący
Stowarzyszenia Gmin Małopolski

„Kowadło” dla Lipińskiej

Olga Lipińska została laureatką Honorowej Nagrody „Kowadła” za 1996 r. przyznawanej przez Stowarzyszenie „Kuźnica” w Krakowie.

W uzasadnieniu Rada Stowarzyszenia „Kuźnica” stwierdziła, że nagroda przyznana została jako wyraz uznania za: „osiągnięcia artystyczne w polskim teatrze, mistrzowskie postępowanie

się telewizyjnym instrumentarium w tworzeniu samoistnych i niepowtarzalnych dzieł sztuki widowiskowej, konsekwentną obronę wartości ważnych dla inteligencji, najwyższej próby artystyczne świadectwo epoki gwałtownych przemian społecznych w Polsce”.

(PAP)

Zapraszamy
na bezpłatny
przeгляд
HYUNDAI
SEAT
KIA
DAEWOO

AUTORYZOWANY SERWIS
Tel. (012) 56 - 01 - 02

Dzieci chore na białaczkę i inne nowotwory - oczekują Twojej pomocy!

Fundacja Przyjaciół Dzieci z Chorobą Nowotworową „Wyspy Szczęśliwe” działająca przy Klinice Hematologii Dziecięcej PAIP CM UJ w Krakowie
PKO I O. Kraków Nr 35510-164294-132-3

Chore dzieci z Nowej Huty od lat narażone na działanie skażonego środowiska oczekują Twojej pomocy.

Nowo utworzona Fundacja Pomocy Dzieciom Nowej Huty Dla Dziecka, działająca przy Specjalistycznym Szpitalu im. St. Żeromskiego w Nowej Hucie, 30-960 Kraków, ul. Sieroszewskiego 66.

DLA DZIECKA

BPH S.A. VO/Kraków 10601392-6930-27000-500101

Gospodarka

Stare pytania w nowym roku

– Kup akcje. Jeśli pójdą w górę – sprzedaj je. Jeśli nie pójdą – nie kupuj ich – radził żartobliwie amerykański komik Will Rogers. Niestety, co roku inwestorzy muszą nieco poważniej przemyśleć swoją strategię. Czy jest szansa na powtórkę z hossy?

POCZTA INWESTUJE.

W Warszawie na Wyczółkach został położony kamień węgielny pod budowę Centrum Ekspedycyjno-Rozdzielczego Poczty Polskiej. Jest to największa inwestycja pocztowa w Europie Środkowej. Obiekt o łącznej powierzchni użytkowej ponad 66 tys. m kw. i kubaturze 464 tys. m sześć. zostaną usytuowane na terenie o powierzchni 13,5 ha. Wykonawcą pierwszego etapu budowy został Mostostal Warszawa.

„CERSANIT” SPRZEDA.

Konsorcjum złożone z PLI (62,5 proc. udziałów) oraz Porsanit sp. z o.o. za 24.004.177 zł zakupiło 75 proc. akcji „Cersanit-Krasnystaw” w Krasnymstawie. „Cersanit-Krasnystaw” należy do największych polskich producentów m.in. umywalk i muszli klozetowych.

ZAŁOŻYLI DOM MAKLERSKI.

Przedstawiciele Banku Śląskiego oraz dwie osoby fizyczne podpisali akt notarialny założenia spółki Dom Maklerski Banku Śląskiego SA.

DOMINACJA FIATA.

W ciągu 11 miesięcy br. zarejestrowano w Polsce 350 tys. nowych, tu wyprodukowanych, zmontowanych lub oficjalnie importowanych samochodów osobowych. 146 tys. z nich stanowiły auta Grupy Fiata, co oznacza 42-proc. udział w rynku i pierwsze na nim miejsce.

(PAP)

Ze spółek

BANK KOMUNALNY. Rada banku podjęła uchwałę w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia warunków I publicznej subskrypcji obligacji zamiennych na akcje spółki.

ELEKTRIM. * Spółka kupiła od skarbu państwa 75 proc. akcji Zakładów Wytwórczych Maszyn Elektrycznych i Transformatorów EMIT SA w Żychlinie za 7.770.000 PLN. * Fabryka Maszyn Elektrycznych Indukta SA w Bielsku-Białej wchodząca w skład grupy kapitałowej Elektrimu stała się wyłącznym właścicielem przedsiębiorstwa „EMA-ELFA” w Ostrzeszowie.

ELEKTROMONTAŻ EXPORT. * Obligacje zamienne na akcje wyemitowane przez spółkę zostały w całości objęte przez PeKaO SA. * Spółka zawarła kontrakt na realizację robót elektromontażowych w RFN z firmą Speidel o wartości 426.000 DM.

ELEKTROMONTAŻ WARSZAWA. Spółka zawarła kontrakt z Hutą L.W. sp. z o.o. o wartości 788,4 tys. zł, którego przedmiotem jest modernizacja stalowni.

KREDYT BANK. Bank, jako subgwarant emisji złożył zapis na 69931 szt. akcji serii C spółki ELPO.

KPBP-BICK. Spółka podpisała umowę na budowę basenu szkolnego i sali konferencyjnej. Wartość umowy wynosi 5.320.178 zł.

PPABANK. Zarząd zamierza opublikować ofertę poboru akcji serii E dla dotychczasowych akcjonariuszy.

STOMIL-SANOK. Spółka wystąpiła do zarządów miasta i gminy Sanok z wnioskami o zwrot nadpłaconego podatku od nieruchomości w latach 1993-1996 w łącznej kwocie 676.216,09 zł. (PAP)

(INF. WŁ.) Zaleceniom Willa Rogersa, które zresztą co tydzień cytujemy w „Dzienniku Finansowym”, trudno odmówić słuszności. Niestety, w realnym świecie i bez wehikułu czasu, rady takie pozostają tylko celnym żartem. 1995 r. był bardzo trudnym okresem dla wielu graczy. Ci, którzy przetrzymali, zostali sówicie nagrodzeni hossą mijającego roku. W niektórych komentarzach obserwatorów giełdy pojawiają się ostatnio nostalgicznie brzmiące porównania sytuacji obecnej do tej sprzed 12 miesięcy. W niecierpliwym oczekiwaniu na jakąś nową, wymarzoną falę wzrostów nie wolno jednak zapominać o co najmniej kilku różnicach między końcem br. a grudniem roku 1995.

Przesłanie informacji prasowych i komentarzy z końca ub.r. przypomina nam atmosferę tamtego grudnia. W tym kontekście celowe jest przyjrzenie się temu,

o czym pisano.

Oto zauważano, że już pół roku trwała hossa na rynkach światowych. Nasze spółki w ówczesnych komentarzach określone były mianem „atrakcyjnych cenowo”. W prasie znajdziemy

też stwierdzenia o spodziewanym braku dużej podaży akcji na rynku pierwotnym. Bardzo ważnym czynnikiem było wtedy także „coraz bardziej prawdopodobne obniżenie stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego”. Komentowano również orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, który odrzucił nową ustawę podatkową. Mimo braku spektakularnych osiągnięć w walce z inflacją, cieszą się z umiarkowanych postępów i na tym polu. Komentatorzy przypominali, że na rynek już wkrótce powinny wrócić pieniądze z nadpłat w subskrypcji Elektrobudowy.

Równocześnie jednak

nie brakowało pesymizmu

i komentarzy chłodnych, a nieraz wręcz złowieszczych. Jeden z komentatorów w prasie ogólnopolskiej pisał np. o ponurych nastrojach wśród inwestorów. Wskazywano na „słabość rynku”. Narzekano na brak inwestorów instytucjonalnych, w tym funduszy zamkniętych. Po raz kolejny przypomniano o potrzebie pojawienia się na rynku funduszy emerytalnych (notabene: w tej konkretnej sprawie, nie licząc pustosłowia politycznych deklaracji, niewiele się niestety zmieniło). Jeden

z analityków wyrażał publicznie obawy o to, czy aby z naszego rynku nie wychodzili w ogóle inwestorzy instytucjonalni, co – jak wyjaśniał – byłoby złym prognostykiem na przyszłość.

No i co z tego wszystkiego wynikło? Jak zwykle okazało się, że

rynek robi swoje

i kilkanaście pierwszych tygodni roku wyjaśniło sprawę. Dla wielu „ni stąd, ni zowąd”, dla innych „oczywiście” rozszalała się nam hossa. Wzrosty straciły swój impet w drugiej połowie roku, jednak i tak „statystycznie” było bardzo dobrze. Tezę tę potwierdza choćby indeks WIG, który w ciągu roku wzrósł przecież z okolic 8 tys. do jakichś 14 tys. punktów. Hossa nie objęła jednak wszystkich papierów – i w tym roku można było na naszym parkiecie „przegrać” większość swego kapitału poprzez źle wybrane inwestycje.

Gracze, zwłaszcza ci, którzy spóźnili się na hossę mijającego roku (lub zbyt późno w nią uwierzyli) chcieliby zapewne, by teraz zrealizował się scenariusz, który określony może być jako powtórka z historii.

Niektórzy analitycy zgadzają się, że sytuacja „techniczna”

(mowa o wskazaniach tego typu analizy giełdowej) przypomina rynek sprzed dwunastu miesięcy. Jednocześnie jednak można wyczytać, że

jest inaczej.

Trudno uznać końcówkę ubiegłego roku za okres spokojny. Niczym grom z jasnego nieba „wybuchła” przecież tzw. „sprawa Oleksego”. Wciąż komentowano niedawne wybory prezydenckie. Niestety, jak zauważają niektórzy analitycy, perspektywy finansowe były jednak trochę bardziej optymistyczne niż dziś:

Chwalono bowiem wyższy niż oczekiwano wzrost gospodarczy. Teraz zaś obserwatorzy zwracają uwagę na osłabienie tempa rozwoju

Inwestorzy liczyli na rychłą obniżkę stóp procentowych banku centralnego. Obecnie natomiast już kilka razy mieliśmy okazję wysłuchania lojalnych ostrzeżeń NBP, który zapowiada podwyższenie stóp, jeśli szalejący boom kredytowy nie uspokoi się.

W porównaniach warto także zauważyć podnoszoną czasami w komentarzach kwestię popytu zgłaszanego na przetargach bonów skarbowych. Pod koniec ub.r. był on

bardzo duży, teraz zaś sytuacja wygląda – zdaniem speców – znacznie mizerniej.

Co więcej, pojawiły się również opinie, iż światowa hossa dobiega już końca. Pora zastanowić się,

co z tego wynika?

Niestety, na giełdzie nie mogą wygrywać wszyscy i zawsze. Taką już jej uroda. Stąd, myśląc racjonalnie, można powiedzieć, że całe rozważanie i porównywanie grudnia 1995 r. do grudnia 1996 r. może okazać się i tak w gruncie rzeczy jałową rozrywką umysłową. Jak już powiedzieliśmy, rynek robi swoje. Zaklanie kursów i indeksów skutku chyba nie przyniesie. O analogiach historycznych lub też ich braku warto jednak pomyśleć, dumając o swojej strategii inwestycyjnej w nowym roku. Na analizie historycznej bazują przecież profesjonalni analitycy.

Cytowany na wstępie Will Rogers niestety nie pomoże graczom giełdowym. Każdy z nich musi bowiem wypracować własną receptę na sukces w 1997 r. Warto chyba zastanowić się, czy koniecznie musi to być ta sama recepta, dzięki której fortunę zbilili najlepsi inwestorzy roku ubiegłego.

LUKASZ KWIECIEŃ

Banknoty do wymiany Noworoczne podwyżki

Niewiele już czasu pozostało posiadaczom starych banknotów na ich bezproblemowe wydanie. Jeszcze tylko do godz. 23.59 sylwestrowej nocy 1996 r. można płacić starymi pieniędzmi. Po tym okresie jedynymi prawnymi środkami płatniczymi w Polsce staną się nowe złote.

Procedura zamiany trwa, zgodnie z ustawą o denominacji złotego, od 1 stycznia 1995 r. Tym, którzy nie zdążą z zamianą, pozostaje tylko pójście albo do placówek Narodowego Banku Polskiego, albo do wytypowanych przez prezesa NBP banków. Tam będą oni mogli dokonać zamiany starych pieniędzy na nowe bez jakichkolwiek ograniczeń co do wysokości kwoty. Mają na to czas do 31 grudnia 2010 r. (PAP)

Jak poinformowało Ministerstwo Finansów od 1 stycznia 1997 r. podwyższone zostają ceny urządzeń energii elektrycznej, energii cieplnej i gazu przewodowego.

W przypadku cen detalicznych energii elektrycznej wprowadzone zostało – postulowane przez resort przemysłu od ponad roku – regionalne różnicowanie cen. W 23 rejonach energetycznych ceny wzrosną o 17 proc., tj. w skali przewidzianej w projekcie ustawy budżetowej na rok 1997, natomiast w 10 rejonach podwyżka będzie niższa od założonych budżetowych i nie przekroczy 16 proc.

Ceny gazu przewodowego wzrosną średnio o 18 proc. Ceny jednostkowe energii cieplnej dostarczonej do mieszkań na cele bytowe wzrosną o 10 proc.

Ministerstwo zwraca uwagę, iż rozliczenia za energię cieplną mogą być dokonywane w systemie opomiarowanym: w zł za 1 GJ względnie 1 MWh energii, bądź w systemie ryczałtowym: w zł za m kw. powierzchni oraz w zł od osoby za podgrzanie wody użytkowej. Stosowanie innych jednostek stanowi naruszenie postanowień ministra finansów i może być podstawą odmowy udzielenia dotacji. (PAP)

Banki do prywatyzacji 12 miesięcy gospodarki

W 1997 roku Ministerstwo Finansów ma zamiar sprywatyzować Bank Handlowy SA, sprzedać część akcji Banku Gdańskiego, będących do tej pory w jego posiadaniu, a w 1998 r. sprzedać Bank Zachodni i Grupę Bankową PeKaO SA – poinformował wiceminister finansów Ryszard Pazura.

Resort zakłada sprzedaż 30 proc. akcji Banku Handlowego grupie inwestorów stabilnych; 30

proc., emisji akcji trafić ma do oferty publicznej, 30 proc. na fundusze emerytalne, a dwie transze po 5 proc. stanowią rezerwy reprivatyzacyjną i przeznaczone zostaną dla pracowników.

Pazura poinformował, że najprawdopodobniej we wrześniu przyszłego roku na Giełdzie Papierów Wartościowych trafi PBK. (PAP)

Według wiceprezesa Business Centre Club Jeremiego Mordasewicza, spadek wskaźnika wzrostu gospodarczego z 7 proc. w ub. r. do 5,5 proc. w br. „musi być sygnałem ostrzegawczym dla polityków tworzących warunki funkcjonowania gospodarki”. Jego zdaniem, wprowadzony w życie na początku br. nowy Kodeks pracy utrudnia rozwój małych firm prywatnych.

Najkorzystniejsze w kończącym się roku, to uruchomienie Programu Powszechnej Prywatyzacji – stwierdził prezes Konfederacji Pracodawców Polskich Andrzej Wilk. Sukcesem jest też wzrost popytu wewnętrznego, świadczący, że obywatele mają większe dochody. Negatywnie ocenia on „brak zachęty” dla zagranicznych inwestorów, coraz większy, nie pokrywany zyskami z handlu przygranicznego, deficyt handlowy oraz znaczną liczbę kontyngentów i koncesji importowych.

Prezes Krajowej Izby Gospodarczej Andrzej Arendarski za „wielki sukces” uważa utrzymanie „discypliny finansowej państwa” i „radzenie sobie z inflacją”. Jego zarzuty wobec rządu, to „zdecydowane spowolnienie prywatyzacji” i „utrzymywanie wielkich państwowych monopolii”. Telekomunikacji Polskiej, elektrowni i dystrybucji energii.

„To bardzo poważne zaniechania, za które zapłacimy w przyszłości” – przewiduje Arendarski. Rok 1996 był pod względem gospodarczym rokiem dobrym: wzrósł produkt krajowy brutto, a także zatrudnienie. Nie osiągnęliśmy jednak planowanego wskaźnika spadku inflacji – ocenia Wiesława Ziółkowska, przewodnicząca Sejmowej Komisji Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów. Do „ewidentnych” minusów Ziółkowska zalicza brak porozumienia w parlamencie w kwestii obniżenia podatków osobom o niskich i średnich dochodach.

Z kolei Tadeusz Syryjczyk, poseł Unii Wolności, członek sejmowej Komisji Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów powiedział, że – jego zdaniem – utrzymuje się i pogłębia niekorzystny trend centralizacji budżetu i finansów publicznych. Odnosząc się do sprawy ubezpieczeń społecznych, poseł powiedział, że „w zasadzie nic się nie zmieniło. Pod tym względem ten rok, podobnie jak dwa poprzednie, są latami zamrożenymi”. Zdaniem Syryjczyka „rok 1996, podobnie jak poprzednie, charakteryzował się tym, że nie stało się nic złego, ale też nie podjęto działań, które służyłyby utrwaleniu dobrych trendów w Polsce”. (PAP)

Bony za ok. 37 mld zł

Bony skarbowe wartości nominalnej 36 mld 900 mln zł sprzedano na przetargach do połowy grudnia br. Ministerstwo Finansów. Wpływy ze sprzedaży bonów wyniosły 32 mld 040 mln zł. Bony skarbowe były w br. największym działem rynku papierów wartościowych w Polsce.

Ministerstwo sprzedawało tygodniowo na przetargach bony skarbowe o średniej wartości nominalnej 720 mln zł. Średnie dzienne obroty na rynku wtórnym bonów skarbowych w II poł. br. wyniosły 1 mld 660 mln zł.

W br. spadło zadłużenie państwa w bonach skarbowych. Wyniesie ono nominalnie na koniec br. ok. 27 mld 240 mln zł, co oznacza w porównaniu z końcem 1995 r. spadek o ok. 1 mld 600 mln zł. (PAP)

Większy dług

Dług publiczny na koniec 1996 r. wyniósł (w ujęciu nominalnym) 195,287 mld zł i zwiększył się o 28,077 mld zł (tj. o 16,8 proc.) w porównaniu z końcem 1995 r. – wynika z informacji Ministerstwa Finansów, wg szacunku na 12 grudnia. Ministerstwo Finansów przewiduje, że zadłużenie budżetu państwa na koniec 1997 r. – zgodnie z danymi z 16 grudnia br. – według nominalu wyniesie 217,053 mld zł, w tym dług krajowy – 92,628 mld zł. (PAP)

„Business Week” o czynszach lokali biurowych na świecie

Warszawa droższa od Frankfurtu

(INF. WŁ.) Azja jest droga, a Ameryka tania – w ten sposób sytuację na światowym rynku lokali biurowych podsumował w numerze z 16 bm. tygodnik „Business Week”. W rankingu lokalowej drożyzny znalazła się także Warszawa, w której za wynajęcie biura trzeba zapłacić więcej niż w Nowym Jorku, Paryżu czy Frankfurtu.

Najmniej kosztuje wynajęcie lokalu biurowego w miastach amerykańskich – wynika z opisanego przez „Business Week” raportu specjalistycznej

firmy Cushman and Wakefield. Średnio dwa razy drożej jest w Paryżu. Trzykrotność stawki amerykańskiej trzeba zapłacić w Londynie. Rekordy cenowe padają w Azji, gdzie koszty wynajmu biura są nawet pięciokrotnie wyższe niż w USA. Ceny powierzchni biurowej w Warszawie dały naszej stolicy miejsce między Frankfurtem a Londynem. Warto jednak zwrócić uwagę, że jeszcze drożej jest w Moskwie, która wyprzedziła w tym względzie nawet Londyn i Tokio. (Ł.K.)

Na giełdzie

Przedsylwestrowe spadki

Większość akcji potaniała wczoraj lub też nie zmieniła swoich notowań. Spadł m.in. wrocławski Polifarb, jakby „goniąc” kurs partnera z Cieszyna.

Warto przypomnieć, że już teraz obrót świadectwami udziałowymi stanowi często 50 proc. obrotu giełdowego.

Tymczasem Polska Agencja Prasowa przypomniała, że wiosną nowego roku akcje Narodowych Funduszy Inwestycyjnych pojawią się na Giełdzie Papierów Wartościowych.

Teza taka wydaje się dość ciekawa - wszak konkurencji dla rynku NFI w nowym roku chyba nie zabraknie - rozrusza się prawdopodobnie rynek pozagiełdowy, a państwo szykuje się do sprzedaży kolosów (wśród kandydatów do prywatyzacji są przecież np. KGHM Polska Miedź czy banki).

Powyższy tekst stanowi wyraz osobistej wiedzy i poglądów autora i nie powinien być inaczej interpretowany.

ŁUKASZ KWIECIEŃ

Fundusze powiernicze

Table with 3 columns: Fundusze, Wartość, Zakup. Lists various funds like Pioneer, Korona, Eurofundusz I (A/B).

* W nawiasach podajemy poprzednie notowania; Wartość - wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa; Zakup - maksymalna cena zakupu

Powszechnie Świadectwa Udziałowe

Table with 2 columns: Kupno, Sprzedaż. Lists various certificates and their prices.

- tablica ofert Dane mają charakter orientacyjny

30 grudnia 1996 r.

Notowania walutowe

Table with 3 columns: Tabela NBP nr 249/96, Kurs średni, zmiana w %. Lists exchange rates for various currencies like AUD, DKK, JPY, etc.

Kursy w kantorach - w nowych złotych

■ KRAKÓW - dolar, skup: 2,825-2,830, sprzedaż: 2,850-2,855, marka, skup: 1,815-1,818, sprzedaż: 1,835-1,840, funt, skup: 4,680-4,730, sprzedaż: 4,750-4,830, szyling, skup: 0,257, sprzedaż: 0,260-0,261, frank szw., skup: 2,080-2,110, sprzedaż: 2,140-2,150, frank fr., skup: 0,535, sprzedaż: 0,540-0,545.

30 grudnia 1996 r.

sesja nr 974

Notowania giełdy papierów wartościowych

Main market table with columns: Kurs 52 tyg., AKCJE, KURS, Zmiana %, OBRÓT, Proc. emis., P/BV, P/E, OFERTY, DOGRYWKI. Includes sub-sections for 'Akcje - rynek podstawowy' and 'Akcje - rynek równoległy'.

Akcje - rynek równoległy

Table with columns: Kurs, Zmiana, Odsetki skum., Cena rozl., Obrót wolumen szt., Obrót wartość tys. zł. Lists various stocks like AmerBank, Ariel, Beton Stal, etc.

Notowania na rynku powszechnym obligacji

Table with columns: Seria, Kurs, Zmiana, Odsetki skum., Cena rozl., Obrót wolumen szt., Obrót wartość tys. zł. Lists various bonds like IRO397, IRO697, etc.

Objaśnienia

- po wymianie
- bez prawa poboru
- nadwyżka kupna
- nadwyżka sprzedaży
- redukcja kupna
- redukcja sprzedaży
- oferta kupna
- oferta sprzedaży
- bez dogrywki
- specjalista kupuje
- specjalista sprzedaje
- zawieszenie notowań
- z prawem poboru
- z dywidendą
- bez dywidendy
WIG, WIG 20, WIRR - minimum i maksimum z 52 tygodni

Wymarsz rosyjskich wojsk z Czeczenii

Na łasce mrozu

Korespondencja „Dziennika” z Moskwy

- Wycofujemy się z Czeczenii tak samo skandalicznie jak do niej wkroczyliśmy - powiedział rosyjskiemu telewizyjnej NTV rosyjski żołnierz z 101 brygady, którzy dwóch tygodni, przy silnym mrozie mieszają koło Stawropola w nieogrzewanych namiotach przy temperaturze powietrza dochodzącej do minus 30 stopni Celsjusza. Żołnierze myją się w śniegu, ponieważ w namiotach nie ma wody. O kąpeli nawet nie marzą. Na roztopionym śniegu gotują też strawę z tego, co... przyniosą im w darze mieszkańcy pobliskiego miasta. Zawracają się to ziemniaki.

Nic dobrego nie czeka rosyjskich żołnierzy po wymarszu z Czeczenii. Najgorzej jest tym, którzy opuścili Czeczenię jako ostatni - ich powrót bowiem przypadł na zimę. Żołnierze ze

101 brygady, wycofanej z Czeczenii w połowie grudnia mieszkają 25 km od Stawropola w starych koszarach i namiotach bez ogrzewania. Brakuje im wody i jedzenia. W regionie tym już od kilku dni króluje mróz i nie ustają śnieżycy. Straty regionu z powodu śnieżycy wynoszą już 270 mld. rubli.

Wczoraj do żołnierzy z 101 brygady dołączyli także wycofani z niedzielę z Czeczenii żołnierze z 205 brygady strzelców zmotoryzowanych oraz wojsk wewnętrznych. Na nich tam również nikt nie czekał. W tym zapomnianym przez rosyjski Sztab Generalny zakątku mroźnego Kraju Stawropolskiego podzielił on los swoich poprzedników. Nikt bowiem nie raczył powiadomić burmistrza Stawropola o tym, że wycofane z Czeczenii oddziały zimować będą

w namiotach w tym regionie. - Gdybyśmy wiedzieli przygotowalibyśmy się do tego - powiedział rzecznik burmistrza Stawropola Jewgienij Sundukow.

Z odsieczą żołnierzom przyszli... emeryci. Choć nie dostają oni pieniędzy już od kilku miesięcy, jako pierwsi zaczęli dostarczać wojskowym papierosy, ziemniaki i wełniane skarpety, pilnując, by dary nie zostały skradzione po drodze. - Nie było to łatwe - mówią. - Z powodu śniegu i mrozu transport funkcjonuje bardzo źle.

W ślady emerytów poszły gospodarstwa rolne. Doradca burmistrza Stawropola Jewgienij Sundukow uważa, że gdyby nie pomoc miasta, żołnierze (większość w wieku 18-20 lat) zmarłoby z głodu lub już dawno zamazali.

DARIA PAWŁOWA-SYLWAŃSKA

■ **POKÓJ W GWATEMALI.** Rząd Gwatemali i lewicowi partyzanci podpisali w nocy z niedzieli na poniedziałek układ pokojowy, kończący trwający od 36 lat konflikt zbrojny, który kosztował życie 150 tys. osób i zrównał z ziemią 440 indiańskich wiosek. Walki pozostawiły 125 tys. sierot, 50 tys. wdów, 45 tys. osób zaginęło bez wieści.

■ **PRZYWÓDCA TERRORYSTÓW O ZABEZPIECZENIU REZYDENCJI W LIMIE.** „Niewiarygodne” zaniebania w zapewnieniu bezpieczeństwa umożliwiły łatwe zajęcie przez partyzantów peruwiańskich rezydencji ambasadora Japonii w Limie i wzięcie przeszło 500 zakładników - powiedział przywódca 20 peruwiańskich terrorystów, którzy opalowali 17 grudnia budynek i nadal go okupują. Partyzanci wciąż przetrzymują 83 osoby domagając się uwolnienia z więzień wszystkich ich towarzyszy.

■ **ZAMORDOWANO B. PRZEDSTAWICIELA RZĄDU DUDAJEWA.** W Kijowie zamordowano byłego przedstawiciela czeczeńskiego rządu Dżochara Dudajewa na Ukrainie Rusłana Badajewa. Zdaniem ukraińskiego MSW, morderstwo było związane z porachunkami finansowymi.

■ **OSTRZEŻENIE PRZED RAKIETAMI Z BLISKIEGO WSCHODU.** Przewodniczący komisji Bundestagu ds. obrony Klaus Rose (CSU) i rzecznik frakcji CDU/CSU ds. rozbrojenia Friedbert Pflueger (CDU) twierdzą, że Iran, Irak i Libia w ostatnim czasie zbudowały rakiety, które mogą przetransportować do Europy broń atomową, biologiczną i chemiczną.

■ **ZDERZENIE POCIĄGÓW WE WŁOSZECH.** W północnych Włoszech cztery osoby poniosły śmierć, a blisko 50 zostało rannych wskutek czołowego zderzenia dwóch pociągów pasażerskich. Pociąg jadący z Bresca do znanej miejscowości wypoczynkowej Iseo zderzył się na wiadukcie kolejowym koło miejscowości Cazzago z pociągiem jadącym w przeciwnym kierunku. Przypuszczalnie przyczyną katastrofy było obłódenie zwrotnic.

■ **LEBIEDŹ CZŁOWIEKIEM ROKU.** Aleksander Lebiędź, architekt porozumień pokojowych z Czeczenii, został uznany przez Rosjan za „człowieka roku” w sondażu, którego wyniki opublikował wczoraj Ośrodek Badania Opinii Publicznej. 29 proc. ankietowanych uważa Lebiędzia za najpopularniejszego polityka w roku 1996. Drugie miejsce zajmuje prezydent Rosji Borys Jelcyń z 14 proc. poparcia. Trzecie przywódca Komunistycznej Partii Federacji Rosyjskiej Giennadij Ziuganow, którego poparcie 10 proc. respondentów, czwarte burmistrz Moskwy Jurij Łużkow (6 proc.), a piąte przywódca skrajnie nacjonalistycznej Partii Liberalno-Demokratycznej Władimir Żyrinowski (ponad 5 proc.), który prześcignął pod względem popularności prezydenta USA Billa Clintona (jedyne cudzoziemca w pierwszej 10) i premiera Rosji Wiktora Czernomyrdina (obaj uzyskali po 5 proc.).

300 osób nadal uwięzionych w tunelu

W śnieżnym potrzasku

Wbrew wcześniejszym informacjom, ratownikom nie udało się uwolnić wszystkich ludzi, uwięzionych od piątku w zasypianym przez lawiny 4-kilometrowym tunelu, łączącym Osetię Północną (Rosja) z Osetią Południową (Gruzja).

Agencja ITAR-TASS poinformowała wczoraj, że w śnieżnym potrzasku na Kaukazie znajduje się nadal prawie 300 osób, a także 120 samochodów osobowych, autobusów i ciężarówek.

Akcję ratowniczą utrudnia szalejąca wiatr i obfite opady śniegu. Z gór schodzą kolejne lawiny. Sztab akcji ocenia, że w tych warunkach potrzeba będzie co najmniej 2 dni, aby przebić się do zasypianych. Ratownicy zamierzają użyć materiałów wybuchowych i ciężkich pojazdów wojskowych, aby utorować drogę do zasypianego tunelu. Wczoraj ratownikom udało się dostarczyć zasypianym podróżnym żywność, lekarstwa i ciepłą odzież. (PAP)

Premier na podsłuchu

Korespondencja „Dziennika” z Sofii

Kasetę magnetofonową z nagranymi rozmowami telefonicznymi, przeprowadzonymi z aparatów w siedzibie Unii Sił Demokratycznych, wręczył wczoraj ministrowi spraw wewnętrznych Nikolajowi Dobrowowi lider Unii Iwan Kostow. Na kasecie były nagrane m.in. rozmowa z premierem Žanem Widenowem i z szefem MSW. Kostow poinformował, że wszedł w posiadanie nagrania dzięki służbom specjalnym.

Sprawa podsłuchu telefonów w siedzibie największego ugrupowania opozycyjnego w Bułgarii stała się głośna na początku listopada. W trakcie konferencji prasowej przeprowadzonej w noc wyborczą lider Unii oznajmił, że wyspecjalizowana komórka policyjna stwierdziła, że telefony w jego gabinecie i w gabinecie nowo wybranego prezydenta Pejtra Stojanowa były „seropozy-

tywne”. Później okazało się, że dowody podsłuchu były na tyle poważne, by Prokuratura Wojskowa wszczęła śledztwo. Przez cały ten czas przedstawiciele MSW stanowczo zaprzeczali twierdzeniom Kostowa, a minister Dobrow zapowiedział nawet, iż poda się do dymisji, jeżeli okażą się one prawdziwe.

Lider Unii przypuszcza, że podsłuchu dokonywała pomimo wszystko któraś ze struktur resortu spraw wewnętrznych, być może w swoich własnych celach i wyraził zaniepokojenie tym faktem. Kostow poinformował, iż w trakcie spotkania minister Dobrow zatelefonował do kogoś z pytaniem, czy był podsłuchiwanym. W odpowiedzi usłyszał, że jeżeli nawet wiedzą o czymś takim, to i tak mu nie powiedzą. Szef MSW polecił dokonanie ekspertyzy kasy. (PAP)

PAWEŁ JANOWSKI

Na tropie „rewolucji proletariackiej”

PDS pod obserwacją

Korespondencja „Dziennika” z Bonn

Niemiecki kontrwywiad, Urząd Ochrony Konstytucji podjął stałą obserwację powstałej z honeckerowskiej SED postkomunistycznej partii PDS.

Dotychczas kontrwywiad ograniczał się do obserwowania aktywności kilku ugrupowań wewnątrz PDS, których nazwy mówią wszystko o ich programie: Platforma Komunistyczna, Wspólnota Grup Autonomicznych, Forum Marksistowskie. Obecnie jedna z największych organizacji partyjnych PDS, okręgowa organizacja w dzielnicy Zachodniego Berlina Kreuzberg została całkowicie opanowana przez członków powstałego w 1980 roku Związku Zachodniemieckich Komunistów. W ten sposób nie frakcja wewnętrzna, ale organizacja regionalna ma wpisany do programu jako cel działalności prze-

prowadzenie „rewolucji proletariackiej”.

Urząd Ochrony Konstytucji ustalił ponadto, że wielu czołowych polityków PDS ma bliskie kontakty i udziela wsparcia lewackim ekstremistom z organizacji terrorystycznych - kurdyjskiej PKK i niemieckiej Rote Armee Fraktion.

Z ekstremistami z otoczenia RAF kontakty ma wiceprzewodnicząca PDS, Angela Marquart, która uważana jest i sama uważa się za następczynię Róży Luksemburg. Marquart domaga się zwolnienia z więzienia wszystkich, prawnomocnie skazanych za morderstwa i zamachy bombowe terrorystów RAF. Otwarcie kurdyjskie akty przemocy w Niemczech popierali i usprawiedliwiali postawie do Bundestagu Ulla Jelpke i Rolf Köhne.

MACIEJ RYBIŃSKI

Koreańskie pojednanie?

Korea Północna po raz pierwszy wyraziła wczoraj gotowość uczestniczenia w spotkaniu przygotowawczym przed czterostronnymi rozmowami pokojowymi z udziałem KRLD, Korei Południowej, USA i Chin - poinformowała północnokoreańska agencja KCNA. Wcześniej gotowość taką wyraziła Korea Południowa.

Korea Południowa przekazała wczoraj stronie północnokoreańskiej ciała 24 członków załogi okrętu podwodnego Północy, który z nie wyjaśnionych do tej pory przyczyn we wrześniu wpłynął na wody Południa i tam osiadł na skałach. Południe traktowało tę sprawę od początku jako aferę szpiegowską.

Szczałki 24 Północnych Koreańczyków powróciły do kraju w dzień po opublikowaniu przez Phenian formalnego ubolewania z powodu incydentu.

(PAP)

Śnieżkami w policjantów

Prezydent Serbii Slobodan Milošević jest poddawany coraz silniejszym naciskom. Również sojusznicy domagają się od niego przywrócenia korzystnych dla opozycji wyników wyborów lokalnych z 17 listopada.

Wczoraj, jak co dzień, demonstrowali w Belgradzie studenci, a po nich sympatycy opozycji. Policja nie dopuszczała demonstrujących w rejony, w których manifestacje mogłyby sparaliżować ruch samochodowy.

Demonstracja studencka odbyła się w strefie przeznaczony dla pieszych, pod bacznym okiem milicji. Później na ulice wyszło około 60 tysięcy sympatyków opozycji. Niektórzy obrzucali milicjantów śnieżkami.

Armia jugosłowiańska opublikowała wczoraj oświadczenie, w którym dała do zrozumienia, że pozostanie neutralna w konflikcie prezydenta Miloševicia z opozycją.

(PAP)

- Prezydent Jemenu, jest pełen dobrej woli, by pozytywnie i szybko rozwiązać kryzys i doprowadzić do uwolnienia 5 polskich turystów, porwanych w czwartek w Jemenie. Władze jemeńskie wykluczają jednak użycie siły - powiedział radca ambasady w Sanie Stanisław Smoleń.

Starożytni Rzymianie obecnie terytorium Jemenu nazywali Arabia Felix, czyli Arabia Szczęśliwa. Jemen, kraj w większości górzysty, niezbyt bogaty, leży w południowo-zachodniej części Azji, na półwyspie Arabskiego. Na ponad 500 tys. km kwadratów żyje 12 mln ludzi. Powstał w 1990 r. w wyniku połączenia Jemeńskiej Republiki Arabskiej (Jemen Północny) i Ludowo-Demokratycznej Republiki Jemenu (Jemen Południowy).

Krwawa Arabia Felix

W ciągu kilku ostatnich dziesięcioleci był targany licznymi wojnami. W 1962 r. w Jemenie Północnym doszło do zamachu stanu. Grupa wojskowych popieranych przez Egipt, na czele której stał płk Abdullah Sallal proklamowała obalenie monarchii i powstanie Jemeńskiej Republiki Arabskiej (JRA). Dotychczasowemu królowi udało się uciec i zebrać wokół siebie wiernych mu poddanych. Rozpoczęła się wojna domowa, w którą włączyły się obce państwa. Już rok po puczu na terytorium JRA stacjonowało 70 tys. wojsk egipskich. Monarchiści natomiast poprosili o pomoc wojska

Arabii Saudyjskiej. Przegrana Egiptu w wojnie sześciodniowej z Izraelem w 1967 r. przyspieszyła koniec wojny. W 1970 r. Jemen Północny i Arabia Saudyjska podpisały porozumienie pokojowe. W tej wojnie śmierć poniosło 150 tys. ludzi.

Inaczej potoczyły się losy Jemenu Południowego, który był od 1839 r. pod okupacją brytyjską i po wycofaniu się Brytyjczyków w 1967 r. proklamował niepodległość. Nowa republika nawiązała ścisłe kontakty ze Związkiem Radzieckim i innymi państwami komunistycznymi. Mimo głoszonych różnic ideologicznych oba państwa,

zarówno Jemen Północny, jak i Jemen Południowy, próbowały się zjednoczyć. Udało się im to w 1990 r. Jednak od początku w nowym państwie ujawniły się głębokie przeciwieństwa wynikające z zadawionych różnic historycznych, politycznych i gospodarczych. Po trzech latach zjednoczenie okazało się fikcją. W 1993 r. ponownie funkcjonowały dwie administracje. Wkrótce doszło do starć żołnierzy, które przerodziły się w regularną wojnę. W czwartą rocznicę zjednoczenia nastąpił ponowny podział Jemenu, ale walki nadal trwały. Silniejsze wojska Jemenu Północnego zdobyły stolicę Południowej Aden i ponownie przywróciły jedność. Przywódcy Południa uciekli za granicę. Stan napięcia w kraju utrzymuje się bez przerwy. (K.W.)

(K.W.)

Mroźno w Europie

Mrozy, jakie objęły w ostatnich dniach Europę, do wczoraj spowodowały śmierć ponad 90 osób. Przeszło jedna trzecia tych ofiar przypadła na trzy tylko kraje - Polskę, Rosję i Francję - pisze AFP.

We Francji liczba zgonów, które można powiązać bezpośrednio z falą mrozów, wyniosła wczoraj 10 osób. W Polsce z powodu mrozów zmarło 16 osób, w Rosji - 10. W ciągu minionego tygodnia z odmrożeniami trafiło tam do szpitali 245 osób. W rosyjskiej stolicy temperatura spadła znacznie poniżej minus 20 stopni, dochodząc niekiedy w ciągu dnia do minus 28 stopni, a w nocy poniżej - 30. (PAP)

(PAP)

Mieszkańcy budynku przy ul. Krupniczej 22 w Krakowie, znanego od lat pod nazwą domu Związku Literatów Polskich, modlą się o lżejszą zimę, dobry humor właścicieli kamienicy, łaskawość radnych i magistrackich urzędników. Od marca tego roku budynek jest pozbawiony gazu, zaś przestarzałe instalacje elektryczne odmawiają posłuszeństwa. - „*Jeśli Bóg nas opuści do końca i zęśle długotrwałe mrozy, niechybnie zamarznię rury kanał i z a c y j n e*” - najstarsi lokatorzy bezradnie rozkładają ręce. W ciągu ostatnich kilku miesięcy umarło trzech mieszkańców kamienicy. Sąsiedzi mówią, że gdyby nie ciągnący się od wiosny horror, ludzie ci żyłoby nadal. „*Wkrótce dotychczas następnym. Ile czasu starszy człowiek wytrzyma w zimnie, w nieustannym stresie i niepewności?*” - pytają retorycznie najwięksi pesymiści.

Budynek literatów to tylko przykład; w samym śródmieściu Krakowa kilkadziesiąt kamienicy jest dziś pozbawionych gazu. Sytuacja na Krupniczej 22 jest jednak szczególna, gdyż przestarzałe są tam również in-

Dorota Stec-Fus

Piszcie do Pana Boga

Ile czasu starszy człowiek wytrzyma w zimnie, w nieustannym stresie i niepewności? - pytają lokatorzy kamienicy

pani Marta D., właścicielka 1/4 obiektu. W czerwcu 1995 roku administrujący dotąd budynkiem PGM Śródmieście upoważnił ją do sprawowania zarządu nad całym domem. Pozostali właściciele - dwie siostry mieszkające w Izraelu i ich krewny z Nowego Jorku - ustanowili w Krakowie swego pełnomocnika.

Przez cały okres PRL-u mieszkańcy tego typu kamienicy płacili ustalone ogólnie czynsze, które nie pokrywały nawet bieżącego utrzymania budynków; ówczesne władze nie zaprzętały sobie głowy zabezpieczeniem środków na remonty. Kiedy zatem po 1989 roku pojawiła się możliwość pozbycia się coraz bardziej już kłopotliwego balastu, administratorzy czym prędzej oddawali właścicielom

to się bowiem, że system wentylacji także wymaga generalnej przebudowy; bez wykonania tych robót gaz nie może zostać podłączony. Wyliczono, że potrzeba kolejnych 53 tys. zł, co, po podzieleniu przez liczbę lokali, dawało 1800 zł do zapłacenia przez każdego najemcę. Taką kwotę jednak mieszkańcy - wśród których przeważają emeryci oraz pracownicy budżetówki - nie dysponowali. Proponowali Marcie D. załatwienie pożyczki, ale pomysł nie zyskał akceptacji.

Przy ul. Krupniczej 22 gazu nie ma do dziś i szanse na jego ponowne podłączenie są nikłe.

Nadeszła zima

- *Zakupiliśmy kuchenki elektryczne, bojler i piecyki do ogrzewania. Nie rozwiązują to*

stracili już nawet najwięksi optymiści. Okazało się jednak, że koszt doprowadzenia fazy jest jeszcze większy, zaś starania lokatorów o dotację - z puli przeznaczonej na likwidację niskiej emisji - spełzyły na niczym. Zakład Energetyczny zgodził się wykonać wszystkie prace na własny koszt pod jednym warunkiem: właściciel musi zezwolić, by na podwórku budynku, na powierzchni 2 metrów kwadratowych ZE mógł postawić swą stację transformatorową.

- *Jeśli wyrażę na to zgodę, pozostali współwłaściciele atakują mnie, że uczyniłam to bez ich wiedzy i podadzą mnie do sądu* - przekonuje Marta D.

- *Nikt się do mnie nie zwracał z tą sprawą. Jeśli wszystko byłoby zgodne z przepisami, nie miałbym nic przeciw temu* - odpowiada Łukasz M., pełnomocnik właścicieli 1/2 budynku.

Kto winien?

- *W myśl prawa lokalowego do obowiązków zarządcy należy zapewnienie lokatorom warunków do korzystania z urządzeń, o których mówi zawarta umowa* - podkreślają mieszkańcy. - *Nie dość, że tak się nie dzieje, to pani Marta D. jest nieuchwytna, unika spotkań, zasłaniając się niemożnością podjęcia jakichkolwiek działań. Przecież wszystkie dotychczasowe zebrania w sprawie budynku odbyły się wyłącznie z naszej inicjatywy* - za zaistniałą sytuację moi rozmówcy obwiniają Martę D. Obawiają się, że zmierzona ona do stopniowego sprzedania wszystkich mieszkań w swej części kamienicy, po czym zrzeknie się administracji i po prostu odjedzie, pozostawiając cały bałagan na ich głowie. Przed świętami lokatorzy skierowali przeciwko niej sprawę do sądu.

- *Nie mogę dokończyć remontu, bo nie mam pieniędzy* - mówi Marta D. i wyciąga pękniętą teczkę z dokumentami. - *Jak z marnego czynszu mam utrzymać i naprawiać kamienicę, zniszczoną i wyeksploatowaną przez 40 lat?! Kiedy ją przejęłam, lokatorowi spod numeru 29 sufit mógł spaść na głowę. Trzeba było łątać dach, bo lato się do mieszkań i na klatkę schodową! Teraz wszystko jest zrobione, a rachunek nie zapłacony* - właścicielka przedstawia faktury, z których wynika, że do wszelkich instytucji (MPO, wodociągów itp.) zwraca się z prośbą o rozłożenie płatności na raty.

- *Od września zalegam za wywóz śmieci, wykonawcy robót jestem winna jeszcze około 4 tysiące złotych. Wypowiedziałam umowę administratorce i adwokatowi; teraz wszystko muszę załatwiać sama i trudno mi sobie z tym poradzić* - podkreśla. Przedsiębiorstwo wodociągowe zapowiada, że jeśli choć część zaległości nie zostanie zapłaconą do końca grudnia - dopływ wody do budynku zostanie zamknięty.

Maria D. wniosła do sądu kilka spraw, m.in. o ustanowienie kuratora dla pozostałych części kamienicy oraz o eksmisję salonu bilardowego, uruchomionego w 1992 roku na parterze, w dawnym klubie literatów. Informacje o tym, jakoby miała zamiar sprzedać mieszkanie zwolnione po śmierci lo-

i wdowy po zmarłych pisarzach.

- *To nie takie proste* - odpowiada Edmund Olczak, wicedyrektor Wydziału Lokali i Budynków. - *Decyzję o tego typu inwestycji - tym bardziej że do muzeum gmina musiałaby dopłacać poważne kwoty - musi podjąć rada, a do tego droga daleka; ludzi żyjących w znacznie trudniejszych warunkach i również zabiegających o pomoc jest w Krakowie bardzo wielu.*

O utworzenie w tym miejscu muzeum literatury zabiega Stowarzyszenie Pisarzy Polskich i Związek Literatów Polskich. Wnioski popiera również Wydział Kultury Urzędu Miasta. W efekcie, z końcem września, doszło do spotkania przedstawicieli magistratu z właścicielami. Przybył na nie jednak tylko pełnomocnik Łukasz M. Właścicielki z Izraela upoważniły go do sprzedaży swej części - z przeznaczeniem jej na muzeum literatury - za bardzo przystępną kwotę 300 tysięcy zł. Ustalono wówczas, że strony zastanowią się nad sposobem wyceny nieruchomości. Do dzisiaj jednak żadne decyzje w tej sprawie nie zapadły i - jeśli nawet będą - przyjdzie na nie czekać jeszcze wiele miesięcy.

Problem zagrabionych po wojnie nieruchomości, oddawanych teraz w fatalnym stanie właścicielom, staje się coraz bardziej poważny. Nikt nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, kto i z czego ma finansować kosztowne remonty, z którymi coraz częściej nie sposób już dłużej zwlekać. Wydaje się oczywiste, że ustawa z jesieni 1994 roku, regulująca zwrot nieruchomości, musi być znowelizowana, zaś budżet państwa zmuszony zostanie do przeznaczenia pewnych kwot na naprawę budynków.

Rada Miasta Krakowa postanowiła, że od stycznia 1997 roku prywatni właściciele kamienicy będą mogli ubiegać się o nie oprocentowaną pożyczkę, spłacaną przez 10 lat. Pieniądze na ten cel radni wysuplali z rezerwy budżetowej. Choć decyzja ta nie rozwiązuje generalnie problemu chylących się ku upadkowi budynków, daje szansę najbardziej zagrożonym i najbardziej operatywnym.

Muzeum literatury?

Sytuacja stawała się coraz bardziej dramatyczna. Lokatorzy zaczęli poszukiwać pomocy w Urzędzie Miasta. Pisma, prośby, petycje skierowane do różnych wydziałów w magistracie trudno dziś policzyć. Efektu tych działań nie widać. „*Budynek jest w całości własnością prywatną. Gmina nie ma kompetencji do nadzorowania zarządu sprawowanego przez właściciela*” - czytamy w liście, skierowanym do mieszkańców przez prezydenta miasta.

Ale lokatorzy nie zgadzają się z takim stanowiskiem. Uważają, że władze stolicy kulturalnej Polski powinny ratować dom literatów. - *Jeśli gmina wykupiłaby tę część budynku, w której mieści się lokal dawnego muzeum literatury. Przecież to wręcz wymarzone miejsce na ten cel* - przekonują literaci

Fot. Wojciech Cachel

stalacje elektryczne, co praktycznie uniemożliwia także ogrzewanie prądem. 12-13 stopni C - to maksymalna, możliwa do osiągnięcia temperatura. Włączenie kolejnego piecyka oznacza awarię. Wigiłię i święta kilku lokatorów spędziło bez prądu.

Dom przy ul. Krupniczej jest szczególnie także z uwagi na swą historię. Andrzejewski, Kisiel, Szymborska - to tylko przykłady wielkich postaci naszej literatury, które kiedyś znalazły w nim dach nad głową. Gałczyński napisał tu m.in. „Zaczarowaną dorożkę”; tutaj mieszkał, pisał i chorował Tadeusz Nowak. W budynku tym - nierozłącznie zdawało się związanym z kulturalnym pejzażem Krakowa - przez lata stołowali się literaci, tutaj odbywały się głośnie na cały kraj wieczory autorskie.

Scheda po socjalizmie

Budynek przy ul. Krupniczej 22 został po II wojnie światowej odebrany właścicielom, znacjonalizowany i przekazany w użytkowanie Związkowi Literatów Polskich. Po 1989 roku, kiedy prawowici posiadacze zaczęli odzyskiwać zagrabioną przed laty własność, przypomniano sobie również o kamienicy przy Krupniczej. Była ona - podobnie jak większość oddawanych obiektów - w nie najlepszym stanie.

Najbardziej aktywne starania o zwrot kamienicy podjęła

sypiące się częstokroć kamienice. Zaś wkrótce potem lokatorzy najbardziej wyeksploatowanych obiektów zaczęli domagać się od nowych zarządców przeprowadzenia kosztownych z reguły remontów. - *Przecież bezprawnie zabrano nam naszą własność i bez grosza zapłaty użytkowano przez dziesiątki lat!* Potem, gdy została już zdewastowana, zwrócono nam ją bez żadnego odszkodowania i teraz mamy finansować naprawy?! To już chyba gruba przesada!

- *oburzają się właściciele. Równocześnie pokrycie przez lokatorów ogromnych kosztów remontów jest po prostu niemożliwe.*

Dramat

około 30 rodzin przy ul. Krupniczej 22 rozpoczął się w marcu 1996 roku, kiedy Marta D. przystąpiła do remontu instalacji gazowej w całym budynku. Miał on trwać nie dłużej niż 6 tygodni i był podyktowany fatalnym stanem instalacji. Choć większość lokatorów ogrzewała swe mieszkania gazem i odłączenie go o tej porze roku wiązało się z uciążliwościami, nikt nie protestował. Wszyscy złożyli się po 200 zł a konto przyszłych opłat za czynsz, aby pomóc w sfinansowaniu przedsięwzięcia. Gaz wyłączono, roboty rozpoczęto. Po sześciu tygodniach wykonawca przerwał prace, pozostawiając (straszące do dziś) dziury w murach mieszkań. Okaza-

jednak problemu, szczególnie jesienią i zimą, kiedy po włączeniu większej liczby urządzeń natychmiast wysiadają bezpieczniki - żali się starsza kobieta. - *Elektrycy ostrzegają, że przestarzałe instalacje nie wytrzymają i może dojść do tragedii. W efekcie wszyscy jesteśmy stale przemarznięci, dzieciaki wечно chorują, życie mamy kompletnie zdezorganizowane. Młodzi przynajmniej zagrzej się w pracy, a my?!* - starsza kobieta bezradnie rozkłada ręce.

Trzy lat temu jedna z lokatorek, nie mając już sił na palenie w piecu, zdecydowała się przeznaczyć oszczędności całego życia na zainstalowanie w swym mieszkaniu ogrzewania gazowego. Wcześniej otrzymała ekspertyzę techniczną, w której autorzy zapewniali, że instalacja ta posłuży jej wiele lat. Gdzie ma się teraz odwoływać? - *Możesz pisać do Pana Boga* - radzą jej nie mniej rozgoryczeni sąsiedzi.

Rozwiązaniem problemu ogrzewania w kamienicy przy ul. Krupniczej byłoby doprowadzenie elektrycznej linii przemysłowej. Po raz pierwszy sprawę rozważano w 1993 roku, ale wówczas każdy zainteresowany musiałby zapłacić po 24 mln ówczesnych złotych, czyli ponad połowę rocznych dochodów statystycznego najemcy budynku.

Do sprawy powrócono wcześniej jesienią tego roku, kiedy nadzieje na podłączenie gazu

Fot. Anna Kaczmarz

Adam Molenda

Lata ciepłe, zimy srogie...

Był to dziwny rok, w którym rozmaite znaki na niebie i ziemi zwiastowały jakoweś klęski i nadzwyczajne wydarzenia. Współcześni kronikarze wspominają, iż z wiosny szarańcza w niesłychanej ilości wyroiła się z Dzikich Pól i zniszczyła zasiewy i trawy, co było przepowiednią napadów tatarskich. Latem zdarzyło się wielkie zaćmienie słońca, a wkrótce potem kometa pojawiła się na niebie. (...) Nareszcie zima nastąpiła tak lekka, że najstarsi ludzie nie pamiętali podobnej. W południowych województwach lody nie popętały wcale wód, które podsycały topniejącym każdego ranka śniegiem wystąpiły z łożysk i pozalewały brzegi. Padały częste deszcze. Step rozmókł i zmienił się w wielką kałużę, słońce zaś w południe dogrzewało tak mocno, że - dziw nad dziwy! - w województwie bractawskim i na Dzikich Polach zielona ruń okryła stepy i rozłogi już w połowie grudnia (...).

Tak działo się w Rzeczypospolitej równie 350 lat temu, o czym dowiadujemy się z pierwszych zdań „Ogniem i mieczem”, a że informacje są dokładne, mniemać można, iż Henryk Sienkiewicz sięgał do starych kronik, w których anomalia klimatyczne skrzętnie notowano nie tylko dlatego, że zakłócały

naturalny porządek wszechrzeczy,

ale też, że wnioskowano z nich przyszłe dzieje, czego przykłady przytacza i Mistrz: „W Warszawie widywano też nad miastem mogiłę i krzyż ognisty w obłokach; odprawiano więc posty i dawano jałmużny, gdyż niektórzy twierdzili, że zaraza spadnie na kraj i wygubi rodzaj ludzki”. Tu Sienkiewicz zdaje się wpadać w manierę Nostradamusa, więc zostawmy na boku bajdy i przepowiednie, zajmując się faktami, bo też trudno przewidywać z pogody dziejowe radości i smutki, choćby bardzo się chciało. Zresztą ta zima zaczęła się akurat jak powinna, przedświątecznym śniegiem i mrozem, więc nowy rok oby nie przyniósł rodzajowi ludzkiemu przykrych niespodzianek, choć optymizmem od wieków się piekło brukuje, tak samo jak dobrymi chęciami.

Niezwykłe zjawiska przyrodnicze nieustannie jednak zajmują ludzkie umysły na całym świecie. Ostatnie dziesięć lat XX stulecia Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła „Międzynarodową Dekadę Zapobiegania Klęskom Naturalnym”. Inicjatorzy zainicjowali w ten sposób akcję globalnego zbierania i przetwarzania danych, wykorzystania nowoczesnych technik prognozowania i ostrzegania oraz wdrażania postępu technicznego, czyli wynalazków, mających nas chronić przed okrutnymi wybrykami natury.

Kiedy zwiedza się krakowski Oddział IMiGW na Woli Justowskiej, człowiek ma wrażenie, że znalazł się w królestwie komputerów. Na kolorowych ekranach monitorów przesuwają się chmury nad wszystkimi kontynentami i wszechocianem, pojawiają się dane dotyczące temperatur, deszczów, zjawisk sejsmicznych...

- Dzięki pozyskaniu tych urządzeń nasza praca nabrała nowego sensu - mówi prof. Maciej Maciejewski, zajmujący się w polskim Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej nadzwyczajnymi zagrożeniami technologicznymi środowiska. - Jeszcze w latach osiemdziesiątych, postępując się tradycyjnymi metodami, bez możliwości nawiązania bieżącego kontaktu ze światem, poruszaliśmy się często trochę po omacku.

Ulewnie deszcz, opady nalwne śniegu, trąby powietrzne i susze, trzęsienia ziemi i niesłychane mrozy, powodzie i upały nękały rodzaj ludzki od początku jego istnienia. Czasem było od tego tylko dziwno, a czasem i straszno.

„Śniegi zaraz po wszystkich świętych spadły - i nagromadziły się w od dawna niepamiętnej wielkości - i leżały bez przerwy aż do kwietnia” - zanotował pod datą 1868 ks. Józef Stolarczyk w swej zakopiańskiej kronice. Dalej można przeczytać, że ósmego czerwca tegoż roku: „Pioruny raz za razem biły. Jedno dziewczę przy pasieniu 8-let-

rywki, chodząc po lodzie, wżajemnie się odwiedzali”. W innym diariuszu czytamy: „Było między Danią, Słowiańskim krajem i Jutlandią

zamrożone Morze Bałtyckie

tak, że rozbójnicy, przychodząc ze słowiańskiego kraju, spłądowali niektóre okolice Danii, a pośrodku morza na lodzie były założone gospody dla przejezdnych”.

Uwagi skandynawskich dziopisów świadczą dobitnie, że w basenie Bałtyku nie tylko wikingowie, ale i nasi protoplaści za męską rzeczą uważali bogactwo się poprzez branie łupu

Co do ruchów sejsmicznych to pod tym względem przyroda nader niełaskawa była w drugiej połowie XVI w. dla całej Europy. „Dziejopis żywiecki” wspomina o „ciężkich trzęsieniach ziemi” w Wiedniu i na Morawach. Jeśli jesteśmy już w Żywcu, to niektórzy pamiętnikarze utrzymują, że tutaj, na moście nad Sołą, zanotowano w okresie międzywojennym najniższą temperaturę w ówczesnej Polsce, aż minus 42 stopnie Celsjusza.

W ubiegłym roku wprawdzie rekordów zimna nie było, za to, jak pamiętamy, od Dnia Zaduszkiego, kiedy to w Małopolsce mroź zwarzył kwiaty, dawał

drzewa. Swoistym, krakowskim „wodowskazem” był tutejszy klasztor bernardynów nękany przez „świętojanki”, czyli letnie przybory wód. 19 lipca 1528 „cały kościół i klasztor bernardynów woda zalała”.

Podobne, tyle że częstsze i występujące w różnych porach roku zagrożenia dla mieszkańców Pomorza niosły

sztormy i fale

powodujące zniszczenia wręcz nieprawdopodobne. W kronikach polskich, niemieckich, rosyjskich wręcz roi się od opisów ogromnych spiętrzeń wód, wpychanych przez wichury w ujścia

Fot. Wojciech Cacheł

nie zabił - na Olczy kobietę sparaliżował - a na Pardałowce chłopca w izbie ogłuszył - domu jednak nie spalił - ani dziecka w tej samej izbie - które Matka na ręce trzymała nie uszkodził, ani matki jego”.

We współczesnej Polsce śmierć lub utrata zdrowia z powodu klęsk żywiołowych lub zjawisk atmosferycznych zdarzają się na szczęście dość rzadko. Do najgroźniejszych należało zabicie turystów przez piorun w beskidzkim masywie Trzy Kopce, do czego doszło na początku lat dziewięćdziesiątych. Stare annały pełne są zapisów wręcz nieprawdopodobnych, które o ofiarach nie mówią ni słowa, jeśli nie było ich kilkaset lub kilka tysięcy. Można się domyślać, że wynikało to z doświadczenia, iż każda zima, czy susza musi otrzymać daninę z marnego ludzkiego żywota. No bo jakżeż być mogło w pamiętnym, 1322 roku, gdy: „Tak wielki był upał, że starzy ludzie stwierdzili, iż nigdy za swoich dni na ziemi krakowskiej takiego żaru nie zaznali, a rzeka Wisła wskutek wielkiej suszy tak bardzo zmniejszyła się, że w licznych miejscach stała się łatwa do przechodzenia w bród dla dziesięcio- i dwunastoletnich chłopców”. A w parę miesięcy później: „Między Norwegią, Anglią i Flandrią wiele okrętów zamarzło na otwartym morzu, tak że kupcy z okrętów dla roz-

w zamorskich krajach. Częściowo pokrywanie się lodem naszego morza zdarzało się i w innych wiekach, ale dość rzadko, na tyle, że za klimatyczne dziw uznano w ubiegłym roku pojawienie się na Zalewie Wiślanym rekordowej, sześćdziesięciocentymetrowej zmarzliny, która utrzymała się od 5 grudnia do 15 kwietnia, dzięki czemu samochody z miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej, jeździły do Elbląga czy Fromborka, na skróty przez lód, zmniejszając sobie drogę o 30-50 kilometrów.

Jeśli ktoś, czytając powieści Jacka Londona, dziwi się alaskańskim mrozom, tak silnym, że gdy człowiek splunął, to zamiast śliny spadał w śnieg kawałek lodu, niechże wie, że niegdyś i naszych rodaków aura nie oszczędzała. Na przełomie lat 1571 i 1572, jak podaje M.S. Codex Conventualis, zima „od października aż do Wielkanocy bez przerwy trwała, a mroź do tego stopnia był ostry, że woda wylana w powietrze wcześniej zamarzała, zanim spadła na ziemię”.

Jakby tego było mało, tego roku, 9 stycznia w nocy Toruń przeżył „straszliwe trzęsienie ziemi wraz z potężnym wiatrem sztormowym, a następnie ogromne oberwanie się chmury; na skutek tej ulewy znaczna część muru miejskiego została obalona, dziewięćnaście przeseł z mostów uniesionych i około trzystu ludzi utonęło”.

nam się we znaki ciągle aż do marca. Wyjątkowo lekkie zimy notowano za to w polskich Karpatach pod koniec lat osiemdziesiątych. Brak śniegu i dodatnie temperatury doprowadziły do plajty gestorów wyciągów narciarskich oraz właścicieli kwater. Bodaj dziesięć lat temu, w lutym, kiedy termometry wskazywały w słońcu plus 19 stopni, niżej podpisany pływał dla kondycji na kajaku po Jeziorze Międzybrodzkim, mając się sam po trochu za wariata, dopóki nie zobaczył pod zaporą... żągla czyjejś łódki.

Wielkie zagrożenie

stanowiły zawsze lekkie, albo zbyt gwałtownie kończące się zimy. Piętnastego marca 1526 r. dolna Wisła dosłownie zmioła piętnaście wsi. „Liczba ludzi, którzy w tym wylewie zginęli wyniosła do pięciu tysięcy, koni - 1800, krów i wołów - 400; innego bydła bez liku”.

Olbrzymią księgę, dotyczącą powodzi w Krakowie, można byłoby napisać bez większego trudu, tyle ich bowiem było. W połowie stycznia 1533 roku „po opadach śniegu i silnych mrozach nagle na Wisłę ruszył lód od ogrodu królewskiego aż za klasztor zakonnic i spiętrzone fale wystąpiły z koryta i wału Wisły, wyrzucając wodę poza brzegi; w ten sposób domy obok leżące powyracało...”. Rok później, w kwietniu, spadły ogromne śniegi, które na ziemi krakowskiej połamały pokryte już liśćmi

rzek i rujnujących miasta. Mieszkańcy polskich Żuław nie wiedzą zapewne, że obecne swoje bezpieczeństwo zawdzięczają trwającym przez czterysta lat pracom hydrotechnicznym, które miały z jednej strony usprawnić żeglugę na Wiśle i Nogacie, z drugiej sprawić, by Bałtyk, wdzierający się przez te dwie rzeki, przestał pełnić co jakiś czas rolę demona zagłady.

- Oczywiście cała strefa przymorska narażona jest na ekstremalne działanie żywiołu morską, głównie sztormy i huragany - mówi Zbigniew Dziadziuszko, dyrektor Oddziału Morskiego IMGW w Gdyni. - Stają się one szczególnie niebezpieczne w sytuacji, gdy poziom morza wzrasta.

Od paru lat obserwuje się, że wody w Bałtyku przybywa i wyliczono, że gdyby nadal działo się to w takim tempie jak dotychczas, to w 2010 r. może dojść do zalania 1728 km kw. Polski, zwłaszcza w rejonie ujść Wisły i Odry. Trzeba byłoby wówczas przesiedlić w głąb kraju około 250 tysięcy ludzi, których domy znikną pod wodą. Perspektywa jest taka, że delta Wisły stałaby się zatoką, w skład której weszłyby także Zalew Wiślany oraz unikatowy rezerwat przyrodniczy - Jezioro Druzno. Zniknęłaby część portów, stocznie, rafineria ropy naftowej, liczne obiekty użyteczności publicznej. Miejmy nadzieję, że do tego nie dojdzie, bowiem w różnych epo-

kach następowały zmiany poziomu Bałtyku, zarówno w górę, jak w dół.

Klęski żywiołowe i mordercze kaprysy natury nadal mogą nas zaskakiwać, mimo że ludzkość w znacznym stopniu nauczyła się przed nimi bronić, a i ataki aury są jakby w ostatnich dziesięcioleciach mniej wściekłe. Zdarza się, że próby zbadania czegoś, co budzi niepokój ludzkości, po to, by przeciwdziałać potencjalnym nieszczęściom, kończą się tragicznie. Tak jak na przykład śmierć załogi w katastrofie promu kosmicznego „Challenger”, który wystartował w 1986 roku, żeby prowadzić obserwację komety Halleya.

Naukowcy na całym świecie tropią

anomalia przyrodnicze,

z których można byłoby wysnuć pozytywne wnioski dla obecnych i przyszłych pokoleń. Najbardziej bodaj lapidarne zestawienie przedziwnych zjawisk z ostatnich stu lat wykonał austriacki badacz Friedrich Lauscher. Jego praca nadawałaby się znakomicie do zorganizowania quizu pod hasłem „Czy wiecie, że?”:

Najwięcej śniegu spada na... równiku. Roczna suma opadów, zmierzona w górach Kolumbii, wyniosła 32 metry! W tropikach nie ma problemów z gradem, nie dolatuje on bowiem do powierzchni ziemi, topiąc się po drodze. Kiedy w zatoce Rituya na Alasce zsunęły się do morza skały, podniosły ogromną falę na wysokość ponad pół kilometra, zaś gdy identyczny przypadek miał miejsce w Norwegii, woda osadziła przepływający statek na leśnym pagórze o wysokości 74 metrów.

Stosunek narodów do „króla” naszego układu planetarnego, czyli Słońca, zależy od... wilgotności powietrza. My, mieszkańcy strefy umiarkowanej, zawsze mało się nim przejmowaliśmy, na parnej Jawie nazywa się je „miedzianym łotrem”, zaś w Egipcie, gdzie powietrze jest nadzwyczaj suche, uważano je za boga. Największy bodaj powodziowy kataklizm na kuli ziemskiej wystąpił latem 1931 roku w Chinach, kiedy to utonęło 3,7 mln ludzi, czyli więcej niż wszystkich mieszkańców dzisiejszej Albanii.

Aż do 6 metrów przemarzła ziemia w niektórych rejonach Austrii całkiem niedawno, bo w 1972 roku, zaś pół wieku wcześniej w Wiedniu roczna suma nasłonecznienia wyniosła tyle samo, co w Afryce Północnej. W ostatnim roku XIX wieku były miejsca w Alpach, gdzie jednego dnia, w listopadzie, spadło od 2 do 5 metrów śniegu.

Najsilniejsze znane trzęsienie ziemi miało miejsce 31 maja 1970 roku w Peru i zabiło 70 tys. ludzi, o 760 tys. mniej niż lżejsze, które nastąpiło w Chinach czterdzieści lat wcześniej. Nieurodzaje, które wystąpiły na Ukrainie w latach 1932-34 sprawiły, że z głodu zmarło około 5 mln ludzi, zaś klęska głodu w latach 1976-1979 w Chinach zabrała do grobów trzykrotnie więcej ludzkich istnień.

Uff! Dość ponurych przykładów. Naukowe analizy podają w wątpliwość ludowe przekazy. Wiele dni należących do „zimnych ogrodników” było w różnych latach w Innsbrucku i Wiedniu najcieplejszymi w roku. Ryszard Krassowski ze Stacji Meteorologicznej IMGW w Zielonej Górze badał sprawdzalność przysłówia o Barbarze i Bożym Narodzeniu, obserwując zależność w ostatnim 45-leciu. Doszedł do wniosku następującego:

- Sprawdzalność jest taka sama, jak w przepowiedni wymyślonej przez Kornela Makuszyńskiego: „Jeśli na świętego Prota jest pogoda albo ślota, to na świętego Hieronima deszcz jest, albo go ni ma”.

Rok według Henryka Sawki

Na początku roku jeszcze się nam odbijało wyborami prezydenckimi...

...skoro nawet zapomnieliśmy już, ile medali było w Atlancie.

... z jej ministrami...

Kto dzisiaj pamięta sprawę korytarza...

Niezmiennie tylko trwały kłopoty ze Stoczną...

... i z jej premierem, byłym, nawiasem mówiąc. A tymczasem zbliża się Nowy Rok. Co przyniesie, zobaczymy, z pewnością jednak za stary przyjdzie nam zapłacić...

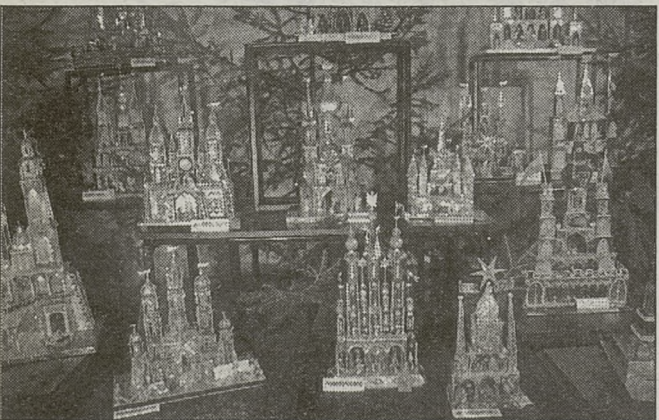
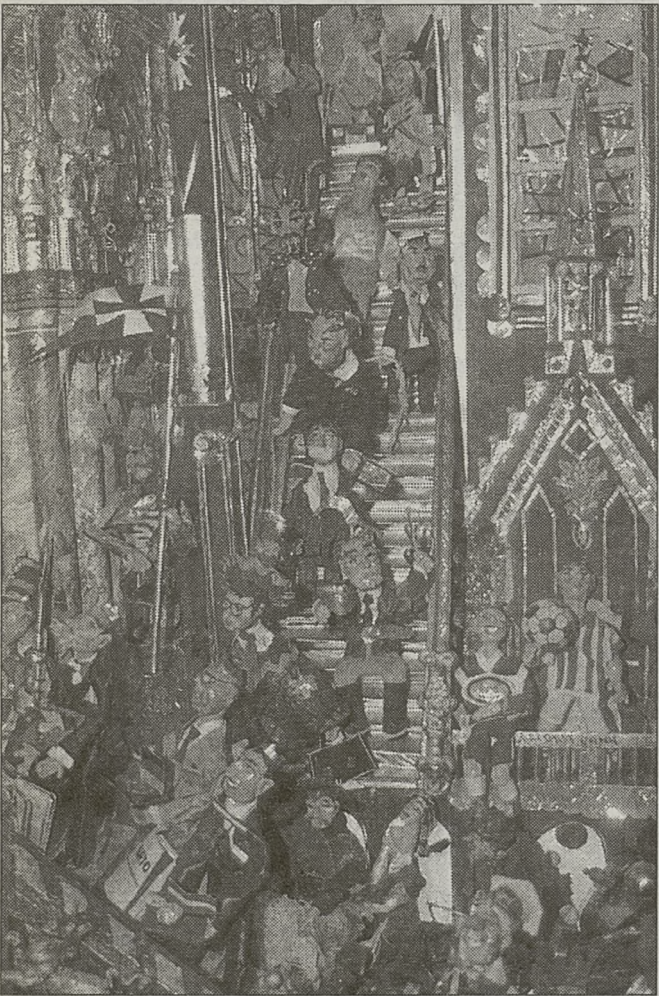
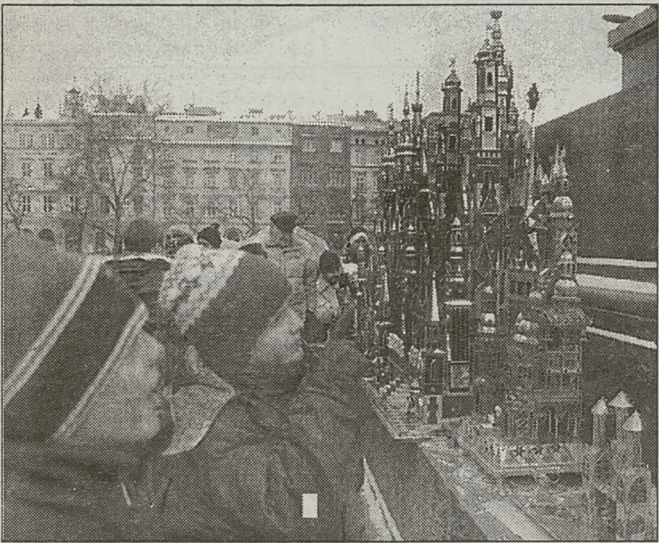
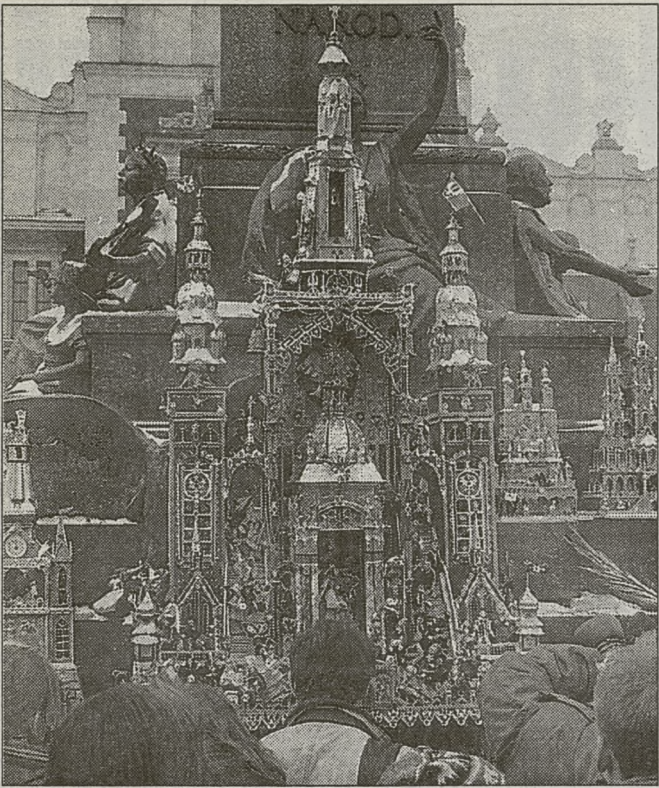
... i wybory prezydenckie w Rosji...

... z koalicją...

... dobrze, jeżeli tylko podatek...

To nie było łatwe zadanie. Na 60 metrach kwadratowych zbudowaliśmy symboliczny, baśniowy Kraków. Był kościół Mariacki, karczma z Twardowskim, Barbakan - trochę szczyplejszy niż w rzeczywistości - i wiele innych budynków charakterystycznych dla miasta. W naszym małym światku znajdowało się też 140 lalek o wysokości 25 centymetrów, poruszanych 60 silnikami - wspomina Maciej Moszew, konstruktor bajkowego przedsięwzięcia.

Szopkę krakowską, bo tak zostało zatytułowane bajkowe

waniem. Jako 6-letni chłopiec zrobił pierwszy w życiu model. Był to mały dom z ogrodem, otoczonym brązowym płotem. Jego ulubioną zabawą w dzieciństwie były wycinanki. Gdy z powodu choroby nie wychodził przez kilka dni z domu, jego pokój był pełen dźwigów, kolejek linowych i innych urządzeń, które wprawiał w ruch za pomocą małej korbki. Liny i żyłki, niczym pajęczyna, porozpinane pomiędzy karniszami i szafami, doprowadzały do rozpaczy rodzinę małego konstruktora. - Kiedy mama wchodziła do mojego pokoju, zamierała z przerażenia. Co jakiś czas przelatywało jej coś nad głową. Błagała, żebym po-

tymetrów wysokości. Jego dzieła zdobią muzea Włoch, Francji i Polski. - Architektura w szopce jest realizacją moich marzeń. Przez całe lata udoskonalam rozwiązanie konstrukcyjne. Mam wrażenie, że zmierzam w stronę doskonałej fantazji architektonicznej.

Szopka krakowska jest ewenementem w skali światowej. Choć w innych krajach także istnieje zwyczaj budowania szopek, to jednak nasza znacznie różni się od pozostałych. Według tradycji składa się ona z jednej bryły architektonicznej - kościoła, który nie może

Niewielki pokój, może kilkanaście metrów kwadratowych, zabudowany jest drewnem od podłogi po sufit. Gdziekolwiek się popatrzy, stoją jedynie szafki i szuflady. W tej przestrzeni znajdują się dwa stoły robocze, miejsce do spania, kąpiel do odpoczynku i przestronna, jak na skromne warunki metrażowe, garderoba. - Wygląd mojego pokoju jest wynikiem wielu prób i doświadczeń. Meble zaprojektowałem i wykonałem sam. Teraz jest miejsce na wszystko. Mam tutaj 54 szafki i 19 szuflad. To jedna z niewielu moich rzeczywistych realizacji - śmieje się Maciej Moszew, pokazując swoje domowe królestwo. To wła-

Agnieszka Malatyńska-Stankiewicz

Baśń ze staniolu

miasto, obejrzały tysiące ludzi w Europie Zachodniej. We Francji jest ona prezentowana do dziś. Wzbudza zachwyt dzieci i dorosłych. W 11-minutowym spektaklu widzowie mogą obejrzeć wszystkie najważniejsze miejsca historycznego Krakowa. - Naszą szopkę można podzielić na trzy części. Pierwsza - cywilna, gdzie występują przekupki, tancerze, strażnicy; druga - baśniowa, będąca sceną dla Smoka Wawelskiego czy Twardowskiego. I wreszcie trzecia - tradycyjna, przedstawiająca Świętą Rodzinę - wyjaśnia Maciej Moszew. Wszystkie elementy szopki były sterowane komputerem: postaci, światło, muzyka autorstwa Zygmunta Koniecznego.

Przez osiem miesięcy kilkudziesięciu polskich i francuskich artystów przebywało w małej miejscowości pod Avignonem, gdzie budowali szopkę. Głównymi konstruktorami była dwójka krakowskich twórców: Maciej Moszew - odpowiedzialny za mechanizację bajkowego Krakowa i Elżbieta Setkiewicz - która zaprojektowała miasto. - Nie odwzorowywaliśmy konkretnych ulic. To było nadrealistyczne przetworzenie. Powstał Kraków kolorowy, pełen murów i baszt - dodaje Maciej Moszew.

W pracowni mechanizatorskiej teatru „Grotoska” panował twórczy nieład. Na stołach leżały porzucane narzędzia, listewki, tektury. Wśród nich można było zauważyć nie dokończone kukiełki, lalki i cały tłum zielonych żab, zrobionych z papieru, wzorem japońskiej origami. Na półkach, z różnej wielkości otworów, sterowały kolorowe druty - grube i cienkie. Nagły błysk lampy zawiadomił, że ktoś wszedł do królestwa mechanizatorów. - W „Grotosce”, pracuję już od kilkunastu lat. Namówili mnie przyjaciele, którzy wiedzieli, że jestem tzw. złotą rączką. A że nie miałem wtedy pracy, zdecydowałem się na teatr - wspomina Maciej Moszew.

Dziś wszystkie rekwizyty, postaci, mechanizmy poruszające kukłami, są autorstwa Macieja Moszewa. - Trudno powiedzieć jak się rodzą pomysły. Przychodzą w najmniej oczekiwanych chwilach. Czasem podczas śniadania lub w trakcie kawy z przyjaciółmi. Ale najważniejsze, że przychodzą - śmieje się i pochyla się nad uszkodzonym Pinokiem, któremu zepsuł się staw kolanowy. Sadza go delikatnie na stole i rusza jego zepsutą nogą. Niestety, Pinokio nie może podnieść jej zbyt wysoko. - Trzeba mu pomóc. Będę musiał rozebrać staw.

Właściwie Maciej Moszew od zawsze zajmował się majsterko-

szopką. Nie reagowałem na wezwania. Byłem w moim świecie - innym niż rzeczywistość.

Coraz częściej podczas zabawy powstawały modele domów mieszkalnych - śmiałe, kolorowe bryły, o niecodziennych kształtach. Wspaniałe ogrody, parki - słowem całe miasta. Zaczęła go fascynować urbanistyka. Postanowił studiować architekturę. Studia skończył, ale praca w biurze projektów w latach 60. i 70. pokazała jak dalece projekty różniły się od budowlanej rzeczywistości. Szare domy w kształcie pudełek od zapalek zapełniały krakowskie peryferia. Nie chciał projektować brzydoty. Swoją wyobraźnię trzymał na uwierzy do czasu, aż porzucił szarą rzeczywistość, dla bajkowego świata. Wybrał złotka, sreberka i barwne bibułki. - Odnalazłem się w bajce i fantazji. Zostałem architektem i budowniczym swoich szopek. Na świecie są miliony architektów - urbanistów. Ale szopkarzy jest tylko kilkudziesięciu.

Pierwszą szopkę wystawił do konkursu w 1961 roku. Od tego czasu zawsze co rok, w grudniu rywalizuje z innymi budowniczymi, zdając się na ocenę jurorów. Zdobył już 18 pierwszych nagród. Kilka dni temu odebrał drugą nagrodę. Gdy wygrał w zeszłorocznym konkursie, Juliusz Wolski, reżyser teatralny powitał go w „Grotosce” tymi słowami: „Miał budować szklane domy, ale prasał w kącie dyplomy. Znalazł sobie takie hobby, że nic... tylko szopki robi. Raz w Paryżu, raz dla Paci, tam zarobił, tu nie stracił. / I raz w roku pod Adasiem, / tata szopką dziury w kasie”.

Maciej Moszew specjalizuje się w małych szopkach zmechanizowanych - takich do 50 cen-

być odwzorowaniem żadnej konkretnej budowli. Twórcy budują ją przetwarzając krakowskie motywy architektoniczne. Ale muszą pamiętać o tym, że budynek jest jedynie tłem do przedstawienia Świętej Rodziny. I choć zmieniły się materiały, z jakich są zrobione szopki - teraz tworzy się przede wszystkim ze staniolu, a nie z bibuły - to jednak idea pozostała ta sama.

Maciej Moszew szedł ulicą. Ręce trzymał w kieszeniach, a głowę miał zadartą wysoko. Patrzył na detale architektoniczne domów. Mimo że ulicę Karmelicką znał bardzo dobrze, to za każdym razem, gdy nią przechodził, odkrywał coś nowego. Przechodnie oglądali się za nim i zastanawiali, co go tam w górze interesuje. A on czasem przystawał i patrzył uważnie. Dzięki takim spacerom wiedział już, że najładniejsze fryzy i tralki można odnaleźć w kamienicach przy ulicy Dietla lub Karmelickiej, parapety podokienne przy Batorego, zaś portale - tylko przy Świętego Jana.

- Kraków to kopalnia pomysłów dla szopkarzy. Można zauważyć tyle ciekawych rozwiązań architektonicznych. Trzeba jedynie zapamiętać i w odpowiednim momencie wykorzystać - śmieje się Maciej Moszew, otwierając szafę w pracowni mechanizatorskiej. Na jej drzwiach od wewnątrz wisi plakat, na którym widać piękną blyszczącą szopkę. - Ten wykusz - pokazuję palcem na plakat - pochodzi z Sukiennic, ale sposób jego zamontowania na budynku jest odwzorowany od Collegium Maius. Podpatrzyłem to podczas spacerów i wykorzystałem.

śnie tutaj powstają szopki - na tych dwóch stołach roboczych.

Aby zbudować szopkę 40-centymetrową, trzeba pracować przez około 700 godzin. Niektórzy szopkarze godziny te rozkładają na cały rok. Maciej Moszew robi jednak swoje dziełko w ostatniej chwili. Po wakacjach, kiedy zaczyna pracę w teatrze, mama przygląda mu się niepewnie. - Dziwi się, dlaczego jeszcze nie pracuję przy szopce. A ja przez cały czas już o niej myślę - jak powinna wyglądać. Budzę się jednak dopiero w październiku, kiedy wszystkim się wydaje, że już jest za późno.

Przy budowie szopki pracuje po nocach. Gdy zbliża się termin oddania pracy na konkurs, nie śpi wcale. Za wszelką cenę chce zdążyć. Czasem zdarza się, że kończy w dniu konkursu. Nie zdąży więc nawet napatrzeć się na swoje dzieło, tylko pędzi z nim na Rynek, a później zostawia w Muzeum Historycznym. - Prawie wcale nie znam swoich prac. Dopiero gdy pojechałem na wystawę do San Marino, gdzie była prezentowana prywatna kolekcja Aliny Kalczyńskiej, zobaczyłem „po raz pierwszy” dziełko swoich szopek. I muszę przyznać, że nawet mi się podobały.

Maciej Moszew największą szopkę zrobił do przedstawienia w „Grotosce”. Miała 3 metry wysokości. Najmniejsza mierzyła zaledwie 5 milimetrów i składała się z trzech wieżyczek i daszków. - To był żart. Zrobiłem kiedyś szopkę wielkości 2 centymetrów. Znajomi powiedzieli, że mniejszej się już nie da zrobić. Zrobiłem 8-milimetrową. Wtedy założyli się ze mną, że ta jest już najmniejsza. Okazało się, że jednak wygrałem zakład.

Niektórzy szopkarze do baśniowego świata Świętej Rodziny wprowadzają znanych polityków. W latach 80. w szopkach pojawił się Lech Wałęsa i Wojciech Jaruzelski. Podczas ostatniego konkursu można było zauważyć, że pokłon nowo narodzonemu dzieciątku oddawali Józef Oleksy i Aleksander Kwaśniewski. Był też biskup Pieronek i „Biała Księżka” - Nigdy tego nie robię. Rzeczywistość zostawiam na boku. Politycy mają swoje sceny i tam powinni występować.

Dla Macieja Moszewa budowa szopki jest prawdziwym hobby. Robi jedną szopkę rocznie - na konkurs. Choć jego prace są rozchwytywane przez kolekcjonerów, nie chce traktować tego zajęcia zarobkowo. - Gdybym robił szopki na sprzedaż, mógłbym stracić do nich serce. A tak, gdzieś w głębi duszy zawsze czekam na nadejście jesieni aby zabrać się znowu do pracy.

Zdjęcia: ANNA KACZMARZ

Podróże z DZIENNIKIEM

ŚWIAT DLA KAŻDEGO

REDAGUJĄ ELŻBIETA I ANDRZEJ LISOWSCY

Nr 99

Choć najbardziej nasłoneczniona alpejska kraina Austrii kojarzy się zwykle z urokami lata, to właśnie tutaj doskonalili swoje umiejętności wielki zjazdowiec, wielokrotny zwycięzca pucharów świata, złoty olimpijczyk z Innsbrucku, urodzony i mieszkający po dziś dzień w Karyntii - Franz Klammer. Polscy bywalcy zimowych kurortów Tyrolu i Salzburgerlandu nie zawsze wiedzą, że można tutaj uprawiać narciarstwo niemal u stóp najwyższej góry Austrii - Grossglockner, wspinać się po zamrzniętych wodospadach, wędrować w wysokich partiach gór po śniegu czy jeździć na nartach za koniem...

Nic w tym dziwnego. Ponad 56 procent powierzchni Karyntii leży powyżej 1.000

metrów n.p.m. Jednocześnie korzystny klimatycznie niż nad Adriatyku zapewnia większe niż w Alpach Północnych opady śniegu.

Największym terenem narciarskim tego kraju związko-

Zima w Karyntii

Narty w rodzinnych stronach Franza Klammera

wego jest Region Karnicki. Szczególnie sprzyjające warunki dla wymagających narciarzy panują wokół Nassfeld.

Samych tras biegowych jest w okolicy ponad 300 kilometrów. I tutaj też można oddawać się lodowemu szaleństwu na największym naturalnym lodowisku Europy - na zamrzniętym jeziorze Wiessensee.

Z kolei za najbardziej atrakcyjny region (ze względów sportowych) należy uznać Molltal - Mallnitz - Flattach, w któ-

Z dużym poczuciem humoru ustalono, że cena 3-dniowego karnetu na wyciągi dla dziecka będzie zależała od jego wzrostu - przelicznik jest następujący: 1 szyling = 1 centymetr wzrostu...

Warto też zwrócić uwagę na Region Villach, który oferuje, w ramach jednego karnetu, narciarstwo bez granic, czyli na

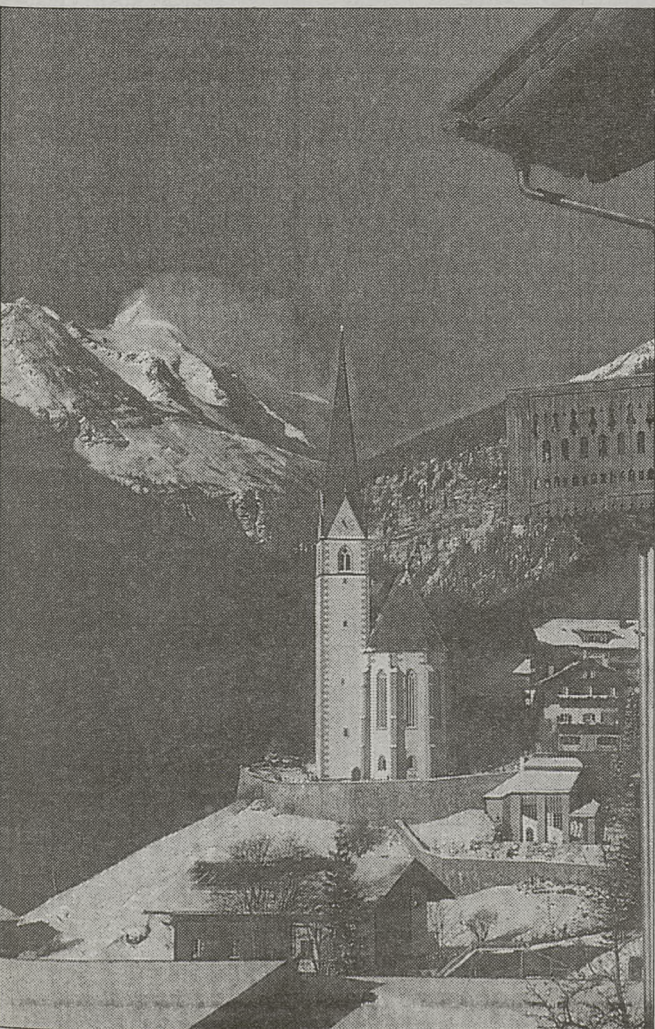
ku, kuchni, atmosferze...) jest osobista rekomendacja Franza Klammera. Udzielił jej także ostatnio na spotkaniu z dziennikarzami turystycznymi w Warszawie. Mieszkający wraz z rodziną w Bad Klein-

kirchheim legendarny narciarz śmieje się, że z powodu dwukrotnie zdobytego w stolicy Tyrolu medalu utożsamiany jest

kłych pieszych wędrowkach po śniegu (w dość wysokich partiach Alp), które zapewniają takie widoki, jakie musieli podziwiać wędrowcy przed stu laty...

Franz Klammer urodził się w rodzinie rolniczej, w małej miejscowości odległej o 25 kilometrów od Bad Kleinkirchheim. Ojciec, jak mówi, od zawsze był zapalonym narciarzem. Matka w ogóle nie jeździła. Jeden z braci (po studiach ekonomicznych) był mistrzem Austrii juniorów. Od wypadku jest sparaliżowany. Drugi brat prowadzi gospodarstwo, a siostra knajpkę w Bad Kleinkirchheim. Ośmioletnia córka woli jazdę konną twierdząc, że narciarstwo jest głupie. Za to trzyletnia ma za sobą pierwsze narciarskie próby. A żona jeździ tylko wtedy, gdy musi...

Lubi zjazdy poza wyznaczonymi trasami, ale jest zwolenni-

rym możliwe jest uprawianie narciarstwa także latem (lodowiec Molltaler Gletscher, 3000 metrów).

Nie sposób jednak pominąć sięgających 2900 metrów terenów narciarskich Heiligenblut - Grossglockner, a zwłaszcza słynnego kurortu reklamującego się zimą sloganem: *Wszystkie nartostrady prowadzą do Cieplić...*

Chodzi oczywiście o Bad Kleinkirchheim, gdzie można cieszyć się nie tylko wspaniałymi zjazdami, ale i kąpielami w basenach termalnych i urokami sauny, jakiej nigdzie indziej w Austrii nie znajdziecie...

***

Karyntia ma dziesięć regionów sportów zimowych. Przyciąga do nich turystów różnymi atrakcjami i niespodziankami. Uczestnicy imprezy *Alpin-Sport-Wochen* w Obervellach otrzymują na własność nowe narty zjazdowe, wiązania i kijki. Odwiedzający Bad Kleinkirchheim poza sezonowym szczytem (do 30 listopada br. i od 8 marca do 5 lipca 1997) wykupując specjalny pakiet *All Inclusive* mają zapewnione bezpłatne wyciągi, termy, hale tenisowe, konne przejażdżki... Romantyczno-nostalgiczną atmosferę zapewniają noclegi w przytulnych górskich chatkach Parku Narciarskiego Nockberge-Innerkrems.

terenach austriackiej Karyntii, Włoch i Słowenii.

Mając trochę wolnego czasu warto odwiedzić Klagenfurt - stolicę Karyntii - miasto dwukrotnie wyróżnione orderem *Europa Nostra* w uznaniu za pieczołowitość z jaką jej mieszkańcy pielęgnują zabytki i atmosferę malowniczej wiekowej starówki.

***

Najlepszą jednak zachętą do wyjazdu w ten niezwykły zakątek Austrii (z wpływami słoweńskimi i włoskimi - w języ-

z Tyrolem, a on był i jest Karyntykiem).

Klammer podkreśla jako atuty gościnność i gotowość do szaleństwa mieszkańców jego landu. Zachwala swoje Bad Kleinkirchheim, które oferuje nie tylko ponad 100 kilometrów tras zjazdowych ale i dwa duże centra termalne. Wskazuje na rozmaite zniżki, ułatwienia dla turystów i narciarzy. Pytany o to, co na korzyść odróżnia Karyntię od innych landów Austrii (tradycyjnie już kojarzonych z zimowym wypoczynkiem) opowiada o niezwy-

kiem chodzenia z nartami o własnych siłach (bez korzystania z pomocy helikoptera). Choć jest zapalonym narciarzem, cieszy się także z sukcesów snowboardzistów. Uważa wbrew wielu opiniom, że powinni korzystać z tych samych stoków. Zimą lubi także grać w golfa - na polach przygotowanych na zamrzniętych jeziorach...

Jest gorącym ambasadorem zimowych igrzysk olimpijskich, które na rok 2006 mogłyby przygotować wspólnie Karyntia, Słowenia i Włochy.

ANDRZEJ LISOWSKI

*Pełnych przygód i egzotyki podróży,
smaku poznawania nowych szlaków i niezwykłych ludzi,
znakomitych kadrów fotograficznych z bliskich i dalekich wędrowek,
a nade wszystko wierności marzeniom
dotyczącym poznawania i smakowania kolorytu świata...*

Tego życzymy wszystkim Czytelnikom w Nowym 1997 Roku

Elżbieta i Andrzej Lisowscy

Konkurs Podróży z Dziennikiem i Biura Podróży JORDAN

Szczęśliwy dzień (2)

Bilety do Wiednia dla Czytelników

Miesiąc temu (26 listopada br.) pisaliśmy już o nowej formie promocji zimowego wypoczynku w Austrii, zaproponowanej przez krakowskie Biuro Podróży JORDAN. Każdy klient który wykupi jedną z imprez z katalogu tej firmy ZIMA 96/97 ma szansę na zwrot całej (tylko bez podatku VAT) wpłaconej już kwoty!

Hasłem promocji jest SZCZĘŚLIWY DZIEŃ. Wszyscy klienci, którzy właśnie tego dnia wykupią wyjazd zimowy dostaną zwrot gotówki (zwrot następuje w ciągu 21 dni od momentu ogłoszenia tej daty). W pierwszym z trzech przedziałów czasowych (15.10. - 19.11.96) takim dniem okazał się 12 listopada

1996. Dziś ogłaszamy drugi szczęśliwy dzień (w zapowiadanej wcześniej przedziale czasowym 20.11. - 24.12.96). Jest to 2 grudnia 1996 roku.

Ostatni (trzeci) szczęśliwy dzień (z przedziału czasowego 25.12.96 - 29.01.97) podamy w naszym magazynie 4 lutego 1997 roku.

Przy każdym z trzech anonosów szczęśliwych dni drukujemy kupon konkursowy dla Czy-

telników (miesiąc temu pierwszy, dziś nr 2). Ci, którzy zgromadzą przynajmniej dwa spośród nich, nakleją na kartkę pocztową i prześlą (lub przyniosą osobiście do 10 lutego 1997 roku) pod adresem naszej redakcji („Dziennik Polski”, 31-072 Kraków, ul. Wielopole 1) wezmą udział w losowaniu biletu autobusowego firmy JORDAN, dla 2 osób, na trasie Kraków - Wiedeń - Kraków.

• Konkurs •
Podróży z Dziennikiem
i Biura Podróży JORDAN
Szczęśliwy dzień (2)

Zapraszamy do lektury kolejnych cowtorkowych wydań

Podróży z Dziennikiem, w których znajdą Czytelnicy m.in.:

- poradnik dotyczący zakupów atrakcyjnych (także cenowo) biletów lotniczych dookoła świata
- korespondencje z Antyli, Pakistanu, Sikkimu, Iranu, środkowej Afryki, Francji, Norwegii, Tunezji...
- ciąg dalszy rozpoczętego w tym wydaniu cyklu „Jeepem przez Tunezję”
- praktyczne turystyczno-cenowe vademecum dla turystów planujących podróże do Maroka, Iranu, Albanii, Tunezji...
- omówienie adresowanej do globtroterów książki „Przez świat” pod redakcją Andrzeja Urbanika
- zapowiedź nowych wydań telewizyjnego magazynu podróżniczego „Z plecakiem i walizką”
- wstępne informacje o nowych Wieczorach w Klubie Podróżników

BIURO TURYSTYKI „DEMEL”

Kraków, ul. Głowackiego 22
tel.: 36-21-11, 36-16-00
fax 36-45-43
czynne pon.-pt. 8 - 17
sobota 8 - 14

TROCHĘ LATA JESIENIĄ!!!

Bogata oferta na wyjazdy do ciepłych i egzotycznych krajów.

OFERTA ZIMOWA
JUŻ W SPRZEDAŻY!!!

m.in. PIESENDORF k. KAPRUN - u nas najtaniej, od 499 PLN (osoba/7 noclegów + śniadanie)

★ atrakcyjna oferta na ferie zimowe dla młodzieży
Austria 80 PLN/dzień (nocleg, śniadanie, kolacja + lunch packet)

Zapraszamy

Katalogi Biur Podróży:

TUI, ITS, UNGER, INTER CHALET,
CA TOURISTIK, RAML REISEN

SYLWESTER W HOTELU „DEMEL”

codzienne odjazdy
z Krakowa
przyst. MPK ul. Worcella

do WARSZAWY

przez Katowice, Sosnowiec, Będzin,
Częstochowę, Piotrków Tryb., Łódź

godz. 06.30, 12.30,
i 17.30 - kurs tylko do Łodzi

PUNKTY SPRZEDAŻY BILETÓW
POLSKIEGO EXPRESSU W KRAKOWIE

- Kasy Dworca PKS
- FREGATA TRAVEL - ul. Szpitalna 32 tel. 22 47 01
- CENTRUM TURYSTYKI - ul. Worcella 1
- ORBIS - Rynek Główny 41 tel. 22 55 84
- BUSTOUR - Pl. Szczepański 7 tel. 11 37 54

PRZYKŁADOWE CENY BILETÓW do:

- Częstochowy - 12,00 PLN
- Łodzi - 19,00 PLN
- Katowic - 6,50 PLN
- Warszawy - 19,50 PLN

UWAGA
30%
ZNIŻKI

INFORMACJA (0-22) 630 29 67.
godz. 08.00 - 19.00

ALPINA
BIAŁE SZALEŃSTWO
NA TWOJĄ KIESZEŃ

Termin 31.01 - 9.02.97

VAL THORENS (Francja)
cena **799** zł/os.

CANAZEI (Dolomity)
cena **819** zł/os.

Obejmuje: 7 noclegów
w apartamencie, transport
lux autokarem, opiekę pilota.

ALPINA TOUR, Kraków,
ul. Karmelicka 3, tel. 22-95-75,
21-76-20 (10 - 19). 4143/el

ZIMA 96/97
BIURO **JORDAN** POLECA

AUSTRIA
Tyrol:
Innsbruck - od 1195 zł*
Kössen - Keiserwinkl - od 625 zł*
Maurach - Achensee - od 370 zł*
Reith im Alpbachtal - od 740 zł*
Waidring - Pillerseetal - od 985 zł*
Ried im Zillertal - Zillertal - od 500 zł

Salzburgerland:
Zell am See/Kaprun - od 635 zł
Brambergi - Hohe Tauern - od 470 zł
Altenmarkt - S.W. „Amade” - od 515 zł

Styria:
Mariazell - Mariazellerland - od 1190 zł
Schladming - od 490 zł
* - cena z karnetem narciarskim

**OBÓZ NARCIARSKI DLA MŁODZIEŻY
W REGIONIE KAPRUN/ZELL AM SEE
- 999 ZŁ.**

FRANCJA
Meribel/Mottaret - od 477 zł
Val d'Isere - L'espece killy - od 326 zł
Tignes - L'espece killy - od 250 zł

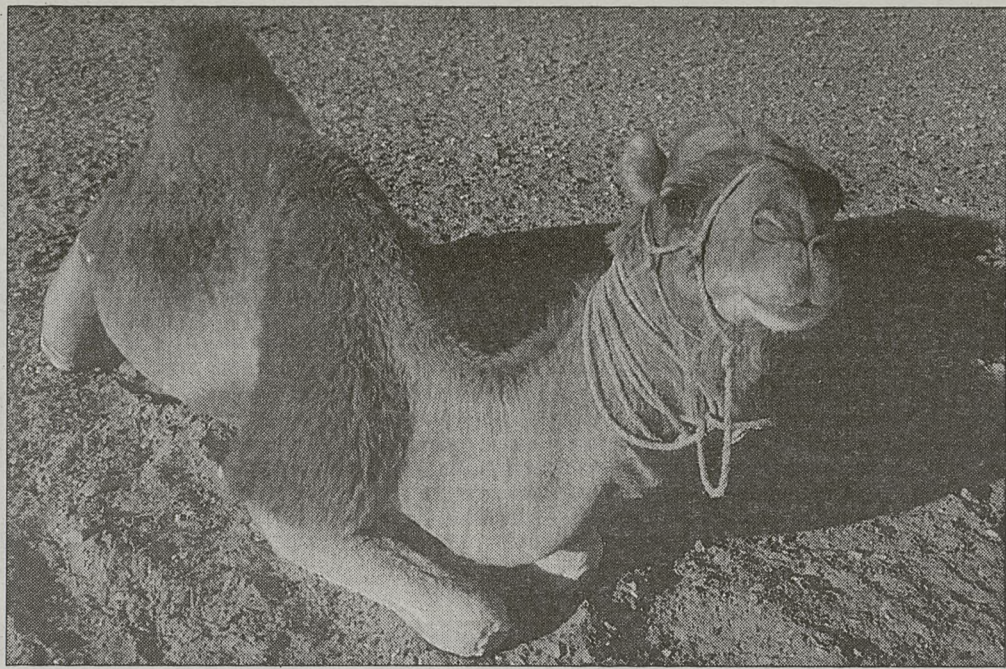
Lato w zimie, m. in: **TUNEZJA,
ZIMOWISKO
DLA DZIECI W WIEKU 7 - 12 LAT
W MUSZYNIE**

NARTY W AUSTRII
SUPER PROMOCJA
NA NARTY DO AUSTRII ZA DARMO

BIURO JORDAN WYBIERA SZCZĘŚLIWY
DZIEŃ W KAŻDYM MIESIĄCU. Z
ŚWIADCZENIA ZAKUPIONE W TYM DNIE
BIURO JORDAN ZWARCA 100%
TWOJEJ WPŁATY*. O SZCZEGÓLNYCH PVT.
W TWOIM BIURZE PODRÓŻY

*BEZ PODRTHU VAT

INFORMACJE I SPRZEDAŻ: TEL. 939
Kraków, ul. Długa 9
tel. 21 21 25, 22 20 33, 21 77 64, 22 19 9
Tarnów, Dworzec PKS, tel. /014/ 21 41 :

Tekst i zdjęcia: Elżbieta i Andrzej Lisowscy

Kąpiel

Kiedy mówimy lub słyszymy słowo „pustynia”, wyobraźnia maluje złote wydmy piasku równie bezkresne, jak pochylone nad nimi niebo. Taką wizję ciągnącego się aż po horyzont piaskowego morza stworzyli powieściopisarze i filmowcy. Najpełniej rozkwitła ona w słynnym obrazie Bertolucciego „Pod osłoną nieba”.

Ale w rzeczywistości pustynia częściej bywa kamienistą równiną - szarą i nużąca albo terenem jałowym, poprzecinanym nagimi pasmami gór. Na Saharze można jednak spotkać wszystkie rodzaje i odcienie pustyni.

Z krajów Afryki północnej Tunezja jest chyba najbardziej „europejska” i przyjazna turystom. Eleganckie bulwary Susy, wielkomiejski Tunis, plaże Monastiru i Hammametu, wypielęgnowane nadmorskie kurorty i wytworne hotele, kuszące turystyczne foldery...

Wszystko to przyciąga miłośników plażowania lecz sprawia, że prawdziwi trampowie omijają Tunezję. Jest dla nich za łatwa i zbyt cywilizowana. A jednak wystarczy zjechać nieco na południe, tam gdzie na mapie różowy kolor przechodzi w żółty, aby odkryć inny świat - świat piasków Sahary.

Dopóki samochód jedzie do przodu, podróżny ma pełne poczucie kontroli i bezpieczeństwa. Wystarczy jednak, że piasek ukryje drogę (coś w rodzaju naszej dwuśladowej polnej ścieżki) i zapadnie zmrok, aby wróciły właściwe proporcje. Cywilizacja odsunięta o kilkadziesiąt kilometrów wydaje się odległa o wieczność. Człowiek czuje, że jest tylko nic nie znaczącym pyłkiem w morzu przesypanych piasku...

Spoglądamy na mapę - z oblane błękitnym kolorem Jerby do zaznaczonych na żółto terenów pustynnych jest niedaleko - 130, może 150 kilometrów. A jednak podróż zabiera nam cały dzień.

Kiedy tylko jeepy zbliżają się do zaznaczonego na mapie żółtego koloru, szybkościomierz zaczyna wskazywać dwadzieścia pięć, czasami trzydzieści kilometrów. Nigdy więcej.

Początkowo wita nas teren kamienisty. Jedzie się po nim nie najgorzej. Pierwsze wydmy piasku wyrastają nieoczekiwa-

w palmowych łądygach. Właściciel zachęca aby napić się miętowej herbaty... Robi się jednak późno. Do Ksar Ghilani, gdzie czekają na nas namioty, musimy dotrzeć przed zmrokiem.

Ksar Ghilani jest niewielką saharijską oazą - kompleksem małych uprawnych działek, od-

Autorzy w oazie Ksarghilane (grudzień 1996r.)

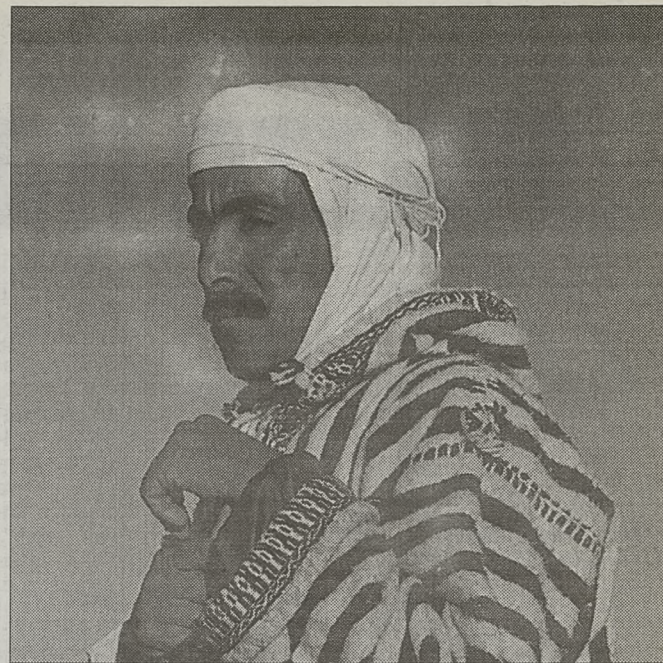
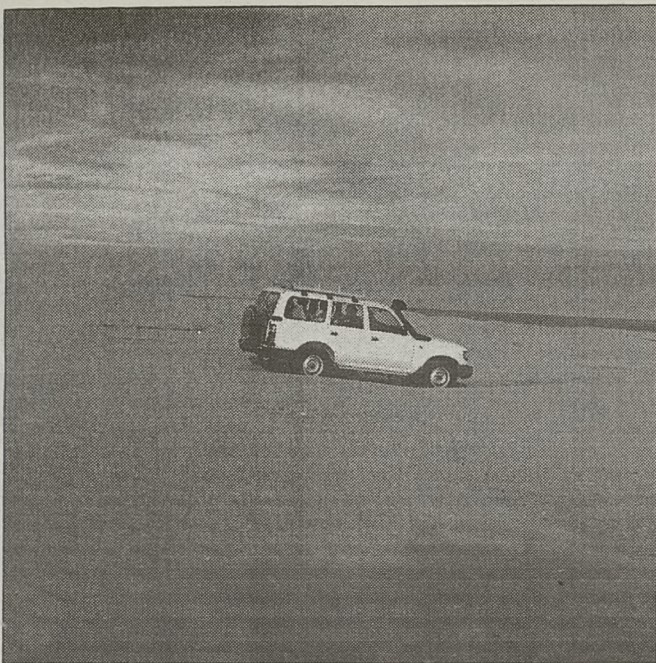
nie. Pojawiają się nagle na poboczu i za chwilę droga ginie w nich zupełnie. Trzeba mieć spore doświadczenie, aby znaleźć ukryty pod piaskiem jej dalszy ciąg. Bo piasek, choć malowniczy, jest niebezpieczny. Wiąże koła samochodów i nogi wędrowców, a jego niewidoczne drobinki nawet bez burzy piaskowej wciskają się w obiektywy aparatów...

Wydaje się, że na tej drodze, prowadzącej donikąd, nie spotkamy nikogo i niczego. A jednak, nagle zza wydmy wynurza się zardzewiały drogowy znak Cafe Saharien i szalas zbudowany z palmowych witek i blaszek po puszkach. Wiatr gra

dzielonych od siebie piaskiem. Sercem oazy są palmy. Dają nie tylko słodkie, mięsiste daktyle. Z liści wyrabia się kosze i maty a z kory - rynny, belki i drzewo na opał. Korony palm chronią oazę przed słońcem i suchym wiatrem. W ich cieniu intensywnymi kolorami rozkwitają miniaturowe poletka.

W jednej z takich minioaz Ksar Ghilani wytrysnęło gorące źródło. Wkrótce zamieniło się w małe jezioro. Otoczyły je palmy, dwa prowizoryczne sklepiki i nie mniej tymczasowa kawiarenka. Zanużeni po szyję w ciepłej wodzie obserwowaliśmy zachód słońca. Wkrótce niebo zrobiło się granatowe, a nad naszymi

Jeepem przez Tunezję (1)

pośród piasków Sahary

łożone są beduińskie namioty. Nie chce się wierzyć, że obok popularnej w całej Tunezji zielonej herbaty, z dodatkiem mięty czy dobrej kawy, można zamówić na tym pustkowiu (przypominającym nieco w nastroju film „Bagdad Cafe”) lodową coca-cola czy pogłaskać kota...

Ten kot ma widać wielką ochotę na poszerzenie swojej wolności, skoro odprowadza nas aż do otwartej furty i mocno miauczy bojąc się przekroczyć jej próg. Instynktownie pewnie czuje respekt nie tylko przed ukrytymi w piasku i pod kamieniami żmijami czy skorpionami, ale i przed słońcem, przed którym na wielu dziesiątkach kilometrów kwadratowych naprawdę nie ma gdzie się ukryć.

W sprawie saharjskich piasków żartobliwie składamy zażalenia naszemu opiekunowi - panu Abdelfettach Gaida, który od października reprezentuje w Warszawie Ministerstwo Turystyki Tunezji. Pytamy dlaczego tak mało dowożą, z myślą o turystach, tego najbardziej oczekiwane symbolu pustyni... Zdarzają się przecież dostawy „starych” kamieni pod wzgórze z Akropolem w Atenach...

Ale przekonujemy się i tak naocznie, że te masy piasku, skromnie nazywane wydmami, wciąż się przemieszczają, a sam piasek jest po prostu wszechobecny. Mimo braku (akurat szczęśliwego) burz piaskowych, piach wdziera się w niewiadomy sposób do obiektywów aparatów fotograficznych, których pracy zaczynają towarzyszyć zgrzyty. Piasek czujemy też w ustach i płucach.

Ale jak tu nie zawierzyć kadrom Bertolucciego, skoro i my możemy stąpać co jakiś czas po aksamitnym falującym dywanie. Aksamitnym, bo potarcie takim piaskiem policzka nie rani. Piasek sprawia wrażenie wielokrotnie już wcześniej, niczym mak, przemielonego. A jego pośladowane poacie, pełne cieni i półcieni, są wdzięcznym tematem dla obiektywów. I zaproszeniem do niezwykłych spacerów. Wystarczy się z tym piaszczystym trawnikiem nieco oswoić, by móc przyjemnie stąpać bez zapadania się i powodowania małych lawinek...

mi głowami zawisły gwiazdy i wielki księżyc. Nie bardzo chciało się nam wychodzić z ciepłej (30 stopni C!) sadzawki. Po pierwsze dlatego, że kąpiel na pustyni jest doświadczeniem niezwykłym. Powód drugi był bardziej prozaiczny. W grudniu na Saharze w dzień temperatura waha się 18 do 25 stopni. Nocą jednak jest naprawdę chłodno - zaledwie nieco powyżej zera... W końcu musieliśmy opuścić nasze gościnne saharjskie jezioro. Czekają na nas beduińskie namioty z grubego sukna, koce, polowe łóżka i kolacja - szorba, kus kus i przede wszystkim świeżo upieczony w ognisku chleb.

Beduińska metoda wypieku chleba przypomina trochę pieczenie naszych ziemniaków w ognisku. Najpierw miesza się mąkę z wodą, formuje duży placek (o grubości półtora centymetra), rozpala ognisko. Kiedy ogień straci swoją moc i zamieni się w żar, wówczas placek rzuca się w ognisko i przysypuje piaskiem i żarem. Po dziesięciu minutach trzeba placek odwrócić i jeszcze chwilę zaczekać. Wyjęty z ogniska chleb smakuje znakomicie - jest pachnący, gorący i świeży. Rano podplomyki piecze się zwykle w żelaznym naczyniu nad ogniskiem. Są równie dobre...

Brzmi to jak suchy przepis kulinarny, ale jeśli ulegniemy czarowi gwiazd (jakże wyraźnie - niczym podświetlone żarówki - migocących na niebie), cichym przyspiewkom piecącego nam chleba Beduina i uświadomimy sobie, że wystarczy wyłączyć generator, by stracić kontakt z wodą i prądem...

Kamping, na którym zatrzymaliśmy się, był wyposażony znakomicie. Kawiarenka, zadane miejsce do spożywania posiłków, prysznic... Nocleg wraz ze śniadaniem i ciepłą kolacją kosztuje 14,50 natomiast z trzema posiłkami dziennie 15 dinarów od osoby (1 dinar to ok. 0,93 amerykańskiego dolara). Dotrzeć tu można jednak tylko jeepem lub wielbłądem. O jeepy trzeba pytać w agencjach turystycznych i hotelach. Ceny są umowne, ale zwykle parogodzinna wycieczka kosztuje 30 - 40 dinarów od osoby. Warto więc zagadnąć o wycieczki od razu z noclegiem. Często wykupienie jazdy i noclegu razem wypada taniej.

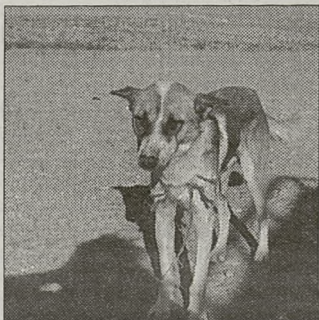
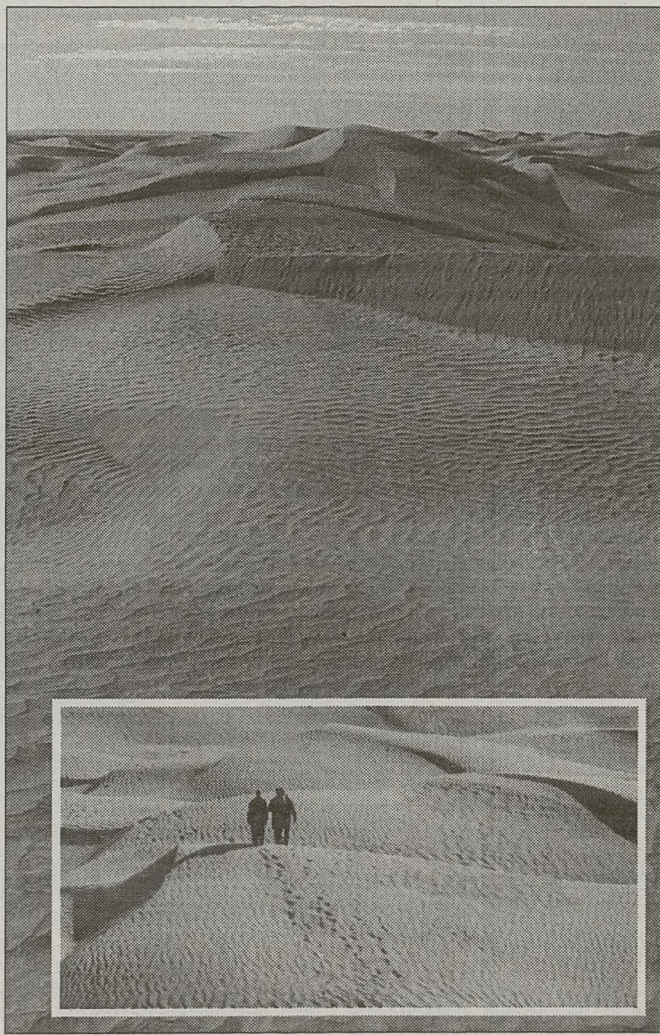
Ceny przejazdów na wielbłądach są umowne. Zwykle krótki wypad na pustynię w czasie zachodu słońca kosztuje od 10 do

15 dinarów. To w rejonie Sahary, bo już na północy, w okolicach Susy, za tą samą cenę można wykupić dłuższą, 12-kilometrową przejażdżkę. Warto jednak pokusić się zaplanowanie dłuższej eskapady. Możliwe są nawet miesięczne wycieczki na wielbłądach, z doświadczonym wielbłądnikiem - przewodnikiem i beduińskim kucharzem.

Z braku czasu mogliśmy tylko krótko podziwiać z wysokości

grzbietu wielbłąda zachód słońca. Ale i to zapewnia duże emocje. Zwłaszcza w momencie doświadczenia zwierzęcia, by pozycji kłęczącej podnosi się ono do góry i grozi nam upadek na głowę z wysokości trzech metrów... Ale wystarczy dobrze chwycić się umieszczonych w dolnej części szyi wielbłąda dwóch drewnianych uchwytów, zawierzyć doświadczeniu wielbłądnika (nawet wtedy, a zwłaszcza

wtedy, gdy jest całkowicie ślepy - najlepsi wielbłądnicy są ślepcami!) i mądrości zwierzęcia, by inaczej, z dużej wysokości, spojrzeć na piaski pustyni...

Znowu za oknem usiane kamieniami bezdroża i rysujące się na horyzoncie skaliste góry. Przez cały dzień nie mija nas żaden samochód. Często za to widzimy wielbłądy. Spotykamy też młodego pastuszka ze stadem owiec i towarzyszącego mu, uzbrojonego myśliwego. Na nogach mają jedynie coś w rodzaju wełnianych sandałów, głowy, usta zawinięte w przewiewne

JÓZEF DUŻYK

„PIAZZA NAVONA MIA”

Zabawa i radość, wesoła rozrywka i chęć oderwania się na parę choćby chwil od szarżyny życia, były od wieków ukochanymi nade wszystko towarzyszami mieszkańców Półwyspu Apenińskiego, a także sąsiadujących z nim wysp. Nie darmo jednym z najsłynniejszych okrzyków i żądań w czasach rzymskiego imperium było zawołanie: panem et circensibus – chleba i igrzysk, i jeżeli tych dwóch czynników brakowało, Rzymianin buntował się, był niezadowolony ze swej władzy. To tu, wśród ludzi Morza Śródziemnego, powstają w starożytności komedie Plauta i Terencjusza, kwitną igrzyska, choć, niestety, często krwawe i przerażające, rodzi się specyficzny teatr lalek (dei pupi) na Sycylii oraz marionetki i burattini, powstaje pierwszy, odtwarzane przez ludzi, misterium nocy betlejemskiej w fantastycznej scenerii franciszkańskiego eremu w Greccio koło Rieti i kształtuje się tak charakterystyczna dla Włoch komedia dell'arte. Różne widowiska organizowane są na malowniczych placach i placzkach, udekorowanych przepysznyimi fasadami kościołów i pałaców i szmerzących strumieniami fontann. Przy winie i w promieniach słońca czy blasku nastrojowego księżyca nie jeden raz jeszcze dziś można zobaczyć te ludowe spektakle na ulicach i placach Wenecji, Perugii, Rzymu, Neapolu czy Palermo. Dołączają się do tego przeróżne procesje, mające charakter bardziej ludowy aniżeli religijny (jak np. barwna procesja w dniu 15 sierpnia w Messynie), pochody, wyścigi konne (słynne palio w Sienie) i kiermasze. Place południa są zarówno miejscem handlu, jak i aktywności politycznej, religijnej i artystycznej Włochów.

Wszelkie święta, a przede wszystkim Boże Narodzenie i Wielkanoc, stają się okazją do zabawy i przez cały Półwysp Apeniński przebiega radosna fala żywiołowych ucieszeń i egzotywnych dla nas spektakli. W tym klimacie rodzi się też świąteczny kiermasz na rzymskim placu Navona. To jedno z najpiękniejszych i najbarwniejszych miejsc Rzymu, prawdziwy jego salon, od początku grudnia do Befany, czyli Trzech Króli, pełniących we Włoszech rolę naszego św. Mikołaja, zakwita kolorowymi kramami, tętni gwarem i ruchem, zaludnia się gromadami dzieci. Błyszczące, barwne ozdoby choinkowe, najwymyślniejsze zabawy i gry, szopki i mistrzowsko wykonane kolekcje figurki od nich, świecidełka, afrykańskie czy indyjskie wyroby ludowe, stopy smakowitych i pachnących słodczy (w tym i bananów oblewanych czekoladą), a w centrum placu typowa rzymska nie szopka, ale szopa z figurami naturalnej wielkości i grającymi przy niej czasem na kobzach góralami z Abruzzów, oto oprawa tego pełnego niezwyklej harmonii placu, malowniczego i tak charakterystycznego dla barokowego Rzymu, wkomponowanego w elipsę stadionu cesarza Domicjana (51-96 r.).

Przez wieki, od czasów starożytnych, był ten plac nie miejscem krwawych igrzysk, ale zabawy, radości, rozrywki, ludowych świąt, wyścigów

konnych. Równie barwna, jak sam plac, jest jego historia, sięgająca 86 r. po Chrystusie, kiedy z woli srogiego cesarza Domicjana uzyskał swój kształt, a zapasy i wyścigi ściągaly tłumy liczące ok. 20, 30 tys. żądnych zawsze rozrywek wesołych Rzymian. Stąd i nazwa obecnego placu wyrosła z korzeni greckiego słowa „agon”, oznaczającego igrzyska, zapasy odbywane w dni świąteczne. Później słowo „agon” przekształciło się w n'Agone, przybierając w końcu dzisiejszą postać: Navona. Od placu i nazwa jego kościoła, S. Agnese in Agone, mistrzowskiego dzieła wielkiego architekta Francesca Borrominiego.

Cóż za bajeczny widok możemy oglądać tu wieczorem, gdy ten salon Rzymu i miejsce świątecznych rozkoszy jarzy się kolorowymi światłami, a reflektory obrysowują fasadę kościoła, monumentalną, pełną rzeźbiarskiego rozmachu Fontannę Czterech Rzek (Fontana

sternie wyciosane w kamieniu i oś fontanny, wysoki obelisk, który w IV wieku ozdabiał cyrk Maksencjusza przy via Appia.

Patrząc na rzymską zabawę, obserwując cuda rzeźby i architektury barokowej nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak mocno ten kiermasz ukształtowała dawna historia. Stadion Domicjana mniej więcej od 476 r., chwili upadku imperium rzymskiego, był zachowany w pierwotnej postaci, jednakże później złe losy, jakie spadły na Wieczne Miasto, zamieniły go, jak i wiele pomników starożytności, w stos ruin, sterty marmurów, trawertynu, cegieł, a w rumowisku tym, porośłym zaroślami, przez kilka wieków krzewiła się zbrodnia, występki, morderstwa i rabunki. Kres temu postanowił położyć papież Sykstus IV, któremu Rzym zawdzięcza Kaplicę Sykstyjską; w 1474 r. papież polecił przeniesienie tu spod Kapitolu targu, plac przebudowano, ozdobiono budowlami. Praw-

dei Quattro Fiumi) i dwie mniejsze na obu krańcach placu. Podobnie jak stojący obok kościoła pałac, Palazzo Pamphilii, wzniesiony przez papieża Innocentego X dla krewnej, Olimpii Maidalchini (której intrygom miał ponoć zawdzięczać tiarę), tak i fontanna powstała na jego wyraźne życzenie; dzięki projektowi niezrównanego mistrza dłuta, Gian Lorenza Berniniego stała się niezwykle ozdobą placu, podziwianą od pierwszych chwil jej istnienia. To właśnie przed tą fontanną Innocenty X, gdy spadły okrywające ją płótna w 1651 r., stanął w niemym zachwycie, chociaż jedno mocno go zdenerwowało: wspaniała fontanna była bez wody. I gdy zawiedziony odwrócił się, chcąc odejść, pytając kiedy będzie mógł zobaczyć w niej wodę, usłyszał nagle gwałtowny szum. Była to jeszcze jedna sztuczka artysty, który za pomocą zmyślnego urządzenia sprawił, że na jego znak trysnęły strumienie, ożyły cztery rzeki, Nil, Ganges, Dunaj i Rio della Plata, a papież ucieszył się jak dziecko i z obliczem pełnym radości powiedział: „Bernino, dając nam tym nieoczekiwaną uciechę, dodał mi jeszcze jeszcze dziesięć lat życia” (niestety, zostało ich wbrew papieskim słowom tylko cztery...).

Podziw dla fontanny nie zmniejszył się i po trzech przeszło wiekach od jej powstania; zadziwiająco czy barokowe symbole, rośliny i potwory mi-

dziwy jego rozkwit nastąpił w latach baroku.

Od końca XV w. odbywały się tu wyścigi, turnieje, w święta ludowe ustawiano na placu drzewo posmarowane mydłem, z torbą na szczycie pełną pieniędzy i jadła, jako premią dla tego, kto zdołał się wspiąć. Była to tzw. „cuccagna” (paese della cuccagna - kraj obfitujący we wszystko). Najwymyślniejsze widowisko przyniósł wiek XVII, rozpasany barok, epoka monumentalnych imprez, zabaw, karnawałów; aby w jakiś sposób ratować się przed sierpniową spiekotą, w soboty i niedziele w latach 1653-1676 i od 1703 r. do połowy XIX w. plac zalewano wodą i ku uciesze miejscowej gawiedzi taplały się w niej karety prażałki i moźnych panów. Dochowały się ruiny przedstawiające te wodne igraszki. W 1810 r. odbyły się na placu wyścigi konne dla uczczenia imieniami Napoleona; odtąd urządzano je często z okazji wizyt wybitnych cudzoziemców. Pewnego razu (była to wizyta cesarza Austrii czy Rosji) zwyciężył w nich siedmioletni Gaetano Ragazzini, który zamiast hojnej nagrody, wolał uzyskać uwolnienie aresztowanego ojca.

Najtrwalsze jednak prawo obywatelstwa zdobył kiermasz obżonarodzeniowy, pierwszy odbył się pono w XVIII w. i zyskał sobie takie powodzenie w tym narodzie artystów i kupców, że do dziś piazza Navona jest w grudniu i w pierwszym

Rzymskie wędrówki

tygodniu stycznia Mekką dzieci i sprytnych handlarzy. Pozbawiony na szczęście ruchu kołowego, jest jedną z nielicznych wysp spokoju w opętańczym morzu ruchu samochodowego.

Zawsze warto tu zresztą zaglądnąć o każdej porze dnia (z wyjątkiem może tylko siesty południowej), nie tylko w rozjarzone światłami święta, gdyż można znaleźć coś, co zainteresuje i przyciągnie uwagę niespotykaną u nas egzotyki; to karykaturzyści, to francuski mim czy połykacz ognia, to apostołowie proroka Kriszny, obiecujący rajskie rozkosze i bojowi włoscy radykałowie lub zadzierzyste feministki, hinduski czy afrykański handlarz, zachęcający do kupna kolorowych tkanin czy świecidełek. Niestety, w ostatnich czasach w związku z najazdem na plac, jak i na cały Rzym, europejskich łazików, narkomanów i złodziejasków, widziałem tu przed kościołem św. Agnieszki stojący bez przerwy samochód policyjny, smutny symbol lat terroru i przestępstw. Ale cóż, piazza Navona i tak będzie zawsze miejscem uroczym, niezapomnianych spacerów, zabaw i zauroczeń każdego, kto kocha piękno. Wiedzą o tym doskonale włoscy filmowcy, niejednym raz wykorzystując jego scenerię w kadrach swoich filmów.

To o tym placu pisał Francois Rabelais, jako o „najpiękniejszym i najdłuższym w Rzymie”, a poeta rzymskiego Zatybrza, Gioacchino Belli stwierdził w sonacie „Piazza Navona mia” („Mój plac Navona”), że to nie jest żaden plac, ale pole, jarmark, sama radość. Laureat Nagrody Nobla, Sycylijsczyk Salvatore Quasimodo, wspomniał w wierszu, że leżał tu w nocy na kamiennej ławie, szukając spokoju, a oczy jego błądziły po niebie „łącząc gwiazdy”. Jakoś nie mógł przekonać się do placu podróżujący po Włoszech w latach 1784-86 architekt Stanisław Augusta Poniatowski, August Moszyński, który w swoim „Dzienniku podróży do Francji i Włoch” serdecznie żałował i wydział:

„Szkoła, że piazza Navona nie jest otoczony pięknymi budowlami, wydłżony kształt placu pozwoliłby na wiele ulepszeń. Fontanna Czterech Rzek zakrywa część fasady kościoła św. Agnieszki tuż obok; należałoby ją przesunąć na miejsce fontanny Moro, a z fontanny Moro oraz z drugiej na końcu placu zrobić jedną, stosowaną do Fontanny Czterech Rzek. To odsłoniłoby fasadę i powiększyło plac”.

I kościół też mu się nie podobał, choć chciał kiedyś mieć jego rycinę; przypomina mu on spotkaną kochankę z dawnych lat, „pełną niedoskonałości, jakich się nie widzieli, będąc za kochanym...”

Nie wysuwa takich obiekcy Jan Parandowski, który w swoim uroczym „Moim Rzymie” zanotował: „piazza Navona, ten dziwny plac, na zawsze wpisany w elipsę dawno zaginionego cyrku”...

Jakże chciałoby się stanąć tu w blasku gorącego, włoskiego słońca czy przy świetle księżycy i w feerii świątecznych kolorów, aby zadumać się nad wiekami historii, jakie tędy przeszły i zapatrzeć się w harmonię piękna, które przekazały ludzkie umysły i ręce.

„Piazza Navona mia”...

Kiedy spotyka się stary rok z nowym, Węgrzy wkraczają w tysięcstwiersty rok obecności w Europie. Dobiegł końca okres jubileuszu, któremu patronował komitet pod przewodnictwem prezenta państwa Árpáda Göncza. Obfitował on przede wszystkim w większe niż dotychczas nagromadzenie imprez kulturalnych, przedsięwzięć naukowych, wizyt oficjalnych. Wystarczy przypomnieć pielgrzymkę Ojca Świętego z okazji tysięcia istnienia klasztoru oo. Benedyktynów w Pannonhalmie. A Pannonhalm, do dziś szczycący się jedną z najznamienitszych na Węgrzech szkół średnich,

wielki wkład wnieśli Węgrzy w istnienie i osiągnięcia polskiej szkoły w Zamárdi, a potem Balatonboglár w latach II wojny światowej.

Obydwie wystawy zaliczyć można do przedsięwzięć służących wiedzy historycznej. Przede wszystkim jednak pamiętać trzeba, że w kwietniu, na wspólnej sesji naukowej, spotkali się węgierscy i polscy historycy. Tematyka blisko czterdziestu referatów naukowych dotyczyła roli Polski i Węgier w rozwoju kultury i cywilizacji europejskiej. Referaty wygłaszane były przede wszystkim po polsku i po węgiersku, ale w wystąpieniach zabrzmiały także angielski i niemiecki.

Szable i szklanice

W tak ważnym wydarzeniu historycznym jak tysięcstulecie szczególnie bliskiego nam, Polakom, państwa nie mogło nas oczywiście zabraknąć

była w ogóle siedzibą pierwszej szkoły w kraju Árpádów. Wówczas kształcąca tylko mnichów, jednak z czasem udostępnionej młodzieży świeckiej. Rok jubileuszu państwa wyprzedza więc o sto lat jubileusz jego szkolnictwa.

Słowo świętowanie nie w pełni oddaje sens obchodów, które właśnie dobiegły kresu. Ich zadaniem było raczej dokonanie rozliczenia z przeszłością, próba podsumowania „wczoraj” służąca współczesności i przyszłości. Dlatego zorganizowano tak wiele sesji naukowych i wydano tyle publikacji. Jeszcze w grudniu, w siedzibie Węgierskiej Akademii Nauk, odbyła się sesja pt. „Zdobycie Ojczyzny a Europa”.

W tak ważnym wydarzeniu historycznym jak tysięcstulecie szczególnie bliskiego nam, Polakom, państwa nie mogło nas oczywiście zabraknąć. Włączyła się w nie bardzo czynnie węgierska Polonia. Najważniejszą z polonijnych imprez stał się, zorganizowany w ostatnią niedzielę września, zlot w historycznym parku narodowym Węgier w miejscowości Ópusztaszer. Tam bowiem znajduje się dzieło wybitnego malarza Árpáda Feszty (1856-1914). Jest to panorama, w której Feszty ukazuje wkroczenie Węgrów do nowej ojczyzny. Zniszczona podczas II wojny światowej została odrestaurowana przez wrocławskich konserwatorów, dysponujących wsak doświadczeniem z okresu ratowania Panoramy Raclawickiej. Nic więc dziwnego, że – odtwierając przez blisko cztery lata znaczną część bardzo uszkodzonego dzieła – nadal mu wspaniały wygląd.

Dzięki porozumieniu krakowskich władz z konsulem generalnym Węgier p. Ferencczem Puskásem udało się zorganizować wiele imprez w ramach Roku Węgierskiego w Krakowie. Przypomnę tu jedynie dwie wystawy, moim zdaniem szczególnie ważne. Była to, eksponowana w Bibliotece Wojewódzkiej, wystawa, obrazująca powstanie, rozwój i obecny stan Biblioteki Narodowej im. Széchényiego, której zbiory korzystają dziś ze wspaniałych pomieszczeń w kompleksie gmachów dawnego zamku królewskiego w Budzie. Drugą, zorganizowaną przez Stowarzyszenie „Boglarczycy”, była ekspozycja ukazująca, jak

Z dorobkiem naukowym sesji będzie się można zapoznać niestety dopiero na wiosnę przyszłego roku. Wtedy bowiem ukaże się zeszyt ze wszystkimi referatami i wystąpieniami, kolejne wydawnictwo krakowskiego Międzynarodowego Centrum Kultury. Centrum było bowiem, wraz z komisjami historycznymi Akademii Nauk i Instytutami Kultury Polski i Węgier, organizatorem tej sesji.

Skoro mowa o wydawnictwach – to również ukazujący się od czerwca 1995, na razie nieregularnie, ale mający się stać kwartalnikiem „Proglas” poświęcił grudniowy numer tysięcstuleciu Węgier i rewolucji 1956 roku. Cenna inicjatywa, ciekawe artykuły, szkoda tylko że nie uniknięto błędów.

Dla poznania najnowszych dziejów naszych bratanków duże znaczenie miała prelekcja księdza kanonika Lénarda Kögla, wygłoszona w Katedrze Filologii Węgierskiej UJ. Grono słuchaczy było może ze względu na temat zbyt wąskie, za to zainteresowanie było duże. Ksiądz Kögl, najpierw przez parę lat prawa ręką proboszcza Bogláru, księdza Béli Vargi, tym samym związany ze sprawami uchodźców polskich, od 1943 roku sekretarzem Józsefowi Mindszentyemu, wówczas jeszcze nie kardynałowi, a biskupowi ordynariuszowi w Veszprém. I o kardynale Mindszenty i jego roli w najnowszej historii Węgier mówił w referacie. Jako człowiek razem z Mindszentyem więziony w końcowej fazie wojny, z powodu memorandum, domagającego się złożenia przez Węgry broni, a później z nim współpracujący, nadaje się doskonale do odkłamywania tego, co ogłoszono przez dziesięciolecie, szczególnie po powstaniu z 1956 roku.

Tu muszę odnotować wiadomość. Hasło: Mindszenty, którego na darmo szukalibymy w dawniejszych encyklopediach, znajduje się już w najnowszej PWN-owskiej jednotomowej. Umieszczono w niej również biogramy obu Józsefów Antallów – ojca, w czasie wojny pełnomocnika rządu do spraw opieki nad uchodźcami, oraz syna, historyka i nie tak dawno zmarłego premiera. I to również można uznać za polski wkład w obchody tysięcstulecia Węgier.

DANUTA JAKUBIEC

Sensacja w Krakowskim Zoo! - donosiły w roku 1963 gazety, informując o przybyciu do Krakowa, po raz pierwszy w historii na stałe - prawdziwego słonia indyjskiego. Kinga miała wówczas niespełna dwa lata, ważyła około pół tony, a pochodziła z hodowli w Kalkucie. Wraz z nią przyjechało do innych ogrodów zoologicznych sześć jej krewniaków, w ramach centralnego importu słoni do PRL. Dla zmęczonych szarością ery gomułkowskiej krakowian przybycie słoniatka stanowiło nie lada wydarzenie, czego ślady znaleźć można dzisiaj przeglądając stare wydania krakowskiej prasy.

Nie mniejszą sensację wzbudziło jednak po trzydziestu trzech latach przybycie do Krakowa drugiej, tym razem już dorosłej słonicy, która została podarowana naszemu miastu przez ogród zoologiczny w Jadebergu. Chociaż informację o przyjeździe Birmy do ostatniej chwili trzymano w tajemnicy i tak w gazetach pojawiły się doniesienia, że do Lasuku Wolskiego zmierza potężny ładunek z Niemiec, którego zawartość waży 4,5 tony i posiada trąbę. Przez najbliższych kilka dni, pomimo fatalnej tego lata pogody, zoo pełne było zwiedzających.

Nie wzbudzały takich emocji ani zakupywane co jakiś czas wielbłądy, antylopy czy małpy, ani nawet drapieżniki. Jedynie pluskające w basenie uchatki mogą dorównać słoniom popularnością. Ale uchatki, choć stoi się przy nich równie długo, jak przy wybiegu słoni, są tylko grupą bezmiejnych zwierząt, zwinnie skaczących po rzucane im ryby. Każde krakowskie dziecko wie natomiast, kto to jest Kinga, a przez ostatnie kilka miesięcy nauczyło się też zapewne imienia Birmy. Bo słonie są rozpoznawalne, malownicze, mają swoje imiona, charaktery i upodobania.

Te wielkie zwierzęta, odznaczające się, pomimo pozorowanej ociężałości, sporą gracją i szybkością, uznane za symbol szczęścia, a jednocześnie słynące z wybuchów furii, podczas których tratują wszystko, co znajdzie się na ich drodze, zasługują na miano królów - jeśli nie buszu, to przynajmniej ogrodów zoologicznych.

W butach po śniegu

Młode słonie zaraz po urodzeniu się ważą ponad 120 kg. Mogą się już samodzielnie poruszać i dreptać za stadem, ucepięte trąbą ogona matki, jednak jeszcze przez kilka lat pozostawać muszą pod opieką rodzicielki. Kinga z przywilejów dzieciństwa powinna była korzystać w Kalkucie jeszcze przynajmniej przez sześć lat. Tymczasem znalazła się całkiem sama w zimnym kraju i musiała czekać 33 lata, by zobaczyć znowu innego słonia. Pracownicy zoo śmieją się, że dopiero w tym roku dowiedziała się, jak sama wygląda, gdyż obrazy z wczesnego dzieciństwa prawdopodobnie zatarły się jej już w pamięci (aczkolwiek słonie mają dobrze rozwinięte przednie płaty mózgowie i dzięki temu świetną pamięć) i być może mniemała - aż do przybycia Birmy - że jest człowiekiem.

To właśnie ludzie towarzyszyli jej tutaj od pierwszej chwili, chuchając na nią i dmuchając, przygotowując specjalną karmę, starając się głośkaniem wynagrodzić jej brak matki i czyniąc z niej rozpieszczoną jedynaczkę. Pierwsze fotografie w gazetach pokazują Kingę w czasie zabiegów pielęgnacyjnych, przy czym opiekun -

człowiek średniego wzrostu - przewyższał ją o głowę. Wyprowadzano ją też na spaceru do Lasuku Wolskiego, gdzie ślizgała się na śniegu (zachowało się m.in. zdjęcie słonicy zjeżdżającej z góry na swym wielkim siedzeniu).

Pierwszy kontakt Kingi z Krakowem nie był jednak całkiem bezbolesny - nie przyzwyczajona do naszego klimatu słonica zapadła tutaj na chorobę reumatyczną, w związku z czym musiano sprawić jej skórzano-filcowe buty na wszystkie cztery nogi (uszyte przez Spółdzielnię Rymar-

MIROŚŁAWA KARETA

Królowe krakowskiego zoo

Kinga znalazła się całkiem sama w zimnym kraju i musiała czekać 33 lata, by zobaczyć znowu innego słonia. Pracownicy zoo śmieją się, że dopiero w tym roku dowiedziała się, jak sama wygląda.

sko-Siodlarską „Przeszłość”) oraz grubą kapę na grzbiet, zakładaną zimą. Z biegiem czasu udało się jednak schorzenie wyleczyć, a Kinga tak wrosła w Kraków i Lasuk Wolski, że w Kalkucie, gdyby tam wróciła, musiałaby się już czuć bardzo nieswojo.

Na platformie podczołgowej

Birma w chwili, gdy przyjechała do Krakowa, miała 28 lat i w pełni już ukształtowany charakter. W ogrodzie zoologicznym w Jadebergu przebywała przez jakiś czas z inną słonicą, więc kontakt z osobnikiem tego samego gatunku, nawet na obcym terenie, nie wywołał u niej takiego szoku, jak u samotnej Kingi. Przyjechała tutaj w specjalnym kontenerze do przewożenia słoni na platformie podczołgowej. Do Lasuku Wolskiego cały ten ładunek dotarł późnym wieczorem, noc spędziła więc Birma jeszcze w kontenerze, który ściągnięto z platformy za pomocą wypożyczonego przez Budostal dźwigu.

Rankiem okazało się, że ogłupiała nieco po długiej podróży słonica odmówiła opuszczenia swojego „opakowania”, wskazując pielęgniarzom wyraźnie, że przeraża ją próg wysokości 15 cm, który musiałaby pokonać zstępując na ziemię. Dopiero kiedy poczęstowano kapryśnicę marchewką i wyrównano różnicę poziomów za pomocą belki słomy, z gracją wystawiła jedną nogę (obecni od razu zauważyli, że niemieccy opiekunowie wykonali wcześniej słonicy staranny pedicure, obcinając jej paznokcie i usuwając skórki), a po chwili biegła już wkoło wybiegu, zapoznajając się z otoczeniem i badając trąbą ślady Kingi.

Natomiast Kinga, kiedy jakiś czas później zwłokła się z pielszy i, lypiąc jednym okiem, wystawiła trąbę przez uchylone drzwi na wybieg, z osłupieniem zorientowała się, że po jej terenie spaceruje sobie obce zwierzę, skubiąc jej trawę i korzystając z jej basenu.

Czyja opona?

Obawialiśmy się, że Kinga może się zachowywać agresywnie i atakować Birme, tymczasem to Birma od pierwszej chwili spacyfikowała naszą słonicę i swoją dominującą pozycję zachowała aż do tej pory. Obyło się nawet bez przepychanek, uderzenia trąbami i przyciskania do barierki - mówi dr Józef Skotnicki, dyrektor Miejskiego Ogrodu i Parku Zoologicznego. - Wydaje się, że nie zdecydował tu nawet potencjał fizyczny,

bo Birma jest wyższa od Kingi o jakieś pół metra i cięższa o około pół tony, ale wychowanie. Słonica z Niemiec była przyzwyczajona do życia stadnego, ma też zdolności przywódcze, a Kinga, od niemowlęca sama, reagowała na jej widok wielkim strachem.

Od początku Kinga starała się uniknąć bliźszego spotkania z Birme i gdy tylko nowa słonica zbliżała się do rezydentki, ta najzwyczajniej w świecie robiła w tył zwrot i dawała nogę. A że wybieg jest duży, zabawa w berka odbywała się mogła bez przeszkód i przykrych niespodzian-

Kinga się całkowicie podporządkowała i od tego czasu bardzo się lubią. Chyba obie spragnione były towarzystwa. Stadne życie dobrze wpływa na psychikę Kingi - jest teraz zdecydowanie spokojniejsza i mniej humorzasta...

Bardzo jej to, i nam wszystkim, wyszło na zdrowie - mówi Teresa Grega. - Wreszcie nam Kingusia trochę spokorniała, przestała być już złośliwa i jest słodka jak nigdy. Tak, jakby w ludziach szukała teraz oparcia wobec dominującej Birmy. Bo bywały czasy, gdy straszna nam dawała szko-

starczy tylko miejscowy język. Na razie większych problemów z opanowaniem jej nie było, jednak nasi pielęgniarze zdążyli już wyrobić sobie o niej odpowiednie zdanie.

Natomiast Birma, przyzwyczajona w ciągu swoich 28 lat życia do zachodniej karmy, bardzo lubi owoce południowe, szczególnie banany i pomarańcze, a także - jak poinformowali w tajemnicy niemieccy pielęgniarze, a polscy już zdążyli informację sprawdzić - mleczną czekoladę.

Zgrzeblem, tasaklem i dzległem

Najważniejszym wydarzeniem w życiu słonia w zoo są zabiegi pielęgnacyjne. W naturze słonie na swój własny sposób dbają o higienę, zabezpieczając się przed działaniem słońca i insektów przez posypywanie się ziemią i polewanie wodą, co tworzy na grzbiecie twardą skorupę. Co jakiś czas warstwa ta jest zdzierana o pnie drzew, a słonie zażywają też kąpiele (potrafią świetnie pływać). W warunkach ogrodu zoologicznego musi wystarczyć im piasek na wybiegu, basen oraz specjalne „zochradło” (wbetonowany pień lub chropowata ściana). Często zabiegów wykonują jednak pielęgniarze, którzy m.in. dbają o słoniewe stopy.

Nogi, podpierające pod kątem prostym potężne cielsko, są bardzo wrażliwe i ich zranienie bywa najczęstszą przyczyną śmierci słoni w naturze. W zoo trzeba dbać głównie o paznokcie zwierząt, które nie ulegają ścieraniu, a zbyt wyróżnione mogą prowadzić do zwyrodnienia.

Kinga od dziecka nienawidziła pedicure, toteż już zwyczajowo podaje się jej wówczas silne środki uspokajające, dzięki którym ospale zgadza się postawić nogę na pień, a następnie pozwala oczyścić stopę drucznaną szczotką, wyciąć skórki potężnymi nożycami i obciąć paznokcie za pomocą tasaka, w który wali się od góry młotem. Następnie smaruje się jej palce dziegciem, podobnie jak wrażliwe miejsca za uszami, zaś całą skórę masuje zgrzeblem (w niektórych miejscach grubość słoniowego „pancerza” dochodzi do 2,5 cm).

Zazdrość o sławę

Zimą obie słonice większość czasu spędzają w zamknięciu, we wspólnym pomieszczeniu, tylko w pogodny dzień wychodzą na kilka godzin na wybieg.

Metraż mają duży i jakoś ze sobą tam wytrzymują, nawet się lubią. Jedzenie dostają obie równocześnie w innych miejscach, więc nie ma przepychanek, chyba że ktoś przyniesie im coś ekstra - mówi Bogdan Czarnik, pielęgniarz zajmujący się słonicami. Przez ogrodzenie klepie Kingę po trąbie i dmucha jej w nozdrza. Birma, z nadzieją wystawiająca trąbę w stronę mojego dyktafonu, na widok tej pieszczoty pojawia się zaraz u boku Kingi i naporem cielska (jest od niej wyższa i znacznie zgrabniejsza) usiłuje odsunąć rywalkę od opiekuna.

Już tu jest, zazdrośnica. O co ci chodzi, jabłka zjadłyście, nic więcej nie mam... - tłumaczy się Bogdan Czarnik. - Teraz to jest chyba zazdrośna tylko o sławę...

Największym zmartwieniem szokowanej Kingi stała się drogocenna opona, zabawka, która towarzyszyła jej od najmłodszych lat. Stawała więc nieruchomo w kącie wybiegu z oponą w trąbie, a kiedy druga słonica zbliżała się do niej na niebezpieczną odległość, Kinga najpierw powoli wycofywała się tyłem, a potem całkiem jawnie rzucała się do ucieczki, unosząc ukochaną zabawkę.

Były osoby, które nic jej w życiu nie zawiniły, ale ze znanych tylko sobie powodów ich nie lubiła. I kiedy ktoś taki przechodził obok wybiegu, to zawsze coś tam znalazła na ziemi i rzucała tym albo pluła bez żadnej przyczyny. Niektórzy się jej podlizywali, przynosili to jabłuszko, to marchewkę, a Kingusia marchewkę zjadała, jabłuszko zjadła, a na końcu opluła. Teraz jakby rzadziej

Pędy malin i czekolada mleczna

Trąba, dochodząca u dorosłych słoni do długości nawet dwóch metrów, jest narządem niezwykle precyzyjnym. Zbudowana ze stu tysięcy różnych mięśni, bez żadnej konstrukcji chrzęstnej czy kostnej, zakończona specjalnym wyrostkiem, tzw. palcem, jest bardzo chwytliwa, tak że słon potrafi podnieść

Fot. Anna Kaczmarska

- Na wszelki wypadek wrzuciliśmy im drugą oponę, ale po chwili Kinga nosiła obydwie i było jeszcze więcej kłopotu, bo sobie nie mogła z nimi poradzić. Okazało się jednak, że jej obawy były bezpodstawne - w pewnym momencie, przyparta przez Birme do ogrodzenia, rzuciła jej poddańczo swoją zabawkę, ale Birma całkiem ją zlekceważyła i zajęła się czymś innym - mówi Teresa Grega, specjalista zoo, mająca pod opieką m.in. słonie.

Zabawa z paniami biegającymi wokół ogrodzenia, za którymi ledwie nadążał pielęgniarz usiłujący je uspokoić łagodnymi słowami, nie trwała jednak długo. W ciągu kilku dni słonice wypracowały zasady, na jakich opierają się ich obecne stosunki. Birma, niczym zwycięski najeźdźca, objęła pozycję przywódczyni tego ministada, Kinga zadowolona z roli szarego członka.

Trochę despotki, trochę adoracji

- Teraz panuje pełna zgoda i harmonia - twierdzi dyrektor Skotnicki. - Przez pięć dni docierały się wzajemnie, po czym

miewała te humory. Nawet nasz doktor opowiadał, że kiedy miała dostać zastrzyk, to sama wystawiła nogę do tyłu, żeby mu było wygodniej.

Birma też nie nadużywa swojej pozycji. Na co dzień jest dla Kingi bardzo miła, wręcz ją adoruje, głaszcząc trąbą. Ale są też momenty, głównie przy karmieniu, w których dopominają się o należną jej prawo. Wystarczy tylko, że na horyzoncie pojawi się ktoś, kto może kryć w zanadru coś jadalnego, a już Birma jest obok i biada temu, kto spróbowałby najpierw poczęstować Kingę.

Niemieccy pielęgniarze z Jadebergu ostrzegali swych krakowskich kolegów, że Birma lubi dominować i łatwo wyczuwa słabość człowieka. Toteż trzeba trzymać ją krótko i wydawać polecenia bardzo zdecydowanym głosem, wręcz ostro, by nie powstała jej w głowie myśl o niesubordynacji. Było to z początku tym trudniejsze, że komendy wydawano w języku niemieckim, gdyż cudzoziemka nie rozumiała jeszcze polskiego. Obecnie jest już Birma dwujęzyczna i wszyscy mają nadzieję, że za jakiś czas wy-

KRONIKA KRAKOWSKA

Notujemy

■ „ZADYMA” W MANHATTANIE. W niedzielę w lokalu „Manhattan” na os. Złota Jesień doszło do ostrej utarczki między starymi bywalcami lokalu i grupą młodzieży, która zamierzała się tam zabawić. Stali goście postanowili dać wycisk „tym ze wsi”. Wybiegli za nimi na ulicę i zdemolowali ich Citroena. Straty oszacowano na 1 tys. zł. (ek)

■ NA GORĄCYM UCZYNKU. W ub. tygodniu statystyki krakowskiej policji odnotowały: 11 rozbojów, 12 bójek, 170 włamań, 52 kradzieży. Na gorącym uczynku zatrzymano 11 sprawców przestępstw. Na drogach doszło do 27 wypadków oraz 130 kolizji. Zatrzymano 17 nietrzeźwych kierowców. (ek)

■ USŁUŻNY PARKINGOWY. W sobotę ok. 19.20 patrol „drogówki” zatrzymał do kontroli kierowcę cinquecento. Alkomat wykazał u 19-letniego mężczyzny 1,9 prom. alkoholu. Zatrzymany tłumaczył się tym, iż - pracując jako parkingowy przed hotelem „Cracovia” - został poproszony przez klientkę o „przepalenie” auta. Jakim sposobem znalazł się jednak na ul. Wielickiej - nie potrafił wyjaśnić. (ek)

■ TRUJĄCE PIECYKI. W ub. tygodniu podczas kąpieli uległa zatruciu 30-letnia mieszkanka Libertowa. Dzięki natychmiastowej pomocy lekarzy Kliniki Toksykologii kobiecie udało się uratować. Zatrucie nastąpiło wskutek niecałkowitego spalania gazu w piecyku. Z podobnej przyczyny omal nie doszło do tragedii w domu przy ul. Kozielskiej, gdzie zatruciu uległa cała rodzina: czwórka dzieci oraz rodzice. Wszystkich udało się uratować. Dzieci wciąż jednak przebywają na obserwacji w szpitalu. (ek)

■ KOSZEM W GŁOWĘ. W sobotę, ok. godz. 22, kierowca z sieci radio-taxi zaalarmował policję o bójce na ul. Teligi. Przybyli na miejsce policjanci zatrzymali trójkę młodych mężczyzn, w wieku 18 - 19 lat, którzy uderzyli metalowym koszem na śmieci samotnego przechodnia i następnie go okradli. Zabrali mu 50 DM oraz 4 zł. Wcześniej ta sama trójka mężczyzn pobiła czterech innych przechodniów. (ek)

KRAK
96-65
67-67-67
RADIO TAXI
Taxi osobowe,
bagażowe,
meblówóz, mikrobusy.

PRZECIWWŁAMANIOWE
DRZWI Z IZRAELA
PROMOCJA 31.12.96
DRZWI „80” 1.343,00
1.249,00
ul. M. Konopnickiej 21,
8-18, sob. 8-12
RATY!

O dogmatach, uczciwości i sprzedawaniu samochodów

Nie odpiszą od podatku

- To skandal, tym bardziej że ci sami radni przy bezprzetargowym przekazaniu terenów „Kraka” mówili o grabieży mienia komunalnego - powiedział Stanisław Żółtek, rozpoczynając burzliwą dyskusję nad projektem uchwały w sprawie bezprzetargowego oddania działek spółdzielniom mieszkaniowym „Kraowiak” i „Wenus”. Wnioskodawcy takiego rozwiązania argumentowali, że oddanie gruntów pozwoli na wywiązanie się z porozumień z wojewodą w sprawie dotacji na budownictwo mieszkaniowe (inaczej trzeba by zwrócić 1,77 mln zł), a lokatorzy przyszłych bloków mogliby jeszcze w tym roku skorzystać z odpisu podatkowego. Według Stanisława Żółtka - realizowanie umowy wymaga przekazania 1,5-hektarowej działki (nie musi ona konieczne znajdować się w samym centrum miasta), a obiecanie komuś mieszkania na gruncie, do którego się nie ma żadnych praw, to to samo, co sprzedanie cudzego samochodu. - Jeśli ktoś sprzeda moje auto, to oznacza, że mam mu je oddać? - pytał radny Żółtek. Leszek Rudnik zauważył niekonsekwencję gminy, polegającą na oddawaniu bez przetargu bardzo atrakcyjnych terenów przy równoczesnym zaciąganiu kredytów i emisji obligacji. Zdaniem Zbigniewa Kańskiego, na oddaniu ziemi poza przetargiem miasto straci 4 mln zł. Leopold Zgoda, jeden z nielicznie popierających projekt uchwały, zauważył, że przetarg nie jest dogmatem tylko narzędziem i można od niego odstąpić, a SM mogą wejść na plac budowy

w ciągu 2 tygodni. Jerzy Jajte-Pachota przypomniał, że temperatura spadła do minus 20 stopni i żadne prace budowlane nie mogą być wykonywane. - Jeśli teraz damy tym spółdzielniom mieszkaniowym, to damy wybranym, a należy dbać o wszystkich podatników; budując na peryferiach też oszczędzali całe życie, ale nie mają znajomości wśród radnych czy w Zarządzie Miasta, więc nic nie dostaną - dodał radny Jajte-Pachota. Jerzy Grzymek stwierdził, że cały szum to skutek braku uchwały o gospodarowaniu majątkiem gminy, która jasno precyzowałaby takie przypadki.

W dyskusji padało wiele osobistych uwag „o mafijnych powiązaniach” i „normalnej uczciwości”. Z wypowiedzi wynikało, że SM „Kraowiak” raczej nie ma szans na teren przy ul. Krowoderskich Zuchów, o który zabiega od ponad roku, a który był przedmiotem unieważnionego przetargu; radni opowiadają się za zorganizowaniem kolejnego przetargu. Większe szanse ma SM „Wenus”, która stara się o działkę przy ul. Boruty-Spiechowicza. Argumentem „za” ma być tworzenie z gminą Towarzystwa Budownictwa Społecznego i budowanie mieszkań dla niepełnosprawnych; przeciwnicy podkreślają jednak, że „Wenus” sama wylicytowała ten teren za 6,6 mln zł, potem nie podpisała umowy z gminą, a teraz chce tę działkę otrzymać za znacznie mniejsze pieniądze. Ostateczna decyzja ma zapaść 15 stycznia. (GEG)

Sylwester na Rynku

Będzie kalendarzyk, nie będzie toalet

Organizatorzy zabawy sylwestrowej w Rynku Głównym przewidują, że noworoczny toast z prezydentem wzniesie w tym roku ok. 50 tys. osób. Tych, którzy przybędą tutaj mimo zapowiadanego mrozu, będą zabawić aktorzy Teatru Ludowego, zespół „Obigato” oraz soliści Operetki Krakowskiej i Gliwickiej. Przy dźwiękach Old Metropolitan Band i „Krywania” niejedne nogi poderwą się do tańca. Program artystyczny na scenie pod Ratuszem rozpocznie się już o godz. 21.30. Poprowadzą go Jerzy Fedorowicz i Małgorzata Krzysica. Młodzi krakowianie wybiorą zapewne drugą stronę Sukiennic, gdzie pod pomnikiem Adama Mickiewicza Agencja „Żelazna Live” przygotowała zabawę w rytmach disco.

Tradycyjnie już o północy pod Ratuszem życzenia noworoczne złoży zebrany prezydent miasta Józef Lassota i przewodniczący RMK Stanisław Handzlik. Podobnie jak w ubiegłym roku każdy, kto wrzuci butelkę po szampanie do jednego z dwóch pojemników (ustawionych pod targowymi triangulami), otrzyma pamiątkowy kalendarzyk z grosikiem na szczęście (wydrukowano ich ok. 70 tys., powinno więc wystarczyć dla wszystkich). Podczas imprezy

czynnych będzie 10 stoisk ze sprzedażą szampana i 7 gastronomicznych (sprzedaż grzanego piwa tylko do godz. 21). Problemem mogą być z toaletami. Oprócz szaletów miejskich (pl. Szczyptański, ul. Sienna i Sukiennice) nie przewidziano kabin przenośnych, gdyż te, które należały do miasta, okazały się „jednorazowe” i niewytrzymałe na mróz.

Nad bezpieczeństwem uczestników zabawy sylwestrowej w Rynku Głównym będzie czuwać ok. 500 strażników miejskich i policjantów. Pomoc medyczną zapewnią trzy duże karetki pogotowia.

Z ruchu pojazdów i pieszych zostaną wyłączone ulice: św. Jana, św. Anny, Bracka i Szpitalna. Policja apeluje również do mieszkańców centrum miasta, aby zaparkowali swoje samochody poza rejonem I obwodnicy. Na szczęście MPK - jak co roku - obiecało postawić dodatkowe tramwaje i autobusy, kursujące w godz. 0.30 do 1.15 (z ul. Basztowej, Lubicz, Westerplatte, Starowiślniej, Długiej, Dworca Głównego i pl. Wszystkich Świętych), które rozwiozą do domów uczestników imprezy na Rynku, która nie potrwa zapewne dłużej niż do godz. 2. (MAŁ)

Sprywatyzować interpelacje

Od jakiegoś czasu radni coraz częściej upominają się o terminowe udzielanie odpowiedzi na ich interpelacje. Zbigniew Karński stwierdził podczas wczorajszej sesji, że aby przyspieszyć otrzymywanie odpowiedzi należałoby zwiększyć zatrudnienie w Urzędzie Miasta, choć po chwili przyznał, że „trochę się zagalopował”. Stanisław Żółtek zaproponował raczej zwolnienie co bardziej niekompetentnych, a Andrzej Kowalczyk „prywatyzację interpelacji” - obaj twierdzili, że poprawi to skuteczność magistratu. „Zarówno zwolnienia, jak i zatrudnienie dodatkowych urzędników rozpatrzymy z należytą starannością” - zapewnił wiceprezydent Krzysztof Pakoński.

Na początku każdej sesji radni składają 30, a nawet więcej interpelacji. Wczoraj z zaległych 130 tylko 50 uzyskało odpowiedź. Urzędnicy uważają, że pytania radnych dokładają im niepotrzebnej nikomu pracy, w dodatku radni zwykle są niezadowoleni z „mało konkretnych” odpowiedzi. (GEG)

Z kroniki wypadków

W Jezioranach samochód „Nysa” potrafił kobietę, którą z poważnymi obrażeniami ciała przewieziono do Szpitala im. Żeromskiego. Ok. godz. 12.55 w jednym z mieszkań przy ul. Kujawskiej 21 wybuchł pożar. Poparzeń i zranienia tlenkiem węgla doznała 83-letnia właścicielka mieszkania. Straty materialne oceniono na 1 tys. zł. Przyczyną pożaru było zaproszenie ognia. Ambulatorium Chirurgiczne Pogotowia Ratunkowego udzieliło pomocy 55 pacjentom, Policja Drogowa interweniowała w 2 wypadkach, 23 kolizjach i zatrzymała 2 nietrzeźwych kierowców.

Już nie „Biernacki”, lecz „Bonifratrów”

Ryzykowna samodzielność

Wojewoda krakowski Jacek Majchrowski podpisał wczoraj z sześcioma placówkami opieki zdrowotnej umowy o kontraktowym świadczeniu usług. Pięć z nich to placówki publiczne: Szpital Reumatologii i Rehabilitacji, Szpital Położniczy im. Czerwiakowskiego, Krakowskie Centrum Rehabilitacji przy ul. Modrzewiowej, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Wielickiej i Centrum Medycyny Profilaktycznej przy ul. Komorowskiego. Zakłady te pozostają własnością skarbu państwa, ale przechodzą na własny rozrachunek. Wojewoda wykupił w wymienionych placówkach określone świadczenia, w określonej ilości. „Te usamodzielnione zakłady nie mogą się zadłużyć. W przeciwnym razie grozi im postępowanie upadłościowe. Trzeba zatem skrupulatnie wyliczać koszty. Obawiam się, że gdy pod koniec następnego roku znacznie brakować pieniędzy na lekarstwa, zabiegi czy media, to oszczędności zostaną przeprowadzone kosztem zatrudnionych. W budżecie tych placówek nie ma bowiem rozdziału na wydatki rzeczowe i osobowe, nie ma limitu płac” - wyjaśnił Andrzej Grabowski, lekarz wojewódzki. „Nie zdajemy sobie sprawy z konsekwencji tego, co

nas czeka” - nie ukrywał obaw Jacek Majchrowski, dodając jednak na pocieszenie, że „pionierskie” placówki już się wykazały, gdyż uniknęły długów.

Wojewoda podpisał też wczoraj kontrakt z dawnym Szpitalem im. Biernackiego, który oficjalnie od jutra powraca - po prawie 50 latach upaństwowienia - do oo. bonifratrów. W tym niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej usługi kontraktowe, finansowane z budżetu wojewody, świadczone będą w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej i naczyniowej. Po zmianach, związanych z zatrudnieniem personelu przez nowego właściciela, liczba pracowników wynosi 284 (dotychczas ok. 350). Ubyli ci pracownicy, którzy nie zamierzali dłużej czekać na podpisanie nowych umów o pracę (wśród nich były kobiety ciężarne). „Późne terminy rozmów spowodowały, że część pracowników znalazła pracę na zewnątrz. To cena, którą musieliśmy zapłacić za przekształcenie. Zatrudniony obecnie personel będzie wymagał szybkiego przeszkolenia. Chcemy wszystko budować od podstaw” - zapewnił Marek Krobicki, dyrektor Szpitala oo. Bonifratrów. (MAŁ)

Zmieniła się prawna interpretacja „budowli”

Podatek od płotu

24 gr podatku trzeba będzie zapłacić do gminnej kasy za każdy metr kwadratowy budynku mieszkalnego, zaś za m kw. budynku wykorzystywanego do działalności gospodarczej właściciel zapłaci 9,3 zł. Domy pomocy społecznej, domy dziecka, placówki służby zdrowia, żłobki i izba wytrzeźwień będą płacić 2 zł od metra, instytucje kultury, biblioteki, kluby kulturalno-oświatowe, świetlice - 3,44 zł. Za stajnie, szopy i stodoły nie związane z działalnością gospodarczą gmina zażąda 1,72 zł podatku za każdy metr, a za garaże osób fizycznych - 3 zł za m kw. Metr kw. gruntu wykorzystywanego gospodarczo wyceniono na 30 gr, metr użytków rolnych na 1 gr, pozostałe na 3 gr; teren pod jeziorami opodatkowano w wysokości 2 zł za ha.

Od budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzeba będzie płacić 2 proc. ich wartości. Nie jest to wprawdzie nowa stawka podatkowa, ale zmieniła się nieco interpretacja prawna „budowli”. W tym roku opodatkowaniu będą podlegały także ogrodzenia czy ubita droga. Według Wydziału Podatków i Opłat - opodatkowaniu będzie podlegać np. ogrodzenie domku jednorodzinne lub część ogrodzenia, w którym prowadzony jest sklep. (GEG)

Pracowici włamywacze

Objuczeni sporymi bagażami zwrócili na siebie uwagę patrolu policyjnego. Była godzina 2 w nocy, gdy policjanci zatrzymali ich w Swoszowicach, żądając okazania dokumentów. Wkrótce okazało się, że zatrzymani chwilę wcześniej dokonali włamania do sklepu przy ul. Merkuriusza Polskiego. Ukradli papierosy i kosmetyki. Liczyli, że będą mogli szybko je spieniężyć.

Zatrzymana w pierwszy dzień świąt trójka młodych ludzi ma na koncie co najmniej 12 włamań do sklepów i kiosków „Ruchu”. 27-letni mieszkaniec Słupska (od czterech miesięcy dopiero na wolności), 17-letni mieszkaniec Proszowic i 18-letnia dziewczyna spotkali się 13 grud-

nia i zamieszkali razem w jednym z nowohuckich hoteli robotniczych. Od tego czasu niemal codziennie wyprawiali się poza Kraków lub na jego obrzeża, gdzie okradali sklepy i kioski. Brali tyle towaru, ile byli w stanie unieść. Nie dysponowali bowiem samochodem i korzystali wyłącznie z autobusów MPK.

Sąd dla Krakowa Podgórze zastosował areszt wobec obydwu mężczyzn. Dziewczyna będzie odpowiadać przed sądem z wolnej stopy. Prowadzący dochodzenie odzyskali zaledwie część skradzionych łupów, większość została upłynniona na placach targowych jeszcze przed świętami. (EK)

CITY TAXI - Usługi całonocowe.
JESTEŚMY NIEZAWODNI
◆ przewozy taksówkami osobowymi bez kosztów dojazdu,
◆ wyłącznie zachodnie samochody wyposażone w telefony komórkowe,
◆ taxi bagażowe, mini bus,
◆ zakupy do domu oraz inne drobne usługi i zlecenia,
◆ obsługa ślubów, chrzczeń itp. uroczystości.
666-444
96-21
fax 66-20-20
Ogłaszamy nabór taksówkarzy - ilość miejsc ograniczona.
CITY TAXI
4297K

Budżet uchwalono, koalicja w rozsypce

Mocne trzaskanie drzwiami

Po kilkugodzinnej debacie Rada Miasta uchwaliła przyszłoroczny budżet gminy Kraków - za głosowało 35 radnych (wszyscy z Twojego Miasta i kilku z SLD) przeciw było 26, a 7 wstrzymało się od głosu. Obrady nad najważniejszym dokumentem gminnym rozpoczęto od wniosku o zdjęcie go z porządku wczorajszej sesji. Przewodniczący szybkiego podjęcia decyzji w tej sprawie podkreślali, że obecny projekt znacznie różni się od pierwotnej wersji, a głosowanie nad poprawkami byłoby co najmniej nie przemyślane. Zwolennicy uchwalenia budżetu argumentowali, że pozwoli to na rozpoczęcie procedur przetargowych, tym samym zapewniając szybszą realizację inwestycji. Pojawiła się też propozycja o odwołaniu projektu do komisji, ale ostatecznie większość radnych przegłosowała wszystkie poprawki i całą uchwałę.

Uchwalenie budżetu może oznaczać koniec rządzącej miastem koalicji klubów Two-

je Miasto i Samorządny Kraków. „Przeformowanie projektu budżetu będzie dla nas potwierdzeniem, że negocjacje i umowa z nami były tylko zastoną dymną. W razie braku zmian w postępowaniu koalicyjanta nasz klub jest gotów reprezentować interesy i poglądy swoich wyborców jako klub opozycyjny” - napisali w oświadczeniu członkowie klubu Samorządny Kraków. - Sprawa nie dotyczy kwestii merytorycznych; chodzi o to, by Samorządny Kraków miał stanowiska w Urzędzie Miasta - oświadczył prezydent Józef Lassota (w kuluarach mówiło się o wpływie na obsadzenie stanowiska w Zarządzie Budynków Komunalnych, Miejskim Zarządzie Dróg, Biurze Promocji i Biurze Informacji). Na wczorajszej konferencji prasowej Tomasz Schoen z Unii Wolności stwierdził, że powodem braku poparcia koalicyjnego partnera dla budżetu jest także negatywne stanowisko Twojego Miasta w sprawie od-

dania firmie Ivaco terenów wokół stadionu Cracovii. - Groźby zerwania koalicji padały nieraz; myślę, że jesteśmy na etapie, gdy w małżeństwie z rozsądku jeden ze współmałżonków trzaska drzwiami tak mocno, że spadają obrazki. Jednak nie oznacza to, że nie chce wrócić do mieszkania, choć żądania drugiej strony są zbyt wygórowane - powiedział Bogusław Kośmider. Wielu radnych z Twojego Miasta uważa, że dalsza współpraca przynajmniej z częścią członków Samorządnego Krakowa jest niemożliwa, co nie oznacza, że nie można by z pozostałymi z nich utworzyć koalicji podobnej do tej istniejącej. Władze Unii Wolności wykluczają jakąkolwiek koalicję z SLD. Po uchwaleniu budżetu Barbara Bubula oświadczyła, że koalicja została zerwana, ale nie wykluczyła jej ponownego zawiązania po negocjacjach i „pójściu po rozum do głowy” byłego koalicyjanta.

(GEG)

Od nowego roku taryfa czasowa

Godzina za 1,5 złotego

Od dłuższego czasu podnosiły się w Radzie Miasta głosy domagające się wprowadzenia w Krakowie czasowej taryfy na przejazdy środkami komunikacji publicznej. Rozwiązania podobne funkcjonują w większości miast europejskich, w Polsce wprowadzono je już m.in. w Szczecinie, Poznaniu, Gdańsku i Częstochowie. Wprowadzenie biletów na określony czas jazdy - bez względu na liczbę przesiadek - jest bardzo korzystne dla pasażerów, powoduje jednak znaczne uszczerpiecie wpływów do kasy przewoźnika. W niektórych polskich mia-

stach sprzedawane są bilety na 15, 30 i 60 minut jazdy. W Krakowie podjęto decyzję, by od 1 stycznia 1997 roku wprowadzić tylko bilety godzinne (oprócz - oczywiście - dotychczasowych normalnych i ulgowych na jeden przejazd). Przy dobrym układzie komunikacyjnym i braku korków skorzystać można w tym czasie nawet z trzech pojazdów. We wszystkich kasownikach wybija jest prócz daty także godzina, w której bilet został skasowany.

Bilety czasowe ze specjalnym nadrukiem kupić będzie można w kioskach w cenie 1,5

złotego za normalny i 75 groszy za ulgowy, oraz 2,5 złotego i 1,5 złotego w autobusach pospiesznych. Nie będą natomiast sprzedawać ich kierowcy. Nie będzie można także uznawać za bilet czasowy złożonych biletów jednorazowych - normalnego i ulgowego.

Jak już informowaliśmy - z nowym rokiem nie wzrosną ceny biletów jednorazowych, które nadal będzie można kupić za 1 złoty i za 50 groszy. Podrożeją natomiast bilety abonamentowe a także wzrosnąć opłata za zakup biletu u kierowcy - z 10 na 20 groszy.

(KAR)

Wyziębione Podgórze

Nieszczelność sieci stwierdzona na terenie Elektrociepłowni „KraKów” w Łęgu spowodowała, że konieczne stało się wczoraj wieczorem odłączenie - na czas naprawy - magistrali południowej. Tym samym przestało płynąć do większości podgórskich osiedli, czyli: Na Kozłowie, Prokocimia, Bieżanowa, Woli Duchackiej, Kurdwanowa, Piasków, Rząki. Gorące grzejniki pozostały jedynie w tych rejonach Podgórza, które zasilana magistrala zachodnia bądź elektrociepłownia w Skawinie (okolice ul. Kalwaryjskiej, Dębnik, os. Podwawelskie, Cegielniana i Ruczaj-Zaborze). Według wariantu optymistycznego, awaria miała zostać usunięta w ciągu nocy, by rano do grzejników znowu mogła popłynąć gorąca woda.

Utrzymujący się mróz spowodował kolejne awarie energetyczne - uszkodzenia przewodów, a także przepalenie się bezpieczników w transformatorach. Choć przez cały dzień w każdym rejonie pracowało po kilka ekip, do wieczora nie udało się im jeszcze usunąć wszystkich zgłaszanych od rana uszkodzeń. Bywało, że w pół godziny po wymianie bezpiecznika ponownie był on przepalony, gdyż marznący mieszkańcy dogrzewają się piecykami elektrycznymi, co powoduje ogromne przeciążenie sieci.

Pracownicy Wodociągów byli wczoraj wzywani do kilkunastu awarii. Pozbawione wody były m.in. budynki na Olszy, przy al. Pokoju, w rejonie ul. Reymonta, 29 Listopada, a także na osiedlu Zielonym i Teatralnym.

(WES)

Warto wiedzieć i skorzystać...

◆ **NADZWYCZAJNY GALO-WY KONCERT SYLWESTROWY** w wyk. Sinfonietty Cracovii, pod dyr. Jerzego Maksymiuka, odbędzie się dziś o godz. 17 w Teatrze im. Słowackiego. Śpiewać będzie Anna Bajor - sopran. W programie utwory m.in. Mozarta, Czajkowskiego, Griega.

◆ **KONCERT NOWOROCZNY** w wyk. Kameraty Krakowskiej pod dyrykcją Matthiasa Krygera odbędzie się 1 stycznia o godz. 16 w Teatrze im. Słowackiego; jako solistka wystąpi Urszula Kryger - mezzosopran. W programie: Johann Strauss - walce, polki, Robert Stolz - pieśni i arie.

◆ **„LUDUS NOWOROCZNE”** - bal kostiumowy w stylizacje celtyckiego średniowiecza urządza dziś Taetr Bückleina, ul. Lubicz 5a, tel. 11-96-93 lub 11-98-61.

◆ **KONCERT NOWOROCZNY** Orkiestry Katolickiego Centrum Kultury pod dyr. Tomasza Chmiela odbędzie się 4 stycznia o godz. 17 w KCK, ul. Łokietka 60 (informacje tel. 23-81-52 lub 58-42-80). Jako soliści wystąpią: Bożena Zawisłak-Dolny, Krystyna Tyburowska, Jan Wilga.

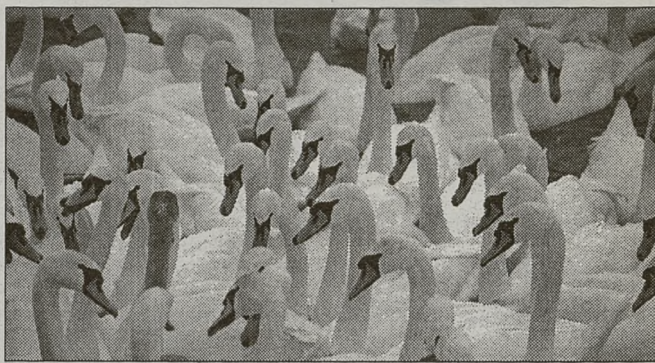
◆ **„LANCKORONA 1996”** - wystawa prac niepełnosprawnych twórców otwarta została w galerii sztuki „Kanoniczna 1”.

◆ **WERNISAŻ FOTOGRA-MÓW MARKA SZYMCAKA** z Kolonii - 3 stycznia o godz. 20 w „Loch Camelot”, ul. św. Tomasa 17.

◆ **NA „KONCERT POKOLEŃ”** - z okazji 45-lecia działalności artystycznej - zaprasza Zespół Pieśni i Tańca „KraKowiacy”, 10 stycznia o godz. 17, do hali „Wisły” przy ul. Reymonta. Bilety do nabycia w siedzibie zespołu, ul. Meiselsa 18, tel. 56-26-45.

◆ **„IMPRESJE '97”** - wernisaż wystawy Zbigniewa Perzanowskiego odbędzie się 10 stycznia o godz. 18 w galerii „Rękawka”, ul. Limanowskiego 13.

Przymarznęte czy przycupnięte

Fot. Anna Kaczmarz

Zaniepokojeni losem łabędzi (których prawie 400 przyleciało na zimę do naszego miasta) krakowianie wydzwaniali wczoraj do straży pożarnej, prosząc o pomoc przymarzającym do lodu ptakom. Na szczęście tylko jeden sygnał okazał się prawdziwy. Na stopniu wodnym „Kościuszką” strażacy z pontonów uwalniali uwięzione w lodzie łabędzie. Po zapewnieniu im swobody ruchów nie wymagały one już innej opieki.

U stóp Wawelu natomiast i przy ul. Krakowskiej, gdzie także wezwano straż na pomoc ptakom, interwencja ludzi okazała się niepotrzebna. Łabędzie bowiem nie przymarły do lodu, ale jedynie wyszły z wody i przycupnęły sobie na nim, zapewne zmęczone nieustannym machaniem skrzydłami (co czynią przez większość czasu w wodzie, by nie dopuścić do jej zamrznięcia).

Zimujące pod Wawelem królewskie ptaki wydają się dość odporne na mróz, pod warunkiem - oczywiście - że nie będą głodne. Na szczęście krakowianie nie żałują im chleba i owsa (również w Nowy Rok warto wybrać się do nich z reklamówką pokrojonego chleba). W gorszej sytuacji są łabędzie spędzające zimę na Wiśle poza Krakowem - w rejonie Niepołomic (gdzie wczoraj uwalniano przymarznęte ptaki), Alwerni itp., zwłaszcza na terenie oddalonym od domostw. Warto, by tamtejsi mieszkańcy również z troszczyli się o skrzydlatych gości.

(WES)

Reklamy tytoniowe dozwolone

Mała dyskryminacja palaczy

Radni zobowiązali Zarząd Miasta do prowadzenia edukacji antynikotynowej w placówkach oświatowo-wychowawczych podległych gminie, do stosowania 15-procentowej obniżki czynszu przy zawieraniu umów najmu dla lokali gastronomicznych przeznaczonych w całości dla osób niepalących, do umieszczenia w lokalach publicznych, w których prowadzi się sprzedaż wyrobów tytoniowych, widocznych napisów i plakatów o treści uświadamiającej szkodliwość palenia tytoniu, a także do premiowania - przy dofinansowywaniu z budżetu gminy - organizacji propagujących podstawy zdrowego stylu życia. Radni nie zgodzili się na ograniczenie reklamowania papierosów w środkach komunikacji miejskiej oraz na terenach i obiektach gminnych (nie wyrazili nawet zgody na opracowanie pro-

gramu w tym zakresie), ale zdecydowali, by 70 proc. funduszy uzyskanych za reklamy tytoniowe przeznaczyć na profilaktykę antynikotynową.

Nie ma dokładnych danych o wpływach za reklamowanie papierosów na obiektach, terenach i urządzeniach gminnych; według wiceprezydenta Jana Friedberga - dochody z tego tytułu można oszacować na 300 tys. zł rocznie. W roku 1995 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne uzyskało od firm tytoniowych i reklamowych 86 tys. zł, w pierwszym półroczu br. - 45 tys. zł. Miejski Zarząd Dróg nie prowadzi ewidencji reklam tytoniowych, a firmy reklamowe nie chcą ujawniać, jaki procent zleceniodawców to producenci papierosów lub reklamujący je.

(GEG)

Nie chciał żyć bez niej

Wczoraj w Nowej Hucie popełnił samobójstwo 18-letni chłopak.

Powieśił się na pasku w mieszkaniu na os. Szkolnym. Jak ustalono, najprawdopodobniej przyczyną targnięcia się na własne życie były sprawy osobiste.

Zaledwie przed dwoma tygodniami (18 bm.) popełniła bowiem samobójstwo dziewczyna tego 18-latk.

(WES)

DOM SERWIS Kraków, os. Willowe 30
tel. 44-40-69, 44-87-64, 25-76-85

DEALER **polar**

DO KOŃCA STYCZNIA ZAPRASZAMY NA PROMOCJĘ SPRZĘTU AUDIO-VIDEO

Ponadto w stałej ofercie:

- pralki, chłodziarki i zamrażarki POLAR
- drobny sprzęt AGD ZELMER
- klimatyzatory
- kuchnie gazowe i elektryczne
- części zamienne
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny na terenie Krakowa i woj. krakowskiego

UWAGA: w obrębie Krakowa bezpłatnie dostarczamy sprzęt do mieszkań.

14031

<p>KLUB stałego CZYTELNIKA</p> <p>MIESZKANIE W KRAKOWIE Główna Nagroda w II edycji Klubu Stałego Czytelnika</p>	<p>POMYSŁ NA MIESZKANIE Nowy system ratalny!</p> <p>FIRMA INWEST-BUD JERZY RUPIKOWSKI</p> <p>Kraków, ul. Długa 67, tel./fax 33-57-42</p>
<p>Klubowicze, którym uda się dodzwonić do nas dziś o godz. 11.45, będą mogli otrzymać bilety lub zaproszenia na następujące imprezy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Film „OSTATNI SMOK” w reżyserii Roba Cohena. Występują: Dennis Quaid, Daniel Thewlis. Projekcja w kinie „SZTUKA” dziś o godz. 17.00 (dwa podwójne zaproszenia). • Film „ŚWIĄTECZNA GORĄCZKA” w reżyserii B. Levanta. Występuje: Arnold Schwarzenegger. Projekcja w kinie „KIJÓW” dziś o godz. 16.45 (dwa podwójne zaproszenia). • Film „MEŻOWIE I ŻONA”. Projekcja w kinie „UCIECHA” dziś o godz. 20.00 (dwa podwójne zaproszenia). • Do restauracji „ART-CLUB”, ul. Łobzowska 3, tel. 233-122; <i>kuchnia polska i kontynentalna</i> (organizuje BAL SYLWESTROWY, studniówki, komersy, wesela i komunie św., chrzciny, bankiety, meetingi, zjazdy absolwentów, wyżywienie wycieczek). PRZYSTEPNE CENY - bon konsumpcyjny o wartości 20 zł. • Do KRAINY ZABAW DZIECIĘCYCH „ANIKINO” (ul. Nieduża 4, za DT Hermes, tel. 11-30-07), która zaprasza codziennie od godz. 9 do 21 dzieci do lat 12. Organizacja przyjęć urodzinowych (bilet dla dwojga dzieci uprawniający do jednej godziny zabawy). 	
<p>Szanowni Państwo, uroczyste zakończenie tegorocznej edycji naszego konkursu odbędzie się w dniu 6 stycznia 1997 r. o godz. 20.15 w kinie „Kijów”. Przygotowaliśmy na ten wieczór wiele atrakcji: recital Andrzeja Sikorowskiego, konkursy, degustacje, film pt. „Zmowa pierwszych żon”. Zaproszenia na imprezę rozdawać będziemy w dniach: 31 grudnia, 2, 3 i 6 stycznia w godz. 10-12 (dzienny limit - 200 sztuk). Każda osoba będąca członkiem Klubu, która przyjdzie do nas na ul. Loretańską 6, otrzyma jedno podwójne zaproszenie.</p>	
<p>KLUB STAŁEGO CZYTELNIKA „DZIENNIKA POLSKIEGO” ma swą siedzibę w Krakowie przy ul. Loretańskiej 6 (przecznica ulicy Krupniczej). Kod pocztowy 31-116 Kraków. Nasz telefon 22-13-73. Przyjmujemy od poniedziałku do piątku w godz. od 10 do 16.</p>	
<p>NAGRODA MIESIĄCA</p> <p>pralko-suszarka Candy</p> <p>SPONSOR</p>	
<p>Wielka świąteczna promocja firmy Candy</p> <p>(Upominek dla każdego kupującego)</p> <p>KROWDRZA - Kazimierza Wlk. 43 ŚRÓDMIEŚCIE - Rakowicka 1 PODGÓRZE - Limanowskiego 16 NOWA HUTA - Centrum Handlowe „Torrex” MYŚLENICE - Słoneczna 1</p>	
<p>TAJMAK NAJWIECEJ KORZYSCI</p>	

31
grudnia
wtorek

Sylwestra, Melanii

Dyżury aptek

WTOREK, ŚRODA

CAŁODOBOWE: ul. Dunajewskiego 2, tel.: 22-65-04; ul. Kopernika 8, tel.: 22-34-95; ul. Krakowska 49, tel.: 56-42-31; os. Centrum A bl. 3, tel.: 44-17-36; os. Bohaterów Września 26, tel.: 48-59-62; ul. Senatorska 27, tel.: 22-02-49; ul. Pachosńskiego 28; ul. Balicka 18/Bronowicka, tel.: 23-73-63; ul. Malborska 94, tel.: 55-74-70; ul. Zakopiańska 103, tel.: 66-59-77; ul. Aleksandry 1, tel.: 58-03-50 w 23; Rynek Podgórski 9, tel.: 56-46-91.

KRZESZOWICE, Rynek 2; MYŚLENICE, Rynek 17/18, PROSZOWICE, ul. Królewska (31.12), ul. 3 Maja 7 (1.1); SKAWINA, ul. Słowackiego 5; WIELICZKA, ul. Piłsudskiego 77 (31.12), Rynek Górny 13 (1.1).

Dyżury szpitali

WTOREK

CHIRURGII OGÓLNEJ, CHIRURGII URAZOWEJ - Kopernika 21, CHIRURGII DZIECIĘCEJ - Wielicka 265, LARYNGOLOGICZNY - Prądnicka 35, OKULISTYCZNY - Witkowskiego, UROLOGICZNY - Grzegorzowska 18 (Klinika Urologii CM UJ), MYŚLENICE - Szpitalna 2, PROSZOWICE - Kopernika 2.

ŚRODA

CHIRURGII OGÓLNEJ - Kopernika 40, CHIRURGII URAZOWEJ - Kopernika 19a, CHIRURGII DZIECIĘCEJ - Prądnicka 35, LARYNGOLOGICZNY - Kopernika 23a, OKULISTYCZNY - Sieroszewskiego 66 (Szpital im. S. Zeromskiego), UROLOGICZNY - Prądnicka 35 (Szpital im. G. Narutowicza), MYŚLENICE - Szpitalna 2, PROSZOWICE - Kopernika 2.

Pogotowia

Św. Łazarza 14: 999 - wezwania do wypadków, zachorowań i przewozy: 22-29-99, Centrala: 22-36-00, Lotnisko Balice: Alarmowy: 85-68-99, 85-68-98; Teligi 8: 58-59-99, 58-59-79; Rynek Podgórski: 56-59-99; Nowa Huta: 44-49-99; Krowodrza, Piastowska 32: 33-39-80, Alarmowy: 33-39-99, Białoprądnicka 8: 34-39-99; Skawina: 999, tel.: 76-14-44; Wieliczka: 78-12-89, 22-33-54, Alarmowy: 999; Myślenice: 999; Jermianowice: 384, 48; Niepołomice: 811-999; Iwanowice: 88-40-99 (alarmowy), 88-41-99; Krzeszowice: 99; Podstacja Pogotowia Ratunkowego Słomniki, tel.: 64 lub 67 czynna całą dobę; Proszowice: 999, Zachorowania i przewozy: 86-21-35; Woj. Kolumna Transportu Sanitarnego: 22-35-29.

DUŃSKIE POGOTOWIE RATUNKOWE FALCK - 36-61-10, 36-46-11.

DOMOWA POMOC LEKARSKA - lekarzy specjalistów, EKG, 585-664.

NAGŁA POMOC LEKARSKA - specjalistów, EKG, tel.: 66-80-00.

„MEDICINA” - wizyty domowe lekarzy, tel.: 11-13-78.

„LEKARZ” - wizyty domowe pediatrów i internistów, EKG - codziennie 8-22, tel.: 58-49-59.

CAŁODOBOWA POMOC LEKARSKA - 66-14-71.

Krakowska antena

Wtorek

TV AUTOCOM

10.05 Początek programu 10.10 Atomic TV 13.15 „Brylanty były jego przeznaczeniem” (4/7) 14.20 „Bandyci czasu” - angielski film sf 16.20 „Szaleństwo panny Ewy” - komedia polska 17.55 Kaboom Kazoom (3) - program sportowy 18.25 David Coperfield (3) - program rozrywkowy 19.55 „Miłość i polityka” - komedia USA, 1990, reż. Noel Nossek, wyk. Barbara Eden, John Forsythe, Rebecca Arthur 21.30 Koncert Disco Polo (6) 22.20 „Maltanki sokoła” - film sensacyjny USA, 1988, reż. Stephen Bayly, wyk. Dursley McLinden, Colin Dale 23.50 Muzyczne pożegnanie starego roku oraz życzenia 0.05 Madonny - erotyk USA (91 min.)

TV DAMI

17.35 Bajki polskie (2) 18.00 Kaboom Kazoom (14) - sport 18.15 Wiek XXI (Poza rok 2000) (9) - program popularnonaukowy 19.00 Studnia - dokument 19.15 „Joe Narwaniec” - film sensacyjny 20.45 „Stranger” - film sensacyjny 22.25 Gazeta telewizyjna

RAI UNO

6.00 Euro News 6.45 Magazyn poranny 9.30 Dziennik 9.35 Niebieska linia 9.55 „Ernest ratuje święta” - film USA, w rol. g. Jim Varney, Douglas Seale, Oliver Clark 11.30 Dziennik 11.35 Filmy rysunkowe Walta Disneya 12.25 Prognoza pogody 12.30 Dziennik 12.35 „Doktor Quinn” - serial USA, w rol. g. Jane Seymour, Joe Lando, Chad Allen 13.30 Dziennik 13.55 Ekonomia 14.05 40 minut z Raffaella - program rozrywkowy 15.00 Świat Quark - filmy przyrodnicze (W królestwie Arctyki) 15.45 Program dla dzieci (16.10 „Zorro”, 16.40 „Niewiarygodne przygody Johna Questa”, 17.30 „Gargoyles”) 18.00 Dziennik 18.10 Włochy wieczorem - aktualności 18.45 Lunapark - gry 19.35 Prognoza pogody 20.00 Dziennik 20.30 Orędzie prezydenta Republiki Włoskiej 21.00 „Kaczor Donald i zagubiona lampka” - film rysunkowy Walta Disneya 22.25 „Aniołowie na placu” - program rozrywkowy 1.30 „Oliver Maass” - cz. 3 2.25 W hołdzie Giuseppe Di Stefano - program z udziałem J. Carrerasa, K. Ricciarelli 3.25 Choroba Afryki - program dokumentalny 4.55 Zostało w mej pamięci - program rozrywkowy (Luca Barbarossa)

Radio ALFA

Serwisy informacyjne BBC co godz. od 6.00 do 22.00 Serwisy lokalne: 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości kulturalne: 16.00 Serwisy drogowe: 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 15.15, 16.15, 17.15 Repertuar kin i teatrów: 14.30 Serwis giełdowy: 8.35 Notowania giełdowe: 12.05 (nieoficjalne) 13.35 (oficjalne i komentarz) 6.05 - 9.00 Poranny budzik 9.05 - 11.00 „Z prawem za pan brat” 11.05 - 19.00 Muzyka non stop 19.05 - 21.00 Każdy rodzi się poetą 21.05 - 23.00 Rockorama 23.00 - 24.00 Retransmisja Voice of America 24.00 - 6.00 Muzyka non stop

Radio ŁAN

Wiadomości z kraju i ze świata: od 7.25 co godzinę do 19.25 Wiadomości lokalne i regionalne: 6.55, 7.55, 9.55, 11.55, 15.55, 16.55, 18.55, 20.55 Dziennik Głosu Ameryki: 6.30, 22.00, 23.00, 24.00, 0.49 Informacje dla kierowców: 6.40, 7.10, 7.40, 8.10, 14.00, 15.10, 15.40, 16.10 Informacje kulturalne: 8.45, 13.45, 17.45

Radio ŁAN

6.00 Wstawaj! Twoje Radio gra! - poranny blok informacyjny

Radio ŁAN

11.50 Atomic TV 15.00 „Brylanty były jego przeznaczeniem” (5/7) 16.00 Regaty Sydney - Hobbart - program sportowy 17.10 „Wydział zabójstw” (13-ost.) - serial sensacyjny USA 18.10 Kaboom Kazoom (4) - program sportowy 18.40 David Coperfield (4) - program rozrywkowy 19.40 Muzyka filmowa 20.00 „Cienista dolina” - melodramat USA, 1993, reż. Richard Attenborough, wyk. Anthony Hopkins, Debora Winger 22.20 Mu-

no-muzyczny 9.00 Z 9 na 12 (Prezentacja gminy...) 12.30 FUN Program Radia Łan - hity non stop 15.00 Między nami - magazyn dla nastolatków i nie tylko 16.30 W naszym regionie - blok informacyjno-publicystyczny 18.00 FUN Program Radia Łan - hity non stop 19.30 Bajka dla dzieci 19.45 Lekcja języka angielskiego 20.00 Muzyczne marzenie, piosenka na życzenie: tel.: (012) 86-21-97 21.00 FUN Program Radia Łan - hity non stop 22.10 Płyta wieczoru 23.00 VOA Głos Ameryki z Waszyngtonu - w j. polskim 1.00 - 6.00 VOA Europe „Music & More” - program muzyczny w j. angielskim

Radio Plus

Wiadomości Radia Plus: 6.00 - 18.00 (co godzinę) Serwis lokalny 6.30, 8.30, 10.30, 12.30 (wiadomości kulturalne), 14.30, 16.30 Skróty wiadomości 7.30, 9.30, 11.30, 13.30, 15.30, 17.30 Wiadomości sportowe: 8.04, 20.04 Giełda: 12.45, 15.45 (komentarz) Komunikaty drogowe: 7.45, 8.45, 13.45, 14.45, 16.45, 17.45

6.00 - 9.00 Zacznij od Plusa - prowadzi Edyta Przybylska i Marcin Florczyk 6.15 Patron dnia 6.40 Kalendarium 6.45 Dobre Słowo 7.15 Gambler Serwis (PNO 9) 7.20 Konkurs poranny 7.31 Radio Plus Pomoc 8.10 Gość Plusa 8.40 Plus poleca - rekomendacje kulturalne 9.10 - 13.00 Eteryjne rendez-vous - prowadzi Robert Konatowicz i Janusz Sejmej: 9.25 English? No problem! (20) 10.35 - 11.00 Radio Plus Konkurs 11.31 Radio Plus Pomoc 11.45 „600 sekund dla klasyki” 13.00 - 20.00 Rytm & Plus 14.25 English? No problem! (20) 16.00 Kurier krakowski - prowadzi Janusz Sejmej 17.15 Gambler Serwis 17.31 Radio Plus Pomoc 20.00 Wieczór Sylwestrowy z Radiem Plus

Radio Wanda

Serwis informacyjny zawsze o pełnej godzinie (7.00 - 20.00) Serwis drogowy: 7.45, 8.45, 12.45, 13.45, 14.45 Całodobowy telefon do dyspozycji słuchaczy: 25-96-60.

6.00 Melodie na dzień dobry 6.45 Prognoza pogody i informacja drogowa 7.10 Życzenia dla solenizantów 7.15 Co w Krakowie słychać 7.30 Wiadomości kulturalne 7.50 Prognoza pogody i informacja drogowa 8.10 Co w naszym kraju i świecie słychać 8.50 Informacja z ostatniej chwili 9.10 Muzyka, której wszyscy chętnie słuchają 10.10 Godzina z disco polo 11.10 Muzyka, która nie rozprasza 12.10 Galicyjskie południe a w nim: 12.15 Gramy dla solenizantów 12.30 Repertuar kin (rozdawanie zaproszeń) 12.40 Temat dnia 13.10 Giełda pracy 13.30 Wiadomości kulturalne 13.40 Wielki konkurs 15.10 Popołudniówka muzyczna - nowe nagrania 16.10 Małe i duże (audycja zajmująca się problematyką dzieci) 18.10 Pobocza playlisty 20.10 It's only rock'n'roll 22.10 Nowości i nie tylko 24.10 Muzyczna noc z Wandą

Środa

TV AUTOCOM

11.50 Atomic TV 15.00 „Brylanty były jego przeznaczeniem” (5/7) 16.00 Regaty Sydney - Hobbart - program sportowy 17.10 „Wydział zabójstw” (13-ost.) - serial sensacyjny USA 18.10 Kaboom Kazoom (4) - program sportowy 18.40 David Coperfield (4) - program rozrywkowy 19.40 Muzyka filmowa 20.00 „Cienista dolina” - melodramat USA, 1993, reż. Richard Attenborough, wyk. Anthony Hopkins, Debora Winger 22.20 Mu-

zyka 22.30 „Nocna gra” - dramat sensacyjny USA, 1989, wyk. Roy Scheider (95 min.)

RAI UNO

6.00 Euro News 6.45 Magazyn poranny 9.00 Dziennik 9.55 Watykan: msza św. celebrowana przez Jana Pawła II 11.50 Program religijny 12.00 Anioł Pański 12.15 Koncert Noworoczny z Wiednia 13.30 Dziennik 14.05 40 minut z Raffaella - program rozrywkowy 14.55 „Małe kobiety” - film USA, w rol. g. Elizabeth Taylor, June Allyson, Janet Leigh, Mary Astor, Peter Lawford 17.00 „Trzej jeźdźcy” - film 18.00 Dziennik 18.10 Włochy wieczorem - aktualności 18.45 Lunapark - gry 19.35 Prognoza pogody 20.00 Dziennik 20.30 Sport 20.50 „Mały, wielki wilk” - film USA, w rol. g. Ethan Hawke, Klaus Maria Brandauer 22.45 Dziennik 22.50 Program dokumentalny 23.55 Dziennik i pogoda 0.25 Zobaczyć i poznać - program dokumentalny 0.55 Półgłosem 1.15 „Oliver Maass” - cz. 6 2.10 Noworoczne wariety 3.15 Dziennik 3.45 Spotkanie z... (Francesca Bertini) 4.35 Zostało w mej pamięci (Patty Pravo)

Radio ALFA

Serwisy informacyjne BBC co godz. od 6.00 do 22.00 Serwisy lokalne: 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości kulturalne: 16.00 Serwisy drogowe: 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 15.15, 16.15, 17.15 Repertuar kin i teatrów: 14.30 Serwis giełdowy: 8.35 Notowania giełdowe: 12.05 (nieoficjalne) 13.35 (oficjalne i komentarz)

6.05 - 9.00 Poranny budzik 9.05 - 11.00 Przedpołudnie z Radiem Alfa; w tym 9.35 - 9.55 Giełda pracy 11.05 - 19.00 Muzyka non stop 19.05 - 21.00 Moja muzyka 21.05 - 23.00 Mały leksykon wielkich zespołów 23.00 - 24.00 Retransmisja Voice of America 24.00 - 6.00 Nocne czuwanie z Radiem Alfa

Radio ŁAN

Wiadomości z kraju i ze świata: od 7.25 co godzinę do 19.25 Wiadomości lokalne i regionalne: 6.55, 7.55, 9.55, 11.55, 15.55, 16.55, 18.55, 20.55 Dziennik Głosu Ameryki: 6.30, 22.00, 23.00, 24.00, 0.49 Informacje dla kierowców: 6.40, 7.10, 7.40, 8.10, 14.40, 15.10, 15.40, 16.10 Informacje kulturalne: 8.45, 13.45, 17.45

6.00 Wstawaj! Twoje Radio gra! - poranny blok informacyjny - muzyczny 9.00 Z 9 na 12 (Magazyn rolniczo-konsumencki) 12.30 FUN Program Radia Łan - hity non stop 15.00 Między nami - magazyn dla nastolatków i nie tylko 16.30 W naszym regionie - blok informacyjno-publicystyczny 18.00 FUN Program Radia Łan - hity non stop 19.30 Bajka dla dzieci 19.45 Lekcja języka angielskiego 20.00 Muzyczne marzenie, piosenka na życzenie: tel.: (012) 86-21-97 21.00 FUN Program Radia Łan - hity non stop 22.10 Płyta wieczoru 23.00 VOA Głos Ameryki z Waszyngtonu - w j. polskim 1.00 - 6.00 VOA Europe „Music & More” - program muzyczny w j. angielskim

Radio Plus

Wiadomości Radia Plus: 6.00 - 21.00 (co godzinę) Komunikaty drogowe: 7.45, 19.45

6.00 - 12.00 Plus na dzień dobry 11.45 600 sekund dla klasyki 15.00 Chrześcijańska ikebana - O sztuce dekorowania wnętrza opowie benedyktyński mnich o Hieronim 17.00 Teatr Świętego Franciszka „Krokusy” - spektakl przygotowany przez młodzież Liceum Świętej Rodziny 19.00 Wieczór Trzech Mędrców - Kolędy Kabaret Loch Camelot 22.15 Dobre słowo - ks. Stanisław Obirek 22.35 Plus na dobranoc 24.00 Zakończenie programu

Telefony

ZAUFANIA

TELEFON ZAUFANIA: 988 - (14-19). TELEFON ZAUFANIA dla narkomanów: 56-24-24 (9-18). TELEFON ZAUFANIA, choroby weneryczne: 66-09-51 - (9-17) (oprócz sobót i niedziel). TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB Z PROBLEMAMI ALKOHOLOWYMI: 56-46-80 - (9-20). NOCNY TELEFON ZAUFANIA DLA LUDZI UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I ICH RODZIN: 56-27-34, piątek, sobota oraz wszystkie noce poprzedzające dni świąteczne (20-6). TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB PRZEŻYWAJĄCYCH KRYZYSY OSOBISTE: 56-39-81 - (8-15). TELEFON ZAUFANIA DLA KOBIECY „eFKA”: 22-47-50 - codziennie 10-13 (oprócz sobót i niedziel) oraz wtorki i środy 16-19. PROBLEMY SOCJALNE CHORYCH PSYCHICZNIE: 56-39-81 - poniedziałek-piątek 15-18. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ - bezpłatna całodobowa pomoc psychologiczna dla osób w kryzysach życiowych - ul. Radziwiłłowska 8b 21-92-82. TELEFON INFORMACYJNY INSTYTUTU ONKOLOGII: 21-00-60 czynny w godz. 10-11. OŚRODEK INFORMACJI DLA INWALIDÓW: tel: 22-28-11, czynny w godz. 15-17. TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ CHORYCH „HOSPICIUM” - ul. Centralna 26, tel: 47-28-03 - czynne 10-14. INFORMACJA (automatyczna) o AIDS 958. TELEFON ZAUFANIA W SPRAWIE AIDS: 21-96-57 (czw. 10-12). PK „MONAR” Kraków ul. Katarzyny 34, tel: 56-43-45. TELEFON ZAUFANIA DLA KOBIEC PO AMPUTACJI PIERSI - klub „Amazonki”: 22-99-00 wew. 235 (pon.-pt. 10-12.30). TELEFON ADOPCYJNY - ul. Piłsudskiego 29, tel.: 22-29-94, pn. 12-19, wt.-pt. 8-15. OŚRODEK ADOPCYJNO-OPIEKUNICZNY TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ DZIECI, ul. św. Marka 20/14, tel.: 23-20-20, pon., wt., pt. 10-15, śr., czw. 10-18. DOM OTWARTYCH DRZWI, ul. Różana 5: Pomoc dzieciom i młodzieży w każdej sytuacji. Czeka psycholog, pedagog, a jeżeli chcesz - terapeuta i duszpasterz. INFORMACJA TOKSYKOLOGICZNA, os. Złotej Jesieni 1 (szpital im. L. Rydygiera), tel.: 11-99-99. TELEFON ZAUFANIA DLA KOBIEC W CIĄŻY - 23-20-20 (pon. i piątki godz. 10-12, środy godz. 16-18). DLA LUDZI UZALEŻNIONYCH, Skawina - 76-17-44 (czw. pt. godz. 16-19). PORADY DLA OSÓB JAKAJĄCYCH SIĘ - Polski Związek Jakających się (ul. Dunajewskiego 6/21); tel. 22-10-59 pon. 18-20. STOWARZYSZENIE PRZECI WYPRZEMOCY W RODZINIE „PROMYK”, Kraków, ul. Radziwiłłowska 8b, tel.: 21-82-42 (środy i soboty godz. 17.30-19.30).

INTERWENCYJNE

URZĄD OCHRONY PAŃSTWA tel.: 10-79-43 czynny całą dobę. POLICJA KRYMINALNA: tel. anonimowy 13-44-44 (automat), KRP Zachód - tel. 10-19-97, KRP Południe - tel. 10-29-97, KRP Wschód - tel. 10-39-97, KRP Centrum - tel. 10-79-97, KRP Proszowice - tel. 86-17-97, KRP Myślenice - tel. 72-06-31. ŻANDARERIA WOJSKOWA tel. 61-40-61 czynny całą dobę. TELEFON DZURNY STRAŻY MIEJSKIEJ: Nowa Huta - 44-17-81, Krowodrza - 15-59-06, Śródmieście - 11-00-45, Podgórze - 56-35-70 (całą dobę). SCHRONSKO DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT - 22-04-72. TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI - 36-33-88, 36-30-34 (ul. Szablowskiego 6, pon. - pt. 9 - 16). BIURO RZECZY ZNALEZIONYCH (al. Słowackiego 20) - tel.: 34-42-66 w. 518 lub 33-65-26.

INFORMACYJNE

BIURO NUMERÓW - 913. INFORMACJA PKP: komunikacja krajowa - 933, 22-41-82; komunikacja międzynarodowa - 22-22-48, 24-54-39; informacja taryfowa - 24-55-29, 21-86-64. PKS - 936. SŁUŻBA ZDROWIA - 22-05-11 (dyżury aptek i szpitali - czynny całą dobę). PRZYTULISKO DLA BEZDOMNYCH im. Brata Alberta, ul. Kościuszki 22 - 21-85-25. MŁODZIEŻOWA IZBA INFORMACYJNA (kształcenie, bezrobocie, wypoczynek, problemy zdrowotne, uzależnienia, instytucje pomocy społecznej, poradnictwo zawodowe, problemy psychologiczne, poradnictwo zawodowe, różne informacje praktyczne), ul. Krowoderska 17/2, tel./fax: 21-96-45, pn., czw. godz. 10-18, wt., śr. pt. godz. 14-18. CENTRUM INFORMACJI KULTURALNEJ, ul. św. Jana 2 - tel.: 21-77-87 (pn.-pt. godz. 10-19, sb. godz. 11-19). TELEFONICZNA INFORMACJA KULTURALNA, tel.: 21-91-20, od pon. do piątku 9-21, sob.-nieдіziela 9-15). MIĘDZYNARODOWE POŁĄCZENIA AUTOKAROWE, tel. 23-16-76 (pon.-pt. 9-18, sob. godz. 9-14). INFORMACJA MORSKA I PROMOWA, tel.: 22-54-88, 23-09-10 (pon.-pt. 9.30-18, sob. 9.30-14). PRZEWOZY NIEPEŁNOSPRAWNYCH - 963, 44-55-55.

AWARYJNE

STRAŻ POŻARNA - 998. POLICJA - 997. GAZOWE - 992, 56-50-36 (czynne całą dobę), 23-67-11 (czynne 15-7). DŹWI-GOWE - 11-02-22, 11-53-40, 44-23-08. ELEKTRYCZNE (N. Huta) - 44-19-69. ENERGITYCZNE (Krowodrza) - 33-06-97, (N. Huta) - 44-12-10, (Podgórze) - 56-21-55, (Śródmieście) - 21-27-49. TECHNICZNE - 48-00-84. C.O. - 44-38-46, 58-40-61, 48-41-08. WODOCIĄGOWE - 21-20-11 (N. Huta) - 48-28-61, (Podgórze) - 55-53-98, (okreg miejski) - 22-92-05. CIEPŁNE MPEC - 993.

TŁUMACZENIA

RYNEK GŁÓWNY 30, tel.: 22-32-01.

POMOC DROGOWA

CAŁODOBOWA - autoserwis elektromechanika 23-41-45, 36-44-07.

CAŁODOBOWA: 21-18-21. CAŁODOBOWA: 67-21-02, (0-90) 31-96-93.

CAŁODOBOWA, autoserwis: 12-24-69, 45-71-27.

WYPOŻYCZALNIA

SAMOCHODÓW

UL. REYMONTA 22: 37-97-82.

OSOBOWE, ŚLUBY: ul. Piastowska 20: 37-12-55.

„WIGO”: ul. Bora-Komorowskiego 9, 13-07-16.

„WEGA”: ul. Zmujdzka 10a, 11-00-34.

„EXPRESS” - hotel Forum, (012) 66-64-68.

MOTORYZACYJNE

AUTO-BIM - informacja motoryzacyjna: 22-86-05.

USŁUGI POGRZEBOWE

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH spółka z o.o.

Zakłady Pogrzebowe: ul. Rakowicka 41, tel.: 11-47-76, na cm. Podgórskim, ul. Wapienna 13, tel.: 56-55-11, obok cm. Prądnik Czerwony, ul. Reduty 1, tel.: 11-35-26, na cm. Grębałów, tel.: 45-31-61, ul. Pięlegniarek 5, tel.: 32-31-77, ul. Mostowa 8, tel.: 23-50-39. Czynne codziennie w godz. 7-16, soboty i święta, ul. Rakowicka 41 w godzinach 8-14. Bezgotówkowe usługi pogrzebowe, w ramach zasiłków ZUS, tel. całodobowy: 11-45-02, 11-45-04.

Kina

Wtorek

WANDA (ul. św. Gertrudy 5): „Fan” (USA, 15 l.) - 11.15, 13.30, 15.45, 18, 20.15; **POD BARANAMI (Rynek Główny 27):** „Trainspotting” (ang., 18 l.) - 12, 14, 16, 18.
APOLLO (ul. św. Tomasz 11a): nieczynne; **SZTUKA (ul. św. Jana):** „Gruby i chudszy” (USA, 12 l.) - 10, 15.15, „Dragonheart: Ostatni smok” (USA, 12 l.) - 11.45, 13.30, 17, „Od zmierzchu do świtu” (USA, 15 l.) - 19.

Sroda

WANDA (ul. św. Gertrudy 5): „Fan” (USA, 15 l.) - 15.45, 18, 20.15; **POD BARANAMI (Rynek Główny 27):** „Trainspotting” (ang., 18 l.) - 16, 18, 20.
APOLLO (ul. św. Tomasz 11a): nieczynne; **SZTUKA (ul. św. Jana):** „Dragonheart: Ostatni smok” (USA, 12 l.) - 11.45, 13.30, 17, „Gruby i chudszy” (USA, 12 l.) - 15.15, „Od zmierzchu do świtu” (USA, 15 l.) - 19, „Fargo” (USA, 15 l.) - 21.

PIF „APOLLO FILM”: KIJÓW (al. Krasińskiego 34): „Świąteczna gorączka” (USA, b.o., dubbing) - 16.45, „Zmowa pierwszych żon” (USA, 15 l.) - 18.30, 20.30; **WARSZAWA (ul. Stradom 15):** „Czy to ty, czy to ja” (USA, b.o.) - 16, 18, „Ucieczka z Los Angeles” (USA, 15 l.) - 20; **MIKRO (ul. Lea 5):** „Kansas City” (USA, 15 l.) - 16, „Zuchwały Beaumarchais” (fr., 15 l.) - 18.15.

PIF „APOLLO FILM”: KIJÓW (al. Krasińskiego 34): „Dzwonnik z Notre Dame” (USA, b.o., dubbing) - 11.30, 15, „Świąteczna gorączka” (USA, b.o., dubbing) - 13.15, 16.45, „Zmowa pierwszych żon” (USA, 15 l.) - 18.30, 20.30; **WARSZAWA (ul. Stradom 15):** „Czy to ty, czy to ja” (USA, b.o.) - 12.30, 14.15, 16, 18, „Ucieczka z Los Angeles” (USA, 15 l.) - 20; **MIKRO (ul. Lea 5):** „Kansas City” (USA, 15 l.) - 16, 20.15, „Zuchwały Beaumarchais” (fr., 15 l.) - 18.15.

PASAŻ (Rynek Główny 9): „Dzień Niepodległości” (USA, 12 l.) - 18, „Czas zabijania” (USA, 15 l.) - 15.30, „Nigdy nie rozmawiaj z nieznajomym” (USA, 15 l.) - 18.10, „Ukryte pragnienia” (wł./ang., 18 l.) - 20.

PASAŻ (Rynek Główny 9): „Dzień Niepodległości” (USA, 12 l.) - 13, „Czas zabijania” (USA, 15 l.) - 15.30, „Nigdy nie rozmawiaj z nieznajomym” (USA, 15 l.) - 18.10, „Ukryte pragnienia” (wł./ang., 18 l.) - 20.

SFINKS (os. Góralski): nieczynne.

SFINKS (os. Góralski): nieczynne.

ŚWIT (os. Teatralne 34) (dwie sale): „Dzwonnik z Notre Dame” (USA, b.o., dubbing) - 12.15, 16.15, „Jack” (USA, 12 l.) - 14.15, 17.

ŚWIT (os. Teatralne 34) (dwie sale): „Dzwonnik z Notre Dame” (USA, b.o., dubbing) - 16.15, „Jack” (USA, 12 l.) - 17, „Striptease” (USA, 15 l.) - 18, „Ostatni smok” (USA, 12 l.) - 19.15, „Gruby i chudszy” (USA, 12 l.) - 20.15.

UCIECHA (ul. Starowiślna 21): „Dzwonnik z Notre Dame” (USA, b.o., dubbing) - 11, 14.30, „Matylda” (USA, b.o., dubbing) - 12.45, 16.15.

UCIECHA (ul. Starowiślna 21): „Dzwonnik z Notre Dame” (USA, b.o., dubbing) - 14.30, „Matylda” (USA, b.o., dubbing) - 16.15, 18, „Mężowie i żona” (USA, 15 l.) - 20.

TECZA (ul. Praska 52): „Goofy na wakacjach” (USA, b.o.) - 16, „Jej Wysokość Afrodyta” (USA, 15 l.) - 17.30, „Underground” (jug./franc./niem., 15 l.) - 19.30.

TECZA (ul. Praska 52): nieczynne.

WRZOS (ul. Zamoyskiego 50): „Namienności” (USA, 15 l.) - 15.45, „Twierdza” (USA, 15 l.) - 18.

WRZOS (ul. Zamoyskiego 50): „Namienności” (USA, 15 l.) - 17, „Twierdza” (USA, 15 l.) - 19.15.

PARADOX (ul. Krowoderska 8): nieczynne.

PARADOX (ul. Krowoderska 8): nieczynne.

MUZA - MYŚLENICE (ul. Piłsudskiego 20): nieczynne.

MUZA - MYŚLENICE (ul. Piłsudskiego 20): nieczynne.

ANKINO - kraina zabaw dziecięcych, ul. Nieduża 4, 11-30-07.
OGRÓD ZOOLOGICZNY, Las Wolski, ul. Kasy Oszczędności m. Krakowa 14. Dojazd autobusem linii 134. Kasy czynne w godz. 9-16.

Teatry

Wtorek

SŁOWACKIEGO (pl. św. Ducha 1) - 17: Koncert „Symfonia ta Cracovia”.
STARY (ul. Jagiellońska 1) - 17: „Tak zwana ludzkość...”.
KAMERALNY (ul. Starowiślna 21) - 19.15: „Peer Gynt”.
SCENA PRZY SŁAWKOWSKIEJ - 19.30: „Kram Karoliny”.
BAGATELA (ul. Karmelicka 6) - 18: „Był kabaret”.

Sroda

SŁOWACKIEGO (pl. św. Ducha 1) - 16: Camerata krakowska.

Środa

FILHARMONIA Godz. 17.00: - koncert noworoczny poświęcony muzyce dynastii Strausów. Orkiestra Filharmonii Krakowskiej, Gert Meditz (Austria) - dyrygent, skrzypce.

DUŻA SCENA, ul. Jagiellońska 1
SCENA KAMERALNA, ul. Starowiślna 21
MAŁA SCENA, ul. Sławkowska 14

REPERTUAR

2 wt.	SK	19.15	Peer Gynt, H. Ibsen, reż. M. Fiedor
	MS	19.30	Kram Karoliny, M. Ghelderode, reż. A. Glińska
3 pt.	SK	19.15	Peer Gynt, H. Ibsen, reż. M. Fiedor
	MS	19.30	Kram Karoliny, M. Ghelderode, reż. A. Glińska
4 sb.	SK	19.15	Rodzeństwo, T. Bernhard, reż. K. Lupa
	MS	19.30	Wznowienie, M. Wojtyzsko, reż. M. Wojtyzsko
5 nd.	SK	19.15	Rodzeństwo, T. Bernhard, reż. K. Lupa
	MS	19.30	Wznowienie, M. Wojtyzsko, reż. M. Wojtyzsko

Muzea

KOPALNIA SOLI WIELICZKA: Trasa turystyczna wtorek, środa, - nieczynne;

MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH - EKSPOZYCJA NA III p. - Wyst. czasowa: „Z wiary i tradycji górniczej”, „Warsztat krakowiecki” z cyklu wnętrza rzemieślnicze, handlowe i mieszkalne dawnej Wieliczki, wtorek, środa - nieczynne;

ZAMEK ŻUPNY (ul. Zamkowa 8) - Wyst. stała: „Dzieje Wieliczki”, „Solniczki”; **Śródkowy:** wyst. czasowa: „Dawne górnictwo europejskie w grafice i fotografii” wtorek, środa - nieczynne;

ZBIORY SZTUKI NA WAWELU: KOMBATY KRÓLEWSKIE: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

WAWEL ZAGINIONY: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

WSCHÓD W ZBIORACH WAWELSKICH: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

SKARBIEC I ZBROJOWNIA: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

SMOCZA JAMA: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

KATEDRA: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

MUZEUM KATEDRALNE: wtorek (9 - 13), środa - nieczynne;

MUZEUM NARODOWE: SUKIENNICZE - wyst.: „Sztuka polska XIX w.” wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

KAMIENICA SZOLAJSKICH (pl. Szczepański 9) - nieczynne do odwołania;

MUZEUM ST. WYSPIAŃSKIEGO (ul. Kanonicza 9): wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

DOM MATEJKI (ul. Floriańska 41): Wyst. czasowa: „Podróż Jana Matejki”, wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

GMACH GŁÓWNY (al. 3 Maja 1): wyst. stała: „Galeria sztuki polskiej XX w.”; „Broń i barwa w Polsce”; „Komedia horyzontalna” - unikatowa grafika Stanisława Wejmana, wyst. czas. *Stawne bitwy oręża polskiego*, wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

Komunikacja nocna

LINIA 601 - Trasa: Centrum Adm. HTS (22.45, 23.23, 0.01, 0.39, 1.30, 2.08, 2.46, 3.21), pl. Centralny, rondo Mogiłskie, Lubicz, Basztowa, Bronowice N. (23.22, 0.02, 0.44, 1.18, 2.06, 2.44, 3.29, 4.00).

LINIA 602 - Trasa: Prądnik Biały (23.51, 1.30, 3.00), Pachońskiego, Wyki, Łokietka, Makowskiego, Weissa, Radziłkowskiego, Wrocławskiego, Opolska, Warszawska, Dworzec Gł., 29 Listopada, Wileńska, Olsza, rondo Młyńskie, Dobrego Pasterza, Majora, Powstańców, Strzelców, Prądnik Czerwony (do Dworca Gł. 0.35, 2.13, 3.45).

LINIA 604 - Trasa: N. Huta (23.50, 0.45, 2.15, 3.12) - pl. Centralny, al. Jana Pawła II, Bulwarowa, al. Solidarności, Struga, Żeromskiego, Obrońców Krzyża, Broniewskiego, Andersa, Srebrnych Orłów, Mistrzejowice, rondo Piastowskie, os. Piastów (0.18, 1.15, 2.45, 3.39).

LINIA 607 - Trasa: Bieżanów N. (23.10x, 0.40, 1.40, 3.00x), Ćwiklińskiej, Teligi, Wielicka, Limanowskiego, Na Zjeździe, Starowiślna, Wielopole, Westerplatte, Dworzec Gł. (23.55x, 1.10, 2.25, 3.45x); x oznacza kursy przez Łagiewniki.

LINIA 609 - Trasa: Borek Fał. (23.09, 23.45, 1.00, 2.08, 3.00, 4.03), Zakopiańska, Brożka, Grota-Roweckiego, Kobierzyńska, Kapelanka, Dietla, Wielopole, Westerplatte, Lubicz, Powstania

(ul. Pijarska 8): wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

PAŁAC SZTUKI (pl. Szczepański 4): Górny Pałac: Wystawa czasowa: „Egon Schiele w Krakowie”; wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

DOM JÓZEFA MEHOFFERA (ul. Krupnicza 26): Muzeum biograficzne; wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

CENTRUM SZTUKI I TECHNIKI JAPONSKIEJ (ul. Konopnickiej 26): wyst. stała: „Hall Główny „Dawna sztuka japońska ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie” - kolekcja Feliksa Jasińskiego, Galeria 2 „Współczesna grafika japońska”, wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

DWOREK JANA MATEJKI W KRZESŁAWICACH (ul. Wańkowiec 25): wtorek (10 - 13), środa - nieczynne;

MUZEUM ETNOGRAFICZNE (ul. Krakowska 46): wyst. stała: „Polska kultura ludowa”, wyst. czasowa: wystawa fotograficzna „Impresje rumuńskie”, wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE (ul. Poselska 3): wyst. stała: „Starożytny Egipt”, „Starożytność i średniowiecze Małopolski”, „Pradzieje Nowej Huty”; „Inspiracje” - Maria Viszoczki, „Kraków przed 1000 lat” wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM HISTORYCZNE - KRZYSZTOFORY (Rynek Główny 35): Wyst. stała: „Z dziejów i kultury Krakowa”; „Ozdoby choinkowe ze szkła i ceramiki” (sien na parterze, wstęp wolny); wtorek, środa - nieczynne; wystawa czasowa: „Wystawa szopek krakowskich” (parter, sale wystaw czasowych); wtorek, środa - nieczynne.

DOM POD KRZYŻEM (ul. Szpitalna 21 - piwnice): „Z dziejów teatru krakowskiego”, wtorek, środa, - nieczynne;

MUZEUM HISTORII FOTOGRAFII (ul. Józefitów 16): „Krytyka Łczywek. Retrospektywa” wtorek (12 - 15.30), środa - nieczynne;

KAMIENICA HIPOLITÓW (pl. Mariacki 3 - I piętro): wyst. czas.: „Notatki myślowe” - wystawa fotografii Wojciecha Plewskiego; wtorek, środa - nieczynne;

DOM SŁĄSKI (ul. Pomorska 2): „Walka i męczeństwo Polaków w latach 1939-1945”, wtorek, środa - nieczynne;

STARA BOŻNICA (ul. Szeroka 24): Wystawa stała: „Z dziejów i kultury Żydów” wtorek, środa - nieczynne;

ZWIERZYNIENSKI SALON ARTYSTYCZNY (ul. Królowej Jadwigi 41): Wyst. czasowa: „Miniatury Jana Malika” wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM LOTNICTWA POLSKIEGO (al. Jana Pawła II 39): nieczynne (przyjmowane są tylko wycieczki po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym pod nr 12-90-00);

MUZEUM GEOLOGICZNE ING PAN (ul. Senacka 3): Wyst.: „Budowa geologiczna obszaru krakowskiego”, wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM STAREGO TEATRU (ul. Jagiellońska 1): Wyst. stała: „200 lat Starożytności”, wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM PRZYRODNICZE (ul. Sebastiana 9): nieczynne do odwołania;

MUZEUM GEOLOGICZNE WYDZIAŁU GEOLOGII, GEOFIZYKI I OCHRONY ŚRODOWISKA AGH (al. Mickiewicza 30, Gmach Główny): korytarze - wyst. stała: Kras, złoża surowców mineralnych, paleontologia, wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM FARMACJI (ul. Floriańska 25): wtorek (15 - 19), środa, czwartek, piątek, niedziela (11 - 14), 2. 3. i 4. sobota miesiąca (11 - 14), poniedziałek, 1. i 5. sobota miesiąca - nieczynne;

MUZEUM HISTORII ARMII KRAJOWEJ (ul. Bosacka 13): wtorek, środa - nieczynne;

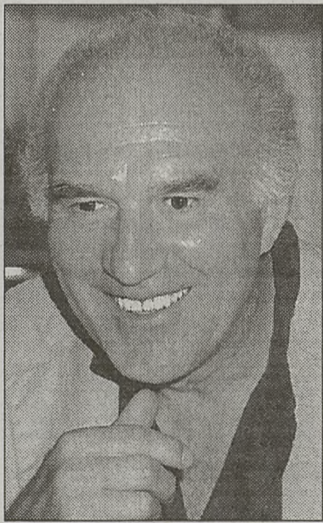
MUZEUM CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO - Dom im.

Sklep nocny

Delikatesy „OCZKO” (Stradom 21), tel.: 21-71-41

Film

Zuchwały i sprytny

Wśród najnowszych premier filmowych ta akurat - w kinie „Mikro” - zachęca do obejrzenia swoją innością. Bo jest to nie najczęściej pojawiający się u nas tytuł francuski, który w dodatku nawiązuje do silnej w tamtejszej kinematografii tradycji obrazów „płaszczka i szpady” oraz do pariskich komedii sławnego z lekkości pióra mistrza Sachy Guitry. Jego to właśnie sztukę teatralną, nigdy zresztą nie wystawioną, wziął teraz na warsztat reżyser Edouard Molinaro, który dysponując doświadczeniem od lat 60. przerobił ją, ufilmował, czy jak to jeszcze nazwiemy i zaprezentował na ekranie pt. „Zuchwały Beaumarchais”.

Józefa Piłsudskiego - Oleandry, (al. 3 Maja 7): poniedziałek - piątek (13 - 15), (zwiedzanie po uprzednim uzgodnieniu terminu - nr tel. 33-47-15);

OŚRODEK TEATRU CRICOT 2 (ul. Kanonicza 5): „Krakowskie scenografie Tadeusza Kantora” wtorek, środa - nieczynne;

PRACOWNIA TADEUSZA KANTORA (ul. Sienna 7/5): „Multipart - (fragment) - w 25 lat później” wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM ARCHIDIECZJALNE (ul. Kanonicza 19): „Sztuka sakralna XII-XVIII w. malarstwo, rzeźba, rzemiosło”; „Pokój, w którym mieszkał w latach 1951-1958 ks. Karol Wojtyła”; „Sztuka sakralna kolegiaty św. Anny”; wtorek (10-15), środa - nieczynne;

MUZEUM HISTORII AGH I TECHNIKI (al. Mickiewicza 30, paw. C-2, V p.): „Historia AGH”; „Historia techniki”; wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM ZOOLOGICZNE UJ (ul. Grodzka 53): „Wystawa muszli egzotycznych, motyli i skamieniałości”; wtorek, środa - nieczynne;

MUZEUM REGIONALNE „RYDLÓWKA” (ul. Tetmajera 30): wtorek, środa - nieczynne;

COLLEGIUM MAIUS (ul. Jagiellońska 15): Ekspozycja główna (sale Collegium Maius) wtorek, środa - nieczynne;

KOPIEC KOŚCIUSZKI czynne codziennie od godz. 10.00 do zmroku. *Insurekcja i tradycje kościuszkowskie* wtorek-niedziela (10 - 16);

PIEKOWA SKAŁA - Zamek: Ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu wtorek - piątek (10 - 16), sobota - niedziela (10 - 18); **DWÓR W STRYSZOWIE:** codziennie (10 - 16);

krótkie nazwisko: Pierre Auguste Caron de Beaumarchais, ponieważ był pełnym fantazji człowiekiem swej epoki, czyli wieku XVIII. Życie miał barwne szalenie i cokolwiek awanturnicze. Z fachu był zegarmistrzem, ale miał zmysł do interesu, zbił więc spory majątek, dostał się na dwór królewski, stał się agentem Ludwika XVI, zajmował się dostawą broni, potem siedział nawet w więzieniu i skazany został na emigrację, ale wrócił do Paryża.

A do tego wszystkiego miał wielki talent pisarski. Do historii literatury przeszedł jako autor dwu komedii: „Cyrylika sewilskiej”, który stać się miał późniejszą podstawą do libretta opery komicznej Rossiniego, i „Wesele Figara”, któremu Mozart nadał kształt opery buffo. O powodzeniu komedii Beaumarchais zdecydował nie tylko dowcip dialogów i znakomity rysunek postaci, ale przede wszystkim elementy krytycznej oceny polityczno-społecznych stosunków w monarchii, co miało szczególne znaczenie w obliczu nadciągającej rewolucji.

Reżyser Molinaro położył nacisk na życiorysową fabułę, na akcję i na bogatą oprawę kostiumowo-dekoracyjną. Komedioopisarza, dyplomata i szpiega, artystę życia zagrał Fabrice Luchini, uchodzący za jednego z najzdolniejszych aktorów francuskich młodego pokolenia, ale i na drugim planie znaleźli się wykonawcy zasługujący na uwagę, jak na przykład Michel Piccoli. Przypominamy go zdjęciem.

INFORMACJA logo

INFORMACJA SŁUŻBY ZDROWIA: Tel. 22-05-11 - czynna całą dobę.

WIZYTY DOMOWE logo

ABC LEKARZY SPECJALISTÓW - wizyty pediatrów, internistów, laryngologów, chirurgów, gastrologów, dermatologów, neurologów, reumatologów. Badanie EKG. 585-664.

BADANIE EKG - nagła pomoc lekarska: 66-80-00.

BADANIE EKG, WIZYTY LEKARSKIE. 67-26-82.

CAŁODOBOWA pomoc lekarska: 66-14-71. Odrucenie poalkoholowe, EKG.

CHOROBY NACZYŃ - leczenie. Doppler. 36-91-39.

CHOROBY dzieci - 66-40-64.

DOMOWA DIAGNOSTYKA USG - chirurgi. Badanie i leczenie. 36-27-91.

DOKTOR. 36-45-91. Wizyty pediatrów codziennie 15.00 - 21.00, sob., niedz. 8.00 - 21.00.

DOMOWY PEDIATRA, 22-43-40.

ENERGOTERAPIA Reiki. Psychotronika. 012/66-10-23. 0601-41-12-74.

INTERNISTA. Tel. 0-602-216-350.

LEKARZ rehabilitacji. 25-64-01.

LOGOPEDA. 55-61-69.

MASAŻ kręgowanie - mgr Trybulec. 33-15-54.

MASAŻ, rehabilitacja. 12-14-71.

OPERACJE ŻYŁAKÓW, 36-91-39.

PEDIATRA - specjaliści. 58-76-98.

PEDIATRA. 48-78-41.

PEDIATRA. (012) 44-76-78.

PEDIATRA - wizyty. (012) 37-17-69.

PEDIATRYCZNE wizyty specjalistów. 012/15-28-00.

PEDIATRYCZNE wizyty domowe, internści, EKG, druki L-4, zgłoszenia 8⁰⁰-24⁰⁰. 22-00-49.

REHABILITACJA z zastosowaniem unikalnych środków pochodzenia roślinnego, stymulacja (wzmocnienie) organizmu. Tel. (012) 11-21-71 (17.00-21.00).

SPECJALISTA chirurg naczyniowy. Doppler 47-59-52.

PIELĘGNIARKI, opiekunki - „Therapia”, pager 23-23-84 w. 2777.

PIELĘGNIARKI, położne - 57-85-95.

PIELĘGNIARSKIE usługi - 22-08-18.

PIELĘGNIARSKIE usługi - 43-73-49.

ZASTRZYKI. 48-95-33.

CAŁODOBOWE WIZYTY DOMOWE DO DOROSŁYCH I DZIECI... MEDYCYNA OGÓLNA • PEDIATRIA • LECZENIE BÓLU, ELEKTROPRESURA... ODRUCIA POALKOHOLOWE, DROBNE ZABIEGI CHIRURGICZNE... CEWNIKOWANIE PEČHERZA MOCZOWEGO • CEWNIKI DOŻYLNIE. Tel. 37-85-34 tel. kom. 090 32-16-90

DOMOWE WIZYTY LEKARZY, chirurg, internista, pediatra, urolog, neurolog. MEDICINA® Tel. 11-13-78, całą dobę

DOMOWE WIZYTY LEKARZY SZPITALI KRAKOWSKICH SPECJALIŚCI - pełna diagnostyka, leczenie. ODRUWANIE poalkoholowe, wszywanie ESPERANU MEDICUS 47-43-18, 9-22 również w soboty i niedziele. Druki L-4

WIZYTY DOMOWE Dr med. INTERNISTA, EKG, L4, pomiar cukru 55-61-69, (do 24)

„LEKARZ” 58-49-59 WIZYTY DOMOWE: ● Pediatrów ● Internistów - EKG ● Laryngologów Codziennie 8-22 Przyjmujemy zgłoszenia z całego Krakowa

CAŁODOBOWE WIZYTY LEKARZY, USŁUGI PIELĘGNIARSKIE, ODRUWANIE POALKOHOLOWE tel. 12-12-79

MEDIC-EXPRES WIZYTY DOMOWE TEL. 58-87-98 • internści, EKG • pediatrzy • ginekolodzy codziennie 8⁰⁰-22⁰⁰

GABINETY AKUPUNKTURA, akupresura - Gabinet Medycyny Dalekiego Wschodu. /012/11-58-78, (9-13; 14-18, sob. 9-14). W soboty pierwsza wizyta bezpłatna.

ANALIZY MEDYCZNE - bezbolesne pobieranie krwi z palca, 34-44-44.

ALERGIA: testy bezinwazyjne, wynik natychmiastowy, odczulanie, terapia bólu. Gabinet Biorezonansu, Włoczków 20, 34-31-26, 22-17-75.

BÓLE kręgosłupa, kończyn - gabinet laseroterapii, Galla 24 - 67-26-82.

CENTRUM PSYCHOTERAPII, Kraków, ul. Batorego 2, tel. 33-76-08 - psychiatrzy, psycholodzy, internista, seksuolog, logopeda.

FIZYKOTERAPIA - mgr Waż. 13-79-07.

GABINET leczenia schorzeń układu pokarmowego, USG. Ul. Żuławskiego 14/7, 33-14-75

GABINET neurologii. Tel. 23-71-65 (dawniej 37-07-33).

GABINET Psychoterapeutyczny. Mgr Władysław Banaś. Tel. (012) 15-13-61.

GINEKOLOGIA... Tel. (032) 428-724, Katowice.

GINEKOLOGIA, dr Zbigniew Skolicki, tel. 11-91-71, 13-32-14.

GINEKOLOGIA, 090 - 322-795, Kraków.

HEPATOLOGIA, USG - pełny zakres. Lek. M. Śliwińska, ul. Krakowska 4, tel. 33-41-35, 21-55-29.

HOMEOPATIA-pediatra.66-40-64 (19-20).

KRAKOWSKA PORADNIA TERAPII NERWIC. Lenartowicza 14. Psychoterapia, farmakoterapia, hipnoza, 33-12-03, 33-72-16.

KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO ŚWIADOMEGO MACIERZYŃSTWA, Starowińska 13, tel. 22-78-08.

LARYNGOLOG, dr A. Kozień, tel. 11-49-31, 13-32-14, 66-66-57.

LARYNGOLOG. (012) 44-27-08, (012) 25-81-30.

NERWICE - mgr Marta Dubińska - 22-06-50

OKULISTYKA - soczewki. 58-76-98.

OKULISTYKA - wizyty, zabiegi. Borek Fałęcki, tel. 66-55-46.

PSYCHOLOG, Wanda Kwiecińska, 37-05-93.

PSYCHOLOG, Bogumiła Cichowicz. (012) 15-11-57, (012) 13-80-47.

PSYCHOTERAPEUTA, nerwice, alkohol, hipnoza, 21-62-01.

PSYCHOTERAPIA, Grzegorz Musiał. (012) 66-77-08.

RENTGEN ogólny, zębowy, panoramiczny. Wrzesińska 6, (012) 21-18-53.

REUMATOLOG, laseroterapia, wizyty domowe - 37-08-32, (po 15.00) 22-05-61.

PRZYCHODNIA PROFESORÓW i DOCENTÓW Medicina® ul. Krzywa 8, ; tel. 21-79-27 (8-18) ● konsultacje specjalistyczne ● gastrokopia (oznaczenie helicobacter, wycinki) ● badania biochemiczne

CERMED Kraków, ul. Barska 12, tel. 66-50-62, 66-96-65 dr med. K. PACH, W. TURCZYŃSKI zabiegi chirurgiczne: przepukliny, wodniaki jądra, kaszaki, tłuszczaki i inne.

SKOL MED GABINETY LEKARSKIE Prądmowskiego 26 b 11-88-03 13-32-14

GASTROSKOPIA CYTOLOGIA USG ENDOKRYNOLOG GINEKOLOG NEUROLOG UROLOG KARDIOLOG DERMATOLOG ALERGOLOG LARYNGOLOG OKULISTA CHIRURGIA OGÓLNA I NACZYŃ Rejestracja w godz. 11-19

CMM OŚRODEK MEDYCZNY Maszachaba Kraków, ul. Mazowiecka 4-6 tel. 34-33-69, 33-21-11 33-66-66 w. 233 pn.-pt. g. 8-20 ● SZEROKI ZAKRES SPECJALISTYCZNYCH USŁUG MEDYCZNYCH ● STOMATOLOGICZNYCH ● USG-PEŁNY ZAKRES ● MAMMOGRAFIA ● BADANIA ANALITYCZNE

AR MEDICA Kraków, ul. Warszawska 17, tel. 33-18-67, 23-38-34 Dr hab. med. Antoni Ciencięła Dr n. med. Ryszard Mądry LAPAROSKOPIA Operacje i diagnostyka jamy brzusznej Chirurgia ogólna pecherzka żółciowego, przepuklin, wyrostka robaczkowego czynne od poniedziałku do czwartku od godz. 14.30 do 15.30, konsultacje

USG GABINET LEKARSKI DIAGNOSTYKI ULTRASONOGRAFICZNEJ Kraków, ul. Szwedzka 27 (Przech. Rej.) ● PEŁNY ZAKRES BADAŃ USG DOROSŁYCH I DZIECI ● BAD. SUTKÓW, TARCZYCY ORAZ BIOPSJE (BACC) ● GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO ● ECHOKARDIOGRAFIA ● USG BIODER-PROFILAKTYKA+ZAOPIRZENIE ORTOPEDYCZNE ● ORTOPEDIA DOROSŁYCH I DZIECI rejestracja godz. 8⁰⁰ - 19⁰⁰, tel. 67 69 66 (0-12) 67-69-66

Ośrodek Diagnostyki i Terapii ZDROWIE Kraków, ul. Krakowska 30, tel. 56-25-57, 56-36-84 WSKAZANE SPECJALNOŚCI. LABORATORIUM Pełny zakres badań. Punkty pobr.: Pl. Inwalidów 3, tel. 33-88-86, 32-46-58, Krakowska 30, tel. 56-25-57, Maja 5/1, tel. 13-80-47

AMICOR CENTRUM KARDIOLOGICZNE ul. Oboźna 31, tel. 33-59-06, 33-91-73 pn.pt. 9-19, sob. 9-13 Kardiolog, kardiolog dziecięcy, kardiochirurg, kardiochirurg dziecięcy, chirurg naczyniowy, psycholog. ● Echokardiografia - Doppler + kolor, dorośli i dzieci ● EKG wysiłkowe na bieżni na ergometrze rowerowym ● 24-godzinny zapis na met. Holtera ● Badania analityczne ●

AR MEDICA Kraków, ul. Warszawska 17, tel. 33-18-67, 23-38-34 Czynne od pon. do pt. 8⁰⁰-19⁰⁰. ● SPECJALIŚCI WSZYSTKICH DZIEDZIN, m.in.: - CHOROBY WEWNĘTRZNE - KARDIOLOGIA - ENDOKRYNOLOGIA - GASTROENTEROLOGIA - REUMATOLOGIA - GINEKOLOGIA - POŁOŻNICTWO - ANDROLOGIA, NEUROLOGIA, PSYCHIATRIA, SEKSUOLOGIA, UROLOGIA, LARYNGOLOGIA, DERMATOLOGIA, CHIRURGIA - OGÓLNA, ONKOLOGICZNA, NACZYNIOWA, ORTOPEDYCZNO-URAZOWA - GABINET CHIRURGII KOLANA, PROKTOLOGIA MEDYCINA PRACY - badania wstępne i okresowe, badania kierownicze. PEDIATRA. ● ZABIEGI DIAGNOSTYCZNE I LECZNICZE m.in.: - HYPERTERMIA - nieoperacyjnie, niebolesne leczenie chorób prostaty - ZABIEGI CHIRURGICZNE - ZABIEGI GINEKOLOGICZNE - DIAGNOSTYKA I LECZENIE, LECZENIE NIEPŁODNOŚCI - pełna diagnostyka i leczenie funkcji rozrodczych kobiet i mężczyzn. - KLIMAKTERIUM - profilaktyka i leczenie - MEDYCYNĄ NATURALNA - akupunktura, akupresura, bioelektrostymulacja. KRIOTERAPIA - usuwanie drobnych zmian skóry. ● BADANIA LABORATORYJNE, m.in.: - USG m.in.: stawów biodrowych u dzieci, narządy płciowe, tarczycę, piersi, kolana, - EKG - GASTROSKOPIA, REKTOSKOPIA, SONDY ŻOŁĄDKOWE - CYTOLOGIA - BADANIE NASIENIA - TESTY PŁODNOŚCI - TESTY CIĄŻOWE - ANALIZA BIOCHEMICZNA KRWI I MOCZU m.in. HIV - BADANIA HORMONALNE - USŁUGI PIELĘGNIARSKIE. ● DOMOWE WIZYTY LEKARZY SPECJALISTÓW, CAŁODOBOWA OPIEKĄ PIELĘGNIARSKĄ, POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ W DOMU PACJENTA Bezpłatne konsultacje i badanie w zakresie chorób sutka

USG logo

GABINET CHIRURGII PLASTYCZNEJ Kraków, ul. Mazowiecka 108 tel. 33-41-66 czynny 14-16. OPERUJĄ CZŁONKOWIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHIRURGII PLASTYCZNEJ.

AR MEDICA Kraków, ul. Warszawska 17, tel. 33-18-67, 23-38-34 Dr hab. med. Antoni Ciencięła Dr n. med. Ryszard Mądry LAPAROSKOPIA Operacje i diagnostyka jamy brzusznej Chirurgia ogólna pecherzka żółciowego, przepuklin, wyrostka robaczkowego czynne od poniedziałku do czwartku od godz. 14.30 do 15.30, konsultacje

PORADNIA GASTROENTEROLOGICZNA endo sono Kraków, ul. Lubomirskiego 7 (obok Dw. Wsch. PKP) rej. 9-16, 21-63-63 ENDOSKOPIA ■ gastrokopia ■ helicobacter pylori ■ rektoskopia ■ sigmoidoskopia ■ kolonoskopia ■ chirurgia ogólna. USG ■ sonda żołądka i dwunastnicy ■ EKG-internista. ■ laryngologia ■ ortopedia.

SPECIALISTYCZNE GABINETY LEKARSKIE polecają usługi lekarskie w specjalnościach: - kardiologicznych; - dermatologicznych; - ginekologicznych; - chorób wewnętrznych; - psychoterapeutycznych; - reumatologicznych; - chorób dzieci; - endokrynologii - laryngologii - rehabilitacji pediatrii; - fizjoterapii od pon. do pt., w godz. 9.00-19.00 Kraków, ul. św. Gertrudy 19, tel. 21-15-77

Podgórska Poradnia Lekarska Kraków, Rynek Podgórski 14 tel. 56-27-51, 56-24-90 pon.-pt. 8-20, sob. 8-13 Specjaliści - również wizyty domowe bad. laborator., bakter. (w domu), hormony EKG, USG, gastrokopia, cytologia, testy badania okres. kierowców, wizyty pielęgnacyjne w domu, zwolnienia lekarskie

GABINET ENDOSKOPII PRZEWODU POKARMOWEGO Kraków, ul. SZEWSKA 4/5 tel. 21-25-20, rej. 8⁰⁰-17⁰⁰ ● Gastrokopia - helicobacter pylori ● Kolonoskopia i sigmoideoskopia (badania w znieczuleniu) ● LECZENIE

APARATY SŁUCHOWE ● dobór ● serwis ● akcesoria JUSTYNA IWANŚKA 31-025 Kraków, ul. M. Skłodowskiej-Curie 4 tel. 22-52-13 Nowy Sącz, ul. Kazimierza Wielkiego 4 tel. 43-78-14 wew. 213

OPTYKA KULISTYKA Rafał Koczorowski optyk dyplomowany ● ul. Konopnickiej 28 HOTEL „FORUM”, - szkła i oprawy najlepszych producentów świata, - szeroki wybór najmniejszych okularów przeciwsłonecznych; ● ul. Piłotów 6, KRAKHEMIA, tel. 135-442, pon.-sob. 8-20 - lekarz okulista, komputerowy sprzęt diagnostyczny, - bezdotkowy pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, - duży wybór opraw i szkieł, miękkie soczewki kontaktowe, ★ realizacja recept ★ okulary dla alergików ★ 6-miesięczna gwarancja na materiały i usługi. TYLKO U NAS badania, okulary i szkła kontaktowe NA RATY!

USG Jama brzuszna, ginekologia-położnictwo, tarczycza, gruczoły piersiowe oraz USG noworodków i dzieci. Ul. Długa 30, (10-19) Rej. tel. 33-02-58 (oprócz sobót)

AR MEDICA ul. Warszawska 17, tel. 33-18-67, 23-38-34 LIPOPLASTYKA *odsysanie nadmiaru zniekształcającego tłuszczu (głównie z brzucha, bioder, ud, tyłek) *powiększanie i ujędrnianie piersi *usuwanie bruzd nosowo wargowych oraz zmarszczek twarzy i szyi *powiększanie warg, korekty nosa, uszu, biżn *przeszczepianie włosów *nieoperacyjne leczenie żylaków chirurgia plastyczna i estetyczna w pełnym zakresie

GINEKOLOGIA GABINET GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZY POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA ONKOLOGIA, KOLPOSKOPIA cytologia, próby ciążowe, analityka. USG-KTG-EKG (10-19) Długa 30, rej. od 8: tel. 11-15-51, 33-02-58

KARDIODENT ul. Królewska 56/2, tel. 23-44-22. KARDIOLOGI (dorośli i dzieci) EKG, EKG wysiłkowy, Holter serca i ciśnieniowy, ECHO-Doppler u dorosłych i dzieci, leczenie nadciśnienia, NEUROLOG, ENDOKRYNOLOG, REUMATOLOG, PSYCHOLOG. USG jamy brzusznej.

PRYWATNA DZIENNA KLINIKA GINEKOLOGICZNA - WIEDŃ Wszelkie badania i zabiegi. Pełna organizacja pobytu. Rejestracja telefoniczna wtorek, czwartek - godz. 9⁰⁰-12⁰⁰ tel. 0-0431/606-41-19 tel./fax 0-0431/606-11-82

BÓLE KRĘGOSŁUPA WADY POSTAWY diagnostyka i leczenie ZDROWIE Kraków, ul. Krakowska 30 Tel. 56-25-57, 56-36-84

W OPTYK WIESŁAW KOCZOROWSKI Masz problemy z widzeniem! Potrzebujesz rady okulisty! Zapraszamy: os. Niepodległości 3 tel. 496-666, 494-888 9.00 - 19.00, sob. 9.00 - 14.00 W miarę posiadanych szkieł WYKONUJEMY OKULARY NA POCZEKANIU, nowoczesny komputer REALIZACJA RECEPT Podejmujesz decyzję SPRAWDŹ U NAS NAJKORZYSTNIEJ!!!

PRACOWNIA ANALITYCZNA Krowoderskich Zuchów 23/31 tel. 34-17-84 6³⁰-9³⁰ każda sobota 8-9³⁰ wyniki w tym samym dniu także wizyty domowe

MULTIMEDICA KARDIOLOG, NEUROLOG, PSYCHIATRA, ENDOKRYNOLOG, ONKOLOG, DERMATOLOG, EKG, USG, EEG ul. Czyska 8, tel. 33-46-62 czynne 14.00 - 19.00 Echo serca z Doppler Color

FALCK RATOWNICTWO DUŃSKIE POGOTOWIE RATUNKOWE Tel. alarm.: 36-61-10, 36-46-11 ● całodobowa pomoc medyczna w nagłych zachorowaniach oraz stanach zagrożenia życia, z ewentualnym przewozem do miejsca dalszego leczenia ● wizyty domowe chirurgów, internistów (EKG) i pediatrów ● transporty chorych (kraj, zagranica) ● badania okresowe w miejscu pracy Informacje, abonament, tel. 36-53-72, 36-72-33 Z abonamentem taniej - PROMOCJA

CMM OŚRODEK MEDYCZNY Maszachaba Kraków, ul. Mazowiecka 4-6 tel. 34-33-69, 33-21-11 33-66-66 w. 233 pn.-pt. g. 8-20 ● SZEROKI ZAKRES SPECJALISTYCZNYCH USŁUG MEDYCZNYCH ● STOMATOLOGICZNYCH ● USG-PEŁNY ZAKRES ● MAMMOGRAFIA ● BADANIA ANALITYCZNE

GINEKOLOGIA GABINET GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZY POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA ONKOLOGIA, KOLPOSKOPIA cytologia, próby ciążowe, analityka. USG-KTG-EKG (10-19) Długa 30, rej. od 8: tel. 11-15-51, 33-02-58

DR. OPTYK logo

SPECJALISTYCZNE CENTRUM DIAGNOSTYCZNO-ZABIEGOWE

MEDICINA

ul. Rogozińskiego 12, tel. 12-24-59, 12-68-20, rej. 8-20
ul. Barska 12 (Dębniak) tel. 66-50-62, 66-96-65

- konsultacje wszystkich specjalistów
- ZABIEGI CHIRURGICZNE dla dzieci i dorosłych (przepukliny, stulejki, wodniaki jądra, tłuszczaki, kaszaki, guzki piersi, esperal i inne)
- ZABIEGI PLASTYCZNE - korekty uszu, nosa, piersi, usuwanie blizn itp.
- USUWANIE ZĘBÓW - narkoza - protezy natychmiastowe
- ZABIEGI PLASTYCZNE, NACZYNIOWE I ORTOPEDYCZNE
- GASTROSKOPIA - narkoza, REKTOSKOPIA
- RENTGEN - urografia, mammografia, zęby i inne
- USG - pełny zakres (tarczycy, piersi, brzuch, stawy biodrowe, ginekologiczno-położnicze)
- leczenie chorób odbytu (hemoroidy) - mrożenie • mrożenie zmian skórnych - brodawki itp.
- szczepienia ochronne - grypa, kleszcz, wzw i inne
- EEG - z opisem u dzieci i dorosłych
- GABINET leczenia zeza - ortoptysta
- TESTY alergiczne + SONDY żółdkowe
- BADANIA krwi - pełny zakres - w tym hormony (T₃, T₄ i inne)
- BADANIE słuchu - audiometria - dobór aparatów
- BADANIA profilaktyczne dla zakładów pracy
- BIOPSJA tarczycy, piersi i innych guzków
- GABINET medycyny sportowej

ZNIŻKI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

ATOPIA-ALERGIA

Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Alergicznych i Płucnych oraz Wewnętrznych
Testy skórne i z krwi, spirometria, odczulanie. WIZYTY DOMOWE
al. Słowackiego 39, tel. 33-01-75

KATARY - ODCZULANIE ASTMA

pn.-pt. 15.30-19.30, sob. 9-11.

CHOROBY SKÓRY

leczenie

- metoda tradycyjna
- laseroterapia
- colon-hydro-terapia
- trądzik
- różne postacię łuszczyki
- grzybyce
- łuszczyce
- inne

Gabinet lekarski 37-95-39

Od dnia 6.I.1997

Pracownia

Densytometryczna

Sienna 14

przenosi

swoją siedzibę

na ul. Karmelicką 55

w Krakowie,

tel. 33-36-07

SCYNTYGRAFIA

tarczycy, nerki, kości i inne
Choroby tarczycy:
leczenie - RADIOJOD!
poziom hormonów i p/ciał

INTERNIŚCI, ENDOKRYNOLOGI

ul. Reymonta 19a tel. 17-30-01

Pracownia Medycyny Nuklearnej

z Przychodnią "SENEKO" w godz. 8-18

219221

KLIMATYZACJA - SOLARIUM

(44 lampy) - SAUNA

Kraków, ul. Bronowicka 85 A, tel. 37-04-03

poniedziałek-piątek 8⁰⁰-22⁰⁰, sobota 8⁰⁰-22⁰⁰

Zakład Fryzjerski DAMSKO-MĘSKI

poniedziałek-piątek 10⁰⁰-19⁰⁰, sobota 9⁰⁰-14⁰⁰

UWAGA ALERGICY

Natychmiastowe testy alergiczne, komputerowe, bezinwazyjne, bezbolesne. Możliwość skutecznego odczulania

APARATEM BICOM

Niekonwencjonalne leczenie wielu dolegliwości metodą bioresonansu.

Rejestracja pn.-pt. 10-19

ul. Łątnicza 3, Kraków, tel. 12-87-80

APARATY SŁUCHOWE

PHILIPS

MARKE-MED

30-003 Kraków, ul. Śląska 3

tel. 33 56 81

APARATY

SŁUCHOWE

BEZPŁATNE BADANIE SŁUCHU,

DOBÓR, SPRZEDAŻ RATALNA

ALERGIA

SPECJALISTYCZNE USŁUGI

MEDYCZNE

alergologia - testy skórne

pulmonologia - spirometria

pediatria, internia

laryngologia

środki dla alergików

CENTRUM MEDYCZNE

abcMED

Kraków, Lea 114, 37-63-70

Pawia 9, 22-03-67

BADANIA EEG

- NEUROLOG - PSYCHIATRA

NEUROPEDIATRA

- PSYCHOLOG - LOGOPEDA

EEG-GRAF med pn.-czw. 8⁰⁰-18⁰⁰

Lea 124 piątek 8⁰⁰-16⁰⁰

36-31-36

BIOCAMED

Gabinet Lekarski Diagnostyki i Terapii Bioresonansowej

Kraków, ul. Kochanowskiego 18/5

Bezbolesne, komputerowe testy alergiczne, natychmiastowe skuteczne odczulanie. Leczenie wielu chorób i dolegliwości oraz wzmocnienie odporności organizmu metodą bioresonansu.

Rej. pn.-pt. 10⁰⁰-18⁰⁰, tel. 33-46-29

OSRODEK TERAPII LASEROWEJ

N. HUTA - os. Złota Jesień 15 C tel. 48-20-22 w. 296 (7⁰⁰-15⁰⁰), 295 (15⁰⁰-19⁰⁰)
• CHIRURGIA (usuwanie zmian skórnych, choroby sutka), PROKTOLOGIA (choroby odbytu i jelita grubego) - dr med. M. Trystuła
• CHIRURGIA REKI - dr med. M. Bonczar: rekonstrukcje zniekształceń (nerwy, ścięgna, naczynia, kości)
• ORTOPEDIA - dr W. Milewiczek (leczenie laserem bólów stawowych i korzonkowych)
LECZENIE LASEREM owrzodzeń żyłkowych, żylaków odbytu, usuwanie tatuażu

Ośrodek Medyczny „OSTEOMED”

ul. Kazimierza Wielkiego 57, tel./fax (012) 23-40-43 czynny pon.-pt. 8-20

Konsultacje specjalistów:

- ginekolog położnik
- dermatolog
- endokrynolog
- neurolog
- reumatolog
- gastrolog
- chirurg-ortopeda
- laryngolog
- kardiolog
- bad. kierowców
- onkolog
- STOPNIA ODWAPNIENIA KOŚCI (densytometria)
- mammografia • cytologia • bakteriologia
- czystość pochwy • hormonalne
- biochemiczne • próby ciążyowe
- krioterapia i laseroterapia
- biopsja tarczycy i sutka

USG

CHOROBY SKÓRY

- trądzik
- łuszczyca
- choroby włosów i paznokci
- badania włosów (trichogram)
- testy świetlne
- fototerapia

ZDROWIE
Kraków, ul. Krakowska 30,
tel. 56-25-57, 56-36-84

USG

Ginekologia, położnictwo
jama brzuszna, tarczycy
gruczoły piersiowe
Biopsja tarczycy i sutka

OSTEOMED Kraków
ul. Kazimierza Wielkiego 57
tel. 23-40-43
rejestr. telefoniczna od poniedziałku do piątku 8-20

SPECJALISTYCZNY

GABINET UROLOGICZNY

dr hab. med. Zygmunt Dobrowolski
Kraków, ul. Wygoda 13/15 m. 16,
czynny od wtorku do piątku
w godz. 16.00 - 18.00.

Rejestracja tel. 56-32-29
od poniedziałku do piątku
w godz. 10.00 - 16.00.

ECHO

kardiografia dopplerowska

USG tarczycy i jamy brzusznej

NOWA HUTA

Plac Centralny - os. Centrum E15
(obok apteki), rejestr. tel. 44-10-49
w godz. 10.00 - 14.00

ANALIZY

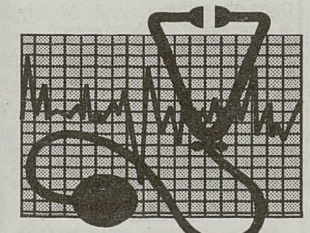
KRAKÓW, UL. AUGUSTIAŃSKA 22/12, TEL. 56-20-94
PRACOWNIA WYKONUJE BADANIA:

ANALITYCZNE, BIOCHEMICZNE,
HORMONALNE, BAKTERIOLOGICZNE,
SEROLOGICZNE,
TESTY ALERGOLOGICZNE
W SUROWICY KRWI.

BIONIX - STUDIO

lek. med. Marija Kowalik
Kraków, ul. Kasprzowska 3/1
tel. 12-35-26

• Alergie: komputerowe, bezbolesne testy alergiczne - ponad 400 alergenów, w tym wiele nietypowych - możliwość skutecznego odczulania. • Schorzenia układu oddechowego, krążenia, pokarmowego, nerwowego. • Leczenie przeciwbólowe: nerwobóle, bóle mięśni i stawów, zmiany zwyrodnieniowe, migreny. • Nerwice i inne negatywne stany psychiczne. • Diagnostyka obciążeń metalami ciężkimi, terapie odtruwające. Dla odczulanych alergików bezpłatne badania SPIROMETRYCZNE

ORTOPEDIA

Ortopedyczno-Urazowy

dorośli i dzieci

Dr med. Julian Dutka

wtorki godz. 15.30-17.00

Kraków, ul. Skarbowa 4,

rejestracja: tel. 333-400 w. 311

Madalińskiego

SPECJALISTYCZNA PRZYCHODNIA

Ul. Madalińskiego 10
(przy Moście Dębnickim), tel. 66-66-57.

- ALERGOLOG - TESTY
- CHIRURG - LECZENIE SCHORZEŃ SUTKA, BEZOPERACYJNE LECZENIE ŻYLAKÓW
- DERMATOLOG
- ENDOKRYNOLOG
- GINEKOLOG - POŁOŻNIK - CYTOLOGIA, CYKLE, BIOGENOZA POCHWY, PRÓBY CIĄŻOWE
- GINEKOLOG ZDZIECIĘCY
- INTERNISTA - EKG, GASTROSKOPIA
- LARYNGOLOG
- NEUROLOG
- SEKSUOLOG - LECZENIE NERWIC
- REUMATOLOG
- UROLOG
- KONSULTACJE SPECJALISTYCZNE DLA PACJENTÓW DO LAT 16

◆ USG PEŁNY ZAKRES

◆ LECZENIE POLEM MAGNETYCZNYM

- ◆ ANALITYKA - HORMONY
- ◆ ZASTRZYKI
- ◆ BADANIA OKRESOWE
- ◆ DRUKI L-4
- ◆ RACHUNKI

POLIKLINIKA FUNDACJI

"O ZDROWIE DZIECKA"

Polsko-Amerykański Instytut Podiatry

Kraków, ul. Wielicka 265

Rejestracja tel. godz. 13-17,
57-57-57 w. 1176 lub 57-37-12.

- ◆ Konsultacje specjalistów instytutu.
- ◆ Ambulatoryjne zabiegi chirurgiczne.
- ◆ Badania diagnostyczne dla dzieci i dorosłych, RTG, USG, TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA, EEG, gastrokopia.

Badania: analityczne, biochemiczne, mikrobiologiczne, immunologiczne, patomorfologiczne, testy alergiczne.

Kosmetyka lecznicza - BIONIC

- Bóle: kręgosłupa, kontuzje, migreny
- Biostymulacja - światłoterapia

SAUNA - SOLARIUM - MASAZ

Hotel „Logos”, ul. Szujskiego 5

tel. 32-33-33

SOLARIUM

51 i 38 lamp

tel. 12-03-32 12-35-02 w. 14.

WYNAJEM - SPRZEDAŻ - LEASING

Kraków, ul. Majora 12a,

HALA PRADNICZANKI

pn.-sob. 10-21

GABINET MASAZU

LAPAROSKOPOWE OPERACJE

- pęcherzyka żółciowego
- przepuklin

Gastroskopia } w znieczuleniu

Kolonoskopia }

Dr med. Kazimierz Rembisz

- specjalista chirurg

tel. 11-88-03 godz. 11-19

tel. 13-32-14 godz. 16-20

BÓLE KRĘGOSŁUPA

leczenie dyskopatii, lumbago oraz pochodnych jak: bóle i zawroty głowy, ból kończyn i klatki piersiowej, uczucie „duszenia się”, rwa kulszowa itp.

Gabinet Rehabilitacji Leczniczej

Kraków, ul. Długa 31,

tel. 33-38-12 (10-17), pn.-pt.

MEDYCZNE CENTRUM SOPHIA

Rynek Gł. 34,

tel. 21-70-21, 21-95-93

ul. Gazowa 17, tel. 56-33-66

• USG, gastroskopia, retroskopia, EKG,

• PORADY WSZYSTKICH SPECJALISTÓW m.in. profesorów, docentów i ordynatorów,

• ZABIEGI OPERACYJNE,

• CENTRUM GASTROENTEROLOGICZNE,

• CENTRUM ONKOLOGICZNE I SCHORZEŃ SUTKA (konsultacje, diagnostyka, operacje),

• CENTRUM OKULISTYCZNE (szkła kontaktowe),

• BADANIA ANALITYCZNE.

Pełny zakres usług medycznych.

KARDIO MEDIC

Kraków,

ul. Lubicz 25,

tel. 23-08-30

ECHO + DOPPLER

EKG, EKG WYSIŁKOWE, KONSULTACJE

GABINET INTERNISTYCZNY

COLON-HYDRO-TERAPIA

Skuteczne leczenie:

- zapaść, alergii, chorób pasożytniczych i grzybic jelita grubego oraz niektórych chorób skóry (łuszczyca). CHT - metoda niebolesnego, bezstrasowego dla chorego płukania aktywnego jelita grubego.

Tel. 37-95-39.

OL MED

24-36-15

22-90-29

ul. Pawia 9 (8-19)

LASER CO₂ ZABIEGI

DERMATOLOGICZNE

LASER BIOSTYMULACYJNY

LASEROAKUPUNTURA

- NEUROLOG
  - PSYCHIATRA
  - AKUPUNTURA
  - CHIRURG NACZYNIOWY
  - NIEOPERACYJNE LECZENIE ŻYLAKÓW
  - KOSMETYKA LECZNICZA
  - KARDIOLOG
  - ORTOPEDA
  - REUMATOLOG
  - LARYNGOLOG
  - UROLOG
  - PSYCHOLOG
  - INTERNIŚCI - EKG
  - DERMATOLOG
  - HEPATOLOG - LECZENIE CHOROBY WĄTROBY
  - HOLTER
  - ECHO
  - USG
  - EEG
  - GASTROSKOPIA
  - OZONOTERAPIA
- w chorobach naczyń,
neurologii, okulistyce, laryngologii
BADANIA OKRESOWE I BADANIA KIEROWCÓW
CZYNNY W GODZ. 9⁰⁰-19⁰⁰

CHIRURG:

leczenie żylaków, „pajęczków”, hemoroidów, ch. odbytu

GINEKOLOG,

UROLOG,

USG

INTERNISTA

RAJSTOPY PRZECIWŻYLAKOWE

Rej. tel. (012) 15-58-00, 15-60-31,

ul. Pleszowska 23.

INSTYTUT TERAPII

GESTALT

- PSYCHOTERAPIA INDYWIDUALNA I GRUPOWA
- KONSULTACJE RODZINNE
- PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

Kraków, ul. Koszykarska 33

tel. (012) 56-44-96

MAMMOGRAFIA

Informator Medyczny

STOMATOLOGIA

ALEJA Daszyńskiego 11, STOMATOLOGIA - PROTETYKA - ORTODONCJA, tel. 11-36-62, godz. 10-18. Pełny zakres usług. Protezy nielamliwe. NARKOZA.

AMPRODENT - naprawa, podścielenie protez wykonywanie protez nielamliwych, 66-15-68.

BEZBOLESNE leczenie, wypełnienia (amerykańskie), lakowanie, protezy bezklamrowe (zatraskowe, zasuwowe), szynoprotezy, porcelana, ultradźwięki, rekonstrukcje (wkłady), **IMPLANTY**. Józefitów 3/10, 34-43-00.

DENTA-med - stomatologia, protetyka, ortodoncja, rentgen. Tel. 56-56-44, ul. Augustiańska 13. NARKOZA.

DENTIMEX. Najtańsza stomatologia, protetyka, ortodoncja. Rynek Podgórski 8. 23-51-42.

EXPRESOWE protezy. Szkolne 2. 44-72-02, 47-48-96.

GABINET STOMATOLOGICZNY, os. Tysiąclecia 42, I p. (012) 47-82-66. Pełny zakres usług, pn-pt. 15-20, sob. 10-13.

GABINET CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ - usuwanie zębów (znieczulenie ogólne, miejscowe), protezy natychmiastowe. Ul. Błękitna 4, 66-37-25.

KARNICKA Kinga lekarz stomatolog. Kraków, Aleja Kasztanowa 16, tel. (012) 25-24-41, wt, czw. 17.00-18.00.

LECZENIE, usuwanie, protezy natychmiastowe. Słowackiego 54, 32-23-89.

LIBRODENT 8-20, ul. Librowszczyzna 3, 21-09-62. Pełny zakres usług, rentgen.

PROMED - stomatologzy specjaliści. Ul. Na Błonie 3B/34, 37-76-24. Bezpłatne porady. Rentgen.

PROTEZY ZĘBOWE w domu pacjenta. „ADH-dent” 44-98-40.

STRADOM 3 - stomatologia, pełny zakres usług - codziennie, tel. 21-59-57.

USUWANIE ZĘBÓW w znieczuleniu miejscowym i ogólnym. Wykonywanie protez natychmiastowych. 33-82-82, Friedleina 8.

RENTGEN ZĘBÓW

PANORAMICZNY, PUNKTOWY, św. Gertrudy 8 - codz. 8-19, soboty 9-14. NAJTANIEJ. 21-92-72.

Gabinet Stomatologii Estetycznej **JB dent**

Pełny zakres usług
ul. Władysława IV nr 18
domki os. Na Stoku
tel. 45-47-29

Narkoza

w ciągu 1 dnia
usuwanie, plombowanie
i proteza
Biemackiego 3,
tel. 33-44-42
godz. 9-21

EXPROM

protezy bez klamer metalowych, naprawy dostawy zębów do protez, korony akrylanowe **SUPERKSPRES!**
pon.-pt. 8-20
sob.,niedz. 10-16
ul. Kurasia 26, tel. 66-01-18
Miła obsługa, przystępne ceny, wysoka jakość usług

KARDIODENT
ul. Królewska 56/2,
tel. 23-44-22,
rej. tel. pon.-pt. 9-19.
PORADNIA STOMATOLOGICZNA
pełny zakres usług.

Pol Dent
Centrum stomatologii
Biemackiego 3 (boczna Kazimierza Wielkiego), tel. 33-44-42
- bezbolesne borowanie laserem twardym (usuwanie próchnicy)
- bezbolesne zabiegi w znieczuleniu miejscowym i narkozie
- bezbolesne usuwanie zębów przy użyciu lasera
- chirurgia stomatologiczna Implanty
- stomatologia dziecięca
- leczenie protetyczne
- stomatologia zachowawcza
- profilaktyka próchnicy - lakierowanie
- protezy natychmiastowe
- najnowsze wypełnienia chemo i światłoutwardzalne
- bezbolesne usuwanie kamienia nazębnego ultradźwiękami
- rekonstrukcja złamanych zębów
- wkłady koronowo-korzeniowe
- laser - ortodoncja - aparaty stałe
Niedziela 9-20

DENTINA
Pełny zakres usług
stomatologiczno-protetycznych.
Rynek Podgórski 12,
TEL. (012) 56 44 05
ul. Starowiślna 34
tel: 0602230674

MEDICINA
usuwanie zębów i korzeni
zębowych w narkozie,
protezy natychmiastowe.
Al. Pokoju 3,
12-68-20, 12-24-59.

GABINET STOMATOLOGICZNY
VADENT
Leczenie, protezownie, porcelana, kosmetyczne rekonstrukcje złamanych zębów, zabiegi w znieczuleniu.
Nowoczesne leczenie laserem.
Ul. Szlak 53 (15 - 19).
Tel. 23-31-92.

GABINET CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ
Kazimiera i Marek Witkowsy
Kraków, ul. Królowej Jadwigi 247a,
codziennie 25-33-69.
- usuwanie zębów - leczenie - protezy natychmiastowe zabiegi w narkozie

Gabinet Stomatologiczny
Kraków, ul. Wielopole 9, tel. 23-16-87
● stomatologia zachowawcza
● protetyka w pełnym zakresie
● chirurgia (zabiegi w narkozie)
● ortodoncja (aparaty ruchome)
Możliwość kredytu na wykonane usługi

DENTAL
BEZBOLESNE, SPECJALISTYCZNE
LECZENIE STOMATOLOGICZNE
CZYNNE PN.-PT. 9⁰⁰-20⁰⁰
SOBOTY 9⁰⁰-14⁰⁰
ul. Sienna 14,
tel. 21-90-25

Stomatologiczna Spółdzielnia Pracy
„DENTYSTYKA”
PEŁNY ZAKRES USŁUG
STOMATOLOGICZNYCH
I PROTETYCZNYCH
pon.-pt. 8.00-20.00
● ul. Kielecka 7a, tel. 11-96-13, 11-95-44
narkozy - rtg - protezy na poczekaniu
● al. Mickiewicza 31, tel. 33-68-02,
ortodoncja - narkozy
● os. Kalinowe 4, tel. 48-11-97
● ul. Mazowiecka 88, tel. 33-05-09
● ul. Spółdzielców 3, tel. 55-43-11
● Mysienice, ul. Słowackiego 21,
tel. 72-03-02
Soboty - dyżur: 9.00-14.00
- ul. Kielecka 7a,
- ul. Mazowiecka 88,
- al. Mickiewicza 31 (przeniesiona z ul. Szewskiej)
Zwolnienia L-4.
Usługi na raty

ORTODONCJA
Gabinet Specjalistyczny
Leczenie wad zgryzu aparatami stałymi i zdejmowanymi
Tel. 33-83-53,
ul. Urzędnicza 17

KRAK-DENTAL
polsko-niemieckie
Laboratorium Techniki Dentystycznej
Usługi dla gabinetów stomatologicznych
GABINET STOMATOLOGICZNY
- specjalistyczne leczenie zachowawcze
- bezbolesne usuwanie zębów
- protezy, korony, mosty, rekonstrukcje
pon.-pt. 9 - 20 + sob. ul. Rakowicka 1,
(róg Lubicz i Rakowickiej) tel. 21-08-66

JUNIORDENT
Kraków, Pl. Matejki 8, II p., tel. 22-78-51,
21-72-24 pon.-pt. 9-19, sob 9-14
- leczenie zachowawcze
- konsultacje profesorskie
- leczenie chorób przyzębia
- chirurgia stomatologiczna
- ortodoncja, leczenie wad zgryzu
RENTGEN, NARKOZY, LASER

CZYNNY CODZIENNIE!!!
GABINET STOMATOLOGICZNY
Zabiegi w narkozie:
* leczenie zębów
* usuwanie zębów
* leczenie dzieci
* protezy natychmiastowe
* nowoczesne materiały wypełniające
Tel. 12-59-28
Rejestracja w godz. 8-13, 20-22

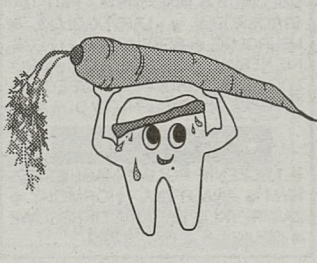
EuroDent
CENTRUM DENTYSTYKI
KONIEC PROBLEMÓW Z ZĘBAMI
Nowoczesne leczenie: zachowawcze, wad zgryzu, protetyka, chirurgia
Pl. Biskupi 18, pn.-pt. 8-20, sob. 10-16
tel. 34-58-93, 34-24-09
RATY

SE+ Studio Stomatologii Estetycznej
dr n. med. Barbara Książkiewicz-Józwiak
SPECJALISTA II° PROTETYKI
Wybielenie zębów najnowszą metodą nakładkową NITE WHITE
Kompleksowe leczenie stomatologiczne
Tel. 33-79-72, ul. Batorego 6/2 (również w sobotę)

GLOBUS
PEŁNY ZAKRES USŁUG STOMATOLOGICZNYCH
specjalizacja:
LECZENIE CHOROBY DZIAŁEK ORAZ
BŁONY ŚLIZOWEJ JAMY USTNEJ
KONSULTACJE PROFESORSKIE
WĘGIERSKA 4/1
56-30-56
9-14
15-20 pon.-pt.
sob. 9-14

STOMATOLOGIA
PEŁNY ZAKRES USŁUG
ul. Lubelska 18
godz. 15-20
tel. 32-32-32

PROTEZY
naprawy
ul. Wadowicka 3 (HYDROPOL)
II piętro, pok. 211.
tel. 66 25 22 wew. 241
66 85 87
EXPRESS

GABINET STOMATOLOGICZNY
Kompleksowe
leczenie stomatologiczne
Czynny: pon.-pt. 9-19, sob. 9-14.
Kraków, ul. Stachiewicza 3 (Azory), tel. 37-14-41

Sprzęt stomatologiczny firm KAVO, CHIRANA i inne.
Biuro Handlowe ALFA,
Kraków, ul. Ks. Skorupki 28,
tel. 13-18-62, godz. 10 - 18.

NAPRAWA PROTEZ
na poczekaniu,
korony, mosty z porcelany.
Protezy w ciągu 1 dnia.
Łokietka 13, 33-97-88.
8.30 - 20.00.

HANDEL • USŁUGI • PRODUKCJA
oraz treść ogłoszeń drobnych z ostatniego tygodnia w „Dzienniku Polskim”
23-02-40
23-02-16
22-89-00
Telefoniczna Agencja Informacyjna
poniedziałek - piątek od 9 do 18

PARKIETY
dąb, jesion, grab
DESKI PODŁOGOWE - sosna
PRODUKCJA I SPRZEDAŻ
- najtaniej - ARGOD
Kraków, ul. Fieldorfa - Nila 5 (przecznica z Prądnickiej),
tel. 33-70-62, 33-41-88,
82-24-32. 222324

FUTRA
Salon sprzedaży
Futra gotowe i na zamówienie
salony: Kraków ul. Floriańska 16 I piętro ☎ 23 23 19
DH "HERBEWO" Al. Słowackiego 64 parter

bazar KOMIS • SKUP • SPRZEDAŻ
Zastępujemy dawny BOMIS
urządzenia przemysłowe, prasy, gilotyny, tokarnie
agregaty: prądowórcze, kompresory elektryczne, spalinoe i inne
narzędzia wszelkiego zastosowania
wyposażenie sklepów, zakładów i gastronomii
PRZYJMujemy DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ I ZA GOTÓWKĘ.
Oczekujemy ofert od producentów i handlowców.
Prowadzimy wysprzedaż firm w likwidacji.
KOMIS TECHNICZNY CZYNNY: WTOREK - SOBOTA w godz. 9.00 - 17.00.
Kraków, ul. Tyniecka 165 (Kostrze), tel./fax 66-80-79.

Turystyka

BIURO TURYSTYKI „ANTAŁEK”
JEDŹMY JUŻ NA NARTY NA SŁOWACJĘ (sobota, niedziela),
15,00 zł Luksautokary. 2641m

BILETY AUTOKAROWE licencjonowanych firm
WŁOCHY, NIEMCY, FRANCJA - codz. oraz inne kraje EUROPY
NARTY - CHOPOK
11 - 12.01.97 r. weekend
pok. 2-osob., basen, zabawa
B.T. COLUMBUS (012) 21-77-88
Kraków, ul. Basztowa 24 k-4498

BILETY LOTNICZE
NEW YORK ..... 440 BANGKOK 770
CHICAGO ..... 484 DELHI 715
LOS ANGELES ..... 715 ISTANBUL 272
TORONTO ..... 583 DUBAI 539
RIO ..... 880 MADRID 352
HONGKONG ..... 858 LONDON 539
CENY W USD + TAX **B.P.P.C EXPRESS** Kraków, pl. Kolejowy 7,
tel./fax 11-42-67

unikat Biuro Turystyki UNIKAT Sp. z o.o.
Kraków ul. Radziwiłłowska 33
tel. 21-73-41, 23-11-97
Oferujemy wypoczynek w okresie ferii zimowych
ZATWARNICA i Wetlina w Bieszczadach, Tylicz, Krynica, Piwniczna Zdrój, Czorsztyn, Szczawnica, Zakopane, Bukowina Tatrzańska, Zawoja, Szczyrk
Narciarskie regiony Austrii (Zell am See, Kaprun, Dachstein, Wildkogel), Włoch (Pinzolo-Madonna di Campiglio), Słowenii (Alpy Juljskie, Mariborsko Pohorje, Słowacja (Chopok, Wielka Racza).
Polecamy wycieczkę: TRASĄ ZAMKÓW NIEMIECKICH
Zapraszamy do Biura od poniedziałku do soboty
Zimą i latem zawsze z „Unikatem”

UWAGA!
AT „JAN-POL” S.A. informuje, że z dniem 23.12.96 r. zostaje przeniesione biuro obsługi Klienta z Małego Rynku na Wielopole 18 b
Życząc pomyślności w Nowym Roku zapraszamy do naszych biur
JAN-POL SA
JAN-POL S.A. Agencja Turystyki Członek Krakowskiej Izby Turystyki
Kraków - ul. Wielopole 18 b
tel. 214252
ul. Batorego 25, tel. 32-27-43

Anna Świrszczyńska

Paul Johnson, autor „Intelektualistów”, twierdzi, że wszyscy artyści to potworni egoiści i obrzydliwi egocentrycy. Co wobec tego powiedzieć o nobliście Czesławie Miłoszu, który od dłuższego czasu bezinteresownie - na przekór układom i salono- wym opiniom - lansuje wiersze Anny Świrszczyńskiej, zmarłej przed 12 laty krakowskiej poetki? Miłosz uparł się, że poezję Anny wyniesie na parnasy.

Najpierw propagował ją w Ameryce, przekładając utwory na angielski. Gdy to nie pomagało i w kraju nadal krytycy milczeli o jej twórczości, a autorzy podręczników szkolnych i antologii - konsekwentnie ją pomijali, zdecydował się rzucić na szalę cały swój autorytet pisarski, by niedawno wydaną w „Znaku” książkę eseistyczną: „Jakiegoś to gościa mieliśmy”, złożyć hołd o wiele mniej znanej od siebie poetce, z którą spotkał się, jak pisze, dwa albo trzy razy w życiu. Szlachetny gest Miłosza zasługuje tym bardziej na szacunek, że nie kierują nim żadne osobiste pobudki czy interesy. Przy koniunkturalizmie ocen, kumoterstwie, układności - pleniących się dziś w krytyce na potęgę - kampania wielkiego poety na rzecz swojej pokoleniowej rówieśniczki to gest wyjątkowy i piękny, przywracający sens trwałym, ponadczasowym wartościom artystycznym, to bezinteresowny głos „wysokogórskiego” orla ponad chórem literackich pliszek, chwalcących wzajemnie swoje „ogony”...

W wymienionej książce (drukowanej wcześniej we fragmentach w „Tygodniku Powszechnym”) Miłosz, mając na myśli m.in. przypadek Świrszczyńskiej pisze: „W literaturze i sztuce błędność ocen jest szczególnie zrozumiała (...). Pewna stadność ocen cechuje elity zajmujące się ciągle wyznaczaniem notowań na artystycznej giełdzie. Co zaudat odbiega od przyjętych norm, wydaje się «dzikie», «niesmaczne» (...). W innym miejscu dodaje, że dzieło ubóstwiane przez niego poetki to jednemu wierszy i osoby: gwałtownej, namiętej, dumnej, pokornej, grzesznej, współczującej, miłującej, szalonej.

Omawiając utwory Anny - opowiada o kolejach jej życia: o związkach z przedwojennym lewicowym Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, udziale w powstaniu warszawskim, przeniesieniu się do Krakowa. W jednym z rozdziałów książki - poddaje analizie wiersze rodzinne Świrszczyńskiej, w których zawiera się historia jej wzruszającej miłości do ojca malarza-szaleńca. W pożogach okupacyjnej Warszawy sponęły prawie wszystkie jego prace. Przenosząc się do Krakowa, musiał znów zaczynać od początku. Wiara córki w wielkość ojca artysty, wyrażona w wierszach - zdaje się być pozbawiona obiektywnych podstaw. „Uświadomiłem sobie” - wyznaje Miłosz - „że po-

wtarzam ten sam zabieg; jak ona broniła praw ojca do sławy, tak ja bronię jej praw, i może nawet, jak ona, wymachuję trochę rękami? Czego się zresztą nie wstydyżę. Czyż słowa pisane nie stwarzają osoby, do której odnosimy się z podziwem, przyjaźnią, miłością? (...) Bronię ojca, bo kochała go jako malarza, ja natomiast jej bronię, bo jestem w niej (niemal) zakochany (...) Dla wielbicieli Marii Pawlikowskiej postawienie obok niej Anny Świr (jak lubiła się nazywać, kontynuując podziemny pseudonim) wyda się świętokradcze, ja jednak wyznaczam jej wysoką rangę i sądzę, że te dwie poetki, należące do różnych pokoleń, będą porównywalne(...)”.

Józef Baran

Platoniczna miłość Miłosza

Przemawia przez te zdania uzurpatorska duma Miłosza. Zdaje się mówić: - To ja jestem Gospodarzem na literackich włościach. To ja wiem, co dobre, a co złe, a nie wy - drobni recenzenci, chudo-pachołkowie krytyki.

Na szczęście, biorąc pod uwagę zasługi pisarza dla literatury polskiej, ta duma ma swoje uzasadnienie... A platoniczna miłość Miłosza do poezji Świrszczyńskiej intriguje i budzi u czytelnika szczery podziw...

JEDZIE PAN ZABIJAĆ?

*Jestem napełniona miłością
jak wielkie drzewo wiatrem
jak gąbka oceanem
jak wielkie życie cierpieniem
Jak czas śmiercią*

- pisała poetka w tomie „Wiatr”, który ukazał się w 1970. Ten zbiór, 61-letniej wówczas pani Anny, zapowiadał renesans jej twórczości. Jej przypadek jest odstępstwem od reguły, iż najlepsze utwory poetyckie dyktuje młodość. W przeciagu kilku nastu pozostałych jej lat życia wyszły inne znakomite tomy: „Jestem baba”, „Budowałam barykadę”, „Szczęśliwa jak psi ogon” oraz - pośmiertnie - „Cierpienie i radość”. O ile wcześniej pisała poprawne, stylizacyjne wprawki (Miłosz określa je mianem „kaligrafii”), to w najdorzalszych lirykach rzuca się w oczy żarliwość, powściągnięta jak wędzideł niesłychanie ascetyczną formą. Przede wszystkim zaś - dar współodczuwania cierpienia bliźnich. Nikt przed nią nie bronił z taką żarliwością żebaczek z Plant, prostych „bab” katowanych przez mężów - pijaków, chłopek „dzwigających na plecach/ dom, ogród, pole/ krowy świnię, cielęta dzieci...”, sześćdziesięcioletniej, co „przeżywa największą miłość”. - Jestem baba - to brzmi prowokująco, jeśli zważyć, że liryka kobiecea kojarzy nam się raczej z pięknołudostwem, z konwencjonalnymi wyznaniem miłosnymi, z damami, a nie babami. Ona tymczasem pisze:

*Mam przyjaciółki na plantach
stare żebaczki, wariatki.
W ich oczach są pierścionki,
z których wyłynęły drogie kamienie.
Opowiadamy sobie swoje życia
Od dołu, od człowieczego dna.
Siostry z dna,
mówimy biegle językiem cierpienia.*

*Dotykamy swoich rąk,
to nam pomaga (...)*
Zgadzam się z Miłoszem, że nikt, może poza Białoszewskim, tak wstrząsająco jak ona w tomie „Budowałam barykadę” - nie opisał tragedii ginących cywilów, których zaskoczyło „ostatnie polskie powstanie” warszawskie:
*Optakujemy godzinę,
(.....)
Kiedy na miejsce, gdzie żyło milion ludzi,
zaryzła pustka po milionie ludzi.*
Zaskoczyła mnie kiedyś opowieścią, jak to pewnego dnia zaczęła na przystanku człowieka ze strzelbą, który wybierał się na polowanie: „Jedzie

Białe legendy

pan zabić?”. Popatrzył na nią jak na wariatkę, gdy zaczęła mu tłumaczyć: - „Niech się pan rozejrzy, jest piękny poranek, świeci słońce, każde stworzenie cieszy się jak umie, a jednak jakiś ptak, jakiś żając nie przeżyje tego dnia, bo pan dla zabawy będzie do niego strzelał. Czy panu sprawia to przyjemność?”.

W wywiadzie, którego pani Anna udzieliła mi pod koniec lat 70. mówiła, że wierzy, iż poezja uszlachetnia obyczaj. Wierzy w jej społeczną misję. Miłosz zestawia Świrszczyńską z Pawlikowską-Jasnorzewską, tymczasem ona sama, ceniła bardziej... Konopniczką. I to było wówczas dla mnie - młodego poety - bardzo zaskakujące. Konopniczka? Poezja - jej zdaniem - miała być ciągłym zdziwieniem, miała wyostrzać instynkt moralny. „Co ta ryba zrobiła złego, że ją zabilimy” - to niby najwzorne pytanie córki, którego nie zadaje tzw. normalny rozsądny człowiek uważała za dowód ogromnego uwrażliwienia, które z dorastaniem tępieje. „Normalność” sprowadzała się - według niej - do zakrzepnięcia w rutynie życia. „W pewnej epoce historycznej normalne było - ciągnęła pani Anna - że paliliśmy na stosie czarownic”. Normalne były małżeństwa z przymusu. Jedynie poezja użalała się nad losem nieszczęśliwych dziewczyn, nad wziętym kwiatkiem, żołnierzem idącym na wojnę; nad nieszczęśliwą miłością i zastrzeloną czajką. „Zdawałoby się, że to pozornie nie wpływa na rzeczywistość, a jednak tak nie jest. Wzbogaca ją, zmienia. Jak? Powstało z czasem Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami, mamy coraz mniej małżeństw zawieranych z przymusu, zmieniają się obyczaje. W wieku XIX założono Czerwonny Krzyż, może pośrednio stało się to za przyczyną owej piosenki ludowej...”. „Normalne” obyczaje potępiała dziewczynę, która miała nieślubne dziecko, a „nienormalna” poezja brała ją w obronę. Poezja - zdaniem Świrszczyńskiej - to odkrywanie zadziwiających nonsensów, których nie widzimy na co dzień, gdyż zdążyliśmy się do nich przyzwyczaić. „Wieczne zdziwienia” - taki był też tytuł wywiadu.

MINIATURY

*Umieranie
to robota najcięższa ze wszystkich.

Starzy i chorzy
powinni być od niej zwolnieni.*

Oprócz wierszy „realistycznych”, „walczących” z czymś i o coś, znajdują się w jej tomach miniatury z przeciwnego biegunu; abstrakcyjne groteski; spojrzania na życie i świat z lotu ptaka; wiersze - esencje niesłychanie trafne, sławiące radość życia, pisane jakby w duchu joginów. Zresztą, o czym Miłosz nie pisze, była ona jedną z pierwszych wegetarianek w Krakowie i jako jedna z pierwszych uprawiała jogę. Ta starsza już wówczas pani budziła zdziwienie przechodniów, biegnąc w dresie po parku Jordana...

JAKIEGOŚ TO GOŚCIA MIELIŚMY

Mówiąc językiem Miłosza: dziwnego, zaiste dziwnego gościa mieliśmy, o nietypowych, oryginalnych poglądach, choć też o dużej skromności i nieśmiałości. „Przeżyłaś bogate życie, pełnię wzniosłości, upadków, rozpachy i szczęścia. Przyjmowałaś stoicko to, co spadało na ciebie z samego tytułu urodzenia się w tym, a nie innym miejscu i w tym, a nie innym czasie, starając się sprostać ubóstwu rodziny, codziennym niebezpieczeństwom za niemieckiej okupacji, brakowi lekarstw i bandaży w szpitalach powstańczej Warszawy. Rannych na twojej szpitalnej sali nazywałaś „moi synowie” i próbowałaś ich uratować. Wzięłaś na siebie obowiązek zostawienia świadectwa i umiałaś to poetycko zrobić. Po wojnie nosił cię wiatr, jak w twoim wierszu, ale był to wiatr nie tylko miłosnych pragnień, także litości i solidarności z cierpiącymi, i z tego brał się twój nie książkowy feminizm. Pisałem o twojej poezji, czyli występowałem jako historyk literatury polskiej, domagając się dla ciebie należnego w niej miejsca, ale skłaniał mnie do tego nie tylko podziw dla twojej poezji, również podziw dla twojego charakteru i twojej naczelnnej cnoty, za którą uważam dzielność”. Tak podniosło kończy swą książkę Miłosz, cytując ostatni szpitalny wiersz poetki: „Jutro będą mnie krajać”, zaczynający się słowami:

*Przyszła i stanęła przy mnie.
Powiedziała: Jestem gotowa.
Leżę w klinice chirurgicznej w Krakowie,
jutro będą mnie krajać.*

*Jest we mnie tyle siły. Mogę żyć,
mogę biegać, tańczyć, śpiewać.
To wszystko jest we mnie, ale jeśli trzeba odejdę (...)*

Wiersz kończy się:
*Za oknem majowe drzewa piękne jak życie,
a we mnie jest pokora, lek i spokój.*

Czy „interwencja” Miłosza w hierarchie ustalonej przez krytyków, da rezultat? - trudno przewidzieć. Naliczyłem w jego książce około 80 cytatów z wierszy Świrszczyńskiej, co jest chytrym zabiegami autorskim. - Czytając książkę laureata Nobla, którą - choćby z tego snobistycznego powodu - wypada wam znać, musicie przeczytać i jej wiersze! - zdaje się mówić. Jednak wydanie ostatnich esejoj Miłosza zbiegło się z przyznaniem Szymborskiej Nobla, przez co książka pozostała w cieniu tego wydarzenia i nie odbiła się szerokim echem w omówieniach krytycznych. Moim zdaniem „stary” Miłosz - w odróżnieniu od „młodszego” Miłosza - ma bardzo podejrzliwy stosunek do abstrakcyjnej poezji pojęciowej i lansując „realistyczną” i emocjonalną Świrszczyńską, próbował przestawić poezję polską na inne tory. Ukoronowano jednak w Sztokholmie wybitną poetkę polską, która esencją filozoficzną przedkłada nad egzystencję. Miłosz oczywiście nie mógł nie pochwalić tego wyboru „poezji jako świadomości”. Nie omieszkaj wszakże - chwalcąc koleżankę po Noblu w wypowiedzi z listopada 1996 r., opublikowanej błyskawicznie w zbiorowej książce „Radość czytania Szymborskiej” - na jednej stroniczce aż dwukrotnie zmieścić obok nazwiska Szymborskiej - nazwisko swojej platonicznej, poetyckiej miłości: Świrszczyńskiej...

Wśród gości otwartej ostatnio w Warszawie (w Galerii „Forma & Colour”) wystawy malarstwa znanej krakowskiej artystki Danuty Boguszewskiej-Chlebowskiej znalazła się młoda sympatyczna pani Ewa, trzymająca w ręku swój dziecięcy portrecik rysunkowy. U progu lat sześćdziesiątych, w czasie wakacji nad morzem, uwieczniła ją - wówczas 4-letnią dziewczynkę - właśnie dzisiejsza bohaterka artystycznego wieczoru.

Podobnie z rysunkowym portretem - tym razem „teatralnym”, upamiętniającym sceniczny debiut w nowohuckim Teatrze Ludowym, zjawiała się na obchodowym niedawno w Teatrze STU swym jubileuszu wybitna aktorka Grażyna Barszczyńska. Autorką tego rysunku była ta sama artystka.

Bo początkiem twórczej drogi Danuty Boguszewskiej-Chlebowskiej, drogi, liczącej już ponad pół wieku, był właśnie - rysunek (jak się okazuje - żyjący do dziś w pamięci portretowanych). A inicjatorem i popularyzatorem pierwszych prac ówczesnej studentki krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych był „Dziennik Polski”. Gazeta nasza raz po raz publikowała całe cykle „teatralnych” i „muzycznych” szkiców młodzieńczej artystki, upamiętniających wszystkie najważniejsze krakowskie wydarzenia, związane z tymi sztukami w pierwszym powojennym okresie.

Przed kilku laty, gdy Teatr im. Słowackiego obchodził stulecie swego istnienia, wystawa kil-

kuset rysunkowych portretów aktorów sceny-jubilatki uświetniła rocznicowe obchody. Później zarówno te prace, jak i rysunki, dokumentujące działalność innych scen naszego miasta, trafiły do Muzeum Teatralnego (niestety, do dziś nie są wykorzystywane).

Krystyna Zbijewska

Malowana poezja

Po latach Pani Danuta zrzuciła rysunek, poświęcając się bez reszty - malarstwu. Zrezygnowała ze sztuki portretu (a miała na tym polu osiągnięcia niemałe; np. portret jej pędzla Antoniego Fertnera zdobył dziś Galerię Zasłużonych w Teatrze ze strony placu św. Ducha). Tworzy dziś „portrety”... polskich łąk.

Bohaterami jej obrazów stały się skromne, niepozorne, często przez nas po prostu nie dostrzegane zioła, nieznanne na ogół z nazwy trawy czy pospolite, „brzydkie” chwasty. Kopy, pokrzywy, baldaszk, dmuchawce, a przede wszystkim osty (przez kresowianków wdzięcznie nazywane „bodiakami”), które to osty pierwszy Wspiański (i kilku mu współczesnych) podniósł do

rangi malarskich „modeli”. Choć te mieszanki naszych pól i łąk oddawane są przez artystkę z wielką pieczołowitością i anatomiczną wręcz dokładnością, obrazy Chlebowskiej niewiele wspólnego mają z pojęciem realizmu, a tym bardziej naturalizmu. Są - malowaną poezją, radują

Chlebowskiej” - wypełnione nie tylko wielkimi jej obrazami, ale też szkicowymi do nich wprawkami, roboczymi notatkami artystki. Miło mieszkać w takich domach.

I chyba to właśnie stanowi największą wartość malarstwa Danuty Boguszewskiej-Chlebowskiej. Jest ono - dla ludzi: piękne, komunikatywne, wzruszające. Poświadczają to wpisy do ksiąg pamiątkowych - wspomnień po jej licznych wystawach. W wydanym ostatnio pięknym katalogu, z wieloma barwnymi reprodukcjami prac, wiele stron zajmują przypomnienia części o tych wpisów. Oto na przykład o obrazach Chlebowskiej pisze Anna P. z Tarnowa: „Świat, który przywraca równowagę wewnętrzną”, a zwiedzający ekspozycję Stefan Puget z Warszawy: „Wychochodzę uduchowiony i przepełniony nadzieją dobra”. Jakże często współcześni malarze zapominają o tym najważniejszym, największym posłannictwie sztuki - pomagać ludziom żyć, upiększać i wzbogacać ich bytowanie...

Są w pamiątkowych księgach także wpisy znakomitych twórców i znawców sztuki. Profesora artystki z ASP Czesława Rzepińskiego, wyrażającego szacunek dla jej sztuki, Tadeusza Brzozowskiego, poświęcającej jej wiersz z wymownym finałem: „.... ręka Danuty Chlebowskiej, która nie tylko zasiewa wiele szczęścia, ale i piołun” czy Bronisława Chromego piszącego o malarce: „Jej twórczość i osobowość to jedna wielka symbioza”.

Wrażliwość na życie **Kultura**

Z JUSTYNĄ STECKOWSKĄ rozmawia Łukasz Maciejewski

- Często podkreślasz, jak ogromną wagę przykładasz do kreacji parafilmowej w swojej twórczości, mam na myśli głównie świetne teledyski promujące Twoje piosenki...

- Punktem wyjścia jest - o czym mało kto wie - moja wielka miłość do kina, która trwa już od bardzo dawna. Na przykład od wielu lat jeżdżę na festiwal gdyniński - i nagle, kiedy pojawiłam się na nim w tym roku - wszyscy byli bardzo zaskoczeni, pytali mnie, czy może gram, śpiewam w jakimś filmie?... A ja po prostu pojechałam do Gdyni, żeby oglądać polskie filmy, które cenię niezwykle. Kiedyś mieszkalam we Wrzeszczu, w Gdańsku studiowałam i przychodziłam na festiwal nikomu nieznaną. Potem mieszkalam w Warszawie i nie mogłam być w Gdyni. Miałam za dużo pracy. Zawsze zachwycały mnie filmy Kieślowskiego - to kino, które w piękny sposób mówi o bardzo trudnych sprawach, podobnie jak „Underground” czy „Fortepian”. Lubię też filmy Wajdy. „Lalka” Wojciecha Hasa to natomiast jeden z filmów mojego życia - nieprawdopodobnie zrealizowany, idealnie oddający klimat książki Prusa. Jest w nim metafizyka...

- Przed kilkoma tygodniami swoją telewizyjną premierę miał niezwykły program złożony z wysmakowanych, artystycznych wideoklipów zrealizowanych do piosenek z „Dziewczyn szamana”. Wyczuwam w nich Twoją wrażliwość aktorską - wycucie na estetykę...

- Te siedem teledysków to oczywiście ogromne przedsięwzięcie wielu ludzi. Część

Justyna Steczkowska w teledysku „Nie kochani”

z nich - na przykład „Oko za oko” czy „Grawitacja” jest już bardzo popularna. Ich reżyserem jest Bolesław Pawica, operatorem Jarosław Szoda. To prawdziwi profesjonalści. Oczywiście śpiewając te utwory niejako podpisywałam się pod nimi - nie tylko dlatego, że są moimi kompozycjami, ale również z powodu swego rodzaju identyfikacji z tym, co śpiewam w ogóle. Wobec tego rzecz naturalna - w moim przekonaniu - był pewien wyraźny profil, zarys, który - jak sobie wyobrażam - może służyć jako ilustracja obrazowa tych piosenek. Miałam dosyć klarowną koncepcję wideoklipów, którą przedstawiłam Pawicy i Szodzie. Ku mojemu zasko-

czeniu - bo jest to w dalszym ciągu w naszym kraju dosyć rzadkie - moje sugestie dotyczące klipów nie zostały uznane za bezczelność, wręcz przeciwnie, spotkałam się ze zrozumieniem. Dlatego być może efekt tej współpracy wygląda tak fantastycznie.

- „Nie kochani” to bodaj pierwszy w Polsce klip zrealizowany niemal w całości przy użyciu technik komputerowych...

- Na pięknym klipie do tego utworu zależało mi szczególnie - opowiada on o samotności, niezrozumieniu. Z technicznego punktu widzenia było to zadanie niemal karkołomne - przez

dwa miesiące wakacji - Beata Musiał i Piotr Sikora przez *circa* siedemnaście, osiemnaście godzin na dobę modelowali widoczne na teledysku oniryczne miasto; pojawiająca się w finale Wieża Babel też była „prawdziwa”. Beata wykonała półtorametrowy jej model. Klip istotnie jest niezwykły.

- Twój przypadek to wzorcowy przykład samozaparcia, determinacji, która - w połączeniu z talentem - w ostateczności doprowadziła do sukcesu. Ale śpiew to nie tylko Twój sposób na życie, przede wszystkim - jak wiem - wielka pasja.

- Czasami myślę, że śpiewanie jest jedyną rzeczą, którą tak naprawdę potrafię robić bardzo dobrze, a gdy to robię, jestem naprawdę szczęśliwa. Wszystko, co nie łączy się bezpośrednio z nim - teatr, film, książki, w konfrontacji ze śpiewaniem schodzi na plan dalszy. Może bierze się to stąd, że śpiewam praktycznie od dziecka; od dziecka byłam wychowywana w kulcie dla sztuki wokalne. To nie mogło przejść bez echa. Fakt, że śpiewanie jest - jak słusznie zauważyłeś - pasją mojego życia, nie świadczy wcale, że zamykam się wyłącznie w tym kręgu artystycznych działań. Na przykład już wkrótce pojawię się w kilku spektaklach Teatru TV, m. in. u Roberta Glińskiego w przedstawieniu „Księga raju” - gdzie gram i na dodatek śpiewam. Muzykę napisał Jerzy Satanowski, jest bardzo piękna...

- Na „Dziewczyn szamana” znalazła się Twoja interpretacja „Karuzeli z Madonnami” z repertuaru Ewy Demarczyk. Gdy rozmawiałem z kompozytorem, Zygmuntem Koniecznym o renesansie popularności piosenek Demarczyk wśród rockowców (m.in. Firebirds, Budka Suflera, Proletariat, Big Day) zwrócił on uwagę na Twoją wersję, *in plus...*

- Szalenie się z tego cieszę, wszak uważam te piosenki za wokalnie-kompozytorskie mistrzostwo świata. Muszę powiedzieć, że kiedyś ktoś próbował mnie przyrównywać do pani Demarczyk. Uważam, że to ogromne nieporozumienie - jest mi do niej jeszcze bardzo, bardzo daleko. To była - i jest naprawdę przejmująca postać, podobnie

jak jej koncerty-spektakle. Poza wokalną perfekcją zawsze w Demarczyk fascynowało mnie to, że ona po prostu BYŁA; tylko tyle - nie interesowała się ani modą, ani promocją itd. Jej piosenki - właśnie przede wszystkim te, do których muzykę skomponował Konieczny - są z pewnością ponad jakimkolwiek modami, trendami, nowymi nurtami. Płyty Demarczyk to ewenement w rodzimej muzyce, ciągle się do nich wraca, i właściwie każdy z tych utworów można przerobić na wiele sposobów. Te piosenki są wielkie. Muzycy - tak sądzę - będą do nich wracać zawsze.

- Justyno, już kilka razy - myślę, że nieprzypadkowo - w tekstach o Tobie odnajdywałem, jak sądzę, słowo - klucz do Twojej twórczości - WRAŻLIWOŚĆ?

- Powiem rzecz banalną - wrażliwość to coś, z czym się rodzimy. Oczywiście później, w wyniku różnych czynników zewnętrznych, tę wrażliwość podtrzymujemy, rozwijamy, bądź zabijamy w sobie. Bardzo się cieszę, że „moja wrażliwość” na piękno, sztukę jest zauważana, ale - znowu wracam do tego - tak właśnie zostałam wychowana. Pamiętam, że w domu nie wolno nam było oglądać filmów po godzinie dwudziestej, za to obowiązkowo czytałyśmy książki, oglądałyśmy w telewizji całą rodziną filmowe adaptacje literackie - „Lalkę”, „Królową Bonę”, itd. Wieczorami siostra grała na fortepianie, a my naśladowaliśmy słońce, burzę... To wszystko - jak widzę z perspektywy lat - szalenie rozwijało naszą wyobraźnię, ukształtowało takie, a nie inne widzenie świata, ludzi, rzeczy... Teraz mogę z tego czerpać.

DOBRODZIEJKO ŁASKAWA,

No i proszę, jak ten czas leci... Już dwudziesty list do Pani smaruję i wiem, że coraz więcej osób wycina sobie te nasze liściki i chowa, chowa... Tym bardziej przyglądam się zdaniom i słowom, wszak ci polszczyzna niełatwym jest językiem, męcę się zatem i za Słowackim powtarzam: *Chodzi mi o to, aby język giętki powiedział wszystko, co pomyśli głowa*. A głowa ostatnio dużo myśli, bo święta spędzam zawsze bardzo pracowicie, mniej telefonów, mniej bałaganu, więcej muzyki - i myślenia, czyli pisania także. Pani natomiast pewnie Doktorowi Szanownemu smakołyki podaje, telewizor w ruchu bezustannie, a i na drutach jakiś swetek ku końcowi już zmierza... Zgadłem?

Dość przed świętami jeździłem. Po pierwsze dlatego, że - po latach przygotowań - odważyłem się rozpocząć próby jednego z mych ukochanych dzieł, czyli „Człowieka z La Manchy” w Teatrze Rozrywki w Chorzowie (liczę na to, że gdzieś Pani przycupnie na premierze i będzie wruszać się wraz ze mną). Czuję też, że spotkałem tam zespół zakończony w tej sztuce, jak ja, i myślę, Droga Pani, że Los widać akurat teraz w realizacji „Don Kichota” mnie rzucił (ach, ta bezustanna walka z wiatrakami!). A spektakl chcę dedykować Brelowi, jednemu z największych Don Kichotów naszych czasów, na scenie - i w życiu.

Po drugie - chciałem zobaczyć kilka spektakli w Poznaniu, Katowicach, a i na Spotkaniu Warszawskie też do Pani miasteczka wpadłem. Bo przecież trzeba było obejrzeć spektakle Teatru Polskiego z Wrocławia, o których tyle się ostatnio pisze. A łatwiej

Brawo Lupa!

Dwudziesty list JÓZEFA OPALSKIEGO do Doktorowej z Wilczej

teraz dojechać z Krakowa do stolicy niż na Śląsk. I, Pani Szanowna, zobaczyłem przedstawienie, które mnie zachwyciło - „Kanta” Bernharda w reżyserii Krystiana Lupy. Znakomity spektakl! Jeden z tych spektakli Krystiana, za którymi kiedyś tak przepadałem, że jeździłem do Jeleniej Góry noc całą, żeby żadnego nie opuścić. Później teatr Krystiana stawał się coraz bardziej ezoteryczny, a w mojej wrażliwości widać jest coś *przaśnego*, skoro te „niebiańskie dłużyźny” tylko dłużyżnami mi się wydają i wiercę się, i kręcę, nie mogąc wejść w ich materię, która zupełnie obojętnym mnie pozostawia. „Kant” natomiast jest i śmieszny, i tragiczny, i wzniosły, i przyziemny... - jak życie (przepraszam za banał), czyli teatr. I są w nim sceny, które zawsze w teatrze Lupy tak bardzo lubiłem. Kiedy nagle dzieje się coś takiego - co nie zdarza się u żadnego innego reżysera - że dech zatyka, dreszcz przechodzi po plecach i nagle znajdujemy się w innej rzeczywistości, wykreowanej wyjątkowo przez niego. Tak dzieje się z finałem drugiego aktu, zupełnie olśniewającym i godnym doprawdy teatralnej antologii. Reżyseria i scenografia Krystiana, muzyka Jacka Ostaszewskiego i aktorzy: Dubielówna, Rasiakówna, Ziemiański, Dracz... aż po epizody, godni są najwyższych pochwał. Dawno już nie widziałem

spektaklu tak prawdziwie zespołowego. Doprawdy dyrektor Weksler może być z tego przedstawienia prawdziwie dumny.

Na zakończenie Spotkań, wręczano dyrektorom poszczególnych teatrów dyplomy uczestnictwa. Stary Teatr przywiózł do Warszawy aż dwa spektakle, ale ani ze starej dyirekcji, ani z nowej nie było nikogo. Patrzyłem na minę Prezydenta Pani miasta z dyplomem dla Starego Teatru w ręku, minę co najmniej dziwną i zmieszana... *Passons*.

Proponuje Pani Szanowna, żeby wreszcie na kogoś się rzucić, że siedzimy jak stare dziady i się nie rzucamy. Alęż, Dobrodziejko Droga, proszę zobaczyć od ilu lat już się rzucam i jak walczę, wzorem mojego *człowieka z La Manchy*. No i co? - sama Pani tegorocznym świadkiem, jak ta walka z wiatrakami się kończy. Wiatraki o mało mnie nie zgruchotały. Liżę rany, bom przeżył i do zdrowia wracam. I pewnie dalej rzucać się będę w imię, a to Manna, a to Schuberta, a to Ronconiego, a to znowu Swinarskiego przywołam... Taki już mam charakter, bardzo dla mnie niepomysłny. Rzucać się - i owszem. Ale na całokształt czy na jednostki poszczególnych, które całokształt tworzą? Po prawdzie już mi się trochę nie chce, po tylu latach. Wystarczy zresztą, że się skrzywiłem na „Peer Gynta” w reżyserii Marka Fiedora, a już usłysza-

łem, żem autorytet i krzywić się nie mogę. Jakżeż to - autorytet - a krzywić się nie może?! Toż to *contradictio in adiecto*...

Nie chce mi się już także wkraczać w awantury i zwarcia personalne, tyle ich za mną. A musiałbym do Pani pisać o tym bezustannie. Przykładów ostatnio aż za wiele: a to Jacek Cieślak z „Rzeczypospolitej” (którego zresztą lubię) wymyślił sobie „Kontrę” z „Peer Gynta” Ronconiego i palną kompletnie głupstwo, a to znowu opisując „Kanta” Lupy, najniesłuszniej rzucił się na oddanych Krystianowi jak rzadko aktorów z Teatru Polskiego we Wrocławiu, że nie mają „siły i precyzji gry” zespołu Starego Teatru. A to Marek Mikos pisze o spektaklach, które na ogół oglądamy razem, coś, czego jako żywo nie zobaczyłem i drapię się nieelegancko w głowę, usiłując zrozumieć, gdzie on to widział i słyszał?... A to w ostatnich „Didaskaliach” pani dr Małgorzata Sugiera napadła na Miłwę, bo nie lubi „hollywoodzkiego «niezachrypniętego» Brechta”. Hm, no cóż, nie musi. Ale pisanie o braku wokalnemu kunsztu, „amatorskich nieudolnych zabiegach wokół pokazania śpiewającej pijaczki” czy monotonii scenariusza Strehlera, to już czytawia nieprawda. I czepliwanie się „odwiecznej czarnej sukni”... No cóż, widać od razu, że koleżanki Sugiera nie ubiera Versace. I tak dalej, i tak dalej... Dzięń

w dzień przyszyłoby na kogoś się rzucić. Jeśli ma Pani siłę, „do tańca zapraszam”, mnie się już nie chce. Zwłaszcza że własnym zdrowiem za to płacę. Tyle już razy pisałem, że z gustami i brakiem wrażliwości nie dyskutuję. Czasem - jednak! - diabli mnie biorą.

Bywa też, że i z bezradności. Szanowna i tak wrażliwa na sztukę teatralną Dobrodziejko, za chwilę (1 stycznia 1997 - i będzie to data dla historii teatru haniebna!) Giorgio Strehler odejdzie z Piccolo Teatro i jeden z największych teatrów Europy, na naszych oczach, przestanie istnieć. Mówi się już o następcach: o Jacku Langu, byłym ministrze kultury Francji, który wraz ze Strehlerem założył w 1987 roku Teatr Europy, mówi się o Peterze Steinie... Wszystko jedno. Bez Strehlera Piccolo nie będzie już tym teatrem, któremu wszyscy, absolutnie wszyscy (zwłaszcza ci, którzy za nic nie będą chcieli się do tego przyznać) zawdzięczamy nie tylko genialne przedstawienia, ale Myśl, Poezję, Radość... tak rzadkie we współczesnym teatrze. Telefonowałem do Piccolo, przychodzą do Strehlera listy solidarności z całego świata. I ja postanowiłem taki list napisać, a kto ze studentów czy ludzi polskiego teatru będzie chciał ten list podpisać - zapraszam! Małe pocieszenie, że i tam także politycy rządzą kulturą i że nawet najwyższy autorytet artystyczny Strehlera nie zda się tu na wiele.

To bardzo, bardzo smutna wiadomość, którą muszę się z Panią podzielić, najlepsze życzenia wspaniałego - nie tylko teatralnie - nowego roku składając.

Pani rozżalony i szczerze zasmucony

JÓZEFA OPALSKIEGO

Helikopter w akcji

W rejonie Małego Koziego Wierchu

(INF. WŁ.) Wczoraj w Tatrach, w rejonie Małego Koziego Wierchu - około 16 - obrażeń ciała doznała młoda turystka.

Na ratunek wyruszyło 10 TOPR-owców wspomaganym przez śmigłowiec. Mimo zapa-

dających ciemności akcję przeprowadzono bardzo sprawnie; przed 18 ofiarą wypadku przetransportowano na Halę Gąsienicową, a stamtąd samochodem do zakopiańskiego szpitala.

(LECH)

Ratownikom GOPR i TOPR

„Bombardier” pomoże

(INF. WŁ.) Dziewięć nowoczesnych skuterów śnieżnych przekazali wczoraj w Zakopanem ratownikom górskim premier Włodzimierz Cimoszewicz i przewodniczący Komitetu ds. Sportu i Kultury Fizycznej Stefan Paszczyk.

Skutery typu „Bombardier” zostały wyprodukowane w Finlandii na licencji kanadyjskiej i wyposażono je w znakomite silniki austriackie. Sprzęt zakupiono za pieniądze z rezerwy budżetowej Urzędu Rady Ministrów. Wczoraj na stadionie pod Wielką Krokwią sześć skuterów otrzymali GOPR-owcy, a trzy - ratownicy TOPR-u.

(LECH)

Wczoraj w Tatrach zaczęło znowu sypać

Śnieg dla narciarzy

(INF. WŁ.) Wczoraj w górach zaczął sypać drobny śnieg, jest więc nadzieja, że z tras narciarskich w końcu znikną wystające kamienie i zmarznięta ziemia. Śnieg na stokach jest ubity i zlodowaciały. Właściciele wyciągów nie narzekają na brak narciarzy, ale gdyby tylko zelał mróz, byłoby ich znacznie więcej.

W Zakopanem dobre warunki panują na stokach dośnieżanych sztucznie: pod Koziańcem, obok hotelu „Kasprowy” i pod Nosalem. Nosal zaferował specjalną atrakcją snowboardzistom; przed wyjściem na stok mogą rozgrzać się na specjalnie dla nich przygotowanym batucie.

Można też jeździć na częściowo dośnieżanej Gubałówce i na Kotelnicy, ale spod śniegu prześwituje ziemia.

Bukowina i Białka Tatrzańska oferują kilkanaście dobrze przygotowanych tras o zróżnicowanej skali trudności, na Kowańcu koło Nowego Targu na 450-metrowym, stromym stoku mogą wykazać się zaawansowanymi.

Pod Giewontem głównym wrogiem narciarzy jest siarczasty mróz. On też sprawił, iż mimo ogromnego najazdu turystów na stokach nie ma tłoku.

W Krynicy na Słotwinach czynne są wszystkie wyciągi. Można na nie wyjechać dwoma „orczykami” i dwoma „talerzykami”. Wczoraj w Krynicy było minus 14 stopni poniżej zera, mimo to nie brakowało chętnych do zjazdów. Na brak klientów nie narzekają również właściciele trzech wypożyczalni sprzętu zimowego. W tym rejonie czynny jest także 450-metrowy wyciąg orczykowy w Tyliczu. Jeździć można również w Kamiannej, gdzie pracuje 600-metrowy wyciąg talerzykowy.

Dobre warunki są też w Gorcach. Na Maciejowej narciarzy wywozi wyciąg orczykowy długości 1350 metrów. Pracują też wyciągi na ul. Podhalańskiej i al. Tysiąclecia w Rabce oraz 400-metrowy „orczyk” na Turbaczu (w ciągu godziny może przewieźć blisko 600 osób).

W Szczawnicy pracuje 780-metrowy wyciąg krzeselkowy na Palenicy. Jest to jednak trasa dla bardziej zaawansowanych. Ruch panuje też w Jaworkach. Z tamtejszego wyciągu orczykowego w ciągu godziny może skorzystać 900 osób. Do dyspozycji narciarzy są ponadto dwa wyciągi w Rdzawce, gdzie panują dość dobre warunki do jazdy.

Ci, którzy będą mieli okazję spędzić Nowy Rok w rejonie Kasiny Wielkiej mogą wybrać „orczyk” na Śnieżnicy. Ruszył też wyciąg na zboczu Zawadki w Tęgoborzy.

Jak nas poinformował Górnicy Ośrodek Narciarski, wczoraj w Szczyrku było minus 14 stopni Celsjusza, a w Wiśle minus 11. W Szczyrku kolejną noc pracowały armatki śnieżne i ratraki. Bardzo dobre warunki narciarskie są na trasach z Hali Skrzyczneńskiej do Soliska i na Gólgocie, a dobre na Małym Skrzycznym. Czynnym jest 10 wyciągów.

Dość dobre warunki narciarskie są w Wiśle, Łabajewie oraz w Korbielowie, gdzie czynnym jest 6 wyciągów do Hali Miziowej. Kopuła Piłska jest nadal nieczynna.

ACCORD

OSIEDLE ACCORD-ZIELONKI
Domy w technologii z Kanady:
80-148 m² pu.,
cena od: 1299 zł/m²,
atrakcyjna lokalizacja.

Życzymy Państwu Wesółych Świąt i Do Siego Roku!

Grzegorzewska 12, lok. VIII, tel. 22-45-12

OPEL-SERVICE GREMAR
Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne

► pełny asortyment części zamiennych oryginalnych i zamienników
► naprawy bieżące, remonty, przeglądy pogwarancyjne
► diagnostyka układów wtłokowych

Kraków
ul. Łokietka 39
tel. 34 14 60

czynne codziennie 8.15-18.00
sobota 8.15-13.00

Spółdzielnia Mieszkaniowa „MÓJ DOM”
przyjmie w poczet członków
osoby zainteresowane budową
mieszkań i domków jednorodzinnych

(własność hipoteczna)

finansowanych ze środków własnych budujących.

Lokalizacja - rejon ul. Łokietka.
Technologia - cegła + pustak MAX.

1. Mieszkania - apartamenty z garażami, pow. 126 - 153 m² - 4 szt. w budowie, termin zak. XII 1997 r.
2. Domki jednorodzinne z ogródkami w zabudowie szeregowej, pow. 163 m², 20 szt. rozp. II kw. 1997 r., zak. III kw. 1998 r.

Odpis podatkowy - 64.400,00 zł.

Informacje i zapisy w siedzibie spółdzielni,
ul. Krowoderska 58, tel. (012) 34-55-40.

Zima w Tatrach jest najpiękniejsza.

HURTOWNIA „CONRAD”
Kraków, os. Piastów 61
(przy Urz. Skarbowym N. Huta)
Gwarancje, atesty, transport!

SIDING
od 14,90 zł/m²

tel. 47-04-33, 47-03-52

FARO

Kraków, ul. Kościuszki 38
tel. 21-86-87 tel/fax: 21-86-82

OFERUJEMY
W CENACH PROMOCYJNYCH:

• POŚCIEL
• KORA 39,90 zł

• RĘCZNIKI • OBRUSY
• KOCE • PIELUCHY
• KOŁDRY • TKANINY

oraz wiele innych
artykułów tekstylnych
CENY FABRYCZNE!

BANK ZACHODNI - SOLIDNY BANK

SUKCESÓW W NOWYM 1997 ROKU
ŻYCHY SWOIM KLIENTOM BANK ZACHODNI S.A.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług.

BANK ZACHODNI S.A. I Oddział KRAKÓW, ul. BATOREGO 14,
tel. 33-92-00, 33-74-95, fax 33-94-50

W Bieszczadach

Mniejszy mróz

(INF. WŁ.) Siarczasty mróz w Bieszczadach i Beskidzie Niskim wczoraj nieco zelał. Najzimniej było nadal w Stuposianach (minus 26 stopni Celsjusza), Jaśliskach (- 25) i Krempnej (- 24).

W większości miejscowości na Podkarpaciu temperatura przekroczyła minus 20 stop. C. W Bieszczadach pokrywa śnieżna waha się od 30 do 40 cm, a w wyższych partiach gór przekracza 60 cm. Sporo osób przyjechało w góry witać Nowy Rok. Jak na możliwości Ustrzyk Górnych jest bardzo tłoczno, bo w schroniskach i hotelu mieszkało wczoraj 150 osób. „Tłumnie” jest także w Cisnej (300 turystów) i Kalnicy (70 przybyszów z Polski). - Warunki są bardzo trudne. Turystów coraz więcej, dlatego przestrzegamy i prosimy o rozsądek i rozwagę przy wychodzeniu na szlaki - powiedział nam Adam Górka, naczelnik Bieszczadzkiej Grupy GOPR.

Na trasach czynnych wyciągów narciarskich w Kalnicy, Karlikowie, Rymanowie, Ustrzykach Górnych i Ustrzykach Dolnych (Gromadzyń i Laworta) panują dobre warunki. (BH)

W Beskidach

„Czarny weekend”

„Czarnym weekendem” nazwali ratownicy GOPR ostatni sobotnio-niedzielną dyżur na trasach i nartostradach w Beskidach. - Odnawialiśmy ponad 30 wypadków narciarskich, w tym 60 proc. ciężkich kontuzji wymagających leczenia szpitalnego - powiedział, kierownik centralnej stacji ratownictwa w Szczyrku. Najwięcej wypadków wydarzyło się na Skrzycznym, na trasach Górnicy Ośrodek Narciarskiego w Górnym Szczyrku oraz w Korbielowie i w Zwardoniu.

Przyczyną wypadków był brak kondycji i słabe umiejętności narciarzy, a także twarde podłoże sztucznie naśnieżanych tras. GOPR apeluje do narciarzy o zachowanie ostrożności w czasie zjazdów.

(PAP)

Whirlpool
Gospodarstwo Domowe

- PRALKI
- ŁODÓWKI
- KUCHNIE
- ZMYWARKI
- itp.

DOMAX

AGD - NAJWIĘKSZY WYBÓR W KRAKOWIE

TANIO - RATY 5%

Transport gratis (w dniu zakupu).

NOWA HUTA, os. Albertyńskie 37a, tel. 47 99 89, 49 66 60

KRAKÓW • ul. Dietla 97, tel. 21 22 94 • ul. Białicka 16, tel. 36 80 80

• ul. Wielicka 76, tel. 55 04 75 • ul. Mogilska 40, tel. 11 65 19

ALPINA

service Sp. z o.o.

Przedstawiciel Firm:

„UNIMA”, „DORMA”, „GUNTHER”, „REYNAERS”

31-425 Kraków, al. 29 Listopada 39 (Polmozyby, BP)

PRZECIWOŻAROWA ŚLUSARKA I STOLARKA OTWOROWA 30" - 240"

- drzwi ppoż. pełne, dymoszczelne i przeszklone,
- fasady, świetliki, klapy oddymiająco-przewietrzające
- drzwi i okna dla RTG, sal zabiegowych i operacyjnych
- drzwi i bramy przemysłowe oraz specjalne GUNTHER
- automatyka drzwi
- konstrukcje aluminiowe

tel. (012) 12-11-66, 12-44-33, 12-71-41

Praca

AA. Zatrudnię atrakcyjne panie. Fantazja (012) 37-24-22. Możliwość zakwaterowania. 350991
A. Praca na stałe lub dodatkowo w nowo otwartej firmie. /012/12-15-74 (9.00-15.00). 355143
AGENCJA przyjmie panie, zakwaterowanie bezpłatnie, 012/67-33-87, 090-32-12-83. 349885
AGENCJA zatrudni panie, zakwaterowanie, 012/22-49-87. 354383

P.H. zatrudni UCZENNICE w roku szkolnym 97/98 w branży zabawkarskiej. Zgłoszenia: 19.00 - 21.00, tel. 21-50-45. 222331

AGENCJA zatrudni panie, zakwaterowanie. 012/130-222. 355255
APTEKA zatrudni mgr farmacji. /012/12-95-35, /012/15-32-72 po 20.00. 353854
AUTORYZOWANY serwis samochodów zachodnich zatrudni: kierownika, mistrza. (012) 25-75-20. 355407

Poważny producent branży spożywczej zatrudni na atrakcyjnych warunkach OSOBY NA STANOWISKA: szefa działu marketingu, pracowników działu marketingu. Oferty proszę składać do „Dziennika Polskiego” w Tamowie przy ul. Krakowskiej 12. Ta 800410

BARDZO dobra praca, dodatkowa, stała. Wysokie dochody! /012/ 55-99-78. 351647

CIEKAWA niekonwencjonalna praca stała lub dodatkowa. Wysokie wynagrodzenie. Tel. /012/66-07-60 (9.00-13.00). 347783

CLUB- agencja zatrudni atrakcyjne dziewczyny. Zakwaterowanie zapewnione, 090-319-572. 354901

Duża firma handlowa zatrudni KIEROWNIKI SKLEPU wiek do 35 lat. Oferty - C.V., list motywacyjny + zdjęcie kierowca: nr L-22, Biuro Ogłoszeń Labeo 30-504 Kraków, ul. Kalwaryjska 9

DO działu sprzedaży obrabiarek do drewna na korzystnych warunkach zatrudnimy kierownika rejonu sprzedaży. Wynagane wykształcenie techniczne i umiejętność nawiązywania dobrych relacji z klientem. Zgłoszenia: osobiście z listem motywacyjnym+ CV+ zdjęcie leg. codziennie w godz. 15.00-16.00. Kraków, Dekerta 5. 355183

KUPIMY lub ZLECIMY WYKONANIE maszyn do trapezowania blach ocynkowanych i powlekanych o długości trapezowania do 12 m.b. F.H. SAMBUD - 2 s.c. Kraków, ul. Łowińskiego 9 tel./fax (012) 25-92-92

FIRMA zatrudni panie, na stanowisko specjalisty d/s księgowości. Wymagania: wykształcenie średnie, znajomość zagadnień księgowych i praca na komputerze. Preferowany wiek do 35 lat. Informacje pod numerem telefonu. /012/32-38-59. 355309
HURTOWNIA spożywcza przyjmie przedstawiciela handlowego. /012/ 21-92-69. 101405

KIEROWCĘ, 1/2 etatu, zatrudni firma. /012/ 21-04-57. 355286
KOSMETYKI szwedzkie. Rabat 30%. Dodatkowa praca. /012/66-41-79. 346532
KSIĘGOWĄ główną /doświadczenie, praktyka/ pełny etat, samodzielne stanowisko przyjmie firma, /012/78-40-72. 355162
KSIĘGOWYM wysoko wykwalifikowanym zastaniesz po ukończeniu profesjonalnego szkolenia. Kraków, ul. Krupnicza 6 (wejsie od podwórka). Tel. /012/21-75-19. 349659
MASZYNIŚCĘ offsetowego, pomoce inroligatorskie zatrudni. Ul. Berka Joselewicza 14. 355305

Wydawnictwo Informatora Budowlanego „FORMATY” zatrudni DYREKTORA Rozmowa kwalifikacyjna po przedstawieniu listu motywacyjnego, c.v., tel. (012) 56-17-28, 56-17-41 w godz. 8.00 - 16.00. 4459k

NABÓRI Fotomodelek, fotomodeli. /012/11-06-88. 355139
NOWE miejsca pracy na stałe lub dodatkowo (praca w domu). /012/362-555, 342-342 (9.00-15.00). 100988
PRZYJMĘ ekspedientki. /012/23-15-34. 355361

RADCĘ prawnego. Oferty 355041 Kraków, Starowiślna 2. 355041

ZATRUDNIĘ wokalistkę - dancing, kontrakt, znajomość niemieckiego. Tel. 012/57-64-57 od 17.00. 354646

ZATRUDNIMY pracowników w dziale handlowym. Mile widziane: własny samochód i rencisja. Tel. /012/56-36-61, 56-44-52. 353414

Szukam pracy

PRACA, samodzielną księgowość. /012/21-01-11. 354424

Nauka

AGENT ochrony, uprawnienia na broń. (012)218-333. 355235

ANGIELSKI /012/15-52-11. 350339

GITARA. /012/12-71-55 354496

JUWEX - prawo jazdy kat B. (012) 66-54-76, Polonez, 126p, Punto. 353989

KRAKOWSKA Szkoła Biznesu. Kursy: agent celny, księgowy, główny księgowy, doradca podatkowy, menedżer, kasjer walutowy, komputerowe, ul. Mogilska 43, tel. (012)13-69-19. 352256

KURSY PRZYGOTOWAWCZE do egzaminów wstępnych na STUDIA prowadzone przez pracowników wyższych uczelni organizuje spółka „Indeks”. Informacje i zapisy: tel. (012) 23-03-72, w godz. 13-15, od 6 stycznia. 222441

KURSY komputerowe, Centrum Edukacyjne „Soft-Land”, Kraków, ul. Królewska 57, tel. 012/237-202. 354752

KURSY komputerowe, księgowość komputerowa. „Excogito”, /012/22-64-23. 349591

KURSY komputerowe, Microsoft, Corel Draw 6, podstawy Windows. Artax, /012/13-14-50. 101259

KURSY komputerowe od 95 zł, Bankowy Dom Handlowy. /012/33-18-87, /012/34-34-22 wewn. 175. 100575

KURSY prawa jazdy „Szofer”. Profesjonalne szkolenie (wykłady, testy, plac manewrowy). Rynek Podgórski 3. /012/ 56-38-72. 346555

KURSY przygotowawcze na studia, pracownicy UJ, bloki tematyczne. /012/66-94-03, /012/49-42-62, wieczorem. 354064

Autoryzowane Centrum Szkoleniowe Microsoft KURSY KOMPUTEROWE Podstawy Windows, Word, Excel, Internet. Doctor Q Kraków, al. Pokoju 1A, tel. 130-132 lub 130-044. k-4168

PODSTAWY OBSŁUGI KOMPUTERA PC (dla każdego osobne stanowisko) Tel./fax 21-52-51, tel./fax 33-21-10. 2247/ZR

MATEMATYKA. /012/15-52-11. 350332

MATEMATYKA. 012/21-58-53. 354855

MATEMATYKA, fizyka. /012/57-70-20. 354965

MATEMATYKA, Krawczyk. /012/21-38-09. 351735

MATURA w 2 lata!!! Studium Maturalne „Orion” ogłasza nowy nabór. Informacje i zapisy: Topolowa 13. 012/22-30-68, 012/21-67-25. 352493

NIEMIECKI. /012/34-29-75. 101420

Doctor Q Centrum Edukacyjne KURSY KOMPUTEROWE MICROSOFT Authorized Training Center LOTUS Authorized Education Center NOVELL Authorized Education Center Kraków, al. Pokoju 1A, tel. 130-132 lub 130-044. k-29634

PRACA w księgowości po bezpłatnym przeszkoleniu. Kraków, ul. Krupnicza 6 (wejsie od podwórka). Tel. /012/21-75-19. 349653

PRAWO jazdy. /012/21-10-44. 95605

PRAWO jazdy. (012)47-74-68. 348456

PRAWO jazdy - Driver - Punto, Polonez, 126p, /012/44-20-54. 347917

Matrymonialne

BIURO Matrymonialne „Kupido” zaprasza samotne, bratnie dusze. (012) 36-07-16. 353870

SZUKASZ przyjaciela, męża, sponsora, zadzwoń. 0602-224-764, skr. pocz. 26, 30-961 Kraków, 5. 351395

WIELU Polaków, Niemców, Holendrów, szuka przyjaciółki, przyszłej żony. 0602-224-764, skr. pocz. 26 30-961 Kraków 5. 351397

Kupno

A. Lombard „Perla”, 012/22-03-50, Wielopole 24. Skupujemy korale, antyki, stare srebro. 352067

A. Skup, komis RTV, telefon /012/11-55-75. 349191

ANTYCZNE meble, obrazy, porcelana. /012/ 21-54-69. 99798

ANTYCZNE obrazy i meble kupi Salon „Connaissance”, Kraków, Rynek Główny 11, (012) 21-02-34. 99773

ANTYKI, 012/11-95-92. 351722

ANTYKI, Galeria Pasaż, Kraków, ul. Stolarska 5/3 (pasaż Bielaka). Kupno, sprzedaż, komis, bezpłatne wyceny. Malarstwo, meble, rzemiosło artystyczne. Tel. /012/ 22-41-81, (11.00-18.00). 355103

ANTYKI i dzieła sztuki - na aukcję w Warszawie przyjmuje Dom Aukcyjny „RempeX” przedstawicielstwo w Krakowie, ul. Jagiellońska 6a w godz. 12.00-17.00 tel. 012/21-88-62. 99981

ANTYKI, kupno, sprzedaż, renowacja, Gertrudy 8. /012/23-11-49. 99800

ANTYKI, obrazy, stare meble. 012/21-80-59, 9.00-17.00, /012/21-82-14. 349040

„ANTYK”, ul. Smoleński 22, tel. /012/22-26-32 kupi natychmiast obrazy, meble stylowe, srebra. Wycena, transport bezpłatnie. Pożyczki pod zastaw antyków. 349673

SKUPIJEMY uszkodzone mikroskopy, sprzęt: części mikroskopowe, lunety astro-nomiczne. Sklep Foto, Wiśni 10. 355077

Sklepy

CENTRUM Wyposażenia Salonów Fryzjerskich i Kosmetycznych F.M. „Max-Fryz” ul. Rzącka 47 (Piaski Wielkie), tel. (012)58-13-00 lub 15-61-63, czynne 8.00-20.00. Transport bezpłatny! Raty! 348672

KOREK, 012/11-88-41. 342092

REGAŁY 180 x 80 x 28. Tylko 100 zł, z dostawą. (012) 56-52-09. 353663

Sprzedaż

GROBY, grobowce. /021/21-38-41. 347646

HERBALIFE niezależny dystrybutor, świąteczne prezenty nowości kosmetycznych, stała sprzedaż środków. /012/ 22-59-02. 354489

NOWOFUNDLANDY, ovczarki podhalańskie. Tel. /0-18/664-17. 355232

TANI CUKIER P.W. „SETON” Kraków, ul. Christo Botewa 6B (obok Cegielni „Rybitwy”). Tel. (012) 53-28-38, 090-33-16-11. 222086

NOWY silnik 22kW, okazjynie. /041/114-658. 355395

OVERLOCKI, stebnowki. Raty. /012/14-10-54. 349807

PARKIET. Duży wybór, niskie ceny. 012/85-84-73. 349497

PARKIET, 012/11-88-41. 342093

PARKIETY, producent, buk, jesion, czereśnia, dąb. /012/366-166. 350898

POLIETYLEN HDPE, LDPE, tel./fax/089/84-81-41. 346971

PRODUKTY Herbalife, 012/58-80-86. 348336

PUSTAKI betonowe, kręgi 60, 80, 100, rury, 012/67-45-80. 351595

POPCORN ziarno najtaniej w Polsce Kraków, ul. Obrońców Modlina tel. 53-28-00 wewn. 128, 129 53-26-47

PUSTAKI żuźlowe, betonowe. /012/11-65-86. 352602

RAKOWICE, miejsca. /012/67-28-97. 350034

TEL. GSM sprzedam, /012/33-85-35, GSM 0602-217-372. 347954

TELEFONY GSM- promocja. /012/22-91-43. 352557

TELEFONY komórkowe sprzedaż, skup, aktywacja, 10 zł. Kraków, Rynek Podgórski 14, tel./fax /012/ 56-06-99. 352723

TV, magnetowid, gwarancja. /012/36-66-02. 354446

WIĘŻBY dachowe, parkiet taflowy produkcji niemieckiej, VAT. Polonijna 1, 012/58-09-04 wewn. 131. 351504

Motoryzacyjne

A.A. Pokrowce, plandeki, tapicerstwo. Kraków, Nałkowskiego 19. (012) 23-71-16. 350150

A. Alarmy, immobilisery, znakowanie gratis. /012/33-09-48. 348738

A. Autogaz, 012/48-71-11. 353377

ALARMY, blokady. Raty. Konopnickiej 82, /012/23-67-68. 348772

ALARMY, blokady, centralne zamki, elektromechanika, 012/133-666. 355445

ALARMY, immobilisery, radioodtwarcze. /012/11-15-33. 347734

ANTYRADARY, autoalarmy. Tel. 012/78-28-82. 349430

ANTYRADARY, najnowsze, gwarancja, tel. /012/36-55-55. 346077

AUTOGAZ, 012/11-55-55 wewn. 45. 353379

AUTOGAZ, 012/12-57-05, Cystersów 21. 353378

AUTOGAZ, raty, Politechnika, Czyżyny. 012/48-05-55 wewn. 3359. 351226

AUTO- Gaz, sprzedaż, montaż. Kraków, 55-29-66 wewn. 197. 348797

AUTOKOMIS. /012/37-74-41. 330855

TŁUMIKI RUR-DECH bosai SPRZEDAŻ - SERWIS ul. Lindego 1 tel. 37 54 01 tel. 36 40 91 SKLEP ul. Dietla 27 tel. 23 16 32

AUTOKOMIS Koneser, Wybickiego 5 (naprzeciw Giganta), (012) 23-43-71 w. 130. 353919

AUTOKONSERWACJA 6 lat gwarancji, Kwiatkowski - Krysinów. (0-12)-25-28-80 wewn. 91. 355108

AUTOKONSERWACJA, Lubkiewicz, autoryzacja Fiat, Daewoo. /012/37-15-63. 349210

AUTOLAWETA, transport. 090-333210, 012/57-61-95. 353643

AUTOSERWIS profesjonalny. /012/55-46-00 wewn.168. 347224

AUTOSZYBY. /012/36-17-30, Zygmunowska. 100200

AUTOSZYBY - Nowa Huta, 0601 - 413-417. 350183

CZĘŚCI ZAMIENNE VOLVO SCANIA MAN MERCEDES RENAULT NACZEPY Dystrybutor firmy Truck Shop Imperial sp. z o. o. 32-300 Olkusz, ul. Osiecka 7 tel./fax (035) 41-24-98 222203

AUTOZŁOM „Daczew”. /012/667-993. 349222

BEZGOTÓWKOWE naprawy powypadkowe, płyta AUTOROBOT. 012/57-76-76. 340096

C. Kupię samochód zachodni. /012/88-53-14. 353731

CZĘŚCI używane, zachodnie. Zakopiańska 260, 0601-33-20-60. 100425

FIATA, Poloneza, kupię. /012/88-53-14. 353736

FSO Poloneza kupię. 012/88-51-15. 349878

HOLOWANIE. 012/88-55-88. 354966

KUPIĘ 126p, 125p, Poloneza. /012/47-12-66. 337586

KUPIĘ Fiata, Poloneza, 012/57-79-21. 331040

KUPIĘ Tipo, UNO, Poloneza. Tel. 012/72-31-31. 339328

PEUGEOT J5 bus, sprzedam. /012/22-26-32. 349675

RENAULT 19, 1996, sprzedam. (012)25-30-70. 101198

SPRZEDAM Polonez Truck, 1989, silnik 1600, blacharka po remoncie, dobra cena. Tel. /012/14-16-45. 101417

SPRZEDAM Robur, 1983. /012/704-694. 101374

SPRZEDAM samochód dostawczy Mercedes 409, 1988, /012/ 66-11-41, /012/ 549-849. 355324

GRUPA OPONY SERWIS SPRZEDAJEMY I NAPRAWIAMY opony wszystkich typów i marek 1. Kraków, ul. Siewna 28, tel. 13-67-74 - czynne do 22.00 2. Kraków, ul. Dobrego Pasterza 120, tel. 11-60-43 3. Kraków, Pl. Lagiewnicki 14, tel. 67-38-77 4. Kraków, ul. Grzegorzeczka 36, tel. 21-06-38 5. Kraków, ul. Koszyrnierski 5, tel. 11-36-94 6. Kraków, ul. Krupnicza 6, tel. 23-03-23 serwisy pracują w godz. 8.00-18.00, sob. 8.00-14.00 NAM MOŻESZ ZAUFAC

Reklamy ogłoszenia

Lokale

A. A. A. A. A. A. A. A. A. A. A. Agencja. 012/13-11-22, 13-11-44, Drązkiewicz. 299266

A. A. A. Agencja, 012/342-000. 349996

A. Mieszkania, wynajmowanie. 012/22-01-10. 354251

ADMINISTROWANIE kamienicami. Tel./fax (012) 11-36-90. 348820

AGENCJA. 012/22-22-71. 354693

AGENCJA. Mieszkania, pokoje, lokale, poszukujemy, wynajmujemy. Tel. 012/11-62-36. 355092

AGENCJA Dąbrowska, Salwatorska 18, /012/22-93-89, tel/fax /012/21-75-87. 347845

AGENCJA „Lokia”. Tel./fax 11-36-90. 348823

AGENCJA Piastowska. Tel. /012/37-34-81, 36-51-53. 348411

AGENCJA, sprzedaż, wynajem mieszkań. /012/58-74-92, 55-18-39. 355164

APARTAMENTY. /012/37-91-84. 99289

BIURA, lokale, mieszkania, Brożka 3/6, (012) 66-20-22 w. 12-47. 350775

BIURO Nieruchomości. /012/21-01-06 Kościuszki 19. 346916

BIUROWO-usługowe z telefonem do wynajęcia /os. Szkolne/, /012/47-54-96. 354969

DAM odstępną za mieszkanie lokatorskie, kwaterunkowe. /012/36-61-62. 353338

DOM dwurodzinny lub dwa osobne mieszkania, po 80 m², superkomfort, nowe, odpisy. 1.700 zł/m², sprzedam. Tel. 090-331899. 345148

DOMU, lokalu, poszukuje agencja towarzyska. /012/48-15-32. 354501

DO wynajęcia mieszkanie. /012/22-07-76. 354458

DWUPOKOJOWE do wynajęcia. 012/13-72-31. 355187

56-21-77 ul. Tumanowskiego 1 43-54-06 pl. Centralny D1 MIESZKANIA, PARCELE, DOMY Projekty typowe domów CENTRALA NIERUCHOMOŚCI Grzegorzeczka 27 21-56-25 Wybór mieszkań, parcel, domów

„ELBA” - certyfikowane pośrednictwo, Kraków, ul. Majora 12a, tel. 012/12-18-96, 13-25-79, 13-07-87, 13-15-56. Bardzo szybko realizujemy oferty sprzedaży mieszkań, domów, gruntów oraz oferty wynajmu. Zapraszamy. 355240

„FORUM”. /012/12-75-29. 338005

GARAŻ sprzedam, os. Wład. 012/37-68-06. 355236

OLSZA, trzypokojowe, sprzedamy. /012/21-97-43. 101382

PILNIE kupię małe mieszkanie. /012/21-96-46. 339754

PILNIE szukam domu, dużego mieszkania do wynajęcia. /012/22-33-62. 339736

POSZUKUJEMY mieszkań, lokali. (012) 66-20-22 w. 12-47. 350774

SPRZEDAM garaż na terenie strzeżonym (Kobierzyńska- Stara Tandeta), 10.000 zł. Tel. /0-601/41-18-54. 101396

SPRZEDAM ładne, 52 m² na Prądniku Czerwonym, 89 tys. /012/12-80-84. 355369

BIURO NIERUCHOMOŚCI
SCHIFFMANN & GRUŻIK
ul. Kościuszki 19
tel. 21-01-06

MIESZKANIA - SPRZEDAŻ
ul. Długa, 2 pok., 64 m² - 120 tys. zł
ul. Ceglarska, 2 pok., 47 m² - 60 tys. (odpis)
ul. Armii Krajowej, 2 pok., 39 m² - 75 tys.
ul. Celarowska, 2 pok., 36 m² - 60 tys.
ok. ul. Królewskiej, 3 pok., 50 m² - 90 tys.

POSZUKUJEMY MIESZKAN, LOKALI, DZIAŁEK.

SPRZEDAM pawilon, 42 m² w Nowej Hucie w bardzo dobrym punkcie nadający się na zakład fryzjersko-kosmetyczny, spożywczy, pizzerię, na każdą działalność, jest siła, kanalizacja. Oferty poważne, pilne. Tel. /012/14-16-45. 101416

STAROWIŚLNA 20. Sprzedaż, wynajem. /012/210-876. 348749

TRZYPKOJOWE kupię, 012/33-40-45. 349990

ZAMIENIĘ mieszkanie na Dąbiu na dom, 012/13-94-48. 352726

ZDECYDOWANIE kupię trzypokojowe mieszkanie, os. Widok. /012/67-17-32, /012/37-18-49. 101342

72 m², ul. Teliminy, sprzedam bez pośrednictwa. (012) 57-34-69. 355433

Nieruchomości

BRZESKO-Okocim, dom do wykończenia, możliwość zamieszkania cena 39.000 oraz działka budowlana. /0192/618-99. 355174

DOM, Kraków, kupię. (012) 15-16-68. 354717

DOMY do sprzedaży, /012/58-74-92. 355165

Wynajem lub kupię powierzchnię (około 1000 m²) na potrzeby dydaktyczne.
Tel./fax 49-77-89. 4197K

DOMY, wille, działki - pośrednictwo "Terwil" (16.00-20.00). /012/33-39-85. 352915

KUPIĘ działkę budowlaną 60-70 arów. /012/37-90-20. 101434

NIERUCHOMOŚCI. 012/37-74-41. 330857

OBCOKRAJOWIEC kupi, wynajmie apartament. /012/33-60-56. 339737

FIRMA G. CHMURA oferuje

MIESZKANIA w budowie w nowoczesnym, ogrodzonym kompleksie przy ul. LEA

Cena 1980 zł/m².

Blіszcze informacje: plac Szczepański 8, tel. 21-02-02.

MAŁOPOLSKIE BIURO INWESTYCYJNE

AGIMEN

Kraków, ul. Szpitalna 34
tel. 22-11-65, 21-79-33 (10-14 i 15-18) (czwartek nieczynne)

OFERTA MIESZKANIOWA
Proponujemy mieszkania hipoteczne w nowo realizowanych budynkach - Krowodrza, ul. Josepha Conrada:

- mieszkania o pow. od 39 m² do 80 m²;
- w podziemi samodzielnego garażu.

CENY GWARANTOWANE. PŁATNOŚĆ RATALNA! OBSŁUGUJEMY KREDYTY! MOŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z PREMII GWARANCYJNYCH, ODPISÓW PODATKOWYCH itp.

Ceny już od 1.580 PLN/1 m² wraz z działką, zróżnicowane na poszczególne pętra.

Atrakcyjne lokale handlowo-usługowe w realizowanych budynkach w Śródmieściu - ul. Na Barciach i w Krowodrzy - ul. Wybickiego. 4286K

OBCOKRAJOWIEC kupi, wynajmie dom w Krakowie, /012/ 23-13-04. 339771

PILNIE sprzedam dom w Nowym Sączu, tel. (018) 43-97-64. 355198

POSZUKUJEMY domów do wynajmu. /012/ 23-08-25. 339752

POSZUKUJEMY dużych terenów budowlanych. /012/34-09-86. 339773

POSZUKUJEMY działek. 012/56-49-20. 349176

SPRZEDAM połowę bliźniaka, 350 m², w budowie, 75% stanu surowego w Podgórze, (012) 66-43-70. 362227

WOLA Justowska, połowę "bliźniaka" sprzedam. Odpis podatkowy. 012/34-24-84. 354824

Usługi

ALARMY- serwis 24 h. /012/43-43-39, /0-602/223-207. 349625

ANTENY, /012/48-30-42. 347851

ANTYWŁAMANIOWE, zabezpieczenia, dodatkowe drzwi. "Omega", /012/32-29-58. 351433

ANTYWŁAMANIOWE zamki, tapicerki. Forte. /012/48-80-33. 347009

AUTOALARMY, Cienista 12, (012)44-45-17. 348435

BOAZERIA, panele. 012/45-37-52. 355457

BOAZERIA, panele, halogeny, ogrzewanie przypodłogowe. /012/22-57-37. 353655

C. Cyklinowanie bezpyłowe, układanie. 012/43-29-40. 348834

CYKLINOWANIE (012) 54-39-15. 345561

CYKLINOWANIE bezpyłowe, lakierowanie. VAT. Wójcik, /012/15-25-97. 337448

CYKLINOWANIE, lakierowanie. (012)36-59-71. 100427

CYKLINOWANIE, lakierowanie. /012/55-64-87. 347801

CYKLINOWANIE, układanie parkietu. KURDZIEL, /012/ 66-96-16. 327171

CYKLINOWANIE, układanie. /012/55-09-41. 347916

CYKLINOWANIE, układanie. /012/25-83-14. 348505

CYKLINOWANIE, układanie. /012/57-41-57. 349075

CZYSZCZENIE agregatem Wap "Dywan-serwice". Danek. (012) 33-01-39. 344090

CZYSZCZENIE dywanów, tanio. /012/55-79-58. 338660

DEZYNSEKCJA. (012) 47-61-85. 350763

DOMOFON - naprawa. 012/58-46-96. 348862

DOMOFONY montaż, naprawy. /012/12-27-79. 344764

DRZWI antywłamaniowe. /012/32-39-38. 329595

DRZWI garażowe, bramy, napędy. /012/37-34-81, 36-51-53. 348409

ELEKTRYCZNE. /012/53-12-85. 351098

FLIZOWANIE. /012/36-36-48. 99951

FLIZOWANIE. /012/49-56-80. 331987

FLIZOWANIE, hydraulika, rachunki, gwarancja, 012/37-74-79. 329566

FLIZOWANIE, hydraulika - Fugamex. /012/ 55-39-36. 354667

FLIZOWANIE, VAT. /012/ 56-18-67. 352798

GAZ, awarie, piecyki, /012/53-24-49. 347969

SZAFY Z DRZWAMI SUWANymi, ZABUDOWA WNEK, GARDEROBY, KUCHNIE

KOMANDOR W KRAKOWIE

- Kościuszki 23
- Cystersów 3a, 13-83-45
- 29 Listopada 104, 11-41-95
- DH „WANDA” Nowa Huta, 48-50-66 w. 53
- Centrum Budownictwa, pawilon D, Klimeckiego 14, 23-67-00 w. 262
- DH „AZORY”, Elsnera, 36-43-36 w. 12

RATY, ULGA PODATKOWA Krótkie terminy.

GAZ, piecyki, hydraulika, /012/377-800 wew. 263. 347920

HYDRAULICZNE kuchenki. /012/67-42-78. 348287

HYDRAULICZNE, ogrzewania. /012/11-79-13. 353482

HYDRAULIKA. (012) 45-77-53. 354674

HYDRAULIK, piecyki, termy. /012/36-83-23. 347752

KRATY. /012/33-40-14. 329594

KRATY antywłamaniowe. /012/32-39-38. 329591

ŁODÓWKI. 012/25-86-14. 348637

Rolozastony do okien jednoramowych i konwencjonalnych. Siatki przeciw insektom! Żaluzje pionowe.

P.H.U. „Bravo” s.c.
Biuro: Kraków, ul. Królewska 51, tel. (012) 44-94-31 (od 10 do 14), tel. (012) 36-89-47 (od 14 do 17)

ŁODÓWKI, zamrażarki. /012/15-33-95. 341711

ŁODÓWKI, zamrażarki. (012)11-49-66. 348404

MALOWANIE. 012/36-36-16. 353682

MALOWANIE, flizy, hydraulika, parkieciarstwo. Tel. /012/23-50-45. 355377

MALOWANIE, tapetowanie. /012/62-19-48. 101345

MALOWANIE, tapetowanie, boazeria, VAT. /012/44-25-50, /012/12-51-86. 342914

MALOWANIE, tapetowanie, sprzątnięcie gratis. /012/22-82-46. 343625

MALOWANIE, tapetowanie. /012/45-93-95. 344686

MALOWANIE, tapetowanie. /012/15-65-11. 352787

MALOWANIE, tapety natryskowe. /012/57-79-69. 346156

MONTAŻ, naprawy, renowacje. (012) 450-10-44. 354691

NAPRAWA lodówek. /012/ 15-33-95. 341712

NAPRAWA lodówek. /012/ 47-51-22. 348638

NAPRAWA - piece łazienkowe, wszystkie typy, szczelność - gwarancja. 012/56-52-05. 349623

NAPRAWA piecyków ekspresowo. /012/57-21-50. 351092

NAPRAWA pralek. /012/ 36-17-38. 340833

NAPRAWA pralek automatycznych. (012)37-62-14. 99372

NAPRAWA pralek automatycznych. /012/ 12-57-38. 353073

NAPRAWA pralek, elektrowności. (012)21-66-21. 101188

NAPRAWA pralek, lodówek, zamrażarek. Mazowiecka 41, 012/33-30-68 (9.00-17.00). 347438

NAPRAWA pralek, lodówek. (012)12-89-56. 348402

NAPRAWA Sanyo, u klienta. 012/44-94-10. 348733

NAPRAWA telewizorów. 012/32-20-12. 339322

NAPRAWA telewizorów, magnetowidów, gwarancja. (012) 55-70-07. 347263

NAPRAWA telewizorów, Helios. /012/22-45-25. 350291

NAPRAWA telewizorów, magnetowidów. Gwarancja. /012/48-45-75. 351533

NAPRAWA telewizorów, magnetowidów. /012/47-76-01, /012/47-44-30. 351534

NAPRAWA telewizorów, wszystkie typy. 012/56-37-15. 354143

NAPRAWA telewizorów: krajowych, zagranicznych, Neptun, Helios. /012/33-51-17. 354371

OKAZJA- piece łazienkowe oszczędnościowe, montaż, gwarancja, raty. /012/56-52-05. 349875

POGOTOWIE szklarskie, ceny niskie, Koletek 9, tel. 012/23-23-68, 012/13-20-93, 012/12-41-06. 355156

PRZEPISYWANIE, 012/58-44-77. 354859

Kraków, ul. Chelmońskiego 11a, tel. 36 12 73, 37 80 85
Nowy Sącz, tel. (0-18) 41 52 63
Sucha Besk. tel. (033) 74 27 43

ROLETY ZEWNĘTRZNE

- ALUMINIOWE • STALOWE
- SYSTEMY RKS
- BRAMY ZWIJANE

PRODUKCJA SPRZEDAŻ MONTAŻ
HURTOWA SPRZEDAŻ
ELEMENTÓW DO PRODUKCJI

PRZEPROWADZKI, 012/43-46-83. 346442

PRZEPROWADZKI - biur, mieszkań. Transport pianin, kas pancernych, ciężkich urządzeń. Andrzej Boroń. (012) 44-27-38. 347448

REMONTY kotłów parowych, wodnych, instalacja wod.-kan.-gaz.-co, 012/11-40-78. 355196

RENOWACJA wanien. /012/56-21-63. 352206

RENOWACJE mebli stylowych. Tel. 090-38-34-55. 345078

SAUNY- montaż. Tel. /012/ 67-31-35. 99542

SIDING- superoferta. Sprzedaż. Montaż 10 zł/m². Gonty szklane- dachówka bitumiczna. Raty. /012/67-59-27, 871-237. 340556

SOLARIUM, gabinet kosmetyczny, ul. Kazimierza Wlk. 57. (012)34-45-14. 101208

SUCHE tynki, adaptacje, domy jednorodzinne, poddasza, sufity podwieszane, ściany, zachodnia jakość, VAT. /012/57-84-46, 090-38-38-13. 352740

TŁUMIKI KATALIZATORY

Kraków, ul. Bieńczycka 2, tel. 012/48-27-62
ul. Siewna 10 ul. Żółkiewskiego 30

AUTO-WYDECH
SPRZEDAŻ SERWIS
HURTOWNIA WYDECH
Przy każdej usłudze otrzymasz butelkę szampa gratis!

SYSTEMY drzwi przesuwanych, stolarka PCV, aluminiowa i drewniana, sprzedaż, montaż, roboty budowlane. /012/48-78-66 wew. 332. 350508

SZKLARSTWO całodobowo, lustra. /012/ 21-85-48. 318587

SZKLARZ całodobowy. 012/44-77-82. 347362

SZKLARZ całodobowy. 012/25-71-20. 347441

SZKLARZ całodobowy. 012/49-15-94. 347443

SZKLENIE całodobowe. (012)55-92-49. 353837

SZKLENIE całodobowe. (012)13-69-26. 353843

SZYBY zespolone. 012/25-75-57. 347361

TANI transport. /012/21-07-46. 99403

TANI transport. /012/36-61-63. 332895

TANI transport. /012/47-75-60. 347157

TANI transport 1,5 t. /012/ 13-50-81. 352594

TANI transport, trasy do 4t. /012/56-37-99, 0-602-289-370. 339516

TAPICER. /012/11-07-76. 344800

TAPICER. (012) 23-71-16. 350147

TAPICER. /012/43-59-10. 350189

TRANSPORT. /012/56-38-67. 348397

TRANSPORT. 0601-42-08-50, wieczorem /012/15-34-19. 354788

TRANSPORT 1,2. /012/66-55-69. 101132

METAL-STYL

55-79-28
Kraków, ul. Darasza 9

ROLETY

ŚWIADECTWA KONSTRUKCJE
PZH, ITR, ITM STALOWE

TRANSPORT 1,5 t. /012/67-05-73. 100192

TRANSPORT 1,8t, 012/49-79-05. 351870

TRANSPORT Starem, 012/58-28-33. 346904

TRANSPORT, VAT. /012/ 56-37-99. 339502

WESELA, studniówki - za połowę ceny orkiestry, /012/94-00-07. 354558

WIDEOFILMOWANIE. /012/49-28-78. 346851

WIDEOFILMOWANIE. 012/66-71-58. 348740

WIDEOFILMOWANIE. /012/43-02-10. 355381

WIDEOFILMOWANIE, komputerowy montaż. /012/67-34-85. 355100

WIDEOMONTAŻ, czółówki. /012/666-059. 352127

WYWÓZ gruzu, śmieci. /012/13-83-46. 310111

ŁAMEL PIONOWE ŻALUZJE POZIOME

PRODUKCJA - SPRZEDAŻ - MONTAŻ
Gwarancja. Dojazd bezpłatny.

9.00 - 18.00, każda sobota 9.00 - 14.00
ul. Św. Łazarza 13
tel./fax 23-18-64

Z Żaluzje pionowe, poziome, rolety materiałowe, zewnętrzne, plisy, produkcja, montaż. "Vertex" /012/22-87-79. 348723

ŻALUZJE. 012/36-89-45. 348286

ŻALUZJE, montaż, naprawy. /012/58-25-43. 344481

PISKLETA

ogólnoużytkowe po pogrubionych rasach, jednodniowe i odchowane, o różnorodnych upierzeniu, brojlery, stado objęte pełnym programem profilaktycznym, seksowanie i szczepienie, hurtowo - transport gratis! u nas najtaniej - sprawdź! zapraszamy do współpracy.
Z.W.D. Ryszard Wójcik, Nowa Huta, os. Lubocza 59, tel. (012) 45-36-81, tel. kom. 090-33-41-78.

AGENCJA - supermasaże. Drink Bar, ul. Katarzyny 4. 012/56-02-09. 348075
AGENCJA "Supermasaże", ul. Bałuckiego 16. 012/66-06-36. 348079
ANGELIKA prywatnie. /012/36-18-25. 355282
ANIŹKI. 012/36-18-25. 355280
ATRAKCYJNI chłopcy. 090-38-23-22. 348814

BOOMTOWN, rewelacyjny klub towarzyski, agencja, drink bar. 090-33-23-42. 353367
CALLGIRLS. 0602212404. 355281
CAŁODOBOWO. 012/48-15-32. 354502
CAŁODOBOWO. /012/56-15-21. 354517
CHŁOPCY. 090-28-58-08. 353042
CLUB 33 (012) 67-23-35 20.00-6.00. 353857

DIANA. 090-382-322. 348815
DYSKRECJA. 090-321-741. 355227
DYSPOZYCYJNA, 012/36-18-25. 354775
EMANUELLE. 090-321-741. 355224
EWA. 012/43-69-97. 355422
FANTAZJA (012) 37-24-22, ul. Na Blonie 32. 350992
KINGA prywatnie. 090-315-742. 350127
"LOLITA", 090-319-572. 354907
MARIOLA prywatnie, 0602212404. 354773
MEN Service. 090-331-875. 355425
MONIKA prywatnie. /012/ 48-80-93. 355429

"NANA", 090-319-572. 354909
NIEDROGO. Tina. /012/56-24-63. 350575
OGNISTA blondyna. 090-31-58-71. 355413
OPIUM, superagencja. /012/36-80-55. 353366
PANOWIE. 090-31-58-71. 355430
RITA. 012/451-844. 348792
RÓŻA. 012/43-69-97. 355423
SEXBUNETKI. 012/48-80-93. 355428
SEXI kotki czekają. Otwinowskiego 6, 012/11-62-36. 354895
TRZY brunetki. 090-330-823. 353039
VERONIKA. 090-321-741. 355225
WYJAZDY. /012/56-15-21. 354518
WYJAZDY. 090-331-875. 355426
WYJAZDY. Tel. 012/23-34-48. 343581
WYJAZDY, 012/481-532. 354503
ZAPRASZAMY na masaże. /012/21-71-60. 100446
36-60-99, Lea 141. Całodobowo. 345862

WESELA, 38.00/ osoby, 012/12-18-72. 350436

WESELA, studniówki - profesjonalna oprawa muzyczna. Tel. /012/11-40-39. 355380

WRÓŻKA. 012/13-40-39. 349699

WRÓŻKA. Kraków, ul. Koliątaja 3/18. 355315

Turystyka

BUSY. 012/43-75-88. 354052

NARTY - jednodniowe wyjazdy, wczasy zimowe, ferie. Astour, ul. Krowoderska 58 (wejście od św. Teresy) 350175

OBÓZ narciarski dla dzieci, młodzieży, 8.02-16.02.97, 390 zł z wyciągiem. /012/67-53-75, /012/36-13-03. 353442

WYNAJEM autokarów, (012) 33-22-18. 328186

ZIMOWISKO, doskonała opieka, komfortowe zakwaterowanie. (012) 58-87-13. 100634

Towarzyskie

A. A. A. A. A. Luks masaże, superdziewczyny, całodobowo, ul. Warszawska 14. Tel. 012/23-34-48. 343527

A. A. A. Długa 16, 012/22-03-87. 348795

A. Claudia prywatnie. /012/ 67-33-87. 352194

A. Loretta. 090-321-741. 355223

A. Nowicjuszkii. 090-321-283. 352197

A. Panowie. 090-321-283. 352195

A. Pogotowie erotyczne, 012/13-45-55. 354058

A. Ślicznotki. 090-285-808. 353044

A. Wyjazdy. 012/56-24-85. 354608

AAJAAJ!!! Ukołysz myśli! "Erotic", /012/22-19-27, Floriańska 24. 355179

"ABIGAIL", 012/22-49-87, Kremerowska 2. 354382

ABSOLUTNIE niezemijskie na sylwestra. /012/13-89-96. 355357

ADONIS- Chłopcy. 090-33-08-23. 353079

ADRIANNA. 090-316-881. 348813

AGENCJA. 012/43-69-97. 355427

AGENCJA całodobowa Drink bar, ul. Floriańska 32, "Maxim", /012/22-49-11. 354796

AGENCJA "Elen". Najlepiej. 012/130-222. 355254

AGENCJA "Madonna". 012/21-96-13. 348080

WAMECH
PRODUCENT WÓZKÓW PRZEMYSŁOWYCH
Albina Wąsik
Piotr Wąsik
30-435 Kraków, ul. Torowa 3, tel./fax 66-55-11, tel. 67-27-04

REGAŁY Z PŁYT PERFOROWANYCH
KOŁA TENTE

SPRZEDAM CZĘŚĆ AKCJI DOBRZE ZORGANIZOWANEGO PRZEDSIĘBIORSTWA Z FRONTEM ROBÓT, WŁASNĄ BAZĄ I KONCESJĄ NA PROWADZENIE SKŁADU CELNEGO.

MINIMALNY KAPITAŁ DO WNIESIENIA 100.000 USD.

Oferty: Biuro Ogłoszeń, 35-010 Rzeszów, ul. Ks. Jałowego 29.

GARNITURY
SUNSET SUITS
CENY PRODUCENTA
PŁASZCZE KRAKÓW 3 KURTKI
UL. STRADOM 3

aurus FIRMA HANDLOWA

NAJLEPSZE ŻYCZENIA WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI W NADCHODZĄCYM NOWYM ROKU

pragnie złożyć swoim Szanownym Klientom

FIRMA HANDLOWA „TAURUS”
31-586 Kraków, ul. Centralna 69-71, tel. (012) 44-42-93, 43-72-88, fax 25-77-40.

UNIwersytet Jagielloński SZKOŁA LETNIA KULTURY I JĘZYKA POLSKIEGO

zaprasza do udziału w sześciotygodniowym kursie

JĘZYK POLSKI DLA OBCOKRAJOWCÓW POLISH FOR FOREIGNERS
48 HOURS/GODZIN JĘZYKA POLSKIEGO

Miejsce: centrum Krakowa - ul. Garbarska 7a.
Termin: od 6 stycznia do 14 lutego.
Kursy prowadzą pracownicy naukowci UJ.
Wydajemy świadectwa (transcripts of studies).
Informacje i zapisy: godz. 9 - 14, ul. Garbarska 7a, tel. 21-36-92, fax 22-77-01.

Firma „Inwest-Bud-Rupikowski” oferuje

mieszkania własnościowe hipoteczne w budynku dwupiętrowym w Krakowie przy ul. Grota-Roweckiego:

- cena 1 m² = 1450 PLN
- termin realizacji: grudzień 1998 r.
- powierzchnia: 33 m², 37 m², 50 m²
- możliwy garaż
- odpisy podatkowe
- realizacja książeczek mieszkaniowych
- atrakcyjna oferta ratalna.

Informacja: Kraków, ul. Długa 67, tel. (012) 33-57-42

MIESZKANIA HIPOTECZNE DWUPOKOJOWE DO 50M2 I INNE ORAZ GARAŻE CENA OD 1370-ZŁ ZA 1M2 REJON AL.29-GO LISTOPADA

MIESZKANIA ŚRÓDMIEŚCIE

ODDANIE IV KWARTAŁ 1997
TEL. 13-77-50
Budowlana Spółka Mieszkaniowa
Kraków ul. Langiewicza 6/3
od pon. do piątku 9-17

Urząd Gminy Biskupice z siedzibą w Trąbkach ogłasza

PRZETARG NIEOGRANICZONY na roboty wykończeniowe w przedszkolu w Trąbkach.

Termin realizacji zamówienia do 1997.03.31.
Specyfikację istotnych warunków zamówienia wraz z zestawieniem robót można odebrać w Urzędzie Gminy Biskupice w Trąbkach, 32-041 Biskupice, woj. krakowskie, pokój nr 15, tel. 78-33-95.
Pracownikiem uprawnionym do kontaktów z oferentami jest mgr inż. Roman Jaworek, pok. nr 15, tel. 78-33-95 wewn. 11.
Pomieszczenia przedszkola będą udostępnione oferentom do oględzin w dniu 1997.01.07 w godz. 10.00 - 14.00.
Zamkniętą kopertę z ofertą oznaczoną - „Przedszkole w Trąbkach” - należy złożyć w Urzędzie Gminy Biskupice, pokój nr 8.
Termin składania ofert upływa dnia 1997.01.10 o godz. 9.00.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 1997.01.10 o godz. 10.00, w siedzibie zamawiającego, pokój nr 15.
W przetargu mogą wziąć udział oferenci, którzy spełniają warunki określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określone w art. 22 Ustawy o zamówieniach publicznych.

AP interlec ŻORY

okna PVC i AL.

BIURO INFORMACYJNO - HANDLOWE „A-P”:
► Kraków ul. Klimeckiego 14 (Stała Wystawa Budownictwa) tel./fax 56-14-88, 23 67 00 w. 215

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE „A-P”
AUSTRIACKO - POLSKA Sp. z o.o.
Żory, ul. Boczna 6, tel. (0-36) 345-922, fax (0-36) 345-933.

Promocja -10% zniżki do wiosny. Nie czekaj do wiosny, zamów już teraz!

PRZETARG NIEOGRANICZONY

Kurator Oświaty w Krakowie w 1992 roku przyjął wnioski o nowelizację Statutu PSB oraz o nadanie szkole prywatnej uprawnień szkoły publicznej. Do chwili obecnej wniosków nie rozpatrzył, a podejmowane działania mają wątpliwy charakter prawny. Traci na tym młodzież i jej rodzice.

Poszukuje się pełnomocnika (osobę prawną lub fizyczną) do reprezentowania interesów młodzieży wobec Kuratora Oświaty, ewentualnie MEN i Sądu.

Oferty należy składać w zalakowanej kopercie w terminie do 31.01.1997 r. pod adresem:
„WIKTOR” Spółka z o.o., 31-055 Kraków, ul. Miodowa 26.

Otwarcie kopert i rozpatrzenie ofert nastąpi w dniu 3.02.1997 r.
Zastrzega się możliwość unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Labeo
Biuro Ogłoszeń STUDIO REKLAMY
PRASA•RADIO•TV
ORYGINALNE PROJEKTY GRAFICZNE

Kraj i Zagranica
Korzystne RABATY

30-504 Kraków ul. Kalwaryjska 9 ("Korona" - I p.) tel. 56 04 61, tel./fax 23 62 91

Gorlickie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego „FOREST”

producent wyrobów galanterii drzewnej

poszukuje dostawców większych ilości:

- tarcicy bukowej
- fryzów bukowych (szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (018) 53-76-60 w. 211, 212)
- drewna tartacznego bukowego (informacje - tartak Kamienica k. Łącka, tel. (018) 32-30-01)
- półfabrykatów bukowych (informacje - tel. (018) 53-76-60 w. 204, 278)

*Szczęśliwego
Nowego Roku — 1997
życzy klientom, placówkom handlowym
i bankom współpracującym:*

BSK, KREDYTBANK, PKB,

PKO BP

Biuro Sprzedaży Ratalnej

ALZUIS

„Czyżby zabrakło aniołów w niebie,
że Pan Bóg zabrał nam CIEBIE...”

Z wielkim bólem zawiadamiamy, że w dniu 29 XII 1996 r.
po ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 16
odeszła od nas, opatrzona św. Sakramentami Nasza Najukochańsza
Córka, Siostra i Wnuczka

ś t p

ANIA STAWSKA

Nabożeństwo żałobne przy Zmarłej odprawione zostanie
we wtorek, dnia 31 XII 1996 r. o godz. 12.00 w kościele
parafialnym na Pasterniku przy ul. Ojcowskiej 1,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłej
na miejsce wiecznego spoczynku,
o czym zawiadamiają
pograżeni w głębokim smutku

Rodzice, Siostra, Brat,
Dziadkowie i Rodzina

ś t p

TOMASZ MAZUREK

Najukochańszy Syn i Wnuk, przeżywszy lat 27
zmarł śmiercią tragiczną dn. 27.12.96 r.
Msza św. żałobna przy Zmarłym odprawiona zostanie w piątek,
dn. 3.01.97 o godz. 13.00 w kaplicy cmentarnej w Borku Fałęckim,
po czym nastąpi odprowadzenie osoby Zmarłej
do grobowca rodzinnego,
o czym zawiadamiają pograżeni w bólu i żalobie

Rodzice, Dziadkowie, Rodzina, Przyjaciele

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 29.12.96 r.
po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami
w wieku 48 lat zmarł

ś t p

WITOLD NOWAK

właściciel restauracji „Sanus”
Nasz Najukochańszy
Mąż, Tatus, Brat, Zięć, Teść, Dziadzius, Szwagier i Wujek.
Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w czwartek,
dnia 2.01.1997 r. o godz. 9.00 w kaplicy na cmentarzu Rakowickim,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku, do grobowca rodzinnego.
Pograżona w smutku

Rodzina

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w uroczystość św. Szczepana 1996 r.,
opatrzonego Sakramentami zasnął w Panu

ś t p

WŁADYSŁAW KRUPIARZ

Najukochańszy Mąż, Ojciec i Dziadzio.
Msza święta żałobna odprawiona zostanie w czwartek,
2 stycznia 1997 r. o godz. 11.00 w
kaplicy cmentarnej w Grębałowie,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku.
Pograżeni w smutku

Żona, Synowie, Synowa, Wnuczki
i Rodzina

ś t p

ELŻBIETA ANDRZEJCZYK

przeżywszy lat 69, po długiej i ciężkiej chorobie,
opatrzonego św. Sakramentami zmarła dnia 25 grudnia 1996 r.
Nabożeństwo żałobne przy Zmarłej odprawione zostanie
w czwartek dnia 2 stycznia 1997 r. o godz. 13.40
w kaplicy na cmentarzu Batowice,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłej
na miejsce wiecznego spoczynku.
Pograżona w głębokim smutku

Rodzina

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

ś t p

ANDRZEJ GUZIANA

Najukochańszy Mąż, Ojciec, Brat i Dziadzius, przeżywszy lat 62,
zmarł nagle, dnia 25 grudnia 1996 r.
Nabożeństwo żałobne przy Zmarłym odprawione zostanie
w czwartek, dnia 2 stycznia 1997 r. o godz. 10.20
w kaplicy na cmentarzu Batowice,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku,
o czym zawiadamiają pograżeni w głębokim smutku

Żona, Dzieci, Siostry, Wnuki
i Rodzina

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 28 grudnia 1996 r.
odeszła od nas na zawsze
Nasza Najukochańsza
Mamusia, Żona, Babcia i Teściowa

ś t p

ZOFIA KOŹLAK

Pogrzeb odbędzie się 2 I 1997 r. o godzinie 14.00
na cmentarzu Podgórkim.

Mąż, Córki, Zięciowie, Wnuczka
i Wnukowie

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy,
że w dniu 26 grudnia 1996 roku zmarł

mgr inż. ROMAN GOLEC

były długoletni zastępca Dyrektora
Zakładu Doświadczalnego Instytutu Odlewnictwa w Krakowie.
Zmarły był cenionym fachowcem,
wychowawcą młodej kadry pracowników,
lubianym Kolegą, prawym i szlachetnym Człowiekiem.
Odszedł pozostawiając nasze grono w głębokim smutku.
Rodzinie Zmarłego tą drogą składamy
wyrazy głębokiego współczucia.

Dyrekcja Zakładu Doświadczalnego,
Organizacje Społeczne,
Koleżanki i Koledzy

Naczelnikowi

Wojciechowi Mielnickiemu

serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci OJCA
składają

Koleżanki i Koledzy
z Oddziału Okręgowego NBP
w Krakowie

Panu

Krzysztofowi Wójcikowi

Zastępcy Dyrektora Departamentu Rewizji Banku
Przemysłowo-Handlowego SA wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci MATKI
składają

Zarząd oraz Pracownicy
Banku Przemysłowo-Handlowego SA

Panu inż.

Ryszardowi Kapusta

Dyrektorowi Generalnemu P.P.U.H. „REMACO” w Krakowie
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci OJCA
składają

Zarząd i Pracownicy
„POLREMACO” i „REMACO”
w Krakowie

Panu

Andrzejowi Boguni

składamy wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci MATKI

Zarząd i pracownicy
Telewizji Wisła Sp. z o.o.
w Krakowie

ZAKŁADY POGRZEBOWE

Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.
ul. Rakowicka 41 11-47-76
cm. Podgórkim, ul. Wapienna 56-55-11
cm. Grębałów 45-31-61
ul. Reduty 1 (obok cm. Batowice) 11-35-26
polecają

BEZGOTÓWKOWE USŁUGI POGRZEBOWE w ramach zasiłków ZUS

Kompleksowa obsługa pogrzebów, duży wybór trumien,
obsługa żałobników, transport krajowy i zagraniczny,
kremacja, wieńce, nekrologi, usługi kamieniarskie, itp.

CAŁODOBOWY PRZEWÓZ Z MIESZKAŃ
tel. 11-45-02, 11-45-04, ul. Reduty 1 (Batowice).

CENY KONKURENCYJNE!!!

ZAKŁAD USŁUG POGRZEBOWYCH „LILIA” S.C.

Kraków, ul. św. Łazarza 19, tel. 21-24-80
zakład czynny w godz. 7 - 16

poleca

BEZPŁATNE USŁUGI POGRZEBOWE W RAMACH ZASIŁKÓW ZUS

Sprzedaż trumien, obsługa żałobników, transport
krajowy i zagraniczny, kremacja, wieńce, nekrologi.

KOMPLEKSOWĄ OBSŁUGĘ POGRZEBÓW

Dyżur całodobowy, przewóz z mieszkań,
również w niedziele i święta. ☎ 37-88-76

Co? Gdzie? Kiedy? Bielskie

TEATRY

Wtorek

BIELSKO-BIAŁA - Teatr
Polski: „Mayday”, koncert.

KINA

Wtorek

BIELSKO-BIAŁA - Apollo:
„Wczoraj i dziś” (USA), „Matyl-
da” (USA), Rialto: „Belfer”
(USA), „Cup” (USA), ŻYWIEC -
Janosik: „Trainspotting” (ang.),
„Świąteczna gorączka” (USA)
SUCHA BESKIDZKA - Smrek:
„Striptease” (USA), OŚWIĘCIM
- Luna: „Wczoraj i dziś” (USA),
„Trainspotting” (ang.), CIE-
SZYN - Piast: „Maria z Nazare-
tu” (fr.), „Mężowie i żona”
(USA), „Czas zabijania” (USA).

Środa

Kina nieczynne.

APTEKI

BIELSKO-BIAŁA, Jutrzenki
24, 3 Maja 2, ŻYWIEC, Ko-
ściuski 15, ANDRYCHÓW, Kra-
kowska 84, CIESZYN, Rynek 6,
SUCHA BESKIDZKA, Mysłi-
wska 11, WADOWICE, pl. Ko-
ściuski 22, OŚWIĘCIM, Wyso-
kie Brzegi 4.

SZPITALA

BIELSKO-BIAŁA, Wyzwolen-
nia 18, tel. 400-61, Wyspiańskiego
21, tel. 320-15, Sobieskiego
83, tel. 359-04, E. Plater 17, tel.
270-11 CIESZYN, Armii Ludowej
tel. 205-49, Bielska 4, tel. 206-11
SUCHA BESKIDZKA, Szpitalna
6, tel. 438-55, ŻYWIEC, Sienkie-
wicza 30, tel. 40-51.

POGOTOWIA

BIELSKO-BIAŁA, Emilii Pla-
ter 14, tel. 999, 234-12, Piastow-
ska 3, tel. 236-11, ANDRY-
CHÓW, 27 Stycznia 9, tel. 999,
626-23, OŚWIĘCIM, Wysokie
Brzegi, tel. 999, 12-22-72, CIE-
SZYN, Bielska 1, tel. 999,
211-24, SUCHA BESKIDZKA,
Szpitalna, tel. 999, 422-03, WA-
DOWICE, Wojska Polskiego, tel.

999, 336-65, ŻYWIEC, Handlo-
we 3, tel. 999.

POGOTOWIE ENERGETYCZNE

BIELSKO-BIAŁA - tel. 991,
OŚWIĘCIM - tel. 42-35-35.

POGOTOWIE GAZOWE

BIELSKO-BIAŁA - tel. 992,
OŚWIĘCIM - tel. 42-36-63.

POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

BIELSKO-BIAŁA - tel.
14-33-82.

STRAŻ MIEJSKA

BIELSKO-BIAŁA - tel.
281-14, OŚWIĘCIM - 42-49-99.

INFORMACJA PKP

BIELSKO-BIAŁA - tel. 933,
OŚWIĘCIM - tel. 43-22-11.

INFORMACJA PKS

BIELSKO-BIAŁA - tel.
228-25, OŚWIĘCIM - tel.
42-25-61.

INFORMACJA TURYSTYCZNA

BIELSKO-BIAŁA - tel.
224-06 (od pn. do pt. 8-18).

TELEFONY ZAUFANIA

BIELSKO-BIAŁA - Katolicki
Telefon Zaufania: 14-74-00
(16-21), Telefon Zaufania AA:
282-40 (16-22), Tel. Informacja
o AIDS - 282-11 (czwartki: 17-20).

MUZEA

BIELSKO-BIAŁA - Okręgo-
we czynne 10-15, Dom Tkacza
czynne 9-14, CIESZYN czynne
10-15, OŚWIĘCIM-BRZEZIN-
KA czynne 8-16, WADOWICE -
Dom rodzinny Jana Pawła II
czynne 9-12 i 14-18.

POMOC DROGOWA

BIELSKO-BIAŁA - tel. 265-62,
OŚWIĘCIM - tel. 42-54-14.

INNE

GOPR, telefon alarmowy -
Bielsko-Biała: tel. 178-536,
WOPR - Bielsko-Biała: tel.
237-86.

Ogłoszenia ekspresowe

Praca

AKTUALNIE szereg stanowisk, stała praca. 012/21-50-40. 355523

BIURO Podróż "Intercars" zatrudni pilotki. Wymagania: pełna dyspozycyjność, bardzo dobra znajomość języka francuskiego, miła prezencja, wiek do 35 lat. Zgłoszenia (CV + zdjęcie) Pijarska 21, tel. (012) 22-73-48. 101473

DO rozwożenia, na stałe. 012/21-50-40. 355521

"GABRIEL" Salon Urody poszukuje kosmetyczki, manicurzystki, fryzjerek. 012/33-58-45, 8.00-20.00. 355764

KASJERKI zatrudnią Delikatery "Dorex" A.S. Kraków, Na Kozłowiec 3, tel. 012/55-18-33. 355911

OPIEKUNKI do dziecka poszukują. Bochnia 0197/229-10. 355605

PRACA w Grecji - mężczyźni, kobiety. /033/ 75-42-77. 355679

PRZYJMĘ recepcjonistę z dobrą znajomością angielskiego, obsługi komputera. /012/ 22-15-09 (8.00-15.00). 101498

SPAWACZY odbiorowych w osłonie CO₂ i argonu zatrudni firma, tel. 012/49-96-99 wewn. 104, 164 w godz. 10-12. 355484

SPRZEDAWCZYNIĘ (młoda) do sklepu z odzieżą, przyjmę. Tel. /012/ 45-85-18. 355799

ZATRUDNIĘ 2 kierowców, TIR; praktyka, wiza włoska, 012/67-08-69, 012/72-16-56. 355629

ZATRUDNIĘ magistra i technika farmacji. 012/22-02-49. 355759

ZATRUDNIĘ mężczyznę, wiek 20-30 lat w charakterze ochroniarsko-porzadkowym, do pracy w pubie. Spotkanie 2.01.97 św. Jana 18, godz. 12.00. 355535

ZMYWAJĄCA, sprzątającą, przyjmę. Tel. /012/161-219 (9.00-11.00). 101485

Sprzedaż

OWCZARKI kaukaskie. 012/49-50-67. 355908

POLSKIE owczarki nizinne - szczenięta rodowodowe. 012/45-19-20. 355904

POLSKIE owczarki nizinne. 012/49-50-67. 355905

PUDLE miniaturowe, srebrne, rodowodowe. /012/ 12-67-41. 355637

RATLERKI. /012/ 21-05-33. 101508

SETERY irlandzkie. /012/36-11-58. 101479

STARE meble, biblioteka, kredens, stół, 012/13-16-05. 355816

STOŁY do sprzedaży odzieży na wagę. Tel. 012/13-01-07. 355910

YORKSHIRETERRIERY. 012/47-08-18. 355729

Motoryzacyjne

BMW 735, 1989 r., sprzedam. 014/797-430. 355899

FAVORIT 1994, sprzedam. /012/55-00-25. 101520

FORD Transit, rok 1991 2,5D pilnie. Tel. 014/22-11-67. 355902

FSD Combi, sprzedam, 012/33-31-39. 355601

KUPIĘ Fiata, Poloneza. /012/ 88-53-11. 343150

NEXIE, GLE/4, 1996, gwarancja, tanio sprzedam. 012/15-23-38. 355587

SPRZEDAM 125p, 1988. /012/ 70-14-00. 355865

SPRZEDAM Fiata 126p, 1983. /012/70-13-73. 355863

SPRZEDAM Poloneza Traka, zabudowany, 1993, 128 mln, VAT, 012/78-55-70. 355498

SPRZEDAM przyczepę kempingową, 1996, 012/66-42-28. 355728

126P, 1989/90, sprzedam. 012/78-47-63. 355842

Lokale

DO wynajęcia dwa pokoje z kuchnią, II p., na gabinet, kancelarię, w centrum. Tel. /012/ 12-86-01 (10.00-16.00). 101519

DO wynajęcia mieszkania, pokoje. 012/25-15-72. 355879

DWUPOKOJOWE, Cegielniana, Miechowy, sprzedam "Euro-Atlas", 012/21-82-49. Kupi mieszkanie. 355599

JEDNOPOKOJOWE do wynajęcia, 012/58-87-13, 012/21-05-94, 012/22-60-69. 355804

MIESZKANIE wynajmę na peryferiach Krakowa lub niedalekiej okolicy. /012/37-80-71. 101497

WYNAJĘCIE garsonieri, telefon, os. 1000-lecia, oferuje Euro-Atlas. /012/ 21-82-49. 355875

3-POKOJOWE, 77 m², nowe, odpis, Prądnik Czerwony + garaż, sprzedam bez pośrednictwa. /012/ 55-81-42. 355581

Nauka

SKOLENIE psów. 090-384605 (8.00-20.30), 012/37-38-29 od 20.30. 355604

Nieruchomości

SPRZEDAM gospodarstwo rolne, 5 ha, zabudowane, zalew Chańcza, tanio. 012/48-38-16. 355737

Zguby

ZGUBIONO legitymację studencką PK, Marek Koszarak. 101257

Usługi

FLIZOWANIE, hydraulika, VAT, 012/57-54-23. 355725

HYDRAULIKA - piecyki. 012/55-23-33. 355719

TAPICERSTWO, transport, 012/32-39-67. 355508

Usługi budowlane

FLIZOWANIE. /012/ 57-71-47. 355542

Biznes

BILARD-CLUB do wynajęcia, 012/33-01-39. 355913

PRZYJMĘ reklamę na parceli przy drodze Wojnicz Tarnów. Tel. 014/790-077. 355603

Pożyczki

KREDYTY nie oprocentowane. 012/34-32-53. 355472

Różne

POSZUKUJĘ kierowcy powracającego z Wiednia (golf 3) w którym pozostawiono paszporty. (014) 26-20-88. Ta600555

WRÓŻKA, 012/37-43-16. 355870

Turystyka

PRZYJMĘ na ferie 30 osób. Niedzica, tel. 0187/29-409 wieczorem. 355569

WYJAZDY jednodniowe na narty. Dorosli 15.00, młodzież 7.00, dzieci 5.00. Zadzwoń! (012) 56-02-50. 355566

Towarzyskie

SEXBLONDYNKI. 090-31-34-90. 355689

Patriotyczne zrywy Jamesa Bonda

007 przeciw królowej

Doprawdy nikomu już nie można ufać! Oto najwierniejszy z wiernych, filar brytyjskiego wywiadu M16, agent 007, czyli James Bond podnosi głos przeciwko jednemu i integralności terytorialnej królestwa. Ścisłej, czyni to Sean Connery, który po wielu filmach, wędług powieści Iana Fleminga, zrosł się nierozdzielnie i wcielił w postać nieustraszonego obrońcy imperium, bezlitosnego dla usiłujących je osłabić. Tymczasem wciąż podziwiany Sean Connery, pochodzący ze stolicy Szkocji, Edynburga, chlubiący się swą szkocką krwią w żyłach, coraz dobitniej występuje na rzecz pokojowego oderwania tego regionu od reszty królestwa i utworzenia samodzielnego, pełnoprawnego państwa!

Nie jest to chwilowa pasja Seana Connery. Już od 5 lat działa w szkockim ruchu separatystycznym, Scottish National Party, któ-

ry pragnie wyzwolenia spod angielskiego panowania. Przekonania swe i żądania niepodległości prezentuje często na falach BBC, nie pamiętając, że przecież sławę i fortunę zawdzięcza filmowej, celuloidowej „służbie” Wielkiej Brytanii i jej monarchini.

Dażenia wolnościowe Szkotów i kampania Seana Connery'ego nabrały ostatnio rumieńców w związku z oddaniem Szkocji przez Londyn świętości narodowej, jaką jest kamień ze Stone, zwany „Przeznaczeniem”. Służył jako miejsce koronacji wielu królów Szkocji aż do 1296 r., kiedy został wywieziony przez angielskiego najeźdźcę, Edwarda I. Przez następnych 700 lat ów rzeźbiony piaskowiec, symbol minionej wielkości Szkocji, znajdował się w Westminsterze pod tronem koronacyjnym królów Anglii.

Zdaniem Seana Connery'ego gest rządu brytyjskiego jest do-

wodem strachu przed żądaniami separatystycznymi północnej prowincji. Dlatego też głosi: „Chcemy więcej niż ten kamień, chcemy prawdziwej władzy i prawdziwego parlamentu, chcemy niepodległości”. Słowa te fają do serc Szkotów, których jedna czwarta je popiera, ale w Londynie to nowe wcielenie Connery'ego budzi niechętność i chroniczne reakcje. Konserwatyści wytykają mu, że o Szkocję walczy głównie w Hiszpanii, gdzie spędza większość czasu, a do Szkocji przyjeżdża tylko by grać w gólf. W Partii Pracy nawet szkocki parlamentarzysta krytykuje go jako „fiskalnego uchodźcę” i za to, że sam sobie przeczy, bo walcząc o oderwanie ojczystej prowincji uczestniczy w imprezach, organizowanych przez zdeklarowanych i wojujących obrońców integralności terytorialnej królestwa. (PAI)

Dlaczego twarz symetryczna, o regularnych rysach, wydaje się nam ładniejsza? Sprawdzono to na podstawie testów. Kiedy pokazano grupie osób oblicza różnych ludzi przed i po korekcie komputerowej, zawsze wygrała twarz „retuszowana”.

wiele elementów pozwala przypuszczać, że spojrzenie operuje równocześnie na dwóch poziomach - zarówno w sposób ogólny, pobierając ogólny „odcisk” twarzy, jak w sposób szczegółowy, starając się zidentyfikować każdy rys, np. brwi opadające lub podniesione.

Samuels wykazał, że nawet trzymiesięczne niemowlęta zwracają większą uwagę na twarze bardziej symetryczne niż na te, które my uznaliśmy wedle naszych kryteriów za „piękniejsze”. To dziwne i to zdaje się sugerować, że poszukiwanie symetrii pojawia się bardzo wcześnie w systemie

Tajemnice urody

Sprawa może wydawać się błaha, niemniej interesuje pewną liczbę badaczy, którzy próbują zdefiniować sposób, w jaki „selekcjonujemy” kryteria estetyczne i zrozumiemy jak funkcjonuje nasz mózg, aby ocenić co jest piękne. Malgasje, Saharyjczycy czy Indianie amerykańscy nie mają jednakowych kryteriów oceny piękna. Czy istnieje

Najdziwniejsze pod tym względem są próby dokonywane na twarzach pokazywanych krzywo lub zniekształconych. Brytyjczyk Thompson zajmował się wycinaniem fragmentów wizerunków twarzy znanych i nieznanymi, aby spróbować wyjaśnić rolę „przed-poznania”. Warto zauważyć, że na znanej twarzy sam fakt zmodyfikowania jakiegoś ry-

mie wzrokowym małego człowieka. Ale nie wszyscy badacze uważają, że symetria twarzy jest absolutnym warunkiem podobania się. Przeciwnie, manipulacje z fotografiami w celu doskonałego jednoczenia prawej i lewej strony twarzy wykazały, że twarz zbyt doskonała, zbyt geometryczna nie jest przyjemna dla oka.

Fot. Wojciech Cachel

je więc jakaś wspólna płaszczyna?

Dla naszego mózgu nie wszystkie rysy są jednakowo ważne. Pierwsze miejsce w hierarchii zajmują włosy (w przypadku Europejczyków), następnie oczy i usta (ważne dla Afrykańczyków). Ale w przypadku kogoś znajomego, patrzymy przede wszystkim na oczy i usta, pomijając kontury (włosy czy broda). Szybkość „rozszyfrowania” nieznanej twarzy jest tak duża, że trudno nam zrozumieć jak mózg gromadzi tyle informacji, jak je porównuje, aby się dowiedzieć kto jest kim, kto jest do kogo podobny. Wydaje się, że rozmieszczenie rysów na twarzy, odstęp między nimi (rozmiar czoła, rozstęp między brwiami) odgrywa niemal taką samą rolę jak sam kształt rysów. W istocie,

su lub wycięcia oczu i ust, aby je następnie krzywo przykleić, nie pozwala rozpoznać fizjonomii.

Sytuacja się zmienia, gdy odwracamy fotografię. Głowa jest wówczas na dole, ale oczy i usta ustawione są we właściwym kierunku, więc łatwo rozpoznać osobę. Lecz znaczenie wizerunków i ich regularności dla wyboru przez partnera seksualnego lub jako podstawa porozumiewania się za pomocą mimiki, nie jest doceniane przez człowieka. Większość tzw. wyższych gatunków żywych ma niekiedy zaskakujące kryteria urody. U japońskich much-skorpionów, wybór trafia na samca, który ma najbardziej symetryczne skrzydła. U pawi wybrany zostaje ten, który rozpościera najpiękniejsze pióra w ogonie.

W swoim laboratorium w Berkeley (Kalifornia) Curtis

Innym bowiem kryterium jest „twarz średnia”. Rysy normalne, zwykłe, bez ekscesów, działają uspokajająco. A ten, kto je ma, cieszy się naszą sympatią. Na tym poziomie symetria nie wystarczy. W istocie, jeśli się weźmie pod uwagę sprawę urody i regularności rysów z punktu widzenia ewolucji gatunku, trzeba zrównoważyć korzyści i niedogodności. Korzyści seksualne: łatwiej zwrócić uwagę płci przeciwnej, jeśli rysy są zgodne z kryteriami urody, może to natomiast mieć niedobre skutki funkcjonalne. Dobrze jest mieć mały nos, ale to może powodować trudności w oddychaniu lub infekcje. W krajach północnych, jeśli zniknie z twarzy warstwa tłuszczu, może raptownie wzrosnąć wrażliwość na zimno. (PAI) ADA JANKISZ

„bis”
Firma Handlowo-Usługowa s.c.

WYPOSAŻENIE BIUR
ATRAKCYJNE CENY

Sklep Meblowy
30-048 Kraków, ul. Lea 11b, tel./fax 32-49-34

Podziękowanie

Szanownemu Panu Profesorowi dr. hab. med. Tadeuszowi Popieli, Kierownikowi I Katedry Chirurgii Ogólnej i Kliniki Chirurgii Gastroenterologicznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, jak też całemu zespołowi operacyjnemu za pomyślne przeprowadzenie trudnego zabiegu chirurgicznego, składam tą drogą serdeczne wyrazy wdzięczności.

Równocześnie kieruję gorące podziękowania dla wszystkich lekarzy oraz całego personelu pielęgniarskiego, rehabilitacyjnego i pomocniczego za okazaną mi życzliwość, troskliwą opiekę i serdeczność, jakiej doznałem podczas mojego pobytu w Klinice

wdzięczny pacjent
Zdzisław Hübner

1997 – kosmiczna prognoza

Nauka Technika

Przed 40 laty, w październiku 1957 roku, wysłano pierwszego sztucznego satelitę Ziemi, co uważane jest powszechnie za początek tzw. ery kosmicznej. Dokonania tego 40-lecia są imponujące, choć ich rozmach i tempo ostatnio nie są już tak duże, jak w latach 60. i 70., kiedy nieomal każdy miesiąc przynosił nowe „epokowe” osiągnięcia. 1997 rok zapowiada się jednak bardzo interesująco, szczególnie w dziedzinie badań Układu Słonecznego. Także plany w dziedzinie lotów załogowych są bogate – przewiduje się 11 startów statków załogowych i rozpoczęcie budowy międzynarodowej stacji orbitalnej. Poniżej przedstawiamy chronologiczny wykaz oczekiwanych wydarzeń kosmicznych.

12.01 – rozpoczęcie misji STS-81, w ramach której wahadłowiec Atlantis po raz piąty połączy się ze stacją Mir. W trakcie wspólnego lotu nastąpi wymiana amerykańskiego członka załogi stacji: Johna Blaha, który przebywa w kosmosie od 16 września 1996, zastąpi Jerry Linenger. Pozostanie on na Mirze do maja, dokona też wyjścia w otwartą przestrzeń kosmiczną razem z rosyjskim kosmonautą.

4.02 – start statku Sojuz TM-25 z rosyjsko-niemiecką załogą. 6 lutego statek połączy się ze stacją Mir. Niemiecki astronauta Reinhold Ewald po 20 dniach powróci na Ziemię wraz z załogą statku Sojuz TM-24, a jego rosyjscy koledzy pozostaną na orbicie do 15 lipca.

7.02 – start japońskiego radioteleskopu orbitalnego Muses-B. 8-metrowy instrument będzie okrążył Ziemię po orbicie o parametrach 1000-22000 km, współpracując z radioteleskopami naziemnymi.

13.02 – rozpoczęcie misji STS-82, której celem będzie wymiana niektórych elementów w teleskopie kosmicznym Hubble'a. Będzie to dwudziesty drugi lot wahadłowca Discovery. Przypomnijmy, że teleskop Hubble'a został wyniesiony przez ten sam wahadłowiec w kwietniu 1990 roku i był już raz naprawiany przez załogę wahadłowca Endeavour w grudniu 1993 roku.

20.02 – drugie zbliżenie próbnika Galileo do jowiszowego księżycy Europa na odległość 588 km. Galileo krąży wokół Jowisza od 7 grudnia 1995 roku i podczas każdego okrążenia planety zbliża się do jednego z trzech wielkich księżyców i wykonuje szczegółowe fotografie powierzchni. W 1996 roku dwukrotnie zbliżył się do Ganimedesa, a następnie do Kallisto i Europy.

27.03 – wahadłowiec Columbia wystartuje do swego 22. lotu, rozpoczynając misję STS-83.

John Blaha (z prawej) ze swoim rosyjskim dowódcą Walerijem Korzunem.

Będzie ona poświęcona głównie badaniom materiałowym w warunkach mikrogravitacji.

kwiecień – drugi start zachodnioeuropejskiej rakiety Ariane-5. Tym razem wynosić ona będzie głównie balast oraz niewielkiego radioamatorskiego satelitę AMSAT. Chodzi bowiem o wypróbowanie nowej rakiety, która zawiódła w czasie pierwszego startu 4 czerwca 1996 r.

5.04 – próbnik Galileo po raz trzeci zbliży się do Ganimedesa, przelot nastąpi w odległości 3000 km.

7.05 – czwarte spotkanie z Ganimedem, tym razem w odległości 1584 km.

15.05 – wahadłowiec Atlantis wystartuje do szóstego połączenia z Mirem. Misja STS-84 ma za zadanie dostarczyć na pokład stacji Michaela Foale, który zmieni Linengera. Wśród załogi wahadłowca znajdzie się rosyjska kosmonautka Jelena Kondakowa, która przebywała na stacji Mir przez 4,5 miesiąca (5.10.1994-22.03.1995)

24.06 – start statku Sojuz TM-26 z kolejną załogą do Mira, która pozostanie w stacji do 20 grudnia.

25.06 – przelot próbnika Galileo w odległości 416 km od księżycy Kallisto.

27.06 – zbliżenie amerykańskiego próbnika NEAR do planetoidy Mathilde na odległość 1200 km. Następnie zostanie on skierowany z powrotem ku Ziemi, którą minie w styczniu 1998 roku, by w lutym 1999 wejść na orbitę wokół innej planetoidy – Erosa.

4.07 – lądowanie próbnika Mars-Pathfinder u wylotu marsjańskiej doliny Ares Vallis. Z lądownika uwolniony zostanie elektryczny pojazd Sojourner, który w ciągu 7 marsjańskich dni będzie się poruszał w niewielkiej odległości od lądownika, zaś w ciągu następnych 30 dni podjęte zostaną próby nieco dalszych ekspedycji (do 500 m).

17.07 – rozpoczęcie misji STS-85, 23 lot wahadłowca Discovery. Pięciosobowa załoga będzie się zajmować głównie badaniami atmosfery Ziemi.

Europejska kapsuła ARD – wzorowana na lądowniku amerykańskiego statku Apollo – będzie w przyszłości służyć do lotów załogowych.

12.09 – amerykański próbnik Mars Global Surveyor wchodzi na wydłużoną orbitę wokółmarsjańską. Po 9 dniach rozpocznie się jej przekształcanie w orbitę kołową poprzez hamowanie w górnych warstwach atmosfery planety (tzw. aerobraking). Metoda ta pozwoli zaoszczędzić sporo paliwa do silników korekcyjnych próbnika. Kamery próbnika będą wykonywać szczegółowe zdjęcia powierzchni co najmniej do stycznia 2000 r.

17.09 – zbliżenie Galileo do księżycy Kallisto na odległość 524 km.

18.09 – rozpoczęcie misji STS-86 wahadłowca Atlantis. Po raz siódmy połączy się on ze stacją Mir, by wymienić amerykańskiego członka załogi (powróci Michael Foale, pozostanie astronautka Wendy Lawrence) oraz dołączyć do stacji ostatni element – eksperymentalny moduł energetyczny.

6.10 – start próbnika Cassini do badania Saturna i jego księżycy Tytana. Jest to wspólne przedsięwzięcie amerykańskiej agencji NASA i europejskiej ESA. Amerykanie zbudowali próbnik macierzysty, przeznaczony do wprowadzenia na orbitę wokół Saturna (26 czerwca 2004 roku), a specjaliści z Europy – lądownik Huygens, który zostanie wprowadzony do atmosfery Tytana (27 listopada 2004 r.).

9.10 – start amerykańskiego próbnika Lunar Prospector. Po 4

dniach wejdzie on na biegunową orbitę wokół Księżyca, by w ciągu roku fotografować jego powierzchnię z wysokości 100 km. Będzie to uzupełnienie misji próbnika Clementine, który w roku 1994 fotografował Księżyc z wyższej orbity.

9.10 – rozpoczęcie misji STS-87, 23. lot wahadłowca Columbia. Będzie on poświęcony badaniom materiałowym i astronomicznym.

6.11 – spotkanie Galileo z księżycem Europa w odległości 1119 km.

listopad – start pierwszego elementu międzynarodowej stacji orbitalnej Alpha. Rosyjska rakietka Proton wyniesie na orbitę moduł FGB (Funkcjonalno-Gruzowej Blok), zbudowany w Rosji, ale sfinansowany przez Amerykanów.

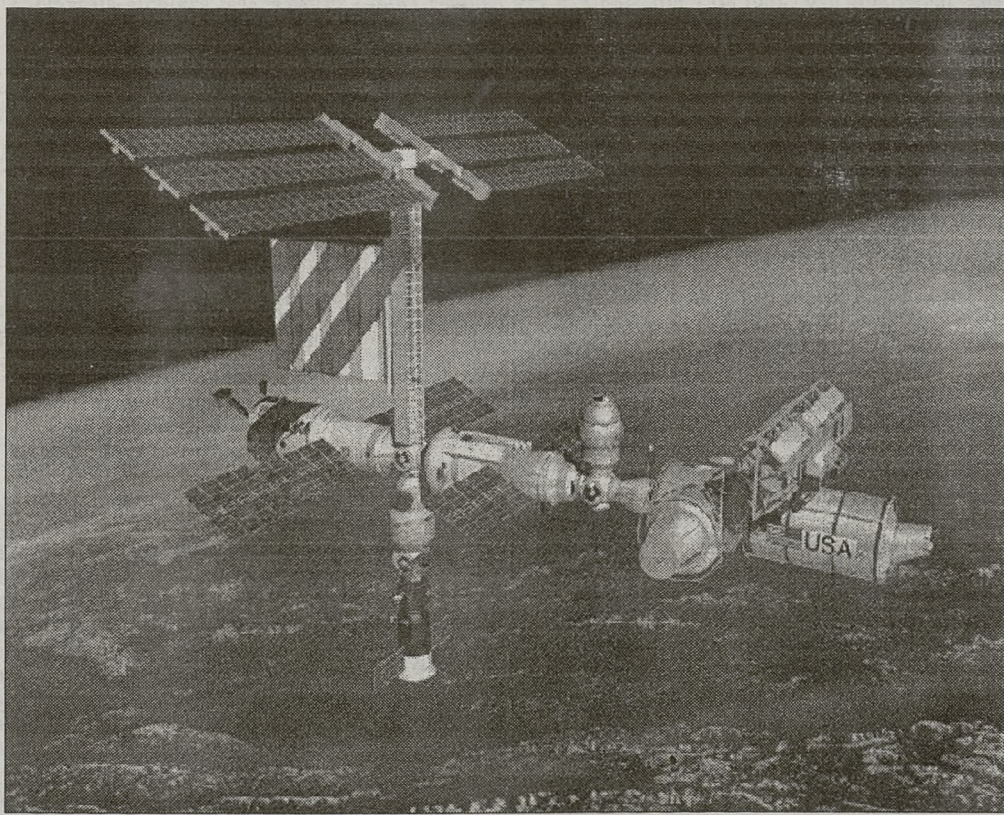
4.12 – rozpoczęcie misji STS-88 wahadłowca Endeavour, który wyniesie drugi element stacji – amerykański moduł Node-1.

7.12 – nominalny koniec misji próbnika Galileo. Będzie on nadal krążył wokół Jowisza; jeśli pozostaną jakieś rezerwy paliwa, możliwe będzie przeprowadzenie jeszcze kilku spotkań z księżycami.

12.12 – start kolejnej załogi do stacji Mir w statku Sojuz TM-27.

Wypada na koniec przypomnieć, że przedstawiony scenariusz wydarzeń to tylko prognoza. Rzeczywistość jest zwykle skromniejsza – na rok 1996 również planowano 11 startów załogowych, z czego zrealizowano 9.

JACEK KRUK

Początkowy etap budowy stacji Alpha (z lewej strony moduły rosyjskie, z prawej amerykańskie).

Zdjęcia: NASA via INTERNET

Stalowy monsun

Już w I tysiącleciu Indie i Sri Lanka słynęły z wyrobu stali z dużą zawartością węgla, co zapewniało jej twardość i wytrzymałość. Dotychczas uważano, że proces nawęglania stali polegał na wtórnej obróbce w piecu ze sztucznym wdmuchiwanym powietrzem. Wykopaliska przeprowadzone przez brytyjskiego archeologa Gilla Juleffa w Samanalawewa na południu Sri Lanki podważyły ten pogląd. Odkopano 41 pieców świadczących niedwuznacznie o tym, że już w VII wieku wytwarzano stal wysokowęglową bezpośrednio, tzn. kontrolując i wykorzystując naturalne ciśnienie wiatru.

Piecy usytuowane były na zboczu wzgórz. Przed każdym z nich wznosił się murek wysoko-

ści pół metra, długości półtora metra, zwrócony na zachód, czyli frontem do wiatru. W murku, podziurawionym otworami, tkwiły rurki doprowadzone do komory spalania, w której metalurg układał na przemian warstwy rudy i węgla.

Wytop odbywał się w porze wiania monsunu. Temperatura wytopu dochodziła do 1500 stopni C. W miarę potrzeby zatykano odpowiednią liczbę rurek, powodując w ten sposób mniejszy bądź większy udział węgla w wytapianej stali. Uzyskiwana stal zawierała ponad 0,77 procent węgla już po pierwszym wytopie. W ciągu pory monsunowej piecy wiatrowe na zboczu wytapiały ponad 3500 ton stali.

(PAI)

Najstarsi Amerykanie

Najstarsi Amerykanie są bardziej spokrewnieni z Aborygenami zamieszkującymi Australię niż ze współczesnymi Indianami. Wskazują na to badania resztek szkieletów dawnych mieszkańców kontynentu, odnalezione na terenie Brazylii i Kolumbii, jakie wykopaliska antropologów z USA i Brazylii, o czym piszą na łamach pisma „Sydney Morning Herald”. Prawdopodobnie Aborygeni przywędrowali przed 40-50 tysiącami lat przez obecne terytorium Indonezji i ówczesny przesmyk między Azją i Ameryką.

Jak pisze niemiecka agencja DPA, powołując się na badaczy uniwersytetu Sao Paulo, dopiero po nich przybyli dawni Azjaci, którzy przez kilka tysięcy lat egzystowali obok Aborygenów. „Australo-Amerykanie” prawdopodobnie zapoczątkowali rdzennych Indian, których ostatni przedstawiciele wymarli przed 30 laty. Dziś jedynie na południu Brazylii żyją ich potomkowie, którzy zachowali tylko niektóre cechy swych przodków.

(PAI)

Przy alei Europejskiej

Na wystawie Expo 2000 w Hanowerze Polska zaprezentuje się we własnym pawilonie narodowym. Polski pawilon, o powierzchni ekspozycyjnej ok. 500 m kw., stanie przy alei Europejskiej, w sąsiedztwie pawilonów państw Unii Europejskiej.

Ekspozycja przygotowana przez Polskę będzie obejmowała 4 zagadnienia: integracja europejska i atlantycka, rozwój gospodarczy i ochrona środowiska, stosunki polsko-niemieckie oraz młode pokolenie. Wystawa w Hanowerze będzie się odbywać pod hasłem „Człowiek – nauka – technika”. Do udziału w niej zaproszono 185 państw, które zaprezentują dotychczasowe osiągnięcia oraz przedstawiają najważniejsze wyzwania, jakie stoją przed światem na początku XXI wieku.

(PAP)

Sport

Rewolucja w Turnieju Czterech Skoczni

Brutalny system?

Korespondencja „Dziennika” z Oberstdorfu

■ **NBA.** Koszykarze Miami Heat zwyciężając w Milwaukee miejscowych Bucks 95-94 zanotowali 14. kolejną wygraną na wyjeździe w biejących rozgrywkach. Rekord NBA pod względem triumfów poza własną halą, od sezonu 1971/72, należy do LA Lakers - 16 zwycięstw z rzędu. Sukces „Żarów” jest tym cenniejszy, ponieważ ich trener Pat Riley do dyspozycji miał tylko osiemu koszykarzy (grała siódemka).

■ **NHL.** Dwie bramki Vincenta Damphousse'a pozwoliły Montreal Canadiens odnieść dość niespodziewane zwycięstwo w meczu z liderami Atlantic Division, Florida Panthers 2-1. Zespół z Florydy ostatnią porażkę zanotował 2 listopada w meczu z Philadelphia Flyers (2-3), która wygrywając w niedzielę z Calgary Flames 4-2 wykorzystowała potknięcie rywali i wyszła na prowadzenie w Atlantic Division.

■ **SHORT PROWADZI.** Arcymistrz angielski Nigel Short, na rundę przed zakończeniem, samodzielnie prowadzi w szachowym turnieju w Groningen. Short - były wice mistrz świata FIDE i PCA „wykłęty” wraz z Garrim Kasparowem (Rosja) z FIDE - zgromadził po 10. rundach 6,5 pkt. Wyrzucił dotychczasowego lidera - Jana Timmana (Holandia) i Borysa Gelfanda (Białoruś) o 0,5 pkt. oraz Aleksieja Szirowa (Hiszpania) - 5,5 pkt.

■ **NOWY TRENER.** Nevio Scala będzie nowym trenerem zespołu włoskiej ekstraklasy piłkarskiej, FC Perugia. 48-letni szkoleniowiec prowadził w ubiegłym sezonie inną drużynę serie A, AC Parma. Prezes AC Milan, Silvio Berlusconi proponował, aby Scala objął zwolnioną przez Arrigo Sacchiego posadę trenera reprezentacji narodowej. Nevio Scala podpisał kontrakt do 2000 roku. Zarobi w tym czasie ok. 4 mln USD.

■ **TRZY TROFEA.** Komplet medali wywalczyli reprezentanci Polski w bojerowych mistrzostwach Europy juniorów, które odbyły się w Kownie. Złoty przypadł Hubertowi Szostakowi z MK Mikołajki, srebrny klubowemu koleździe Tomaszowi Zakrzewskiemu, a brązowy Piotrowi Krausharowi z Pałacu Olsztyn. Były to zaległe mistrzostwa, których nie udało się przeprowadzić w marcu ze względu na duże zanieżenie litewskich akwenów.

(O)

Niemcy i Austriacy są zadowoleni. Niemcy, bo Dieter Thoma wygrał inauguracyjny Turniej Czterech Skoczni konkurs w Oberstdorfie, kontynuując dobrą passę skoczków niemieckich na tej skoczni (6 zwycięstwo w przestrzeni ostatnich 8 lat), a ponadto w pierwszej piątce było jeszcze ich dwóch zawodników (8 Jaekle, 12 Hannawald).

Cieszą się też Austriacy, ich lider Andreas Goldberger zaczął turniej dobrze, plasując się na 3 miejscu, na 10 pozycji był Szwarcenberger.

- Goldi miał trudny start do tego sezonu - mówi pierwszy trener Austriaków Andreas Felder, znakomity ongi skoczek. - Kontuzja u progu sezonu pokrzyżowała mu trochę szyki, w pierwszych konkursach skakał z doświadczeniem i rutyną. W Oberstdorfie w pierwszym skoku pokazał, iż jest już blisko wysokiej formy. Drugi skok miał trochę słabszy, ale i tak znalazł się na podium. Wierzę, że dalej będzie jeszcze lepiej. Najtrudniejszy będzie noworoczny konkurs na skoczni w Garmisch-Partenkirchen, to trudna technicznie skocznia, ostatnio została przebudowana. A potem skakać będziemy już na swoich dobrze nam znanych obiektach w Innsbrucku i Bischofshofen.

Felder uchylił się od odpowiedzi na pytanie czy Goldi po raz trzeci (wcześniej uczynił to w roku 1993 i 1995) wygra Turniej Czterech Skoczni. - To jest pytanie raczej dla... wróżki - odpowiedział austriacki trener. - Przed nami jeszcze trzy ciężkie konkursy, w których wszyscy mogą się zdarzyć. Turniej ma swoją specyfikę, z 8 skoków zawodnik nie może zepsuć ani jednego!

Trener Felder ma rację. O zwycięstwie w tegorocznym turnieju marzył Japończyk Masahiko Harada. Przed sezonem typowany był jako jeden z głównych kandydatów do zwycięstwa. Tymczasem w Oberstdorfie już w I serii pucharowej, startując w parze z mało znanym skoczkiem niemieckim Reichelem, po dalekim skoku na 114,5 metra miał upadek. Przez kilka minut nie podnosił się ze śniegu, potem jednak, przy gromkich brawach 28-tysięcznej widowni, wstał o własnych siłach i poszedł do japońskiego boksu. Harada stracił tyle punktów, że marzenie o zwycięstwie w całym turnieju musi przesunąć na następny sezon.

Trwają ożywione dyskusje - czy FIS zrobiła słusznie wprowadzając system pucharowy KO w skokach? Jedni są za, drudzy przeciwni temu eksperymentowi.

Podczas I serii w Oberstdorfie staliśmy w towarzystwie aktualnego mistrza olimpijskiego Niemca Weissfloga, który poza tym sezonem zakończył karierę sportową. - Mam mieszane uczucia co do nowego systemu KO - mówi Weissflog. - Na pewno z jednej strony jest on atrakcyjny dla widzów, dzisiaj np. w jednej parze eliminowali się tak świetni skoczkowie jak

(ciem) otrzymałyby notę, która dawałaby mu awans do czołowej trzydziestki (co ciekawe kosztem naszego Matei!). Teraz w systemie KO takiej szansy nie dostał.

Wiem, że w większości dyscyplin sportowych (w prawie wszystkich grach zespołowych, tenis, ping-pong, szermierce) wprowadza się systemy pucharowe pod różną postacią („nagła śmierć” w futbolu, play off w hokeju, koszykówce). Ma to w wielu przypadkach swoje uzasadnienie, taki system, np. gra do pierwszej bramki w hokejowej do-

Radość Dietera Thomy

Fot. PAP/CAP

Fin Soininen czy Norweg Ottenen. W innej los skojarzy dwóch... Japończyków: Saitoha i Kasaję. Jeden z nich musiał odpaść. Nie bardzo chciałbym być teraz w skórze zawodników, trzeba mieć jeszcze mocniejsze nerwy niż dotychczas.

Trener naszych skoczków Paweł Mikeska mówi: - Teraz w pierwszej pucharowej serii skoczek podświadomie nastawia się nie na jak najdłuższy skok, ale żeby pokonać rywala z pary. Czasem można przejść do finałowej serii po krótkim skoku, jeśli rywal skoczy jeszcze słabiej. Takie szczęście w Oberstdorfie miał nasz Mateja, awansował do finału skokiem na odległość 99 metrów, a odpadli zawodnicy, którzy mieli skoki o kilka metrów dłuższe (np. Ahone 107 m, Kasaja 107,5 m).

Większość trenerów jest przeciwna systemowi KO. Uważa, że nie jest on sprawiedliwy, o czym mógł przekonać się cytowany przeze mnie Japończyk Harada. Gdyby konkurs w Oberstdorfie rozgrywany był starym systemem, to za swój daleki skok (z upad-

grywce, jest szalenie atrakcyjna dla kibica. Ale skoki narciarskie to swoista konkurencja. Olbrzymie napięcie w ciągu paru sekund lotu, który zawsze może skończyć się upadkiem (często tragicznym). Nerwy zawodników wystawione są na olbrzymią próbę. Czy można jeszcze pogłębiać ten stres przez tak brutalny system? Na to pytanie będą sobie musieli odpowiedzieć władze FIS. System KO w Turnieju Czterech Skoczni jest zastosowany eksperymentalnie. Po 4 konkursach ma zapaść decyzja - jaki system będzie obowiązywał w dalszych konkursach.

ANDRZEJ STANOWSKI

Wyjazd sponsorowany przez Zakłady Przemysłu Cukierniczego „WAWEL” SA

Sensacyjna wiadomość z Hiszpanii

Indurain zejdzie z roweru?

Hiszpański dziennik sportowy „Marca” podał sensacyjną informację.

Zdaniem gazety, fenomenalny hiszpański kolarz Miguel Indurain, pięciokrotny triumfator prestiżowej wieloetapówki Tour de France, wkrótce poinformuje o zakończeniu bogatej kariery sportowej.

Pertraktacje w sprawie kontraktu z hiszpańską grupą ONCE (startują w jej barwach

m.in. Francuz Laurent Jalabert i Szwajcar Alex Zuelle) nie dały żadnych rezultatów.

Hiszpan oświadczył dziennikarzowi „Marcy”, że postanowił nie przyjmować propozycji podpisania umowy z żadną inną renomowaną „stajnią”.

Już od dwóch tygodni nikt z przedstawicieli ONCE nie skontaktował się z Indurainem, a kolarz rozstał się ze swymi dotychczasowymi pracodawcami z Banesto stawiając im waru-

nek, że mają zdecydować o losach kontraktu do końca bieżącego roku.

Indurain miał propozycję zaangażowania przez Kelme, Polti, Francaise de Jeux i Asics. Zdaniem „Marcy” - jeśli kierownictwo ONCE nie „złamie się” to Indurain zrezygnuje z dalszej kariery.

Przypomnijmy, że Indurain jest największym kolarzem świata ostatnich lat.

(PAP)

Wielka Krokiew jak panna młoda

Bieg Sylwestrowy

Zakopane pęka w szwach, przez Krupówki trudno się przecisnąć. Pod Giewontem przebywa co najmniej 80 tys. gości.

Chyba wielu z przybyszów oraz mieszkańców miasta oraz regionu z pewnością przybędzie dziś na Bieg Sylwestrowy. Ten tradycyjny bieg narciarski odbędzie się pod Wielką Krokwią.

Na przyjęcie gości i biegaczy sławna skocznia wystroiła się jak panna młoda. Spadł śnieg, więc cała jest w bieli, wygląda uroczo i zalotnie. Na trasach spod Wielkiej Krokwi z metą na stadionie rozegrany najpierw zostanie bieg pań na dystansie 8 km. Początek o godz. 11.30, a bieg rozegrany zostanie w czterech pętłach. Panie walczy będą o nagrodę Wydawnictwa Jagiellonia S.A. wydawcy „Dziennika Polskiego”. Nagrodą jest kolorowy telewizor.

W biegu obok Polek mają startować Słowaczki. Pewnie w ich gronie szukać należy faworytki do zmagania głównej nagrody. Ciekawe, że ekipę Słowaczek tworzą policjantki, narciarzki ze Szczyrbskiego Plesa należą bowiem do Policyjnego Klubu.

Główny bieg mężczyzn rozpocznie się o godz. 12. Biegacze pokonają 12,5 km w sześciu okrążeniach. Każde okrążenie będzie przebiegać pod Krokwią. Doskonale więc kibice będą mogli sytuację na trasie obserwować. Narciarze rywalizować będą o nagrodę dowódcy Krakowskiego Okręgu Wojskowego. Jaka to jest nagroda, nie wiadomo, bo jak to w wojsku, obowiązuje tajemnica.

Na trybunach pod skocznią gazda Wielkiej Krokwi Waldemar Wolowicz urządził komisnek z pioncami polanami drewna, nieopodal podium dla zwycięzców. Kto je dziś zajmie?

(W. JARZ.)

7 stycznia we Włocławku

Gołota przed sądem

W maju 1990 roku bokser Andrzej Gołota we włocławskiej restauracji „Zazamcze” pobił, a następnie sterroryzował pistoletem gazowym jednego z gości, po czym przeniósł się do innego lokalu, gdzie wzniecił kolejną rozróbę.

Prokuratura postawiła mu zarzut „rozboju z użyciem niebezpiecznego narzędzia”. Jesienią 1990 roku brązowy medalista igrzysk olimpijskich z Seulu wyjechał do USA, gdzie przebywa do dziś.

We wtorek 7 stycznia przed Sądem Wojewódzkim we Włocławku odbędzie się rozprawa przeciwko Andrzejowi Gołocie, która wcześniej została odroczone ze względu na przygotowania i walkę tego boksera z Riddickiem Bowe. Pojedynek, przegrany przez Polaka przez dyskwalifikację, odbył się 14 grudnia w Atlantic City.

„Rozprawa budzi ogromne zainteresowanie - powiedział mec. Jacek Wasilewski, b. prezes Polskiego Związku Bokserskiego - z tego co wiem przygotowana jest duża sala. Do Sądu Wojewódzkiego napłynęło bardzo dużo zgłoszeń od osób, które chciałyby być obecne w czasie rozprawy.

- Jaki wyrok może otrzymać Andrzej Gołota?

- Gołota był dotychczas ścigany listem gończym z artykułu 210 paragraf 2 kodeksu karnego. Groziło mu co najmniej 5 lat pozbawienia wolności. Moim zdaniem ulegnie zmianie kwalifikacja prawna czynu - ze zbrodni na występki. W tym drugim przypadku oskarżonemu grozi kara więzienia od 6 miesięcy do 5 lat z możliwością warunkowego zawieszenia kary.

(PAP)

Żegnamy

Katarzynę Wiśniowską

Nie żyje Katarzyna Wiśniowska - była mistrzyni i rekordzistka świata, dwukrotna mistrzyni Polski w łucznicztwie, trenerka i wychowawczyni młodzieży. Zmarła 28 grudnia w szpitalu w Rzeszowie, gdzie leczyła się po przebytym niedawno zawale serca. Miała 65 lat.

Katarzyna Wiśniowska należała do najwybitniejszych polskich łuczniczek w historii tej dyscypliny. W lipcu 1955 roku na Mistrzostwach Świata w Helsinkach zdobyła złoty medal. To był jej fantastyczny debiut na zawodach rangi międzynarodowej. Miesiąc później w Warszawie podczas II Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów zwyciężyła we wszystkich konkurencjach, zdobywając aż 12 złotych medali.

Nieco później na Łuczniczych Mistrzostwach Polski w Opolu Wiśniowska odniosła kolejny znaczący sukces - zwyciężyła na wszystkich dystansach i we wszystkich konkurencjach. W tych zawodach uzyskała aż cztery wyniki lepsze od ówczesnych rekordów świata.

W 1956 roku fenomenalna łuczniczka Resovii, w „cywilu” skromna i oddana dzieciom na-

uczycielka Szkoły Podstawowej nr 1 w Rzeszowie, w której pracowała 41 lat, miała na swoim koncie osiem rekordów Polski. W 1960 r. sięgnęła po Puchar Europy. W swojej długoletniej karierze dwukrotnie zdobyła mistrzostwo kraju.

Pani Kasia sama startowała w zawodach, równocześnie sędziowała i z sukcesami szkoliła w Resovii młodych łuczniczek. Jej wychowankami byli m. in. olimpijczycy: Jan Popowicz (Moscium) i Maria Szeliga (Moskwa), a także mistrzyni Polski Bogumiła Bielas-Kustra. Do samego końca służyła swoim wychowankom doświadczeniem, radą, pomocą; nie wycofała się do końca z pracy społecznej w Okręgowym Związku Łuczniczym.

- Całe życie uczyla i całe życie poświęcała łucznicztwu - powiedziała „Dziennikowi” jej wychowanka Maria Szeliga, dwukrotna wicemistrzyni Europy. - Była niezamężna, nie miała dzieci, to my łuczniczki byliśmy jej rodziną. Kochaliśmy ją i podziwialiśmy.

2 stycznia na cmentarzu parafialnym w Łopuszce Wielkiej k. Kańczugi Katarzynę Wiśniowską pożegnają łuczniczki, wychowankowie, przyjaciele i admiratorzy tej pięknej dyscypliny sportu.

(ASK)

Ile wygralesz?

Duży Lotek: 2 rozw. z 6 traf. - płatne po 320.970,60 zł. 430 rozw. z 5 traf. - po 746,44 zł. 29332 rozw. z 4 traf. - po 8,72 zł. 460421 rozw. z 3 traf. - płatne po 2,00 zł.

Express Lotek: 6 rozw. z 5 traf. - po 23.574,80 zł. 1078 rozw. z 4 traf. - po 52,48 zł. 42163 rozw. z 3 traf. - po 2,01 zł.

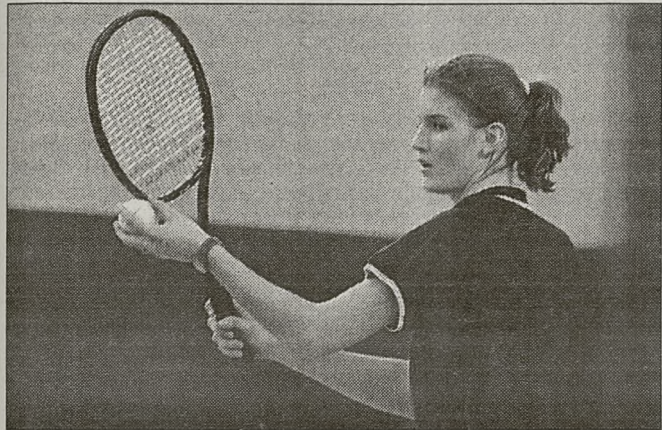
MULTI LOTEK

3, 6, 10, 19, 20,
22, 30, 34, 36, 38,
39, 41, 45, 46, 47,
49, 51, 53, 57, 62

Rok 1996 w kalejdoskopie wydarzeń

STYCZEŃ: Magda w kralnie kangurów

W tradycyjnym plebiscycie „Przeglądu Sportowego” najlepszym sportowcem minionego roku wybrano judokę Pawła Nastulę. Zastawiano się, czy ugryntuje ten sukces w Atlancie...

Magdalena Grzybowska

Fot. Anna Kaczmarz

Jak zwykle w okresie marcowym (od futbolu) ekscytacja transferami. Legia zakupiła od Stomilu Olsztyn Tomasza Sokołowskiego za 11 mld starych zł. Nie był to rekord klubowy, legioniści wcześniej za Cezarego Kucharskiego musieli wpłacić do szwajcarskiego Aarau ok. 20,5 mld starych złotych.

Jens Weissflog nie zaradził i po raz czwarty w swej karierze wygrał Turniej Czterech Skoczni. Mistrz olimpijski z Niemiec niebawem zakończył karierę. W 4 Skoczniach Adam Małysz był 23, Wojciech Skupień 54.

Zakopane organizowało Puchar Świata w skokach narciarskich. Konkursy wygrali Słoweńiec Peterka i Austriak Goldberger. Małysz 9 i 6, coraz bliżej elity...

Po raz pierwszy w historii tenisowego turnieju Australia Open polska tenisistka przeszła wśród senierek pierwszą rundę. 17-letnia Magdalena Grzybowska z Olszy Kraków pokonała Australijkę Musgrave. Magda wygrała ponadto Australia Open wśród junierek. - To mój życiowy sukces - powiedziała po finale z Francuzką Dechy.

LUTY: baty od Japoni

Artur Partyka skoczył w halę najwyższą na świecie - 2,35 m. Czy uzyska podobną formę w Atlancie?

W Krakowie obawy, dotyczące rozwiązania sekcji hokejowej Cracovii. Na szczęście hokeiści grają z pomocą Okocimia do dziś.

Polscy piłkarze pod wodzą nowego trenera Władysława Stachurskiego pojechali do Hongkongu po 20 tys. dolarów i baty... na boisku 0-5 z Japonią.

Tragedia na Karaibach. U wybrzeży Dominikany rozbił się samolot Boeing 757. Wśród ofiar znaleźli się: szef sejmowej Komisji Młodzieży, KF i Sportu, wiceprezes PZPN Marek Wielgus, wiceprzewodniczący sejmowej komisji sportowej Zbigniew Gorzelańczyk i młodzi koszykarze Zastalu Dariusz Czerniejewski i Tomasz Kapalski.

18-letnia Jagna Marczułajtis z Zakopanego zdobyła we Włoszech mistrzostwo Europy w snowboardzie, w siałomie równoległym.

Adam Małysz w Iron Mountain (USA) zajął 2 miejsce w konkursie PS.

Piłkarze przegrali w Rijece z Chorwacją 1-2. Mecz obserwował Antoni Piechniczek...

MARZEC: skok Małysza do światowej czołówki

Zima była długa tego roku. Boiska pod śniegiem, piłkarze

zaczęli sezon ze sporym opóźnieniem.

Adam Małysz w Lahti udowodnił, że jest w czołówce światowej. W konkursie PŚ był trzeci. Z kolei w Falun był drugi. Prawem serii: na ostatnim konkursie PŚ w Oslo był już

Dariusz Michalczewski nadal nie pokonany na zawodowym ringu. Polak, obywatel Niemiec, znokautował w Hanowerze Umarowa (USA).

Słaby sezon siatkarów Wisły i spadek do Serii B, praktycznie drugiej ligi.

Mateusz Kusznierevicz już wygrał w klasie Finn w regatach o Puchar Świata.

Robert Korzeniowski najszybszy w chodzie w La Corunie (Hiszpania). Do Atlanty coraz bliżej.

MAJ: powrót Plechniczka

Zaledwie remis 1-1 polskich piłkarzy w Mielcu z Białorusią, mimo że PZPN kuśił premią za zwycięstwo.

W Bratysławie podczas ME w tenisie stołowym Lucjan Błaszczuk zdobył dwa brązowe medale, polska drużyna jeden. Ponadto Błaszczuk z Grubbą na 2 m. w deblu.

Trener Hutnika Jerzy Kasalik okresowo musiał leczyć się w szpitalu. Jego podopieczni walczyli o wielki cel: Puchar UEFA.

W Wiśle zmiana trenera, Lucjana Franczka zastąpił Henryk Apostel, asystentem został obok Kmiecika Mieczysław Broniszewski.

Piłkarska bomba. Po zaledwie 4 meczach odwołano trenera reprezentacji Stachurskiego, selekcjonerem został Antoni Piechniczek. Już po raz drugi od okresu 1981-86. Decyzję o zmianie podjął przebywający w szpitalu prezes PZPN. Następnie do lecznicy trafił z zawałem odwołany trener.

Paweł Nastula trzeci raz z rzędu mistrzem Europy w judo. Atlanta coraz bliżej.

Legia - Widzew 1-2, co przybliżył łodzianom pierwszy po 14 latach tytuł mistrzów Polski.

CZERWIEC: Hutnik w pucharach

Antoni Piechniczek zaczyna od 0-2 z Rosją i odejścia z kadry Juskwiaika oraz Iwana. Piłkarze: w Moskwie byliśmy głodni. PZPN: warunki zakwaterowania i żywienia odpowiadały standardom międzynarodowym.

Widzemy mistrzem, Hutnik Kraków (3 miejsce) w pucharach, do ekstraklasy wróciły stare firmy: Polonia Warszawa, Wisła Kraków, Ruch Chorzów oraz nowicjusz Odra Wodzisław. Spadł dziwny twór: Olimpia/Lechia.

Piłkarze Wawelu Kraków po 22 latach wrócili do II ligi.

Trenerem żużlowców Unii Tarnów został - po latach - Stanisław Kępowicz. Zastąpił Ma-

wybrani najlepszymi sportowcami 90-lecia.

Mateusz Kusznierevicz już wicemistrzem Europy w żeglarskim. Atlanta coraz bliżej.

LIPIEC: złota polska Atlanta

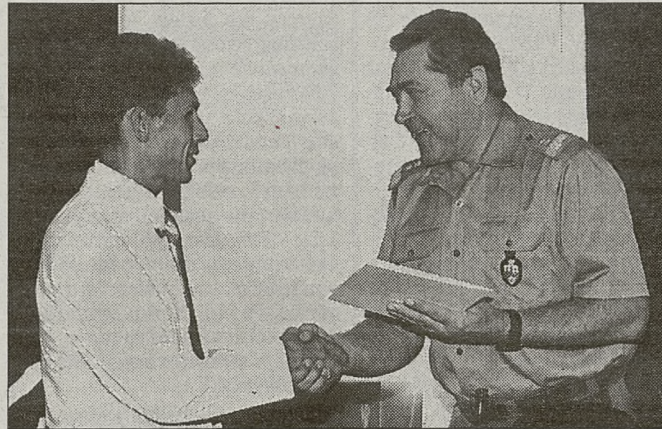
Miesiąc olimpijski. Jednak początek w Atlancie tragiczny. Podczas ceremonii otwarcia zmarł szef polskiej misji Eugeniusz Pietrasik.

Renata Mauer (strzelectwo) pierwszą w ogóle złotą medalistką igrzysk w Atlancie.

21/22 lipca. Złota polska noc w Atlancie: Ryszard Wolny, Andrzej Wronski i Paweł Nastula na najwyższym podium.

Kolejne złote medale: Włodzimierz Zawadzki w zapasach, Mateusz Kusznierevicz w żeglarskim.

Andrzej Gołota przegrał walkę z Amerykaninem Bowem na skutek dyskwalifikacji. Jerzy

Gratulacje dla mistrza z Krakowa

Fot. Adam Wojnar

Kulej po walce: Polaka skrzywdzono. Niestety, nasz mistrz olimpijski patrzył zbyt pobłażliwie. Gołota uderzył poniżej pasa...

PZPN wprowadził taryfikator kar. Za trzecią złotą kartkę piłkarze (w praktyce kluby) będą płacić 150 zł, za szóstą - 300 zł, za dziesiątą - 600 zł.

Krakowianie Wacław i Krzysztof Wieczorkowie samolotowymi mistrzami Europy w rajdach.

Hutnik zadebiutował w Pucharze UEFA z Chazri Baku (Azerbejdżan) 2-0 i 9-0. Ten drugi wynik jest wyrównaniem polskiego rekordu w europejskich pucharach. W podobnych wymiarach wygrała Legia w 1972 r. z Vikingurem Reykjavik.

SIERPIEŃ: pierwszy laur dla Krakowa

2 sierpnia - Kraków po raz pierwszy ma „złoto” olimpijskie. Zdobył je w chodzie na 50 km Robert Korzeniowski (Wawel). - Zwycięstwem uczciłem swoje 28 urodziny - powiedział na mecie. Bilans Polaków Atlanty: 7 złotych, 5 srebrnych i 5 brązowych medali i 11 miejsce. Nadszpiewanie udany występ.

Krakowski Hutnik w Pucharze UEFA z Sigmą Ołomuniec 0-1 i bramurówce 3-1 w rewanżu.

Nadzieje polskiego futbolu Marek Saganowski sprzedany z ŁKS do Feyenoordu Rotterdam. Czy nie za wcześnie?

Zawodnik Zagłębia Lubin Mariusz Piekarski podpisał kontrakt z Atletico Paranense Kurytyba. Brazylijczycy kupują piłkarzy w Polsce! Świat się przewraca...

Awantura na zgrupowaniu kadry piłkarskiej przed meczem z Cyprem... Trener Piechniczek usuwa pięću spóźnialskich z Widzewa. Z Cyprem w Bełchatowie kompromitujące 2-2.

Widzew zaś po 2-1 i 2-3 awansował do Ligi Mistrzów, zdecydował gol Wojtali w ostatniej chwili!

WRZESIEŃ: Wielicki w „koronie Himalajów”

W Zabrzu po niezłej grze Polacy ulegli nowym mistrzom Europy Niemcom 0-2.

Krzysztof Wielicki zdobył 14 ośmiotysięcznik i jako piąty w historii alpinista sięgnął po „Koronę Himalajów”.

7 września potop w Krakowie, wielka ulewa. W tym grzejawisku na boiskach znakomite wyniki gospodarzy: Hutnik - Legia 2-1, Wisła - Sokół 2-0.

Europejska przygoda Hutnika z Monaco: 0-1 w Krakowie i 1-3 w rewanżu. W Lidze Mistrzów zwraca na siebie uwagę Marek Citko, choć Widzew przegrywa mecze.

Żużlowcy Tomasz Gollob, Sławomir Drabik i Piotr Protasiewicz drużynowymi mistrzami świata.

Właściciel agencji Gol and Goal Zbigniew Boniek sprzedał

ców ME Shearera i wygrali eliminacyjny mecz MS 2-1 (2-1).

Legia odpadła z Pucharu UEFA po 1-1 i 1-2 z Besiktasem Stambuł.

Włókniarz Malma Czestochowa drużynowym mistrzem Polski na żużlu. Szok w Tarnowie - spadek Unii.

Wybory w Cracovii, nowy prezes Rafał Aksman orędownikiem szybkiej spółki klubu z miastem.

LISTOPAD: rośnie nowy Kasparow?

W Katowicach Polska pokonała Mołdawię 2-1 w eliminacjach MS. Pierwsze od czerwca ub. roku zwycięstwo „biało-czerwonych” w oficjalnym meczu.

Nieźla gra Wisły (7 miejsca) w Lidze, słabsza Hutnika (13 lokata).

Kamil Miton ze Staniątek (gmina Niepołomice) szachowym mistrzem świata do lat 12.

Prezes TSV 1860 Monachium wycenił 32-letniego Piotra Nowaka na 8 milionów marek. Tak wysoko nie ceniono jeszcze polskiego piłkarza.

GRUDZIEŃ: znów poniżej pasa

Miesiąc Gołoty. Kto w Polsce mógł, dorwał się Canalu Plus i dekodera, by nocą z 14 na 15 o godzinie 5.30 śledzić pojedynek ostatniego chyba pretendenta z białych bokserów z pięściarzem czarnoskórym. - Byłem głupi - mówił po przerwanej walce i dyskwalifikacji nasz pięściarz. - Chciałem Bowe'a zabić! - Ale tu nie o zabicie chodziło, tylko wygrać według przepisów. O walce w Atlantic City dyskutuje się w Polsce do dziś. Gołota miał rywala już na widelcu, ale bezmyślnie bite cięsy poniżej pasa pozbawiły go triumfu oraz pozycji sportowego bohatera roku. Obok oczywiście złotych medalistów z Atlanty.

Po latach głośnie o polskich koszykarzach. Trzecia z rzędu wygrana (tym razem z Belgią) prolonguje podopiecznym trenera Eugeniusza Kijewskiego szansę występów w finałach ME.

Marek Citko gra z Mołdawią

Fot. Anna Głód

Andrzej Juskowiak strzelił dla Borussia Moenchengladbach dwa gole Seamanowi z Arsenalu, ale konflikt z trenerem Piechniczkiem trwa, powołania na Anglię „Żusko” nie otrzymał.

PAŹDZIERNIK: gol Citki na Wembley

Janusz Darocha został w USA samolotowym mistrzem świata w lataniu precyzyjnym.

Hubert Wagner już po raz trzeci trenerem reprezentacji siatkarzy. W PZPS - po porażkach w Atlancie - zwyciężył sentyment i wspomnienia triumfów sprzed 20 laty...

Doskonałe 20 minut Polaków na Wembley, wspaniały gol Citki. Anglicy jednak mieli w swych szeregach króla strzel-

Renata Mauer wystrzelała dwa medale

że chodziło tylko o pyszny prima aprilis. Nie przypuszczała, że wywołała wilka z lasu. Do odwołania selekcjonera pozostał miesiąc.

Wciąż niepełne kolejki ligowe, na piłkarskich boiskach jeszcze zalega śnieg.

riana Wardzałę. Zmiana nie pomogła „jaskółkom” w utrzymaniu się w I lidze.

Piłkarski Puchar Polski zdobył Ruch Chorzów.

Obchody jubileuszowe TS Wisła. Siatkarka Józefa Ledwig oraz piłkarz Kazimierz Kmiecik

W Krakowie - zmiany. Niestety, zbyt częste. W Wiśle odchodził kolejno szkoleniowcy siatkarów, koszykarów i na końcu mistrz Apostel, którego zastąpił Kazimierz Kmiecik. W Cracovii zrezygnował prezes. Po dwumiesięcznym zaledwie włodarzeniu klubem. Rekord, ale czy o taki tu chodzi?

Telewizja Polska przeprowadzi plebiscyt na sportowca roku. Zdaniem widzów najlepszy był nie żaden z mistrzów olimpijskich, ale przedstawiciel dziedziny, która nie miała żadnych sukcesów na arenie międzynarodowej. Reprezentacja wygrała w tym roku dopiero w listopadzie. Sam laureat Citko wydawał się być zaskoczony. Taka jest siła popularności futbolu?

Zestawił: JOT

Jagna Marczałajtis na olimpijskim szlaku

Deska... wolności

Imię wybrał dla niej tata. Snowboard wybrała sama – wbrew woli mamy i na przekór klasycznemu, narciarskiemu tradycjom w rodzinie. Dopiero kiedy zaczęła odnosić sukcesy, mama zaakceptowała jej decyzję. Dziś 18-letnia Jagna Marczałajtis ma na swoim koncie 2 złote medale mistrzostw świata juniorów i wywalczony w tym roku tytuł mistrzyni Europy seniorrek. Odniosła sukces.

Urodziła się i mieszka w Zakopanem, ale większość swojego życia spędziła w Ponorinie. Sport był w jej rodzinie codziennością. Tato jest instruktorem narciarstwa, na nartach jeździła mama i siostra Jagny. Ona sama przez 10 lat wycyzynowo uprawiała narciarstwo. Była talentowaną juniorką, należała do kadry Polski. Aż pewnego dnia ktoś pokazał jej deskę snowboardową, spróbowała i tak już zostało. – Snow-

Fot. Jadwiga Rubiś

czułajtis. – O chłopaków nie rywalizujemy, każda ma swojego.

Snowboard stał się modą lat 90. Swobodna jazda po ośnieżonych górskich stokach fascynuje wielu młodych ludzi. Czy snowboard jest ich manifestem? Według Jagny niezupełnie. Ci młodzi ludzie mają pewne wspólne cechy: lubią za dużej ubrania, chętnie słuchają muzyki techno, ale nie tylko tej. Uprawiając snowboard po prostu dobrze się bawią.

Snowboard nie jest też dziedziną, w której łatwiej dojechać do sukcesów niż w innych sportach: – Tu też trzeba mieć talent, ale najważniejsza jest ciężka praca. Talent tylko ją przyspiesza – podkreśla mistrzyni Europy.

Jej droga do osiągnięć była szybsza, bo miała za sobą doświadczenie z narciarstwa. – Ale i tak wiele musiałam się uczyć, dużo zmienić, także w stylu życia – mówi 18-latką z Zakopanego. Jaki jest ten nowy styl?

– Ludziom najbardziej rzuca się w oczy strój snowboardzisty – tłumaczy Jagna. – Po nim rozpoznają ten styl, ale chodzi o coś więcej. Trudno ująć to w słowach. Po prostu snowboardzista ma inną duszę niż np. narciarz. Tu jeździ się po pu-

chu, po lesie, czuje wolność... Nie ma sztywnych reguł, do których trzeba się dopasować.

Według Jagny młodzi ludzie nie dlatego garną się do snowboardu, że szukają w nim metody na szybkie sukcesy i duże pieniądze. – Aby dobrze na tym zarabiać, trzeba naprawdę świetnie jeździć – mówi Jagna. – To wcale nie jest takie łatwe.

Sama ma do pieniędzy zdrowy stosunek: – Są potrzebne do życia – stwierdza. Jeździ własnym dużym fiatem, ma telefon komórkowy – jest samodzielną nastolatką:

– Samochód i telefon to w moim przypadku konieczność. Często wyjeżdżam, muszę się czymś poruszać i kontaktować ze światem. Gdybym siedziała w Zakopanem, nie musiałabym kupować samochodu. Zresztą nie jestem jedyną nastolatką, która jeździ do szkoły samochodem.

Częste wyjazdy powodują, że w szkole nie bywa zbyt często. Chodzi do maturalnej klasy liceum sportowego. Mówi, że żaden ze szkolnych przedmiotów nie jest jej specjalnością: – Z matematyki raczej niewiele umiem, ale nie mogę też powiedzieć, że jestem humanistką. Po prostu muszę opanować jakiś materiał i to robię. Teraz mam mnóstwo zajęć do nadrobienia.

Podstawowe konkurencje snowboardu to: slalom równoległy (para zawodników startuje równocześnie i pokonuje trasę równoległą), slalom gigant (wzorowany na slalomie narciarskim), halfpipe (zawodnik w tunelu dł. 50-110 m i szer. 10-18 m wykonuje skoki i manewry w powietrzu).

Sportowe sukcesy spowodowały, że stała się sławna, ale nie aż tak, żeby rozpoznawano ją na ulicach Zakopanego. Ta mała sława, która ją otacza, raczej nie przeszkadza, również przyjmującej jej medale zyciawie.

Kiedy z ogromną prędkością mknie na swojej desce, staje się symbolem nowoczesności. Uśmiechnięta i odprężona udziela potem telewizyjnym wywiadów i wygląda na przebojową nastolatkę. – Nie sądzę, żebym była przebojowa – cha-

I MŚ w snowboardzie odbyły się w 1985 r., w tym samym czasie w Szwajcarii otwarto pierwszy europejski klub snowboardowy, a na deskach zaczęto się ślizgać także w Polsce. Pierwsze MP odbyły się w 1993 r. Rok później zaczęły się międzynarodowe sukcesy Polaków.

rakteryzuje siebie. – Jestem normalną dziewczyną.

Na stoku podporządkowuje się snowboardowej modzie. Ubra się więc nieco za duży strój, w cywilu, zwłaszcza latem, chętnie zakłada dziewczęce sukienki. Słucha muzyki techno, w stylu „Prodigy”. W wolnym czasie chodzi na dyskoteki, spotyka się z przyjaciółmi. Snowboard nie jest jedyną jej miłością. Uwielbia konie, latem poświęca im wiele czasu. Fascynują ją motory, choć własnego jeszcze nie ma. Ma za to swojego chłopaka – Bartka. On uprawia snowboard amatorsko, i według zapewnień Jagny, nie jest o swą dziewczynę zazdrosny. Przynajmniej tego nie okazuje.

Mijający rok był dla Jagny Marczałajtis bardzo udany. Sukcesów nie uczci jednak na wielkim sylwestrowym balu. Wybierze się gdzieś z przyjaciółmi. Nowy rok będzie dla niej równie pracowity jak poprzedni. Czekają ją mistrzostwa świata i obrona tytułu mistrzyni Europy, matura. Jagna myśli też o dalszej przyszłości: olimpiadzie w Nagano. Snowboard znalazł się w jej programie, a ona należy do kadry olimpijskiej.

– Dla wszystkich snowboardzistów olimpiada jest teraz najważniejszym celem – mówi. MAŁGORZATA SYRDA-ŚLIWA

Sylwestrowy szampan u sportowców

Sylwestrowy szampan mieni się całą gamą smaków. Odbijają się w nim spełnione i nie spełnione nadzieje, sukcesy i porażki, których doświadczało się przez 12 miesięcy. W sylwestrowej lampce szampana jest też nutka nowości, którą pachnie kolejny rok.

Na pytanie, jaki smak będzie miał tegoroczny szampan, odpowiedzieli nam:

Zawodniczka

Krystyna Szymańska-Lara, koszykarka Wisły: – Mój szampan będzie smaczny. Jak każdy mam ogólne życzenia na Nowy Rok: pomyslną końcówkę sezonu dla drużyny. Mam też bardziej prywatne marzenia, ale tych nie mogę zdradzić. Sylwestra spędzę w rodzinnym gronie, założę czarną sukienkę.

Trener

Maria Jakóbiak, szkoleniowiec pływania w Jordanie Kraków: – Spędzę sylwestra wśród rodziny. Nie zastanawialiśmy się, jakie stroje będą obowiązywać. Panie z pewnością przyjdą odświętnie ubrane. Włożę czarną suknię, normalnie nie przepadam za tym kolorem, ale na wieczór czerń nadaje się doskonale. Mój szampan nie będzie ani słodki, ani wytrawny – będzie raczej półwytrawny. Nie wszystko się udało, nie wszystkie marzenia się spełniały. Chciałabym mieć nadzieję, że spełnią się w nowym roku. Oby był on lepszy niż rok 1996.

Działacz

Jan Figut, prezes krakowskiego Hutnika: – Mój szampan na pewno będzie słodki. Zarówno w moim sportowym (europejskie puchary!) jak i prywatnym życiu ten rok nie był zły. Myślę, że przyszły nie będzie gorszy. Spędzę sylwestra wśród przyjaciół, w kamestralnym gronie. Obowiązują stroje wizytowe, włożę krawat, choć obserwowuję, że mężczyźni w moim wieku skłaniają się raczej ku muszcie. Na większym balu poszaleję 25 stycznia, wtedy organizujemy w klubie wielki bal sportowca. (MAS)

Juskowiak w Marsylii?

Klub Olympique Marsylia chce nawiązać do swych wspaniałych lat, ale na razie – po powrocie do ekstraklasy z drugoligowej „banicji” – niczym specjalnym nie imponuje.

W ligowej tabeli OM plasuje się dopiero na jedenastej pozycji, ze stratą aż 18 punktów do lidera AS Monaco. Ostatnio marsylczycy doznali porażki z Rennes 2-4.

Nowy prezes OM – Robert Louis Dreyfus wyśnił sobie pozyskanie do jedenastki „portowców” znad Morza Śródziemnego kolejnego (obok reprezentacyjnego bramkarza Andreasa Koepke) niemieckiego mistrza Europy – snajpera Juergena Klinsmanna. Zwłaszcza że miał odejść z Olympique

kontrowersyjny napastnik Xavier Gravelaine.

Bayern Monachium na razie nie odda jednak Klinsmanna, a próba pozyskania Jamesa Debattha, Liberyjczyka grającego w Nicei, raczej także spaliła na panewce. W tej sytuacji trener Gerard Gili umieścił na swojej liście życzeń... króla strzelców Igrzysk Olimpijskich w Barcelonie – Andrzeja Juskowiaka.

Krótką karierę poznaniaka w jedenastce Borussia Moenchengladbach podobno nie satysfakcjonuje żadnej ze stron – piłkarza i szefostwa niemieckiego klubu – więc Andrzej Juskowiak ma się w poniedziałek lub we wtorek pojawić na treningu Olympique Marsylia. (PAP)

BARAN

(21.03 - 19.04)

Na boisku strzelisz samobójcze gole. Po ożywionej dyskusji z sędzią zobaczysz czerwoną kartkę. Transfer za granicę okaże się wyjazdem za granicę województwa. W szpitalu zoperują ci zdrową nogę. Premię skasuje przeciwna drużyna. Żona ucieknie z najlepszym przyjacielem. To będzie jedyny uśmiech fortuny w tym pechowym dla ciebie roku.

BYK

(20.04 - 20.05)

Pomyślny rok. Twojemu klubowi uda się sprzedać swe obiekty i wyjść z długów. Zlicytowane zostaną słupki, poręczki i chorągiewki, a siatki nabadą rybacy. Ostatnią piłkę zakupi miejscowa drużyna TKKF. Założony na byłym boisku parking przyniesie wielkie zyski. Pierwszeństwo w parkowaniu będą mieli byli piłkarze, o ile stać ich będzie na zakup auta. Jeśli nie – w uniformie parkingowego będzie ci do twarzy.

BLIŹNIĘTA

(21.05 - 21.06)

Jeśli jesteś piłkarzem, nie ucz się języka angielskiego,

Sportowy horoskop '97

włoskiego czy niemieckiego – strata czasu. Tamtejsze kluby cię nie zechcą. Lepiej zabierz się za fiński lub sprawdź w jakim narzeczu mówią w Azerbejdżanie. To jedyna szansa wyjazdu.

RAK

(22.06 - 22.07)

Raki lubią czystą wodę. Nie zmieniaj tej zasady! Jeśli jesteś działaczem, nie włącz do mętnej wody. Jeśli jesteś piłkarzem, unikaj ognistej wody. O ile zaniebasz wypływania na czyste wody, będą kłopoty...

LEW

(23.07 - 22.08)

Zostaniesz selekcyjnym reprezentacji. Już teraz ćwicz zwroty w rodzaju: „Powinniśmy wygrać, ale ten sędzia... Przegraliśmy wprowadzić mecz, ale proszę zauważyć, że do przerwy zremisowaliśmy... Co można w krótkim czasie zrobić, jeśli większość reprezentantów gra za granicą... Drużyna była dobrze przygotowa-

wana, ale nie zrealizowała swoich założeń taktycznych... Ile pan ma lat, panie redaktorze? To za mało, by wypowiadać się o futbolu”. I dalej w tym tonie. Jeśli wyrzuci cię ze stołka selekcyjnego, zostaniesz mówcą wiecowym. W skrócie – politykiem.

Panna

(23.08 - 22.09)

W styczniu na zgrupowaniu skreślisz nogę. W marcu zatrujesz się w restauracji. W maju rywal połamie ci nos. Na treningu w lipcu pęknie ci łuk brwiowy. We wrześniu usuną ci łąkotkę. W listopadzie przeciwnik złamie ci nogę w meczu, a kiedy będziesz się posuwał o kulach, złamiesz rękę w szatni na skórcie banana. W grudniu otrzymasz zaproszenie, by wygłosić prelekcję dla młodzieży pt. „Sport to zdrowie”. Wygosisz ją, siedząc w wygodnym wózku o dużych kołach, napędzanym jedną, zdrową ręką. Młodzież powita cię oklaskami. Możesz jej opowiadać, na jakie liczysz zyski z odszkodowań.

Waga

(23.09 - 23.10)

Jeśli jesteś sędzią piłkarskim spodziewaj się stopniowej poprawy sytuacji materialnej. Nasili się to w okolicach maja i czerwca. Tylko bądź dyskretny. W wywiadach prasowych podkreślaj zawsze takie przymioty, jak bezstronność i ideowość. Staraj się nie przeholować w interesach. Chyba wystarczy ci nowy samochód z Japonii, wczasy na Karaibach, butik dla żony i stały dopływ gotówki. Jeśli przekroczysz tę granicę, zopatr się szybko w zmianę bielizny, podręczne przybory toaletowe i namów rodzinę do regularnego przysyłania paczek. Pod adresem pewnego przybytku w mieście z I-ligowym zespołem. I nie o wytwórnę gazowych kuchenek tu chodzi.

Skorpion

(24.10 - 21.11)

Uważaj w handlu. Sprzedawania meczów nie zrównoważy ich kupowanie. Taki bilans nie wychodzi na zero, zawsze jest

ujemny. Nawet jeśli wzbogacisz kasę. Wolny handel nie oznacza: wolny od skrupułów.

Strzelec

(22.11 - 21.12)

Zrobisz karierę w boksie. Pamiętaj jednak o pewnych szczegółach. Na ringu bij tylko faceta w długich, białych – nie. Twój sekundant powinien mieć przy sobie telefon komórkowy. Zawsze go może po walce użyć. Albo dzwoniąc na pogotowie, albo okładając nim rywala.

Kozłorożec

(22.12 - 19.01)

W tym roku udoskonalisz jako sportowiec nową taktykę. Będą to strajki. Dlaczego bowiem społeczność sportowa ma być tego pozbawiona? Zastosuj ich całą gamę: strajk rotacyjny, głodowy (choć bez przesady, sportowiec powinien dbać o ciało), solidarnościowy i wreszcie włoski. Polega ten ostatni oczywiście na markowaniu pracy. Nie będzie to trudne,

gdyż od dawna obijasz się na boisku. Jednak kibice woleliby zamiast strajku włoskiego – włoski poziom gry...

Wodnik

(20.01 - 18.02)

To będzie ekscytujący dla ciebie rok, jako kibica. Spuścisz manto każdej przyjezdnej drużynie, a konkretnie jej fanom. Każdemu sędziemu przypomnisz, kto tu rządzi. Ukoronowaniem tych wyczynów będzie dłuższe zamknięcie stadionu twojego ukochanego klubu.

Ryby

(19.02 - 20.03)

Twoja drużyna zechce awansować. Rzucisz się więc w wir treningów, co chwilę podważając ich dawkę. W końcu, pozerany ambicją, zamkniesz się na stałe w hali treningowej, zając tylko zdjęcia żony i dzieci, by nie zapomnieć. Kiedy oczekując z potu, uzyskasz największą formę, dowiesz się, że klub zbankrutował, prezes uciekł, wyplaty nie ma, żona i dzieci cię nie poznają, a własny pies pogryzie. W dodatku zauważysz, że prezes ukrywa się w twoim mieszkaniu. Będziesz miał z kim snuć dalsze, sportowe plany.

WRÓŻKA MAJA

Środa

TVP1

- 7.05 Jednego życia za mało - reportaż
- 7.20 Opowieści Dziwnoluda: Zimowe uroki
- 7.35 Kriosfera, czyli historia naturalna lodu - film dokumentalny Szymona Wdowiaka
- 8.00 Święteczny czas na dokument: Uczta pojednania - film dokumentalny J.Kamińskiego i A.Pankiewicza (powt.)
- 8.30 Szaleństwa teatralne: Kolędniczy ze Strzyżewa
- 8.55 „Tajemniczy ogród” (Secret Garden) - film USA (1988) reż. Alan Grint, wyk. Gennie James, Barret Oliver, Derek Jacobi (100 min)
Jedna z kilku telewizyjnych wersji powieści Francis Hodgson Burnett.
- 10.40 Zwierzęta świata: Od Muleshoe do Galvestonu - Myrna i Walter Berletowie w Teksasie - kanadyjski film dokumentalny Dwójka ornitologów na wyprawie badawczej.
- 11.15 Koncert Noworoczny z Wiednia (1), wyk. Wiedeńscy Filharmonicy pod dyr. Ricardo Muti
W programie: polki, walce, marsze Johanna i Josepha Straussów.
- 12.00 Wiadomości oraz powtórzenie orędzia noworocznego prezydenta RP
- 12.15 Koncert Noworoczny z Wiednia (2)
- 13.35 ...ten rok 1996 - podsumowanie wydarzeń w Polsce - program Jacka Piotrowskiego i Wojciecha Nalazka
- 14.10 Studio sport: Konkurs skoków narciarskich
- 15.10 „Legenda Tatr” - film polski (1994) reż. Wojciech Solarz, wyk. Rafał Królikowski, Jerzy Trela, Andrzej Kozak (106 min)
Ekranizacja opowiadań Kazimierza Przerwy-Tetmajera z tomu pod tym samym tytułem, konfrontująca tradycje Podhala z wyobrażeniami o nich ludzi z nizin.
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Młody Ivanhoe” (Young Ivanhoe) - film kanadyjsko-francusko-angielski (1995) reż. R.L.Thomas, wyk. Stacy Keach, Margot Kidder, Nick Mancuso (87 min)

Młody rycerz, stronnik Ryszarda Lwie Serce, walczy z uzurpatorem i jego zaszczytami.

- 19.00 Wieczorynka: Krecik
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 „Hudsucker Proxy” - komedia USA (1992) reż. Joel Coen, wyk. Tim Robbins, Paul Newman, Jennifer Jason Leigh (110 min)
Przewrotna kariera wynalazcy hula-hoop.
- 21.45 Choinka Jedynki
- 22.00 Kabaret Olgi Lipińskiej
- 22.40 Samba, samba - show
- 23.05 George Michael akustycznie - koncert
- 23.35 „Żywy parafianin” (Les Dames Galantes) - film francuski (1990) reż. Jean Charles Tacchella, wyk. Richard

Bohringer, Isabella Rosellini (98 min)
Filmowa biografia Pierre'a Brantome'a, kronikarza dworu Walezjusza, wspaniałego plotkarza i niepoprawnego libertyna.

TVP2

- 1.15 Zakończenie programu
- 7.00 Gwiazdy na Gwiazdkę - koncert w Filharmonii Narodowej, wyk. Grażyna Brodzińska, Sinfonia Varsovia pod dyr. Macieja Nieśiołowskiego
- 8.00 Książę i żebrak (2) - film animowany USA
- 8.30 Program lokalny Z Krakowa: 8.30 Kronika 8.40 Kraków na dzień dobry
- 9.35 Folk show - koncert noworoczny
- 10.05 Skąd nasz ród... - program poetycko-muzyczny Polska sztuka inspirowana folklorem
- 10.35 Koncert zespołu „Krywan”
- 11.00 Asterix i Cleopatra - francuski film animowany
- 12.15 „Piraci” (Pirates) - komedia francusko-tunezyjska (1986) reż. Roman Polański, wyk. Walter Matthau, Damien Thomas, Richard Pearson, Władysław Komar (108 min)
Kapitan pirackiego statku stawia przed sobą trudne zadanie zdobycia złotego tronu Inków przewożonego przez hiszpański galeon.
- 14.05 Stulecie zwykłych ludzi (1/26): 1900 - Czas nadziei - angielski serial dokumentalny
Początek stulecia oglądany oczami jego żyjących świadków. Największa i jedna z najambitniejszych produkcji BBC.
- 15.00 Niektórzy lubią poezję - Wisława Szymborska - film dokumentalny Andrzeja J. Koszyka
Relacja ze spotkania w Starym Teatrze w Krakowie.
- 15.30 Brazylijskie przygody rozalii - japoński film dokumentalny
Życie marmozety zwanej rozalią - małej małpki południowoamerykańskiej.
- 16.25 Niecodzienne święta z Natalie Cole - program muzyczny
- 17.25 Ogród sztuk: Początek - program Kamili Dreckiej
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny Z Krakowa: Kronika: 18.30 Świat 1996 - program publicystyczny
- 19.35 Truskawkowe studio - program dla młodzieży
- 20.00 Przejrzyjmy to jeszcze raz - wydarzenia sportowe roku
- 21.00 Panorama
- 21.35 Noworoczna niespodzianka - program rozrywkowy
- 22.00 „Szalona miłość” (Crazy in Love) - film USA (1992) reż. Martha Coolidge, wyk. Holly Hunter, Gena Rowlands, Julian Sands (90 min)
Mężczyźni w życiu kobiet z trzech pokoleń.
- 23.30 Cafe Star - film muzyczny Adama Sikory
Opowieść muzyczna o Renacie Przemysku, inspirowana tekstami jej piosenek i szkockim malarstwem.
- 24.00 Panorama
- 0.10 Bonnie Raitt - koncert
- 1.10 Zakończenie programu

POLSAT
7.00 Poranek muzyczny z Polsatem

- 8.30 Ufozaury - serial animowany dla dzieci
- 9.00 Drużyna A (60) - serial sensacyjny USA
- 10.00 Żar młodości (88) - serial kanadyjski
- 10.55 „Największe widowisko świata” (The Greatest Show on Earth) - film USA (1952) reż. Cecil B. DeMille wyk. Betty Hutton, Charlton Heston, Cornel Wilde, Dorothy Lamour, James Stewart (153 min)
Świat jako gigantyczny cyrk, w którym na trzech arenach powstaje spektakl stulecia. Oscary za scenariusz i film roku.
- 13.40 Jubileusz Polsatu - reportaż Kuby Szylińskiego
- 15.00 Sofia Loren w Polsce - reportaż Urszuli Rzepczak
- 15.30 Czarodziejka z księżycem - serial animowany dla dzieci
- 16.00 Informacje
- 16.15 Dyżurny satyry kraju - program Tadeusza Drozdy
- 16.45 „Sahara” - film wojenny USA (1944) reż. Zoltan Korda, wyk. Humprey Bogart, Bruce Bennett, J. Carrol Naish (97 min)
Patrol czołgów mierzy się pod El Alamein z przeważającymi siłami niemieckimi.
- 18.40 Moim zdaniem - komentarz polityczny
- 18.45 Informacje
- 19.00 MacGyver (91) - serial sensacyjny USA
- 20.00 Tootsie - komedia USA (1982) reż. Sydney Pollack wyk. Dustin Hoffman, Jessica Lange, Teri Garr (112 min)
Aktor o bardzo trudnym charakterze robi karierę przebrany za kobietę
- 22.05 „Zębate ostrze” (Jagged Edge) - film USA (1985) reż. Richard Marquand wyk. Jeff Bridges, Glenn Close, Peter Coyote, Robert Loggia (105 min)
Przystojny wydawca poczytnej gazety, oskarżony o zamordowanie żony, podbija serce atrakcyjnej pani adwokat.
- 23.55 OSPA - Festiwal Piosenki Kabaretowej
- 1.55 Żar młodości (88) - serial kanadyjski
- 2.45 Pożegnanie

TELEWIZJA KRAKÓW

- 8.00 Sierotki - serial animowany
- 8.30 Kronika
- 8.40 Kraków na dzień dobry
- 9.30 Rock kołoda
W scenarii kościółka św. Jacka w Straszynie polscy rockmani śpiewają kołody w nowych aranżacjach
- 10.00 Nostradamus - film dokumentalny USA
O najstawniejszych przepowiedniach średniowiecznego jasnowiedza
- 11.35 Koncert sylwestrowy
Tony Randall rozmawia z dziećmi w świątecznej atmosferze choinkowej, a w scenerii Alp kołody śpiewają najstawniejsi śpiewacy operowi, między innymi Pavarotti, Domingo
- 12.30 Maski z San Marco - austriacki film dokumentalny
- 13.15 Kamila (2) - film z serii Kino Familijne
- 14.55 Kołody śpiewa grupa Babsztyl
- 15.00 Powitanie
- 15.10 Vytor, gwiezdny wojownik - film animowany
- 16.15 Koncert noworoczny Transmisja z Teatru im. Słowackiego
- 17.10 Tańczyć chcę, śpiewać chcę

- Muzyczny portret Łady Gorpienko, „krakowskiej” Ukrainki.
- 17.35 Noworoczne jaja po wieśniaku
- 18.00 Gość TV Kraków
- 18.10 Kronika
- 18.30 Maria Celeste (62) - serial wenezuelski
- 19.15 Krakowskie kalendarium: rok 1996
- 20.00 Przylądek CanaVeral - pilot serialu USA
- 21.30 The Strangers - program rozrywkowy
- 21.50 Kronika
- 22.00 Nasza antena
- 22.05 Trening noworoczny Cracovii
- 22.10 Magazyn sztuk pięknych
- 22.30 Przylądek CanaVeral - przed startem - film dokumentalny USA
Pokaz z planu serialu „Przylądek CanaVeral”. Zdjęcia do filmu wykonano na terenie Centrum Badań Kosmicznych im. Kennedy'ego
- 23.00 „Dulscy” - komedia polska, reż. Jan Rybkowski, wyk. Alina Janowska, Barbara Wrześnińska
- 0.25 Hejnał

CANAL+

- 7.00-8.00 PROGRAM NIEKODOWANY: 7.00 Muzyczny budżik 7.30 Diabliski Młyn - filmy rysunkowe wytwórni Warnera
- 8.00-18.00 PROGRAM KODOWANY
- 8.00 Kto tu rządzi? (61) - serial USA
- 8.25 „Uwolnić orkę” - film USA, reż. Simon Wincer (107 min)
- 10.15 „Mary Shelley's Frankenstein” - horror USA, reż. Kenneth Branagh (118 min)
- 12.15 Haliday Festival on Ice
Wielkie show w łyżwiarstwie figurowym z udziałem m.in. Katariny Witt.
- 13.15 „Wojownicze żółwie Ninja” - film USA, reż. Steve Barron (90 min)
- 14.45 Simply Red - koncert
- 15.35 „Bez lęku” - film USA, reż. Peter Weir (117 min)
- 17.35 Wieczór z Muppetami
- 18.00-20.00 OKNO OTWARTE
„Na gapę” - blok programów: 18.00 Diabliski Młyn 18.20 Nie przegap 18.50 Nagrody Canal+ - filmy krótkometrażowe 19.10 x 5 - minimagazyn regionalny (Łódź) 19.25 Aktualności filmowe - magazyn 19.30 Nagrody Canal+ - filmy krótkometrażowe 20.00 Pewnego razu - filmy krótkometrażowe dla dzieci
- 20.05-6.55 PROGRAM KODOWANY
- 20.05 „Tato” - film polski (1995) reż. Maciej Ślesicki, wyk. Bogusław Linda, Dorota Segda, Ola Maliszewska, Teresa Lipowska, Cezary Pazura, Krystyna Janda, Renata Dancewicz (110 min)

Walka ojca o zatrzymanie przy sobie dziecka. Jeden z niewielu hitów kasowych naszej kinematografii, wysoko oceniony na FPFF w Gdyni. Pierwszy film polski współfinansowany przez Canal+.

- 23.45 „Dillinger” - film sensacyjny USA, reż. Rupert Wainwright (91 min)
- 1.20 „Pole rażenia” - film sensacyjny USA, reż. Rowdy Herrington (97 min)
- 3.00 „Ogniste tango” - film argentyński, reż. Marcelo Pineyro (119 min)
- 5.00 „Frankie i Johnny” - film USA, reż. Garry Marshall (113 min - wersja z dubbingiem)

Telewizja WISŁA

- 6.00 Blok programów muzycznych
- 8.00 Telezakupy
- 9.00 Beeper - wydanie specjalne
- 11.00 „Karambol na autostradzie” - film, reż. John Llewellyn Moxey (powt.)
- 12.50 Sylwester cesarsko-królewski w Warszawie - reportaż
- 13.00 Słodka zemsta - serial wenezuelski
- 14.00 Miłość i trucizna - koncert zespołu Suede
- 15.00 Moto Fan
Finał teleturnieju z gwiazdami i niespodziankami.
- 16.00 Za kółkiem - program motoryzacyjny
- 16.30 Przepowiednie Davida Harklaya - horoskop '97
- 17.00 Dzieciowisko - program dla dzieci
- 17.30 Noworoczny program sportowy
- 18.00 Halo, tu Wisła
- 18.30 Akademia modelek - serial francuski
- 19.00 Słodka zemsta - serial wenezuelski
- 19.55 Halo, tu Wisła
- 20.00 „Key West” - serial USA
- 20.50 Gra jeszcze jednej szansy - konkurs
- 20.55 Equal - sprawiedliwi - serial prod. USA
- 21.50 Reporterzy - magazyn informacyjny
- 22.05 Sylwester cesarsko-królewski w Warszawie - reportaż
- 22.20 „Brzydki Amerykanin” - film USA, reż. George Englund, wyst. Marlon Brando, Pat Hingle, Sandra Church

RTL7

- 7.05 Studio Kefir
- 8.00 Kramik z bajkami
- 8.15 Z pomocą niebios - serial USA
- 9.05 „Maż doskonały” - film USA, reż. Buda Manuel Docampo Feijo (powt.)
- 10.50 Studio Kefir
- 11.50 Sylwestrowy program muzyczny (1)
- 12.35 Zanim nastał czas - film animowany USA
- 13.55 Ceremonia wręczenia nagród Tony za najlepsze kreacje na Broadwayu
- 15.45 Z pomocą niebios - serial USA
- 16.35 Kramik z bajkami
- 16.50 Trzecia planeta od Słońca - serial komediowy USA
- 17.15 Sylwestrowy program muzyczny (2)
- 18.00 Zanim nastał czas (powt.)
- 19.15 7 minut - program informacyjny
- 19.25 Trzecia planeta od Słońca - serial komediowy USA
- 19.50 Prognoza pogody

- 19.55 Komentarz Okropnie Poważny
- 20.00 „Słodka Liberty” - komedia USA (1986) reż. Alan Alda, wyk. Michelle Pfeiffer, Michael Caine
Opowieść o ekipie filmowej, która przyjeżdża z Hollywood do małego miasteczka, przynosząc z sobą atmosferę zawiści, zdrad, skandali.
- 22.00 Z pomocą niebios - serial USA
- 22.55 Steven Spielberg przedstawia: Niesamowite historie
- 23.45 „Słodka Liberty” - komedia USA (powt.)

Katowice

- 6.00 Przygody Małego Księcia - serial 6.30 Jak Kozacy 7.00 Nie wyszła gwiazdka króliczka - bajka 7.30 Z Wadowic do Rzymu 8.00 Dance Club 8.50 Święteczne studio 9.00 Przygody polarnych niedźwiedzi - bajka 10.30 Piękne jest królestwo nasze 11.00 Koncert Gipsy King 12.00 Aktualności 12.05 Święteczne studio 12.15 „Cesarska Venus” - film 14.30 Cafe Show - recital 15.00 Aktualności 15.10 Vytor - gwiezdny wojownik 16.30 Benefis Jerzego Stuhra 17.15 Święteczne studio 17.30 K-2 - Góra Gór - film dokumentalny 18.00 Panorama 18.10 Aktualności 18.30 Maria Celeste 19.15 Złote przeboje Dicka Clarka 19.45 Święteczne studio 20.00 „Przylądek CanaVeral” - pilot serialu USA 21.30 The Strangers 21.50 Święteczne studio 22.00 Aktualności 22.05 „Wszystkiemu winne Rio” - komedia USA 23.30 Program rozrywkowy 24.00 „Tancbuda” - film 1.30 Lista przebojów 2.00 „Dick Tracy i tajemniczy gaz” - film USA 3.30 „Porywacz” - film sensacyjny USA 5.00 Przeboje dance

TVPOLONIA

- 7.05 Zwyczaje i obrzędy: Noworoczna pastorałka 7.35 Wspólnota w kulturze: Professore Polacco, Andrzej Litworina 8.05 Odnaleźć się nad Okawą 8.30 „Cudowne dziecko” - film polski (powt.) 10.15 Poranek muzyczny: Łañcut '96 11.00 Zdzisław Maklakiewicz - film dokumentalny 11.50 Teatr Familijny: Jan Brzechwa „Szelmostwa lisa Witalisa”, reż. Miłko Grabowski 13.00 Szopka Noworoczna: „Bal na Centralnym” 13.40 Auto-moto-klub 14.00 „ESD” - film polski (1987), reż. Anna Sokołowska, wyk. Elżbieta Helman 15.40 Teatr TV: „Alfreda de Musseta Bettina”, reż. Teresa Kotlarczyk 16.30 Ziemia królewskich puszczy 17.00 Teleexpress 17.15 „Pan Wołodyjowski” (2) 18.35 Kraina uśmiechu 19.20 Festiwal Polskich Filmów w Chicago - reportaż 19.45 Dobranoc: Przygody małego maślaka 20.00 Wiadomości 20.30 „Nie ma róży bez ognia” - komedia polska (1974), reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska 22.00 Humor z myszką 22.30 Panorama 23.00 Turniej satyryków: Kabaret Moralnego Niepokoju kontra Kabaret Po Żarcie 23.50 Przejrzyjmy to jeszcze raz 0.40 Przebój za przebojem 1.00 Szopka Noworoczna: „Bal na Centralnym” 1.40 Kraina uśmiechu 2.25 Polska piosenka 3.00 Panorama 3.30 „Nie ma róży bez ognia” (powt.)

Za zmiany wprowadzone w ostatniej chwili do poszczególnych programów, redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Televizja

Wtorek

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata?
 8.00 „Dobranoc, kochanie” (2) - angielski serial komediowy
 8.30 Wiadomości
 8.40 Ufoludki w Bajkotecie: „Ja noszę kalosze”
 9.10 Mama i ja
 9.30 „Kopciuszek” (Cinderella) - musical USA (1964) reż. Charles S. Dubin, wyk. Ginger Rogers, Walter Pidgeon, Celeste Holm (83 min)
 11.00 Od niemowlaka do przedszkolaka
 11.20 Zanim powiesz - rozwód: Sylwestrowa zazdrość
 11.30 Fantastyczne opowieści
 11.45 Chochlikowe psoty, czyli zmagania z gramatyką - widowisko dla dzieci
 12.00 Wiadomości
 12.10 Agrobiznes - rolniczy program informacyjny
 12.20 Magazyn Notowań
 12.40 Rozmowy o początku (4): Marsjańska zagadka
 13.00 Pomidor - teleturniej
 13.25 Chocinka Jedyńki
 13.30 Zwierzęta świata: Od Muleshoe do Galvestonu - Myrna i Walter Berletowie w Teksasie (1) - kanadyjski serial dokumentalny
 13.55 Pani Jola zmienia swoje życie: Przeszkoda 5 - Uzależnienie od ważnej osoby
 14.15 Wielka historia małych miast: Kazimierz nad Wisłą
 14.40 Jednego życia tak mało - reportaż
 15.00 Wiadomości
 15.10 Teleplastikon: Sylwester na świecie
 15.40 „Boże Narodzenie w buszu” (2-ost.) - film australijski (43 min)
 16.30 Jak się bawić? - program dla dzieci
 17.00 Telexpress
 17.25 „The Beatles” (A hard day's night) - film angielski (1964) reż. Richard Lester, wyk. Zespół The Beatles (84 min)
 18.00 Wieczorynka: Najlepszy prezent - film animowany
 19.30 Wiadomości
 19.50 Orędzie noworoczne prezydenta RP
 20.10 „Nocna straż” (Nightwatch) - angielski film sensacyjny (1995) reż. David S. Jackson, wyk. Pierce Brosnan, Alexandra Paul (95 min)
 Agenci UNACO w pogoni za skradzionym obrazem Rembrandta. Na podstawie powieści Alistaira McLeana.
 21.55 Dudek na Woronicza - program kabaretowy wyk. Edward Dziewoński, Irena Kwiatkowska, Magdalena Zawadzka, Jan Kobuszewski, Bohdan Łazuka, Wiesław Michnikowski, Wojciech Młynarski, Wojciech Pokora.
 23.00 Sylwestrowy Klub Jedyńki
 23.59 Toast z Jedyńką
 0.20 „Rodzina Addamsów” (The Addams Family) -

- czarna komedia USA (1991) reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Anjelica Huston, Raul Julia, Christopher Lloyd (96 min)
 Kultury komiks na ekranie.
 2.00 Bal na Centralnym Szopka noworoczna Marcina Wolskiego i Marka Majewskiego.
 2.40 „Spotkanie dwóch księżyców” (Two Moon Junction) - melodramat USA (1988) reż. Zalman King, wyk. Sherilyn Fenn, Richard Tyson, (101 min)
 Dziewczyna z dobrego domu, zaręczona, zakochuje się od pierwszego wejrzenia w cyrkowcu.
 4.25 Zakończenie programu

TVP2

- 7.00 Panorama
 7.05 Sport - telegram
 7.10 Poranny magazyn Dwójki
 7.50 Akademia Zdrowia Dwójki (audiotele 0-70055666)
 8.00 Książę i żebrak (1) - film animowany
 8.30 Program lokalny Z Krakowa: 8.30 Kronika 8.40 Kraków na dzień dobry: Jak przeżyć bal sylwestrowy
 9.35 Świat kobiet - magazyn (audiotele: 0-70035277)
 10.00 Duchy, zamki i upiory: Zjawy z sylwestrowego balu w Golubiu Dobrzyńskim
 10.30 Wyprawa z National Geographic: Tango - serial dokumentalny USA
 11.00 Artyści dzieciom
 11.40 Mistrzowie tańca
 12.00 Clipol - wydanie sylwestrowe: Przeboje 1996 i fragmenty koncertów Clipola
 13.00 Panorama
 13.20 Asterix - Gal - francuski film animowany
 14.30 5 x 5 - wygramy razem - teleturniej (audiotele 0-70035217)
 15.00 Bajki dla dzieci słabowidzących: „Wierny paź króla”
 15.25 Sufler - teleturniej
 16.00 Panorama
 16.10 Halo Dwójka
 16.20 Dobrze lub źle, ale zawsze pięknie - angielsko-amerykański film dok. Kobiety w filmie: gwiazdy Hollywoodu w swoich najszlachetniejszych rolach.
 18.00 Panorama
 18.10 Program lokalny Z Krakowa: 18.10 Kronika
 18.30 Sylwester dla dzieci: Gala Piosenki Familijnej
 19.35 Wehikuł czasu
 20.00 Koncert Izabeli Trojanowskiej
 21.00 Panorama
 21.35 Przeboje 1996 roku
 21.55 „Robin Hood z Chicago” (Robin and the seven Hoods) - komedia kryminalna USA (1964) reż. Gordon Douglas, wyk. Frank Sinatra, Dean Martin, Peter Falk (118 min)
 Lata prohibicji w Chicago: krwawy król podziemia o czułym sercu.
 23.55 Życzenia noworoczne
 0.05 Noc muzycznych życzeń: Sylwester
 2.05 Zakończenie programu

POLSAT

7.00 Poranek z Polsatem

- 7.55 Poranne informacje
 8.00 Polityczne graffiti
 8.15 Klub Fitness Woman
 8.30 Czarodziejka z księżycy - serial animowany dla dzieci
 9.00 MacGyver (90) - serial sensacyjny USA
 10.00 Żar młodości (87) - serial kanadyjski
 11.00 Elvis - film muzyczny USA (1979) reż. John Carpenter, wyk. Kurt Russell, Shelley Winters, Season Hubley, (146 min)
 13.40 Blockbuster (2)
 14.40 Dobrzy ludzie - dobrym ludziom - pogotowie świątecznej piosenki
 15.00 HaloGrałmy (tel. 0-700-76-701)
 15.20 Ye!Ye!Ye! - program muzyczny dla dzieci
 15.30 Ufozaury - serial animowany dla dzieci
 16.00 Informacje
 16.15 Redakcja - program dla młodzieży
 16.45 „Narodziny Beatlesów” - film muzyczny USA (1979) reż. Richard Marquand wyk. Stephen Mac Kenna, Rod Culbertson (93 min)
 18.25 Dobrzy ludzie - dobrym ludziom - pogotowie świątecznej piosenki
 18.40 Moim zdaniem - komentarz polityczny
 18.45 Informacje
 19.00 Drużyna A (60) - serial sensacyjny USA
 19.50 Losowania Lotto
 20.00 „Taniec ulicy” (War Dancing) - film muzyczny USA (1992) reż. Ted Mather wyk. Carlos Gomez, Daniel Quinn, Sally Stewart, (102 min) Szef młodzieżowego gangu za sprawą miłości odkrywa, że jego prawdziwą pasją jest muzyka i taniec.
 21.55 „Purpurowy deszcz” (Purple Rain) - film muzyczny USA (1984) reż. Albert Magnoli wyk. Prince, Morris Day, Apollonia Kotero, Olga Karlatos (107 min) Utrzymany w baśniowej aurze, wypełniony muzyką rockową film o muzyku, którego życie ma chwilami odniesienia do biografii Prince'a.
 23.50 Powitanie Nowego Roku
 0.50 Playboy
 1.50 Pożegnanie

TELEWIZJA KRAKÓW

- 8.00 Pełzaki - serial animowany
 8.30 Kronika
 8.40 Kraków na dzień dobry
 9.30 Wiara i życie
 10.00 „Historia Buddy Holliego” - film USA, reż. Steve Rash
 12.00 Wino - francuski program dokumentalny
 13.00 Kamila (1) - film z serii Kino Familijne
 14.40 Kołody pod choinkę: Izabela Nawe i Andrzej Hiolski
 15.00 Powitanie
 15.10 Prawdziwy koniec balu na miocie w Avignonie - film animowany
 15.35 Dot i przemytenci - film dla dzieci
 16.30 Mistrzowie dwóch i czterech kółek
 16.50 Przepowiednie sylwestrowe (1)
 16.55 Georges Zamfir w Krakowie - koncert z udziałem Radiowej Orkiestry Symfonicznej
 17.50 Zabawa w mieście (1)

- 18.05 Przepowiednie sylwestrowe (2)
 18.10 Kronika
 18.30 Maria Celeste (61) - serial wenezuelski
 19.15 Zabawa w mieście (2)
 19.20 Konkurs Rock w Łęgu
 19.25 Rock w Łęgu
 Fragmenty koncertów biorących udział w konkursie sylwestrowym
 20.00 Gwiazdy muzyki soul
 21.35 Zabawa w mieście (3) - Rynek Główny w Krakowie
 21.50 Kronika
 22.00 Nasza antena
 22.05 Wróżby sylwestrowe: tarot dla każdego znaku
 22.10 „Lambada” film USA (1993) reż. Giandomenico Curi, wyk. Andrew J. Forest
 23.45 Zabawa w mieście (4)
 0.05 Życzenia noworoczne
 0.10 Zabawa w mieście (5)
 0.15 Wróżby sylwestrowe
 0.20 Rozstrzygnięcie konkursu „Rock w Łęgu”
 0.30 Powtórzenie koncertu laureata „Rock w Łęgu”
 1.00 „Sjesta” - film sensacyjny USA (1987) reż. Mary Lambero, wyk. Ellen Barkin, Julian Sands. Młoda kobieta odzyskuje świadomość na płycie lotniska. Nic nie pamięta, jest poplamiona krwią. Podejmuje niezbyt bezpieczne próby ustalenia kim jest.
 2.35 Koncert rockowy

CANAL+

- 7.00-8.00 PROGRAM NIEKODOWANY: 7.00 Muzyczny budzik 7.30 Diabelski Młyn
 8.00-18.00 PROGRAM KODOWANY
 8.00 Kto tu rządzi? (60) - serial USA
 8.25 „Wielka przygoda Pee-Wee Hermana” - komedia USA, reż. Tim Burton (87 min)
 9.55 „Akademia Policyjna 7 - Misja do Moskwy” - komedia USA, reż. Alan Metter (79 min)
 11.15 „Robin Hood: Faceci w rajtuzach” - komedia USA, reż. Mel Brooks (100 min)
 12.55 „Śródziemnomorska sielanka” - komedia włoska, reż. Gabrielle Salvatores (98 min)
 14.50 „Ojciec chrzestny III” - film sensacyjny USA, reż. F. F. Coppola (163 min)
 17.35 Wiczoł z Muppetami
 18.00-20.05 OKNO OTWARTE „Na gapę” - blok programów: 18.00 Diabelski Młyn 18.20 Nie przegap 18.50 Bajer w Bel-Air (33) - serial USA 19.10 x 5 - minimagazyn regionalny (Wrocław) 19.25 Aktualności filmowe 19.30 Szaleję za tobą (35) - serial USA 20.00 Pewnego razu
 20.05-6.55 PROGRAM KODOWANY
 20.05 „Priscilla, królowa pustyni” (The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert) - komedia australijska (1994) reż. Stephan Elliott, wyk. Terrence Stamp, Hugo Weaving, Guy Pearce, Bill Hunter (99 min) Trzej ekscentryczni artyści na dalekiej prowincji australijskiej. Oscar za kostiumy.

- 21.45 Paryż płonie - film dokumentalny
 22.55 R.E.M. - koncert
 0.05 „Liberator 2” - film akcji USA, reż. Geoff Murphy (100 min)
 1.45 „W sieci” - film sensacyjny USA, reż. Barry Levinson (123 min)
 3.50 „Pulp Fiction” - film sensacyjny USA, reż. Quentin Tarantino (148 min)
 6.20 Wydry morskie - film dokumentalny

Telewizja WISŁA

- 6.00 Atomic TV
 8.00 Akademia modelek - serial francuski
 8.30 Telezakupy
 9.00 Teledyski
 11.00 „Nocny wartownik” film kryminalny USA (powt.)
 13.00 Słodka zemsta - serial
 14.00 Atomic TV
 16.00 Dance Time - program muzyczny
 16.30 Telezakupy
 17.00 Dzieciowisko - program dla dzieci
 17.30 Program rozrywkowy
 18.00 Halo, tu Wisła
 18.30 Akademia modelek - serial
 19.00 Słodka zemsta - serial
 19.55 Halo tu Wisła
 20.00 Mission Impossible - serial
 20.50 Wyniki losowania Multilotka
 20.55 Historia rock and rolla (2)
 21.50 Reporterzy - magazyn informacyjny
 22.05 Sport '96 - magazyn sportowy
 22.20 „Karambol na autostradzie” - film USA, reż. John Llewellyn Moxey, wyk. Robert Conrad, Sian Barbara Allen
 24.00 Życzenia noworoczne
 0.05 Beeper - wydanie specjalne
 2.00 Blok programów muzycznych

RTL7

- 7.05 Przeboje na dzień dobry
 8.00 Siódemka dzieciom
 8.55 Z pomocą niebios - serial USA
 9.45 Przeboje na dzień dobry
 13.55 Seriale animowane
 14.20 Z pomocą niebios - serial
 15.10 Gram w Siódemkę: Siedmiu wspaniałych - program muzyczny Roberta Janowskiego
 15.55 Siódemka dzieciom
 16.50 Trzecia planeta od Słońca - serial komediowy USA
 17.15 Gram w Siódemkę: Siedmiu wspaniałych
 18.15 Z pomocą niebios - serial
 18.50 Seriale animowane
 19.15 7 minut - program informacyjny
 19.25 Trzecia planeta od słońca - serial USA
 19.50 Prognoza pogody
 19.55 Komentarz Okropnie Poważny
 20.00 „Mąż doskonały” - film USA, reż. Beda Manuel Do-

- campo Feijo, wyk. Tim Roth, Peter Firth (105 min)
 21.45 „Pocahontec przed śmiercią” - thriller USA (1991) reż. James Dearden, wyk. Matt Dillon, Sean Young, Max von Sydow, Diane Ladd (95 min)
 Ambitny młody człowiek spotyka dziewczynę swoich marzeń: córkę właściciela wielkiego przedsiębiorstwa
 23.30 Sylwestrowy program muzyczny
 0.50 Steven Spielberg przedstawia: Niesamowite historie
 1.40 Teledyski noworoczne

tvKatowice

- 6.00 Nowe odkrycia 6.30 Świat w oczach Allegry 7.00 TV Polonia 8.40 Muzyczne promocje 9.00 Poranek z TV Katowice 11.05 Nie wielki, nie mały król 12.00 Aktualności 12.05 „W imię zasad” (powt.) 12.45 EL TV Music 14.20 Lista Przebojów 14.35 Trzy po 3 - teleturniej 15.00 Aktualności 15.10 Prawdziwa historia 15.35 Dot i przemysłowcy 16.30 Dziś w Tele Trójce 17.00 M.I.K. - program dla młodzieży 17.30 Prawdziwa historia szampańska 18.00 Panorama 18.10 Aktualności 18.30 Maria Celeste 19.15 Pami modna - wydanie sylwestrowe 19.45 Gość dnia 20.00 Gwiazdy muzyki soul 21.45 Sylwestrowe studio - relacja ze „Spodka” 22.00 Aktualności 22.15 60 minut z Backstreet Boys 23.15 Rockendrollowe trzęsienie ziemi - koncert Little Richarda 23.45 Życie na gorąco 24.00 Noc z TV Katowice 2.00 „Strach” - horror 3.30 „Gang” - film sensacyjny USA 5.00 Przeboje dance 5.30 Jarosław Zimowski - mim komiczny

TVPOLONIA

- 7.05 Wszystko się może zdarzyć 7.30 Trzecia granica 8.15 Dance Maxx 9.00 „Kochaj, albo rzuć” - komedia polska (117 min) 11.00 Zwyczajnie i obrzędy: Stary rok w Żywcu 11.30 Polska piosenka 12.00 Wiadomości 12.15 „Gangsterzy i filantropi” (powt.) 13.45 Polska piosenka 14.15 Zatańcz - program dla dzieci 14.45 „Cudowne dziecko” - film polski (1987), wyk. Przemysław Wąsowicz, Marcin Wierczokiewicz (94 min) 16.30 Polska piosenka 17.00 Telexpress 17.15 „Pan Wołodyjowski” (1) - film polski (1969), wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka (77 min) 18.40 Maurice Ravel: Bolero 19.00 Izabela Trojanowska: Chcę inaczej 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości 20.15 Orędzie Noworoczne Prezydenta RP 20.45 „Deja vu” - komedia polsko-rosyjska (1989) reż. Juliusz Machulski, wyk. Jerzy Stuhr, Władimir Gołowin (103 min) 22.30 Jak w starym kabarecie - wydanie specjalne 23.15 Zatańcz z nami 23.55 Toast noworoczny z TV Polonia 0.10 Przeboje dla przebojem 1.00 „Kawalerskie życie na obczyźnie” (powt.) 2.40 Przetanić całą noc 3.30 „Deja vu” (powt.)

Za zmiany wprowadzone w ostatniej chwili do poszczególnych programów, redakcja nie bierze odpowiedzialności.

DIENNIK POLSKI

31-072 Kraków, ul. Wielopole 1
 Redaktor Naczelny:
 CZESŁAW T. NIEMCZYŃSKI
 tel. 22-63-04, fax: 22-82-49,

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów nie zamierzonych redakcja nie zwraca.

Redaktor wydania: Kazimierz Starowicz

Centrala: tel. 22-75-88

(łączy ze wszystkimi działami)

Dział Łączności z Czytelnikami:

tel. 22-95-92,

Sekretariat Redakcji: tel. 22-28-98

(od godz. 16 tel./fax: 22-05-67),

Dział Krajowy: tel. 22-47-06

Dział Ekonomiczny: tel. 22-25-79

Dział Zagraniczny: tel. 22-07-56

Dział Miejski: tel. 22-87-25,

Dział Sportowy: tel. 21-97-23

ODDZIAŁY REDAKCJI:

NOWY SĄCZ, ul. Narutowicza 6, tel./fax: (0-18) 43-54-49, 43-54-78, 43-85-45

Ekspozytura: NOWY TARG, al. Tysiąclecia 37, tel./fax: (0-187) 630-72

OŚWIĘCIM, ul. Dąbrowskiego 11a, tel./fax: (0-33) 44-16-00

ZAKOPANE, KMPIK, ul. J. Zborowskiego 2, l.p., tel./fax: (0-165) 135-30,

ŻYWIEC, tel./fax: (0-33) 61-48-65

RZESZÓW, ul. Księdzka Jafowego 29, tel./fax: (0-17) 522-478, tel. (0-17) 522-479

Ekspozytura: KROSNO, ul. Lewakowskiego 31, tel./fax: (0-13) 43-622-90, 43-258-23 w. 29

PRZEMYSŁ, ul. Wybrzeże Piłsudskiego 1, tel./fax: (0-10) 78-77-43

TARNÓW, ul. Krakowska 12, tel./fax: (0-14) 21-35-20, 22-31-48

Ekspozytura: BOCHNIA, ul. Kazimierza Wlk. 37, tel./fax: (0-197) 256-22

DĘBICA, ul. Rzeszowska 14, tel./fax: (0-14) 70-87-72

WYDAWCZA:

Wydawnictwo Jagiellonia SA

31-072 Kraków, ul. Wielopole 1,

tel. 22-07-12, fax: 22-08-78

Telefon informacyjny: 22-01-00

Prezes Zarządu:

WOJCIECH TACZANOWSKI

Druk: Polsko-Amerykańskie Towarzystwo

Prasowe Spółka z o.o. Drukarnia w Krakowie, al. Pokoju 3

Prenumeratę krajową przyjmują wszystkie

Oddziały Terenowe RUCH S.A., zagraniczną RUCH S.A. Oddział Warszawa,

ul. Towarowa 2

Biura Reklam i Ogłoszeń:

KRAKÓW, ul. Wielopole 1,

tel. 21-99-77, fax: 21-97-77,

kasy: czynne w godz. 8-18

w soboty 10-14

ul. Starowińska 2, tel. 21-45-72

ul. Wińska 2, tel. 22-70-89

oraz terenowe oddziały

i ekspozytury redakcji

(za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada)

